

Diasporalarımızın fəaliyyəti

2006-cı il

- **Qazaxıstandan Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayında 25 nəfər iştirak edəcək** // AzərTAc. - 2006.- 26 fevral.
- **Qırğızıstandan Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında 15 nəfər iştirak edəcəkdir** // AzərTAc.- 2006.- 3 mart.
- **Akkan Suver: Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı bütün türk dünyası üçün əlamətdar hadisə olacaqdır** // AzərTAc. -2006.- 7 mart.
- **Hüseynli, İxtiyar.** Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı Azərbaycan diasporunun fəaliyyətində yeni mərhələnin əsasını qoyacaq // Azərbaycan.- 2006-cı il.- 8 mart.
- **Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı ilə bağlı bütün texniki-təşkilati məsələlər həll olunmuşdur** // AzərTAc.- 2006.- 9 mart.
- **Bütün texniki - təşkilati məsələlər həll olunmuşdur** // Xalq qəzeti.-2006.- 10 mart.
- **Rzalı, Rəsmiyyə.** Vahid milli birlik – bu azərbaycançılıq məfkurəsidir // Azərbaycan.- 2006-cı il.- 12 mart.
- **Bədəlov, Əliqismət ., Əliyev, Rauf.** Azərbaycan diasporu fəaliyyətini gücləndirir // Xalq qəzeti.- 2006-cı il.- 123 mart.
- **İsmayilov, İsa.** Həmrəyliyimiz və birliyimiz müstəqil dövlətçiliyimizə xidmət edir // Xalq qəzeti.- 2006-cı il.- 14 mart.
- **Mərmərə Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin 40 nəfərlik nümayəndə heyəti Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak edəcəkdir** // AzərTAc.- 2006.- 15 mart.
- **Hollenbrand, Nadir.** Biz azərbaycançılıq fəlsəfəsinin təbliği ilə məşğuluq // Xalq qəzeti.-2006.- 15 mart.
- **Mikayıloğlu, Ramiz.** Azərbaycan diasporu inkişafa doğru // Mərkəz.- 2006-cı il.- 15 mart.
- **Heydər Əliyev: Əgər sən azərbaycanlısansa, bilməlisən: Dünya Azərbaycanlılarının bir müstəqil dövləti var – Azərbaycan, Dünya Azərbaycanlılarının bir tarixi Vətəni var – Azərbaycan** // Xalq qəzeti.- 2006.- 16 mart.
- **Bu gün Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayıdır** // Şərq.- 2006.- 16 mart.
- **Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayındakı nitqində işğalçı Ermənistanı ciddi xəbərdarlıq vardır** // AzərTAc.-2006.-18 mart.
- **Nəzərov, Elşən.** Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı soydaşlarımızın əlaqələrini daha da möhkəmləndirəcək // Azərbaycan.- 2006.- 24 mart.
- **Vəfa, Zeynal.** Sankt–Peterburqdakı diasporumuz Azərbaycanın adını uca tutur // Azərbaycan.-2006-cı il.- 24 mart.

- **Cəfərli, Rəşad.** Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları bütün məsələlərdə vahid mövqe nümayiş etdirirlər // Azərbaycan.- 2006.- 27 mart.
- **Macarıstanda Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının nəticələri ilə bağlı tədbir keçirilmişdir** // AzərTAc.-2006.- 30 mart.
- **Səfirlikdə qurultay nümayəndələri ilə görüş keçirilmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 30 mart.
- **Şəmsizadə, Nizaməddin.** Azərbaycançılıq dünya azərbaycanlılarının milli ideologiyasıdır // Xalq qəzeti.- 2006-cı il.- 10 aprel.
- **Fransada Azərbaycan günü keçirilmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 12 aprel.
- **Berлиндə Azərbaycan Cəmiyyətləri Federasiyası ofisi açılmışdır** // AzərTAc.- 2006.- 16 aprel.
- **Kanadada Azərbaycan mədəniyyətini təbliğ edən “Folklor kursu” yaradılmışdır** // AzərTAc.- 2006.- 19 aprel.
- **Azərbaycan və Türkiyə diasporlarının Vaşinqtonda ermənilərə qarşı keçirəcəkləri mitinq diqqət mərkəzindədir** // AzərTAc.- 2006.- 21 aprel.
- **Aslan, Qədir.** Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin konfransı keçirilmişdir // Respublika.-2006.- 27 aprel.
- **Xarkovda fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmaları bir təşkilatda birləşmişlər** // AzərTAc.- 2006.- 27 aprel.
- **Avstriyadakı soydaşlarımız Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işini davam etdirirlər** // AzərTAc.- 2006.- 1 may.
- **Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi məclisinin növbəti iclası keçirilmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 5 may.
- **Nigar.** İsveçdəki diasporumuz fəallaşib // Palitra.-2006-cı il.- 5 may.
- **Daşkənddə yaşayan Azərbaycanlı veteranlarla görüş keçirilmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 7 may.
- **Altay, Xəzər.** DAK qurultaya hazırlaşır // Ekspres.- 2006.- 11 may.
- **Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurası sədrinin müavinləri seçilmişlər** // AzərTAc.- 2006.- 13 may.
- **Dünya azərbaycanlı ziyalılarının I forumu keçiriləcəkdir** // Xalq qəzeti.- 2006.- 17 may.
- **Macarıstanda Azərbaycan günləri keçiriləcək** // AzərTAc.- 2006.- 19 may.
- **Sultanova, Pərvanə.** Dünya Azərbaycanlı Ziyalılarının birinci Forumu Antalyada bir araya gələcək // 525-ci qəzet.-2006-cı il.- 19 may.
- **Xəlilov, Rüstəm.** Prezident İlham Əliyev dünya azərbaycanlılarının rəhbəridir // Xalq qəzeti.-2006-cı il.- 19 may.
- **Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfiri diasporumuzun nümayəndələri ilə görüşmüşdür** // AzərTAc.- 2006.- 21 may.

- **Niyazov, Xalid.** Dünya Azərbaycanlıları mütəşəkkil qüvvəyə cevrilir // Azərbaycan.- 2006.- 24 may.
- **Bayramov, Oqtay.** Türkiyənin Antalya şəhərində Dünya azərbaycanlıları ziyalıların I forumu işə başlamışdır // Xalq qəzeti.- 2006.- 6 iyun.
- **Dünya Azərbaycanlı Ziyalıların I Forumu işini davam etdirir** // AzərTAc.- 2006.- 8 iyun.
- **Bayramov, Oqtay.** Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət strategiyasının hazırlanmasına dair razılıq protokolu imzalanmışdır // Xalq qəzeti.- 2006.- 8 iyun.
- **Dünya Azərbaycanlıları Ziyalıların I Forumu çərçivəsində erməni terroru ilə bağlı film göstərilmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 8 iyun.
- **Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin toplantısı keçirilmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 10 iyun.
- **Turan.** Dünya Azərbaycanlıları Ziyalıların I Forumu işini başa çatdırıb // Azad Azərbaycan.-2006.- 11 iyun.
- **Mübariz.** Ziyalıların Forumu erməniləri narahat edib.// Şərq.- 2006.- 14 iyun.
- **Azərbaycan və yəhudi diasporları əməkdaşlığı möhkəmləndirirlər** // AzərTAc.- 2006.-14 iyun.
- **Kanadada yaşayan azərbaycanlılar tədbir keçirmişlər** // AzərTAc.- 2006.- 4 iyul.
- **Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş Üzrə Dövlət Komitəsi dördüncü ildönümünü qeyd edir** // AzərTAc.- 2006.- 5 iyul.
- **Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin II qurultayı oktyabrda keçiriləcəkdir** // AzərTAc.- 2006.-16 iyul.
- **Gültəkin.** DAK-ın amalı 55 milyonluq azərbaycanlıların birliyinə nail olmaqdır // Xalq cəbhəsi.- 2006-cı il.- 8 avqust.
- **Aslan, Qədir.** "Dövlət Komitəsi DAK-la əlaqələrini gücləndirməlidir" // Həftə içi.- 2006-cı il.- 11 avqust.
- **Diaspor hərəkətində yeni mərhələ** // Respublika.- 2006.- 7 sentyabr.
- **Haaqadakı "Azərbaycan Kültür Dərnəyi" fəaliyyətini genişləndirir** // AzərTAc.- 2006. 9 sentyabr.
- **ABŞ-ın Kaliforniya ştatında yaşayan azərbaycanlıların 8-ci toplantısı keçirilmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 18 sentyabr.
- **Hacıadə, Asya.** UAK Mərkəzi Şurasının Sankt-Peterburqda iclası // Xalq qəzeti.- 2006-cı il.- 27 sentyabr.
- **Cəfərli, Rəşad.** Gələn il Bakıda Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatlarının I Forumu keçiriləcək // Azərbaycan.- 2006.- 9 sentyabr.
- **Berlində "Azərbaycan evi" cəmiyyətinin ofisinin açılışına həsr olunmuş mərasim keçirilmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 11 oktyabr.
- **İstanbulda təsis edilmiş Türkiyə-Azərbaycan Zəngəzur türklərinin həmrəylik və mədəniyyət dərnəyi Azərbaycan Prezidentinə və Türkiyənin Baş Nazirinə müraciət qəbul etmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 12 oktyabr.

- **Kanadada Azərbaycan məktəbi açılmışdır** // Azərbaycan.- 2006.- 20 oktyabr.
- **Çin-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti təsis edilmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 20 oktyabr.
- **Ukraynadakı azərbaycanlı gənclərin forumu keçiriləcəkdir** // AzərTAc.- 2006.- 29 oktyabr
- **Rusiyadakı soydaşlarımız arasında maarifləndirmə və təbliğat işləri aparılacaq bu, onların milli ayrıseçkilikdən və ksenofobiyadan ziyan çəkmələrinin qarşısını almaq məqsədi daşıyır** // AzərTAc.- 2006.-31 oktyabr.
- **Quliyev, İlham.** "Başqa yolumuz yoxdur" // Kaspi .-2006 .- 1 noyabr.
- **İbrahimov, Nazim.** Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı Azərbaycan diasporunun həyatında mühüm bir mərhələnin əsasını qoymuşdur // Respublika.- 2006.- 10 noyabr.
- **Fransada azərbaycanlıların diaspor mərkəzi yaradılmışdır** // AzərTAc.- 2006.- 15 noyabr.
- **Türkdilli xalqların birliyinin təmin olunması, milli mənəvi dəyərlərin birgə qorunması və təbliği Azərbaycan diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biridir** // AzərTAc.- 2006.- 24 noyabr.
- **Məmmədova, Sevinc.** "Diaspora təşkilatlarının birgə fəaliyyət strategiyası" Birinci Bakı forumunda qəbul olunacaq // İki sahil.- 2006.- 25 noyabr.
- **Hacızadə, Asya.** ÜAK-da aktual mövzuda "dəyirmi masa" keçirilmişdir // Xalq qəzeti.-2006.- 28 noyabr.
- **Moskva bazarlarında ticarətlə məşğul olan həmvətənlərimiz haqqında məlumat toplanılır** // AzərTAc.- 2006.- 28 noyabr.
- **Dünya Azərbaycanlıları Konqresi Türkiyədə mühüm görüşlər keçirmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 1 dekabr.
- **Kanada Azərbaycan Assosiasiyaları Assambleyası təsis edilmişdir** // AzərTAc.- 2006.- 1 dekabr.
- **Rusiyada xüsusi qərargahlar yaradılıb** // Palitra.-2006.- 13 dekabr.
- **Türk və Azərbaycan diasporlarının birgə fəaliyyəti sahəsində mühüm işlər görülür** // AzərTAc.- 2006.- 25 dekabr.
- **Arif, Qalib.** Heydər Əliyev diaspor siyasətinin böyük uğuru – Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi // Xalq qəzeti .- 2006.- 29 dekabr.
- **2007-ci il xarici ölkələrdəki Azərbaycan diasporlarının yüksəliş ili olacaqdır** // AzərTAc. 2006.- 31 dekabr.
- **Həbibəoğlu, Vəli.** Azərbaycan diasporu yeni mərhələdə // Xalq qəzeti.- 2006.- 31 dekabr.
- **Atakişiyev, Müşfiq.** Diasporumuzun etibarlı hamisi // Azərbaycan.- 2006.- 31 dekabr.
- **Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi günü Yaponiyada qeyd edilmişdir** // AzərTAc .- 2006.- 31 dekabr.

-
- **Ümummilli liderin təşəbbüsü ilə yaradılmış “Rusiya Azərbaycan Konqresi” ildən-ilə möhkəmlənir // AzərTAc.- 2006.- 31 dekabr.**

Qazaxıstandan Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayında 25 nəfər iştirak edəcək

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, son günlər Qazaxıstanın Almatı şəhərindəki “Turan” konqresində, Astanadakı “Xəzər” və vilayətlərdəki Azərbaycan mədəniyyət mərkəzlərində yığıncaqlar keçirilmiş, bu ilin martında Bakıda keçiriləcək Dünya Azərbaycanlılarının ikinci qurultayına nümayəndələr seçilmişdir.

“Turan” konqresinin sədri Əbülfəz Xamedov bildirmişdir ki, Qazaxıstandan qurultayda iştirak etmək üçün 25 nəfər seçilmişdir. Onların arasında ölkədə tanınmış mədəniyyət xadimləri, repressiya qurbanlarının ailə üzvləri, ziyalılar vardır. Tarixi Vətənimizdə Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaranması və bu qurumun sistemli iş aparması onu sübut edir ki, Azərbaycan dövləti dünyanın hər yerində yaşayan soydaşlarımızın bir araya gəlməsi üçün çox iş görür, onların qayğı və problemləri ilə maraqlanır. Biz də çalışırıq ki, Vətənimizin adını həmişə uca tutaq.

AzərTAc

26 fevral, 2006

Qırğızıstandan Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında 15 nəfər iştirak edəcəkdir

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Dünya azərbaycanlılarının ikinci qurultayında Qırğızıstandan 15 nəfər iştirak edəcəkdir. Bişkekdəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi sədrinin müavini Əsəd Həsənovun sözlərinə görə, nümayəndə heyətinin tərkibində ölkədə tanınmış elm və mədəniyyət xadimləri, ziyalılar, bu torpağa sürgün olunmuş soydaşlarımızın övladları vardır. Qırğızıstanın dövlət katibi Dastan Səriqulov da qonaq qismində qurultayda iştirak etmək üçün Bakıya gələcəkdir.

Əsəd Həsənov demişdir: Biz çox şadıq ki, tarixi Vətənimizdə xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla bu səviyyədə iş qurulur. Biz onu da bilirik ki, bütün bu işlər müdrik siyasətçi, ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. 2001-ci ildə Dünya azərbaycanlılarının Bakıda keçirilən birinci qurultayının təşəbbüsçüsü də məhz Heydər Əliyev olmuşdur.

AzərTAc
03 mart, 2006

Akkan Suver: Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı bütün türk dünyası üçün əlamətdar hadisə olacaqdır

Qardaş Türkiyənin ictimaiyyəti dünya azərbaycanlılarının qarşısındakı II qurultayına böyük əhəmiyyət verir. AzərTAC-ın xüsusi müxbirinin qurultayda ən çoxsaylı nümayəndə heyəti ilə təmsil olunacaq Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin sədri Akkan Suverlə bu önəmli tədbirlə bağlı müsahibəsini oxuculara təqdim edirik.

- Akkan bəy, Dünya azərbaycanlılarının II qurultayına hansı hisslərlə gedirsiniz?

- Mərmərə Qrupu Vəqfi bu foruma çox böyük əhəmiyyət verir. Türkiyədən tədbirdə iştirak etmək üçün Bakıya gedəcək 41 nəfərlik heyətə qrupumuzun üzvləri ilə yanaşı, Ədalət və İnkişaf Partiyasından 4, Cümhuriyyət Xalq Partiyasından 1, Ana Vətən Partiyasından 1 millət vəkili, habelə ölkəmizin ziyalıları və ictimai-siyasi xadimləri daxildirlər. Qeyd etməliyəm ki, bu forum təkcə Azərbaycan və Türkiyə üçün deyil, bütün türk dünyasının mənafeyi baxımından çox mühüm hadisədir. Biz bu tədbirə qardaş Azərbaycanın gələcəyinə, xalqlarımızın tərəqqisi və birliyinə böyük inam hissi ilə gedirik.

- Siz dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlıların həmrəyliyinin əsasını qoymuş və bütün türk dünyasının birliyinə əvəzsiz töhfələr vermiş görkəmli siyasi xadim, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin xidmətlərini həmişə yüksək qiymətləndirmisiniz.

- Haqlısınız. Mərhum Prezident Heydər Əliyev müstəqil, suveren Azərbaycanı beynəlxalq aləmdə tanıdan böyük şəxsiyyətdir. O, Azərbaycanı düşdüyü ağır böhran və parçalanmadan xilas etməklə yanaşı, öz sevgisi ilə bütün azərbaycanlıları qardaşlaşdırmağa nail olmuş bir liderdir. Azərbaycanlı təfəkkürünü erməni lobbisinə qarşı qoymağa müvəffəq olan Heydər Əliyev, ATƏT-in tarixi Lissabon sammitində onlara qarşı çox mühüm bir qələbəyə imza ataraq, qardaş Azərbaycan xalqının haqlı olduğunu bütün dünyaya sübut etdi. Dünyaya səpələnmiş azərbaycanlılar məhz onun səyləri sayəsində birlik nümayiş etdirməyə nail oldular. Heydər Əliyev olmasaydı, bu gün Qafqazda sabitlik və tərəqqi nümunəsinə çevrilən Azərbaycan da olmazdı. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən 1200 insanın Bakıya - indiki foruma toplaşması da Heydər Əliyevin xidmətidir. Sevindirici haldır ki, onun nurlu ideyaları bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən layiqincə davam etdirilir.

- Sizcə, Azərbaycan və Türkiyə, habelə diasporlarımız beynəlxalq aləmdə əməkdaşlıq çərçivəsində hansı məsələlər üzrə fəaliyyətlərini daha da gücləndirməlidirlər?

- İlk olaraq, biz erməni fitnəsinə qarşı və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tezliklə bərpa olunması üçün daha fəal iş aparmalıyıq. Əlamətdar haldır ki, Türkiyədə iqtidarlı müxalifətli bütün ictimaiyyət Azərbaycanın mənafehinə zidd heç bir addım atılmasına yol vermir. Qardaş xalqa dəstəyimiz hər zaman davam edəcəkdir.

İkinci mühüm istiqamət Türkiyənin qondarma “erməni soyqırımı”nda ittiham edilməsinə qarşı ölkələrimizin və diasporlarımızın birgə iş aparmasıdır. Bu məsələdə bizim Azərbaycanın dəstəyinə ehtiyacımız vardır.

Qeyd etməliyəm ki, hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyev dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin “bir millət, iki dövlət” kəlamına daha geniş anlam gətirdi. Azərbaycanın dövlət başçısının və xalqının Şimali Kipr türklərinə

dəstəyi Türkiyədə çox yüksək qiymətləndirilmiş və böyük rəğbətlə qarşılanmışdı. Biz, habelə Azərbaycanı öz vətəni hesab edən türkiyəli iş adamlarına göstərilən qayğıya və yaradılan şəraitə görə də hörmətli Prezidentə minnətdarlığımızı bildiririk.

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı kimi mühüm tədbirdə iştirak edəcəyimdən duyduğum qürur hissini ifadə edərək, tədbirin bir daha təşkilatçılarna – Azərbaycan dövlətinə, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinə dərin təşəkkürümü bildirirəm.

AzərTAc
07 mart, 2006

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı Azərbaycan diasporunun fəaliyyətində yeni mərhələnin əsasını qoyacaq

İxtiyar Hüseynli

Müsaibimiz Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimovdur

Həmin iş planına uyğun olaraq qurultayla bağlı bir sıra texniki-təşkilati məsələlər artıq həll edilmişdir. Dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmalarının nümayəndələri qurultaya dəvət olunmuş, tədbirdə iştirak edəcək qonaqların siyahısı hazırlanmışdır. Artıq nümayəndələrin və qonaqların siyahısı da müəyyənləşdirilib. Qurultayda 44 ölkədən ümumilikdə 600-ə yaxın nümayəndənin iştirak edəcəyi gözlənilir. Qurultayda ən çox nümayəndə ilə təmsil olunacaq ölkələr - Rusiya Federasiyası, Ukrayna Respublikası, Gürcüstan, Türkiyə Respublikası, Almaniya Federativ Respublikası, Qazaxıstan Respublikası, İsveç, Özbəkistan Respublikası, Fransa Respublikası və Amerika Birləşmiş Ştatlarıdır. Bundan başqa, 40-dan çox ölkədən Azərbaycan diasporunun inkişafında xidmətləri olmuş, milli maraqlarımızın qorunması işində fəal iştirak etmiş ayrı-ayrı şəxslər, siyasi xadimlər, parlament və hökumət üzvləri, tanınmış alimlər və ziyalılardan ibarət 300-ə yaxın şəxs qurultayda qonaq kimi iştirak edəcəkdir.

- Ötən müddət ərzində diaspor quruculuğu sahəsində görülmüş işləri necə qiymətləndirərdiniz?

- Azərbaycanda diaspor quruculuğu prosesi 1993-cü ildə ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişindən sonra dövlət siyasətinin tərkib hissəsinə çevrilmiş, bu istiqamətdə məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilmişdir. Ümummilli liderimiz xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanmasını ən vacib məsələlərdən biri kimi qiymətləndirirdi. Bütün xarici səfərlərində diaspor nümayəndələri ilə görüşməyə çalışır, onların problem və qayğıları ilə yaxından maraqlanırdı. Məhz ümummilli liderimizin təşəbbüsüylə 2001-ci ilin 9-10 noyabrında Bakıda Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı keçirilmişdir. Bu qurultayda diaspor quruculuğu sahəsində qarşıda duran vəzifələr, xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasətinin prinsiplial istiqamətləri müəyyənləşdirildi. 2002-ci ilin 5 iyulunda ümummilli lider Heydər Əliyev "Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması haqqında" fərman imzaladı. Bu fərman Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi, dünya azərbaycanlılarının siyasi və mənəvi birliyinin təmin olunması baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edən mühüm tarixi sənəd olmuşdur.

Qurultaydan keçən dövr ərzində bir sıra mühüm işlər görülmüş, soydaşlarımızın vahid məqsəd və ideya ətrafında birləşdirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır. Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması, "Xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbulu Azərbaycan dövlətinin diaspor quruculuğu işinə verdiyi önəm təzahürü olmuşdur. Bu müddət ərzində xaricdəki azərbaycanlıların təşkilatlanması, onların vahid ideya və

məqsəd ətrafında birləşdirilməsi istiqamətində sistemli iş aparılmış, yeni icma və birliklər yaradılmış, diaspor təşkilatlarının fəaliyyətini koordinasiya edən qurumlar təsis edilmişdir. Ən vacib məsələ odur ki, artıq Azərbaycan diasporunun fəaliyyəti sistemli xarakter almağa başlamışdır.

- Qurultayda müzakirəyə çıxarılması gözlənilən məsələlər haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Bir çox mühüm məsələlər müzakirə ediləcəkdir. İlk növbədə Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması ilə bağlı işçi qrupunun yaradılması məsələsi müzakirəyə çıxarılacaq. Azərbaycan diasporu artıq yeni bir mərhələyə qədəm qoymaqladadır. Ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişindən sonra xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla işin təşkili dövlət siyasətinin tərkib hissəsinə çevrilmiş və bu sahədə bir sıra önəmli addımlar atılmışdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev bu siyasəti davam etdirərək diasporla işi yeni bir mərhələyə çıxarmış, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın problem və qayğılarının həlli, onların doğma Vətənlə əlaqələrinin gücləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılmasına nail olmuşdur. Bu gün dünyanın bir çox ölkələrində Azərbaycan icmaları fəaliyyət göstərir, ölkəmizin milli maraqlarını çox fəal şəkildə müdafiə edir, respublikamızın beynəlxalq nüfuzunun yüksəlməsinə töhfə verməyə çalışır. Ötən müddət ərzində icmaların fəaliyyətinin koordinasiya olunması sahəsində də önəmli addımlar atılmışdır.

Təbii ki, qazanılmış uğurlar təqdir edilməlidir. Lakin bu, hələ bizim qarşımızda duran bütün vəzifələrin həll edildiyini söyləməyə əsas vermir. Bu baxımdan Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması tarixi zərurətdən irəli gəlir. Hesab edirəm ki, qurultayın qəbul edəcəyi ən əhəmiyyətli qərarlardan biri məhz bu konsepsiyanın hazırlanması ilə bağlı olacaqdır.

- Başqa hansı mühüm sənədlər qəbul ediləcək?

- Qurultayda aparılmış müzakirələrin nəticəsi olaraq qətnamə qəbul ediləcək. Bundan başqa, qurultay nümayəndələrinin Azərbaycan Respublikası Prezidentinə müraciətinin, Dünya azərbaycanlılarına müraciətin, Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü ilə bağlı xüsusi bəyanatın, erməni işğalçılarının xalqımıza qarşı törətdiyi soyqırım aktlarına etiraz ifadə edən bəyanatın, habelə işğal olunmuş ərazilərdə Azərbaycanın tarixi abidələrinin və mədəni irsinin dağıdılması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciətin və digər sənədlərin qəbul ediləcəyi gözlənilir. Bu sənədlərin qəbul edilməsi Azərbaycan həqiqətlərinin bir daha dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılmasını təmin etmək məqsədinə xidmət edir. Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların bütün taleyüklü məsələlərdə həmrəy olduğunu bir daha nümayiş etdirəcəkdir.

- Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının tarixi əhəmiyyətini necə izah edərdiniz?

- Bu qurultay nəinki Azərbaycan diasporunun, həmçinin bütün Azərbaycan xalqının tarixində mühüm ictimai-siyasi hadisə olacaqdır. I qurultaydan keçən dövr ərzində Azərbaycan diasporu çox sürətli inkişaf yolu keçib. Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş və bu gün Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdirdiyi diaspor quruculuğu sahəsində bir sıra mühüm nailiyyətlər əldə olunub, Azərbaycan icmalarının fəaliyyətinin koordinasiya edilməsi prosesi daha da təkmilləşdirilib, dünya ictimaiyyətinə ölkəmiz haqqında həqiqətlərin çatdırılması məqsədilə mühüm tədbirlər görülüb. Bir çox ölkələrdə diaspor təşkilatlarının fəaliyyətlərini koordinasiya edən qurumlar yaradılıb. Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin, Türkiyə

Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının, Kanada Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının yaradılması bu prosesin artıq başladığını və yaxın gələcəkdə daha da genişləncəyini söyləməyə əsas verir.

Biz bir mühüm faktı da nəzərə almalıyıq ki, bu gün Azərbaycan sürətlə inkişaf etməkdədir. Cənab İlham Əliyevin ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi sahəsində həyata keçirdiyi islahatlar respublikamızın tarixində yeni bir mərhələnin əsasını qoymuşdur. Bu islahatlar ölkəmizin dünya birliyinə inteqrasiyasına, Azərbaycan vətəndaşlarının sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunun sürətlənməsinə stimül verməkdədir. Təbii ki, bütün bu amillər xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıları da fəal olmağa sövq edir, diaspor quruculuğu işinə yeni məzmun verir. Bu baxımdan hesab edirəm ki, Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı azərbaycançılıq ideologiyasının inkişafına, dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan həmvətənlərimiz arasında birliyin möhkəmlənməsinə öz töhfəsini verəcəkdir.

- Qurultaydan sonra Azərbaycan diasporunun fəaliyyətində hansı keyfiyyət dəyişikliyi baş verəcəkdir?

- Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı ilk növbədə yeni dövr üçün qarşıda duran əsas vəzifələri müəyyənləşdirəcək. Çünki I qurultaydan keçən dövr ərzində diaspor quruculuğu sahəsində bir çox işlər görüüb, irəliyə doğru mühüm addımlar atılıb. İndi biz yeni vəzifələrin həyata keçirilməsinə başlamalıyıq. Azərbaycan icmaları fəaliyyət göstərdikləri ölkələrin ictimai-siyasi həyatında da fəal iştirak etməli, başqa xalqların diaspor təşkilatları ilə əlaqələrini gücləndirməlidir. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılması indiki mərhələdə Azərbaycan üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən məsələlərdəndir. Bu baxımdan Azərbaycan diasporunun yeni təbliğat üsullarından istifadə etməsinə də ehtiyac var. Hesab edirəm ki, qurultaydan sonra bu sahədə də əsaslı dönüş yaranacaqdır.

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların tarixi Vətənlə əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsinə də stimül verəcəkdir. Biz çalışmalıyıq ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlı iş adamları ölkəmizdə gedən sosial-iqtisadi inkişaf prosesinə öz töhfələrini versinlər, Azərbaycan iqtisadiyyatına sərmayə qoysunlar.

Əminik ki, bu qurultay Azərbaycan diasporunun fəaliyyətində bir canlanma yaradacaq, yeni bir mərhələnin əsasını qoyacaqdır. Ötən dövr ərzində bu sahədə müəyyən addımlar atılsa da, əldə olunmuş nailiyyətlərlə kifayətlənmək olmaz. Çünki Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev bizim qarşımıza olduqca böyük vəzifələr qoymuşdur. Bu vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün isə daha səmərəli və daha ardıcıl iş aparmaq lazımdır.

Azərbaycan, 8 mart 2006-cı il

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı ilə bağlı bütün texniki-təşkilati məsələlər həll olunmuşdur

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında iştirak edəcək nümayəndələrin və qonaqların Azərbaycana gəlişi ilə bağlı bütün texniki-təşkilati məsələlər həll olunmuşdur.

Bu məlumatı Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov martın 9-da qurultaya hazırlıqla bağlı keçirdiyi mətbuat konfransında vermişdir. Komitə sədri bildirmişdir ki, xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmaların və birliklərin nümayəndələrinə, milliyyətə azərbaycanlı olmayan, amma Azərbaycanı sevən, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında fəal rol oynayan həmvətənlərimizə - ziyalılara, siyasi xadimlərə dəvətnamələr göndərilmişdir. Qurultayda 49 xarici ölkədən 600-ə yaxın nümayəndənin iştirakı gözlənilir. O cümlədən Rusiyadan 170 nəfər, Ukraynadan 60, Gürcüstandan 40, Türkiyədən 39, Almaniya 33, Qazaxıstandan 25, İsveçdən 20, Fransadan 15, ABŞ-dən 11, Böyük Britaniya 12, Kanadadan 10, Niderlanddan 10 nəfər nümayəndə gələcəkdir. Avstraliya, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Çexiya, Çin, Bolqarıstan, İsrail, İspaniya, İtaliya, Macarıstan, Misir, Polşa, Tacikistan, Türkmənistan, Yaponiya, Yeni Zelandiya, Yunanıstan, İslandiya və Taylanddan gələcək nümayəndələr dünya azərbaycanlılarının ali məclisində ilk dəfə iştirak edəcəklər. Bundan əlavə, 40-dan çox ölkədən Azərbaycan diasporunun inkişafında xidmətləri olan, milli maraqlarımızın qorunması işində fəal iştirak edən siyasi xadimlər, hökumət və parlament üzvləri, tanınmış alim və ziyalılardan ibarət 300-ə yaxın şəxs qurultaya qonaq qismində dəvət olunmuşlar.

Qurultayda Azərbaycan diasporunun indiki vəziyyətinə aid bir sıra məsələlər, Azərbaycan həqiqətlərinin, xalqımıza qarşı törədilmiş terror və soyqırımı əməlləri ilə bağlı faktların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının yeni və daha müasir metodlarının hazırlanması, digər xalqların diaspor təşkilatları ilə əlaqələrin gücləndirilməsi məsələləri müzakirə olunacaqdır. Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması məqsədi ilə işçi qrupunun yaradılması, Azərbaycan və türk icmalarının birgə fəaliyyət strategiyasının işlənib hazırlanması məsələlərinə də baxılacaqdır.

Müzakirələrin nəticəsi olaraq sonda qətnamə, qurultay iştirakçıları adından Azərbaycan Prezidentinə, Dünya azərbaycanlılarına müraciətlər qəbul ediləcəkdir. Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü ilə əlaqədar xüsusi bəyanatın, işğal olunmuş ərazilərimizdə Azərbaycanın tarixi abidələrinin və mədəni irsinin dağıdılması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciətin və digər sənədlərin qəbulu da gözlənilir.

Qurultaydan sonra qonaqların və nümayəndələrin Azərbaycanın müxtəlif bölgələrinə səfərləri planlaşdırılmışdır.

AzərTAc
09 mart, 2006

Bütün texniki - təşkilati məsələlər həll olunmuşdur

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak edəcək nümayəndələrin və qonaqların Azərbaycana gəlişi ilə bağlı bütün texniki-təşkilati məsələlər həll olunmuşdur.

Bu məlumatı Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov martın 9-da qurultaya hazırlıqla bağlı keçirdiyi mətbuat konfransında vermişdir. Komitə sədri bildirmişdir ki, xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmaları və birliklərinin nümayəndələrinə, milliyyətə azərbaycanlı olmayan, amma Azərbaycanı sevən, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında fəal rol oynayan həmvətənlərimizə - ziyalılara, siyasi xadimlərə dəvətnamələr göndərilmişdir. Qurultayda 49 xarici ölkədən 600-ə yaxın nümayəndənin iştirakı gözlənilir. O cümlədən Rusiyadan 170 nəfər, Ukraynadan 60, Gürcüstandan 40, Türkiyədən 39, Almaniyadan 33, Qazaxıstandan 25, İsveçdən 20, Fransadan 15, ABŞ-dan 11, Böyük Britaniyadan 12, Kanadadan 10, Niderlanddan 10 nəfər nümayəndə gələcəkdir. Avstraliya, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Çexiya, Çin, Bolqarıstan, İsrail, İspaniya, İtaliya, Macarıstan, Misir, Polşa, Tacikistan, Türkmənistan, Yaponiya, Yeni Zelandiya, Yunanıstan, İspaniya və Tailanddan gələcək nümayəndələr dünya azərbaycanlılarının ali məclisində ilk dəfə iştirak edəcəklər. Bundan əlavə, 40-dan çox ölkədən Azərbaycan diasporunun inkişafında xidmətləri olan, milli maraqlarımızın qorunması işində fəal iştirak edən siyasi xadimlər, hökumət və parlament üzvləri, tanınmış alim və ziyalılardan ibarət 300-ə yaxın şəxs qurultaya qonaq qismində dəvət olunmuşlar. Qurultayda Azərbaycan diasporunun indiki vəziyyətinə aid bir sıra məsələlər, Azərbaycan həqiqətlərinin, xalqımıza qarşı törədilmiş terror və soyqırım əməlləri ilə bağlı faktların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının yeni və daha müasir metodlarının hazırlanması, digər xalqların diaspor təşkilatları ilə əlaqələrin gücləndirilməsi məsələləri müzakirə olunacaqdır. Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması məqsədi ilə işçi qrupunun yaradılması, Azərbaycan və türk icmalarının birgə fəaliyyət strategiyasının işlənilməsi hazırlanması məsələlərinə də baxılacaqdır.

Müzakirələrin nəticəsi olaraq sonda qətnamə, qurultay iştirakçıları adından Azərbaycan Prezidentinə, Dünya azərbaycanlılarına müraciətlər qəbul ediləcəkdir. Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü ilə əlaqədar xüsusi bəyanatın, işğal olunmuş ərazilərimizdə Azərbaycanın tarixi abidələrinin və mədəni irsinin dağıdılması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciətin və digər sənədlərin qəbulu da gözlənilir.

Qurultaydan sonra qonaqların və nümayəndələrin Azərbaycanın müxtəlif bölgələrinə səfərləri planlaşdırılmışdır.

AzərTAc

Xalq qəzeti, 10 mart 2006-cı il

Vahid milli birlik – bu azərbaycançılıq məfkurəsidir

Rəsmiyyə Rzalı

"...Biz, Azərbaycanda yaşayan azərbaycanlılar həmvətənlərimiz barədə həmişə düşünmüşük. Uzun illər Sovet İttifaqı kimi böyük bir dövlətin tərkibində ikən xaricdəki soydaşlarımızla əlaqə saxlamaq mümkün olmadığı halda, biz daim düşünmüşük ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar necə yaşayırlar, nə edirlər və məhdud imkanlardan istifadə edərək onlarla əlaqə yaratmağa çalışmışıq. Biz istərdik ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar həmin ölkənin vətəndaşı kimi yaşasınlar. Ancaq heç vaxt öz milli köklərini, milli mənsubiyyətlərini itirməsinlər. Bizim hamımızı - azərbaycanlıları birləşdirən milli mənsubiyyətimiz, milli birliyimiz, tarixi köklərimiz, milli-mənəvi dəyərlərimiz, incəsənətimiz, musiqimiz, şerlərimiz, bir sözlə, xalqımıza məxsus olan adət-ənənələrimizdir".

Heydər ƏLİYEV

Dünya azərbaycanlılarının 2001-ci il noyabrın 9-10-da keçirilən I qurultayı müstəqil Azərbaycanın həyatında tarixi hadisə olmuşdu. İlk dəfə idi ki, bütün dünyada yaşayan soydaşlarımız - Azərbaycan icmalarının nümayəndələri doğma Vətənə - paytaxt Bakıya toplaşmışdılar.

Tarixçi-alimlər, siyasətçilər və ziyalılar bu tarixi hadisəni Azərbaycan diaspor hərəkatının başlanğıcı adlandırdılar. Ümummilli lider Heydər Əliyev həmin qurultayda dərin məzmunlu nitq söyləyərək dəyərli tövsiyələrini vermiş, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün diasporumuzdan gücünü və imkanlarını səfərbər etməyi qarşıya məqsəd qoymuşdur: "Xalqları dil qədər, milli-mənəvi ənənələr qədər birləşdirən başqa bir vasitə yoxdur. Biz bu vasitədən daim istifadə etməliyik. Xüsusən, başqa ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar. Ona görə də mən arzu edərdim ki, hər bir ölkədə Azərbaycan icmasında azərbaycanlılar həmrəy olsunlar, bir-birinə dayaq olsunlar, bir-birinə yardım etsinlər, bir-birinin dərdinə yansınlar və bizim milli adət-ənənələrimizi, milli dəyərlərimizi yaşatsınlar, haqq səsimizin dünyada eşidilməsinə yardımçı olsunlar".

Çoxəsrlik tariximizdə xalqımız bir çox sınaqlardan çıxmış, öz mənliliyini, milliliyini qorumuşdur. İndi elə bir zamanda yaşayırıq ki, dünyaya səpələnmiş yurddaşlarımızın tarixin bu mərhələsində Azərbaycanla daha sıx əlaqələr yaratmasına, birlik və həmrəylik göstərməsinə çox böyük ehtiyac var. Azərbaycanın güclənməsinə və inkişafına xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın yardımı ölkəmizin dünya dövlətləri arasında güclü nüfuz sahibi olmasına şərait yaradır. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü pozulub, torpaqlarımızın bir hissəsi düşmən tapdağındadır, insanlar illərdən bəri qurub-yaratdıqları ev-eşiklərindən, torpaqlarından didərgin düşüblər. Məhz belə bir məqamda beynəlxalq təşkilatlarla yanaşı, Azərbaycan diasporuna ehtiyacımız labüddür. Etiraf edək ki, son illər Azərbaycan diasporu müəyyən mənada formalaşır, təşkilatlanır. Böyük Britaniyada, Almaniyada, Rusiyada, ABŞ-da və inkişaf etmiş başqa ölkələrdə soydaşlarımız tərəfindən təşkilatlar, federasiyalar, konqreslər yaradılır, yeni-yeni toplantılar keçirilir.

Milli mənləyimizi, milli-genetik kodumuzu, sahib olduğumuz dəyərləri qoruyub gələcək nəsillərə ötürməyin yeganə yolu milli dövlətçilik, milli məfkurədir. Məqsəd ondan ibarət olmalıdır ki, Azərbaycanın dünyada güclü diasporu yaransın, soydaşlarımız təşkilatlanıb güclənsinlər. Əgər belə olarsa, ölkəmizin daxili və xarici siyasəti dünyada yaxşı təbliğ olunar, problemlərimizin də həll olunmasına yardım edər.

Azərbaycan tarixdə ikinci dəfə müstəqilliyini əldə etdikdən sonra azərbaycançılıq aparıcı ideya kimi həm ölkəmizdə, həm də dünyada yaşayan soydaşlarımız üçün əsas ideyaya çevrildi. Bu fikirlərin sahibi olan ulu öndərimiz Heydər Əliyev üzünü dünyanın müxtəlif ölkələrindən gəlmiş həmyerlilərimizə tutaraq deyirdi ki, azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaqdır. İdeya yalnız budur. 2001-ci il noyabrın 10-da ümummilli lider Heydər Əliyev Dünya Azərbaycanlıları Konqresinin I qurultayında çıxış edərkən bu məsələni xüsusilə vurğulamışdı: "Bizim bu qurultayı keçirməkdə məqsədimiz budur ki, dünyaya səpələnmiş azərbaycanlılar vətənə gəlsin, bir-biri ilə daha sıx əlaqə saxlasın, ünsiyyət qursunlar, bir-birlərini anlamağa çalışsınlar. Ümid edirəm ki, müxtəlif ölkələrdə olan icmaların bir diaspor kimi formalaşmasında daha fəal iştirak edəcəksiniz, digər ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələr yaradacaqsınız, azərbaycançılığı möhkəmləndirəcəksiniz. Hesab edirəm ki, qurultay bu sahədə azərbaycançılıq ideyalarının həyata keçirilməsi üçün dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinin genişləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi üçün çox mühüm bir tarixi mərhələdir".

Azərbaycançılıq hər şeydən öncə bir məfkurədir. Bu məfkurə təkcə Azərbaycan ərazisində yaşayan insanların maraqlarını deyil, həm də bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıların məqsəd və məramlarını özündə ehtiva etməlidir. Həmin məfkurənin məzmunu Azərbaycanda ilk dəfə ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən bəyan edilmiş və dünyada yaşayan hər bir azərbaycanlıya ünvanlanmışdı. O vaxt bu məfkurə - azərbaycançılıq ideyası dövlətin strateji xətti kimi irəli sürüldü. Bu ideya ətrafında birləşməkdən başqa yolumuz yoxdur.

Müstəqil Azərbaycanın mövcudluğu xaricdə yaşayan azərbaycanlılara öz lokal mədəni-mənəvi mühitlərini böyük Vətən hesabına müntəzəm surətdə akkumulyasiya etmək imkanı verir. Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayı məhz bu ideyaya xidmət etmişdi və hamımız ümid edirik ki, II qurultay da eyni ideyalara - milli məfkurənin daha çox dərkinə xidmət edəcəkdir.

Azərbaycan, 12 mart 2006-cı il

Azərbaycan diasporu fəaliyyətini gücləndirir

Hazırladılar:

Əliqismət Bədəlov,

Rauf Əliyev

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı qarşısında

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçiriləcəyi günə bir həftədən də az vaxt qalıb. Xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən diasporlarımızdan aldığımız məlumatlarda bildirilir ki, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin II qurultayın keçirilməsi ilə əlaqədar imzaladığı sərəncam soydaşlarımız tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılanmış, onlar arasındakı əlaqələr daha da möhkəmlənmişdir. İlk dəfə ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayından sonra diasporlar əməkdaşlığı xeyli gücləndirmiş, Azərbaycanın daha da qüdrətlənməsi naminə hər şeyə hazır olduqlarını bildirmişlər. Bəzi ölkələrdə fəaliyyət göstərən diasporlarımız haqqında əldə etdiyimiz məlumatları təqdim edirik.

Fransa

Azərbaycan – Fransa Gənclik Assosiasiyası (AFGA) 2003-cü ildə yaradılıb. Təşkilatdan bildirdilər ki, əsasən azərbaycanlı tələbələr və gənclər tərəfindən təsis edilmiş bu qurumun əsas məqsədi Fransada fəaliyyət göstərən bütün Azərbaycan assosiasiyalarını bir yerə cəmləmək, fransalı gənclərlə əlaqələr yaradaraq mədəni, elmi və texniki tərəqqini dəstəkləmək, əməkdaşlığı möhkəmləndirməkdir.

Ölkəmizin milli adət-ənənələrinin tanınması yolunda təşkilat indiyə qədər bir sıra tədbirlər keçirmiş, Vətənimiz haqqında əsl reallıqları fransalı həmkarlarına çatdırmışlar. Milli bayramımız olan Novruz bayramı hər il burada böyük təntənə ilə qeyd edilir. Bu bayramı elə yüksək əhval-ruhiyyədə keçiririk ki, yerli əhalinin də böyük marağına səbəb olur. 28 May Müstəqillik günü münasibəti ilə ötən il 10 gənc azərbaycanlı fotoqrafın Parisdə böyük sərgisini təşkil etmişik. Həmin sərgidə ölkəmizin iqtisadi, sosial, mədəni inkişafını, Ermənistan dövlətinin törətdiyi terror aktlarını, xalqımızın başına gətirilən digər müsibətləri əks etdirən fotolar nümayiş etdirilib. Hazırda qarşıdan gələn müstəqillik gününə çox ciddi hazırlaşırıq. Bu dəfə də ölkəmizlə bağlı daha çox diqqəti cəlb edən foto-sərgi nümayiş etdirəcəyik.

Təşkilatın təsis etdiyi “Körpü” jurnalı Azərbaycanın mədəniyyətini, zəngin tarixi irsini, gözəlliklərini, qədim mədəniyyətini fransız oxucularına çatdırır. Assosiasiya üzvləri qərara alıblar ki, bu ildən etibarən “Körpü” jurnalı oxucularla daha tez-tez görüşəcək, poeziyamız, musiqimiz, tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimlərimiz, görkəmli ziyalılarımız haqqında ətraflı məlumatlar verəcək.

Assosiasiyadan bildirdilər ki, qanlı 20 Yanvar faciəsinin, tarixdə analoqu olmayan Xocalı, 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı günlərinin ildönümü hər il anılır, xalqımızın məruz qaldığı faciələr, erməni terrorçularının insanlığa sığmayan vəhşilikləri barədə ətraflı məlumatlar verilir. Belə hadisələrin dünya

ictimaiyyətinə, Avropanın inkişaf etmiş ölkəsi kimi tanınan Fransa ictimaiyyətinə çatdırmaq çox vacibdir. Fransada təhsil alan tələbələr Azərbaycan həqiqətlərini olduğu kimi çatdırmaq üçün əllərindən gələni əsirgəmirlər.

Hollandiya

Bu ölkədə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Dostluq Təşkilatının rəhbəri Həbib Kələntəridən aldığımız məlumatda bildirilir ki, təşkilat üç il əvvəl yaradılsa da, indiyədək xeyli işlər görülüb. H.Kələntərinin dediyinə görə, yaratdıqları qurumu cəmiyyət yox, təşkilat hesab edirlər. Onun fikrincə, təşkilatın fəaliyyət dairəsi daha genişdir.

Təşkilatın ən önəmli məqsədi Azərbaycanı Hollandiya ictimaiyyətinə daha yaxından tanıtdırmaq və ölkəmizin mövqeyi haqqında əsl həqiqətləri çatdırmaqdır. H.Kələntəri bildirib ki, onlar əsas fəaliyyətlərini erməni işğalçılarının törətdikləri soyqırımlar, Azərbaycan torpaqlarının 20 faizinin işğal edilməsi və bunun da nəticəsində bir milyondan artıq soydaşımızın qaçqın və məcburi köçkün kimi öz yurd-yuvalarından didərgin salınmaları, mədəni irsimizin, tarixi abidələrimizin Ermənistan dövləti tərəfindən məhv edilməsi, bir hissəsinin isə mənimsənilməsi təbliği üzərində qururlar. Artıq Hollandiyada Azərbaycanı sülhsevər, Ermənistanı isə işğalçı dövlət kimi tanıyırlar. Biz bəzi hadisələri yerli əhaliyə çatdırmaq üçün aksiyalar keçirir, müxtəlif plakatlardan istifadə edir və ya internet vasitəsilə məlumatlar yayırıq. Müxtəlif bayramlarda konsertlər təşkil edir, yerli incəsənət xadimlərini, ziyalıları öz tədbirlərimizə dəvət edib Azərbaycan musiqisini, mədəniyyətini təbliğ edirik. Fəaliyyətə başlayan gündən Hollandiyadakı digər Azərbaycan diasporları ilə sıx əlaqə yaradır, bir amal, bir məqsəd uğrunda mübarizə aparırıq. Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi gününü, Novruz bayramını, Müstəqillik gününü... böyük təntənə ilə qeyd edirik. Xalqımızın hüzn günləri olan 20 Yanvar, Xocalı faciəsi, 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımını gününün ildönümündə biz də matəm libasını geyinir, bu faciələr barədə əhaliyə ətraflı məlumatlar veririk.

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi barədə cənab Prezidentimiz İlham Əliyevin imzaladığı fərman bütün soydaşlarımız kimi bizim də ürəyimizdədir. Ümid edirik ki, belə tədbirlər dünyanın bütün azərbaycanlıları arasında sıx əlaqələr yaradacaq, qarşımıza çıxan problemləri aradan qaldırmağa nail olacağıq. Hamı kimi bizim də bir dərdimiz var: ərazi bütövlüyümüz təmin olunsun, torpaqlarımız işğaldan azad edilsin və Dağlıq Qarabağ problemi aradan qaldırılsın. İnanırıq ki, Azərbaycan Prezidentinin apardığı uğurlu daxili və xarici siyasət bu problemi də yoluna qoyacaq. Biz Prezidentin siyasətini dəstəkləyir və onunla həmrəy olduğumuzu bildiririk.

Kanada

Kanada — Azərbaycan Assosiasiyaları Federasiyası iki ölkə arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi yolunda fəaliyyətini xeyli gücləndirib. Kanadadakı Azərbaycan icmalarını öz ətrafında birləşdirən qurumların rəhbərliyi həmin ölkədəki Azərbaycan səfirliyinin diasporlarla sıx əlaqə yaratdığını bildirdi. Federasiyanın üzvləri Xocalı faciəsi ilə əlaqədar broşürlər hazırlayaraq dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin rəhbərliyinə, parlamentlərinə göndərmişlər. Bu ayın sonuna qədər 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımını gününə həsr olunmuş

daha 2 min nüsxə broşür çap olunub paylanılacaq. Diasporun üzvləri Kanadada fəaliyyət göstərən digər ölkələrin diasporları ilə əməkdaşlıq edir, Azərbaycan haqqında həqiqətləri olduğu kimi çatdırırlar. Onlar fəaliyyətlərini daha da gücləndirmək üçün müxtəlif tədbirlər keçirir, ölkəmizin adət-ənənələrini geniş təbliğ edirlər.

Xalq qəzeti, 13 mart 2006-cı il

Həmrəyliyimiz və birliyimiz müstəqil dövlətçiliyimizə xidmət edir

İsa İsmayilov,

Yasamal Rayon Məhkəməsinin hakimi

1991-ci ildə dövlət müstəqilliyimizi yenidən bərpa edəndə çoxlu problemlərlə üzləşdik. Bunun bir səbəbi ölkəyə naşı, səriştəsiz, milli təəssübkeşlikdən uzaq adamların rəhbərlik etməsi idisə, digər səbəbi dünyada yaşayan azərbaycanlılar arasında əlaqələrin olmamasıydı. Ümummilli liderimizin qeyd etdiyi kimi, sovetlər birliyində yaşadığımız illərdə bu əlaqələr mümkün olmurdu, buna imperiya siyasəti imkan vermirdi. Müstəqilliyimizin ilk illərində isə bu cəhdləri edən olmadı.

Böyük siyasi xadim, təcrübəli dövlət qurucusu Heydər Əliyev bu işin mahiyyətini, əhəmiyyətini gözəl bildirdi və qiymətləndirirdi. Odur ki, müstəqilliyimizin ilk aylarında ümummilli lider hələ Naxçıvanda ikən bu istiqamətdə ciddi tədbirlər həyata keçirməyə başladı. Heydər Əliyev 2001-ci il noyabrın 9-da Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayında demişdir: “Biz hələ müstəqilliyimizin ilk aylarında, 1991-ci il dekabr ayının 31-də Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü haqqında qərar qəbul etdik. Biz o vaxtdan bu günü böyük bayram kimi qeyd edirik və o vaxtdan da dünyada yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələrimiz tədricən inkişaf etməyə başladı. Bunlar hamısı Azərbaycanın müstəqilliyinin və Azərbaycan xalqının milli azadlığının nəticəsidir”.

Müstəqilliyimizin ilk illəri dünyaya səpələnmiş azərbaycanlıların birliyi, həmrəyliyi olmadığı üçün Azərbaycan həqiqətlərini, xüsusən Ermənistan – Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ müharibəsində ölkəmizin haqlı tələblərini müdafiə edənlər də yox idi. Erməni diasporları bütün dünyada anti-azərbaycan təbliğatını genişləndirirdilər. Azərbaycan diasporları olmadığı üçün tək-tək azərbaycanlıların mübarizəsi isə elə bir səmərə vermirdi.

Beləliklə, ölkəmiz təbliğat işində dünyada uduzurdu.

Böyük siyasi xadim Heydər Əliyev 1993-cü ildə xalqın təkidlə tələbləri ilə yenidən Azərbaycanda hakimiyyətə qayıdandan sonra bu istiqamətdə işləri genişləndirdi. Hansı ölkəyə səfərə gedirdisə, orada azərbaycanlılarla görüşür, ölkəmizdə gedən hüquqi, demokratik dövlət quruculuğu haqqında məlumat verir, onları azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşməyə çağırırdı. Etiraf edək ki, dünyaya səpələnmiş azərbaycanlıların çoxu bu ideyadan kənar idi, tarixi Vətənləri ilə ciddi maraqlanmırdılar, ya da heç əlaqə belə saxlamırdılar. Bu isə Azərbaycan həqiqətlərinin dünya xalqlarına çatdırılmasında ciddi problemlər yaradırdı.

Böyük siyasi xadim Heydər Əliyev bir dəfə Amerikada olarkən orada yaşayan azərbaycanlılarla görüşündə onlara ciddi irad tutdu ki, ermənilər harada doğulmasından, harada yaşamasından asılı olmayaraq, həmişə Ermənistanı düşünürlər, çünki ermənidirlər. Ancaq azərbaycanlıların biri deyir mən İranda doğulmuşam, o biri deyir Turanda doğulmuşam... Nə fərqi var harada doğulmusan, azərbaycanlısansa Azərbaycan haqqında

düşünməlisən. Ümummilli liderimizin məqsədi, məramı belə idi. Dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması üçün nə lazımdır edirdi. Eyni zamanda azərbaycanlıların yaşadıkları ölkələrdə dövlət orqanlarında təmsil olmaları üçün söylərini artırmağa çağırırdı.

Beləliklə, böyük öndərin səyi nəticəsində bu istiqamətdə çox iş görüldü. Nəhayət, 2001-ci il noyabrın 9–10-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı keçirildi. Qurultayda 1105 nümayəndə, o cümlədən dünyanın 36 ölkəsindən 403 nümayəndə iştirak edirdi. İlk dəfə idi ki, dünyanın bu qədər ölkəsində yaşayan azərbaycanlıların nümayəndələri tarixi Vətənlərində bir araya gəlirdilər.

Hər bir dövlətin daxili və xarici siyasəti, ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi sahədə fəaliyyəti onun ideologiyasının üzərində qurulur. Əgər bu ideologiya — milli ideologiya yoxdursa, onda həmin xalqın nəinki dünyada, heç daxilində də həmrəyliyinə, milli birliyinə nail olmaq mümkün deyil. Çox təəssüf ki, müstəqilliyimizin ilk illərində bu ideologiya yox idi, hər şey kor-koranə inkişaf edirdi. Odur ki, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar da tarixi Vətənləri üçün nəsə etmək istəyirdilərsə də, heç nəyə nail ola bilmirdilər, çünki daxilədəki qaragüruhçular buna şərait və imkan vermirdilər. Məsələn, hakimiyyətə yiyələnmiş, ancaq siyasətdə naşı olan bu təsadüfi adamlar həmin azərbaycanlıların faktiki yaşadıkları dövlətin ünvanına elə ittihamlar ünvanlayırdılar ki, həmin şəxs kəsüb getməli olurdu. İstəsəydi də tarixi Vətəninə naminə həmin ölkədə heç nə edə bilməzdi.

Müstəqillik dövründə Azərbaycanın milli ideologiyası ilk dəfə Yeni Azərbaycan Partiyasının nizamnaməsində əksini tapdı. 1998-ci il noyabrın 21-də Yeni Azərbaycan Partiyasının 6-cı ildönümünə həsr olunmuş təntənəli yığıncaqda ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin nitqi, demək olar ki, bu məsələnin üzərində quruldu. Daha doğrusu, həmin nitq Azərbaycanın milli ideologiyasının əsaslarının şərhinə həsr olundu. Dövlətçilik, milli-mənəvi dəyərlər, bəşəri dəyərlər bizim milli ideologiyamızın əsaslarıdır. Bu dəyərlərin əsasını isə azərbaycançılıq təşkil edir. Yəni hər biri özlüyündə azərbaycançılıq anlayışına xidmət edir. Ümummilli liderimiz Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayında demişdir: “İnsan hansı ölkədə yaşamasından asılı olmayaraq, gərək öz milliliyini qoruyub saxlasın. Dünyada, eyni zamanda, assimilyasiya prosesi də var. İnsanlar — mən azərbaycanlılar haqqında danışırım — gərək, yaşadıkları ölkədə, yenə deyirəm, o şəraiti mənimsəyərək, orada özləri üçün yaxşı mövqelər tutsunlar. Ancaq daim öz milli-mənəvi dəyərlərinə, milli köklərinə sadıq olsunlar. Bizim hamımızı birləşdirən məhz bu amillərdir. Bizim hamımızı birləşdirən, həmrəy edən azərbaycançılıq ideyasıdır, azərbaycançılıqdır.

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini əldə edəndən sonra azərbaycançılıq aparıcı ideya kimi həm Azərbaycanda, həm də bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılar üçün əsas ideya olubdur. Biz həmişə bu ideya ətrafında birləşməliyik. Azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda onların ümumbəşəri dəyərlərlə sintezindən, inteqrasiyasından bəhrələnmək və hər bir insanın inkişafının təmin olunması deməkdir”.

Dünya azərbaycanlılarının qurultayını keçirməkdə də məqsəd bu idi. Azərbaycan ilə dünyada yaşayan soydaşlarımız arasında əlaqələri möhkəmləndirmək, dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyini genişləndirmək, inkişaf etdirmək, birliyinə nail olmaq idi məramı. Qurultaydan ötən müddət ərzində bu məqsədə xeyli nail olunub. Ancaq bu sahədə inkişafı yeni mərhələyə yüksəltmək zəruri məsələdir. Eyni zamanda bu, ümummilli

liderimizin azərbaycançılıq ideyasını inkişaf etdirmək, zənginləşdirməkdir. Odur ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi ilə bağlı imzaladığı sərəncam tarixi bir sənəddir, dünyaya səpələnmiş soydaşlarımızın milli birliyini inkişaf etdirmək, möhkəmləndirmək yolunda yeni mərhələnin başlanması deməkdir.

Ümummilli liderimizin Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayındakı çıxışında “milli-mənəvi dəyərlərimizin ümumbəşəri dəyərlərlə sintezindən, inteqrasiyasından bəhrələnmək” fikrinə münasibətini bildirmək istəyirəm. Biz inkişafımızda Avropaya inteqrasiya yolunu tutmuşuq. Odur ki, bütün sahələrdə ümumbəşəri dəyərləri mənimsəməliyik, öz milli-mənəvi dəyərlərimizlə sintez etməliyik. Məsələn, respublikamızda aparılan məhkəmə-hüquq islahatları Avropaya inteqrasiya yolunda əsas məsələdir. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin “Azərbaycan Respublikasında məhkəmə sisteminin müasirləşdirilməsi” və “Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunvericilik aktlarına dəyişikliklər və əlavələr edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” 2006-cı il 19 yanvar tarixli fərmanı bu istiqamətdə atılmış çox mühüm addımdır, məhkəmə islahatlarında yeni mərhələdir, Avropa standartlarına uyğunlaşdırılması yolunda kompleks islahat proqramıdır. Bunu qeyd etməkdə məqsədim bir məsələni önə çəkməkdir. Azərbaycanın dünyəvi bir dövlət kimi formalaşması xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlının istəyidir, arzusudur. Çünki Azərbaycanın inkişaf etmiş demokratik ölkələr arasında yeri möhkəmləndikcə xaricdə yaşayan azərbaycanlıların da nüfuzu artır, həm də sözü keçir. Onlar tarixi Vətənlərinin naminə bir iş görəndə, onun haqqını müdafiə edəndə də sözükeçərli olurlar. Çünki o terrorçu, despot, insan hüquqlarının tapdandığı bir dövləti yox, hüquqi, demokratik, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təminatlı müdafiəsi həyata keçirilən, dini tolerantlıq mövcud olan bir ölkəni, bir dövləti müdafiə edirlər. Demokratik ölkələrdə isə belə müdafiə dəstəklənir. Sözümdəndə ki, Azərbaycan dövləti dünyaya səpələnmiş soydaşlarımızı öz tarixi Vətənlərini müdafiə etməkdə köməksiz qoymur. Əksinə, onların həmin ölkələrdə birliyinə, inkişafına, dövlətin idarəetmə orqanlarına yüksəlməsində zəruri köməyi və yardımları edir. Digər tərəfdən, xaricdə yaşayan soydaşlarımız Azərbaycan dövlətinə getdikcə daha çox güvənir, bilirlər ki, heç vaxt arxasız-dayaqsız qalmayacaqlar.

Maraqlı bir məqama toxunum. Moskva bazarındakı faciədə daha çox azərbaycanlılar həlak oldular, yaralandılar. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığı ilə dərhal fəvqəladə hallar və səhiyyə nazirləri Moskvaya yollandılar. Təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirildilər. Həlak olanların cənazələrinin Vətənə gətirilməsi və dəfni dövlətin hesabına yerinə yetirildi. Bu, onu sübut edir ki, dövlət öz vətəndaşına harada olmasından, hansı vəziyyətdə düşməsindən asılı olmayaraq sahib çıxır. Bunu xarici dövlətlər də, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da görürlər və qiymətləndirirlər. Xarici dövlətlər görürlər ki, Azərbaycan inkişaf etdikcə, o, nəinki öz ərazisində və xaricdə yaşayan vətəndaşlarının, eyni zamanda öz ərazisində yaşayan xarici vətəndaşların və digər ölkələrin vətəndaşı olan azərbaycanlıların da hüquqlarını qətiyyətlə müdafiə edir. Nəticədə həmin ölkələr də ərazisində yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarının tapdanmasına yol vermir, onlara hörmətlə yanaşır. Çünki, qeyd etdiyimiz kimi, bilir ki, onun hüquqlarını müdafiə edən bir dövlət var.

Xarici ölkələrdə Azərbaycan diasporlarının yaranması, onların tarixi Vətənləri ətrafında təşkilatlanması bütünlüklə ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin tarixi xidmətləridir. Bu, böyük öndərimizin səyi, rəhbərliyi ilə 2001-ci ildə Bakıda keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı ilə yeni mərhələyə qədəm qoydu. Bu, tarixi

bir qurultay idi. Konkret fəaliyyət proqramı qəbul edildi. Milli birliyi və milli həmrəyliyi genişləndirmək və möhkəmləndirmək üçün konkret vəzifələr müəyyənləşdirildi. Artıq o vaxtdan 5 ilə yaxın vaxt keçib. Bu müddətdə xeyli işlər görüldü. Xaricdə yaşayan soydaşlarımızın Azərbaycanla əlaqələri genişləndi. İndi Azərbaycan dünyada öz haqqını müdafiə etməyə qadirdir, gücü, qüdrəti, nüfuzu var. Regionda heç bir layihə Azərbaycanın razılığı olmadan reallaşmır. Xarici ölkələrdə isə Azərbaycan diasporları getdikcə güclənir, nüfuzu artır, həmin dövlət tərəfindən tanınır, onların rəyləri ilə hesablaşırlar. Bu isə, özü-özlüyündə həm onların, həm də Azərbaycanın nüfuzunu artırır. Ancaq bu inkişaf, bu təşkilatlanma, milli həmrəylik və birliyin möhkəmlənməsi ardıcıl olaraq davam etdirilməlidir.

Martın 16-da keçiriləcək Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı I qurultaydan keçən dövrə yekun vuracaq, yeni vəzifələr müəyyən edəcək. Dünya azərbaycanlılarının tarixi Vətənləri ətrafında birləşməsi yeni mərhələyə qədəm qoyacaq. Bu, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin ideyalarının inkişafı, arzularının gerçəkləşməsidir. Böyük öndərin siyasi kursunun layiqli davamçısı, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev azərbaycançılıq ideyasını, milli ideologiyamızı qətiyyətlə, böyük uzaqgörənliklə inkişaf etdirir, onun daha səmərəli olması üçün təsirli tədbirlər həyata keçirir. Əlbəttə ki, cənab İlham Əliyevin bu söyləri ali bir məramı xidmət edir. Ümummilli liderimiz bu məramı dünya azərbaycanlılarına müraciətlə belə qiymətləndirmişdir: “Müstəqil Azərbaycan həmişə sizin dayaq yeriniz olacaq, pənah gətirdiyiniz yer olacaqdır və təbiidir ki, Azərbaycanda biz də sizi özümüzün elçiləri hesab edirik, sizə çox ümidlər bəsləyirik, sizə arxalanırıq, sizi özümüzdə dayaq hesab edirik. Müstəqil Azərbaycan dövləti gənc olduğu kimi, Azərbaycanın həmrəyliyi də, dünya azərbaycanlılarının birliyi də, müxtəlif ölkələrdəki Azərbaycan icmaları da gəncdir. Ancaq indi biz yeni bir mərhələyə keçmişik. Biz formalaşırıq, müstəqilliyimiz möhkəmlənir, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar daha sürətlə təşkilatlanır və bizim hamımız birlikdə azərbaycançılığı yaşadacağıq, daimi edəcəyik, əbədi edəcəyik”.

Bu işıqlı ideyalar Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin fəaliyyətinin əsas istiqamətlərini təşkil edir. Odur ki, nəinki öz ölkəmizdə vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması, eyni zamanda dünya azərbaycanlılarının milli həmrəyliyi və birliyi getdikcə daha da sürətlənir, möhkəmlənir və dünyada nüfuzumuz artır, azərbaycançılıq ideologiyası dünyada mühüm yerlərdən birini tutur, ona maraq artır. Azərbaycançılıq inkişafa, tərəqqiyə, sülhə, haqqa, dinc birgə yaşayışa xidmət edir. Odur ki, Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayından çox şey gözləyirik.

Xalq qəzeti, 14 mart 2006-cı il

Mərmərə Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin 40 nəfərlik nümayəndə heyəti Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak edəcəkdir

Mərmərə Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin başqanı Akkan Suverin başçılıq etdiyi 40 nəfərlik nümayəndə heyəti Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak etmək üçün Bakıya gəlmişdir. Nümayəndə heyətinin tərkibinə, millət vəkili, istifadə olan hərbiçilər, nazirlər, tanınmış elm adamları və jurnalistlər daxildir.

Nümayəndə heyətinin başçısı doktor Akkan Suver AzərTAc-ın xüsusi müxbirinə demişdir: “Mərmərə Vəqfi Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayına böyük önəm verir. Ona görə də bu forumda qardaş ölkənin ictimaiyyəti ən yüksək səviyyədə təmsil olunacaqdır. Mərhum Prezidentimiz Heydər Əliyevin iki sadıq dostu da nümayəndə heyətinə daxil edilmişdir. İnanırıq ki, 90 yaşlı Dr. Şahap Kocatopçu ilə 85 yaşlı Beyti Gülərin iştirakı bu tədbiri daha da maraqlı edəcəkdir. Bir lobbiçilik fəaliyyəti olan bu tədbir ictimaiyyətin nümayəndələri olaraq bizim üçün də çox faydalı olacaqdır”.

AzərTAc
15 mart, 2006

Biz azərbaycançılıq fəlsəfəsinin təbliği ilə məşğuluq

Nadir Hollenbrand,

İsveçdə fəaliyyət göstərən “Azərbaycan naminə” Birliyinin sədri

Mən 9 ildir ki, Azərbaycandan uzaqlarda — Şimali Avropanın inkişaf etmiş bir ölkəsində — İsveçin paytaxtı Stokholm şəhərində yaşayıram. Ana Vətəndən uzaqlarda yaşamaq həm çətin, həm də məsuliyyətlidir. İlk növbədə ona görə ki, kənar bir ölkədəsən. Hər bir millətin öz dini, adət-ənənəsi var. Təbii ki, bunlara alışmaq lazımdır. İlk növbədə isə, həmin ölkənin dilini öyrənmək lazımdır. İkincisi isə gərək xaricdə yaşayan hər bir soydaşımız öz əməli ilə, sözün həqiqi mənasında, millətinə baş ucalığı gətirməlidir. İsveçdə yaşadığım qısa müddət ərzində bu ölkənin dilini öyrəndim, tədricən adət-ənənələrinə yiyələndim və tanınmış neft şirkəti olan “Statoyl”da işə başladım. Bu günə qədər də həmin şirkətdə çalışıram. İsveçin ən tanınmış siyasi partiyalarından birinin fəal üzvüyəm. Bu ölkəyə gələn gündən ölkəmizin məruz qaldığı bütün haqsızlıqlara öz etirazımı bildirmişəm. Doğma Vətənimin haqq səsinə, əsl həqiqətləri avropalılara çatdırmaq üçün bütün vasitələrdən istifadə etmişəm. “Azərbaycan naminə” Birliyini təsis edəndən sonra fəaliyyətimizi daha da gücləndirmişik. 2005-ci il oktyabrın 16-da birliyimiz rəsmi qeydiyyatdan keçdikdən sonra haqq işimiz uğrunda mübarizəmizi açıq müstəvidə davam etdiririk.

Onu da qeyd edim ki, İsveçdə çoxlu sayda azərbaycanlı yaşayır. Əvvəllər onların arasında əlaqə, sıx əməkdaşlıq yox idi. Ümummillə lider, böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 2001-ci ilin noyabr ayında Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsindən sonra diasporlarımız arasındakı əlaqə xeyli gücləndi və biz qüvvələrimizi birləşdirməyi qərara aldığımız. “Azərbaycan naminə” Birliyi də bu əməkdaşlıqdan kənar qalmadı. Azərbaycan diasporlarını bir bayraq altında birləşdirmək, fəaliyyətimizi daha da gücləndirmək üçün bütün vasitələrdən istifadə etdik.

Dağlıq Qarabağın və ona bitişik ətraf rayonların Ermənistan dövləti tərəfindən işğal olunması, günahsız insanların vəhşicəsinə qətlə yetirilməsi, bunun nəticəsində də bir milyondan artıq soydaşımızın qaçqın və məcburi köçkün kimi öz doğma ata-baba torpaqlarından didərgin salınmaları barədə əsl həqiqətləri yerli əhaliyə çatdırırıq. Azərbaycanın sülhsevər, müharibənin əleyhinə olan ölkə kimi tanınmasına nail olmuşuq. Biz İsveç ictimaiyyətinə Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin işğal olunmuş torpaqlarımızın sülh yolu ilə azad olunması, qaçqın və məcburi köçkünlərin öz isti ocaqlarına dinc yolla, qan tökülmədən qaytarılması barədə apardığı beynəlxalq səviyyəli danışıqlar haqqında ətraflı məlumat veririk.

Hansı xarici ölkədə yaşamağımızdan asılı olmayaraq ana Vətənimizin bir qarış torpağının düşmənin ayaqları altında qalmasına dözə bilmərik. Ali Baş Komandanın hər bir tapşırığı bizim üçün qanundur. Lazım gələrsə, torpaqlarımızı erməni işğalçılarından təmizləmək üçün digər vasitələrdən də istifadə etməyə hazırıq. Onu da qeyd edim ki, bu il Stokholmun mərkəzində tariximizin qan yaddaşı olan 20 Yanvar qırğını, yaddaşımıza əbədi həkk olunmuş Xocalı soyqırımını ilə əlaqədar geniş tədbirlər keçirmiş, xalqımızın qarşılaşdığı

faciələr barədə yerli əhaliyə ətraflı məlumat vermişik. Azərbaycanın mədəniyyəti və incəsənətinin, adət-ənənəsinin İsveçdə tanınması üçün müxtəlif tədbirlər keçiririk.

Eşidəndə ki, Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi barədə Prezident İlham Əliyev sərəncam imzalayıb, xeyli sevindik. İndi fikirləşirik ki, heç olmasa, qurultay keçirilən gün doğma Azərbaycanda olacağıq.

Biz çox şadıq ki, cənab Prezident İlham Əliyev dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlılar arasında həmrəyliyin təmin olunmasını diqqət mərkəzində saxlayır. Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevdən miras qalmış bu müqəddəs amalın cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi bizi çox sevindirir və dövlət başçısının bu diqqət və qayğısından ruhlanmışıq.

Səmimi etiraf edək ki, bir neçə il əvvəl İsveçdə fəaliyyət göstərən erməni diasporları daha fəal idilər. Lakin son vaxtlar bizim fəaliyyətimiz onların bədxah əməllərini kölgədə qoyub. Çünki biz işğalçı yox, sülhsevər millətik. Ermənilərin isə qəsbkar olması, artıq yerli əhaliyə tam aydındır. Onların faşistlərdən də betər qəddar, əzəzil olmalarını sübut etmək üçün Xocalı soyqırımını əks etdirən şəkilləri göstərmək kifayət edir. Erməni terror təşkilatı olan “ASALA”nın Azərbaycanda törətdiyi təxribatlar barədə də əyani vasitələrlə əhalidə təsəvvür yaratmışıq.

Mən Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak etməyi qarşıma məqsəd qoymuşam. Sözsüz ki, məqsədimə çatacağam. İnanırıq ki, bu qurultayda çox mühüm qərarlar qəbul olunacaq. Bu da dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın bir bayraq altında birləşməsinə və azərbaycançılıq ideyası uğrunda daha əzmlə mübarizə aparmaqda öz müsbət təsirini göstərəcək.

Xalq qəzeti, 15 mart 2006-cı il

Azərbaycan diasporu inkişafa doğru

Ramiz Mikayıloğlu

Sabah Heydər Əliyev adına Sarayda dünya azərbaycanlılarının II qurultayı keçiriləcək. Qurultayda Azərbaycan diasporunun indiki durumu ilə bağlı bir sıra məsələlər - diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin koordinasiyasının təkmilləşdirilməsi, Azərbaycan həqiqətlərinin, xalqımıza qarşı törədilmiş terror və soyqırım aktları ilə bağlı tarixi faktların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının yeni və daha müasir metodlarının hazırlanması, digər xalqların diaspor təşkilatlarıyla əlaqələrin gücləndirilməsiylə bağlı bir sıra məsələlər müzakirəyə çıxarılacaq.

Həmçinin Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması məqsədiylə xüsusi işçi qrupunun yaradılması, Azərbaycan və türk icmaları birgə fəaliyyət strategiyasının işlənməsi müzakirə olunacaq.

Qeyd edək ki, dünya azərbaycanlılarının ilk qurultayı 2001-ci ildə mərhum prezident Heydər Əliyevin təşəbbüsüylə keçirilib. Bəs bu cür tədbirlərlə diaspor təşkilatları təmsilçilərinin bir araya gətirilməsi diaspor quruculuğu sahəsində nə dərəcədə effektiv rol oynayır və oynayacaq?

Reallığa nəzər salaq. Dünyaya səpələnmiş azərbaycanlıların əksəriyyəti Cənubi Azərbaycan kökəlidir. Səttarxan, Şeyx Xiyabani və Pişəvərinin rəhbərlik etdiyi hərəkatların süqutu, həmçinin zaman-zaman fars hakimiyyətinin apardığı siyasət onları mühacirətə üz tutmaq məcburiyyətində qoyub.

Və mühacirətdə tədricən nəsillər də dəyişib. Onların bir çoxu üçün Vətən anlayışına isə Quzey Azərbaycan daxil olmayıb. İki yüz il ərzində bölünmüş vəziyyətlə yaşama bunun tək səbəbi deyil. Məsələ həm də ondadır ki, Quzey Azərbaycan da bu dövr ərzində müstəqil olmayıb, Arazdan şimalı ümumilikdə, SSRİ kimi qəbul ediblər. Günümüzə işğalçı Ermənistanın ayaqda qalmasını təmin edən İranda əhalinin əksəriyyətini azərbaycanlıların təşkil etməsi fonunda milli şüurun formalaşmasındakı problemlər barədə o qədər də geniş danışmağa ehtiyac qalmır. Qısa, güneyli soydaşlarımızın milli şüurunun formalaşmasında stimül rolunu oynayacaq müstəqil Azərbaycanın mövcud olmayası ən əsas səbəblərdən biri idi. 16 il əvvəl həmin səbəb aradan qalxıb və artıq müstəqil Azərbaycan mövcuddur. Deməli, qalan məsələlər artıq təbliğatın necə qurulmasından asılıdır.

Elmi tədqiqatlar sübut edib ki, insanın şüuruna, rəyinin formalaşmasına təsir göstərən amillər içərisində gözlə görmə, vizual effekt əvəzsiz yer tutur. Qısa, o insanların Quzey Azərbaycana gəlməsi, özlərinə doğma mühiti, ənənəni burada görməsi, azərbaycançılığı, Vətən həsrətini duyması baxımından belə qurultayların keçirilməsi böyük önəm daşıyır. Təsadüfi deyil ki, məhz I qurultaydan sonra əsasən Güney Azərbaycan kökənlilərin bir araya gəldiyi Dünya Azərbaycanlıları Konqresi və digər qurumlarla dövlət institutları arasında münasibətlərdə də istiləşmə açıq müşahidə olunmağa başladı. Dünya çaplı siyasətçi kimi qəbul olunan prezident Heydər Əliyevin I qurultayda "mən fəxr edirəm və həmişə də fəxr etmişəm ki, mən azərbaycanlıyam" sözlərini dilə gətirməsi də prosesin uğurlu başlanğıcı üçün start rolunu oynamaya bilməzdi.

O da nəzərə alınmalıdır ki, müxtəlif güc mərkəzləri tərəfindən aparılan ideoloji təbliğat nəticəsində hələ də bir çox toplumlar Azərbaycan türkləri olduqlarını tam dərk etməyiblər. Bu sırada İraq türkmənləri, Əfqanıstan və Pakistandakı soydaşlarımız da var. Ancaq azərbaycançılığın dövlət səviyyəsində təbliği gələcəkdə yəqin ki, bu problemləri aradan qaldıracaq.

Dünyaya səpələnən azərbaycanlıların ikinci qrupu isə əsrin əvvəlində, ADR-in süqutundan sonra Qərb ölkələrinə mühacirət edənlərdir. Nəsillər dəyişsə də, həmin ailələrdə Azərbaycana məhəbbət daim olub və bunun da obyektiv səbəbləri var. Çünki mühacirətə üz tutanların çoxu ADR-in qurulmasında rol oynayanlar, o cümlədən dövrün siyasi elitasına daxil olan bəylərdir. Ancaq onlar azsaylıdır. Bununla belə, həmin insanların da Vətənlə əlaqələrinin yaranması, genişlənməsi diasporun inkişafında önəmlidir.

Üçüncü qrup isə SSRİ dağılıqdan sonra sosial-iqtisadi durumun ağırlığı və digər səbəblərdən mühacirətə üz tutanlardır. Həmin insanların çoxu üçün hələ də maddi ehtiyaclarının təmini, yerləşmə və digər məsələlərin həlli daha vacibdir. Belə vəziyyətdə Vətənlə əlaqələrinin itməməsini təmin etmək, Azərbaycan dövlətinin qayğısını hiss etdirmək diasporun gələcək inkişafında onların da önəmli yer tutmasını şərtləndirir.

Nəhayət, dünyaya səpələnmiş azərbaycanlıların dördüncü qrupu Türkiyənin tarixən azərbaycanlılar yaşamış İqdir, Qars, Ərdahan və digər bölgələrindəndir. Həmin qrupa daxil insanlar Anadolu türkləriylə birləşərincə təşkilatlanıblar və lobbicilik fəaliyyətiylə də məşğuldurlar. Yəni xaricdəki azərbaycanlılar içərisində təşkilatlanmaq, lobbini qurmaq baxımından ən mütəşəkkil qismidir. Və məhz son on ildə onlar tədricən özlərini Azərbaycan türkü kimi tanımaqda və Azərbaycan həqiqətlərinin təbliği sahəsində fəaliyyət göstərməkdədirlər. Rəsmi Bakının son illər diasporun inkişafında məhz bu qrupun avanqard funksiyasını üzərinə götürməsi yönündə cəhdləri də təsadüfi sayılmamalıdır. Düzdür, Azərbaycan və Türkiyənin maraqlarının əksər hallarda üst-üstə düşməsi bu sahədə hər hansı problem də yaratmır. Lakin bununla belə, Azərbaycan tərəfinin daha mütərəqqi ideya ilə çıxış etməsi, II qurultayda Azərbaycan və türk icmalarının birləşərincə fəaliyyət strategiyasının işlənməsi məsələsini gündəmə çıxarmağa hazırlaşması diqqət çəkməyə bilməz.

Mərkəz, 15 mart 2006-cı il

**Heydər ƏLİYEV: Əgər sən azərbaycanlısansa, bilməlisən:
Dünya Azərbaycanlılarının bir müstəqil dövləti var – Azərbaycan,
Dünya Azərbaycanlılarının bir tarixi Vətəni var – Azərbaycan**

Qurultay nümayəndələrindən bir qrupu redaksiyamızın qonağıdır.

Bu gün tam qətiyyətlə demək olar ki, bütün dünyaya səpələnmiş azərbaycanlılar müstəqil Azərbaycan Respublikasını öz Vətəni sayır, onu milli dövlətçiliyin, milli ruhun, milli dəyərlərin, milli mənəviyyatın və mədəniyyətin məbədi kimi yüksək qiymətləndirirlər. Bu, XX əsrdə təşəkkül tapmış azərbaycançılıq ideyalarının böyük vüsət almasının məntiqi nəticəsidir.

Heydər Əliyev
Ümummilli lider

Azərbaycanda qazanılmış nailiyyətlər ölkə daxilində milli birliyin təmin olunmasına, dünya azərbaycanlıları arasında həmrəyliyin güclənməsinə səbəb olmuşdur. Ölkəmizin irəliyə doğru atdığı hər bir addım, qazandığı nailiyyət dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızı daha da ruhlandırmış, onların müstəqil dövlətimizə inamını, milli hisslərini və gələcəyə ümidlərini artırmış, Azərbaycan Respublikasının milli maraqları ətrafında sıx birləşmələri üçün zəmin yaratmışdır.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

İnsanlar – mən azərbaycanlılar haqqında danışiram – gərək yaşadıkları ölkədə o şəraiti mənimsəyərək orada özləri üçün yaxşı mövqe tutsunlar. Ancaq öz milli-mənəvi dəyərlərinə, milli köklərinə sadıq olsunlar. Bizim hamımızı birləşdirən, həmrəy edən azərbaycançılıq ideyasıdır, azərbaycançılıqdır.

Heydər Əliyev
Ümummilli lider

Bu gün Azərbaycan diasporu böyük iqtisadi, mədəni, intellektual qüvvəyə malikdir. Yaşadıqları ölkələrin ictimai-siyasi həyatına onların təsiri getdikcə daha da artıq hiss olunur. Məmnunluq hissi ilə qeyd edirəm ki, Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələrində, Avropada, Amerikada Azərbaycan icmaları və cəmiyyətləri əvvəlki dövrlərlə müqayisədə xeyli səmərəli fəaliyyət göstərirlər. Lakin o da xüsusi vurğulanmalıdır ki, onların geniş imkanları, istifadə olunmamış potensialı vardır və bu potensialdan milli maraqlar naminə maksimum yararlanmaq lazımdır.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bu gün, sözün həqiqi mənasında, xalqımızın bayramıdır. Bütün dünyada yaşayan soydaşlarımızın, Azərbaycan diasporlarının nümayəndələri doğma Vətənlərinin paytaxtı Bakı şəhərinə toplaşaraq, özlərinin II qurultayını keçirirlər. Qurultaya 44 ölkədən təqribən 600-dək nümayəndə dəvət alıb. Ali məclisdə daha çox nümayəndə ilə Rusiya Federasiyası, Ukrayna, Gürcüstan, Türkiyə, Almaniya Federativ Respublikası, Qazaxıstan, İsveç, Özbəkistan, Fransa və Amerika Birləşmiş Ştatları təmsil olunacaqlar. Bundan başqa, 40-dan çox ölkədən Azərbaycana rəğbət bəsləyən, milli maraqlarımızın qorunması işində fəal iştirak edən tanınmış siyasətçilər, parlament və hökumət üzvləri, görkəmli elm və mədəniyyət xadimlərindən ibarət təqribən 300-dək şəxs qurultaya qonaq kimi dəvət edilmişdir.

Onlar xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə 2001-ci il noyabrın 9–10-da Bakıda keçirilmiş Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayından ötən müddətdə görülmüş işlərə, mövcud duruma nəzər salacaq, bu sahədə qazanılmış nailiyyətlərlə yanaşı, qarşıya çıxan problemləri müzakirə edib, vəziyyətdən çıxış yolları axtaracaqlar. Şübhəsiz, əsas diqqət I qurultayın qarşıya qoyduğu vəzifələrin istər Azərbaycan dövləti tərəfindən, istərsə də xaricdə yaşayan soydaşlarımız tərəfindən necə yerinə yetirildiyinə yönəldiləcəkdir. Həmin qurultayda ulu öndərimiz bu vəzifələri aydın şəkildə çatdırmışdı: “...İndi azərbaycanlıların bir müstəqil dövləti mövcud olduğu halda, dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlıların bir-biri ilə daha sıx əlaqə qurması, öz həmrəyliklərini bəyan etməsi və müstəqil Azərbaycan dövləti ilə əlaqələr yaratması tarixin bu mərhələsində çox əhəmiyyətli bir vəzifə kimi meydana çıxır. Bizim vəzifəmiz, Azərbaycan dövlətinin vəzifəsi ondan ibarətdir ki, bütün ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılara mümkün olan qayğıyı, diqqəti göstərsin, onların həyatı ilə maraqlansın və dövlətimizlə ayrı-ayrı ölkələrdə olan Azərbaycan icmaları arasında əlaqələri daha da inkişaf etdirdirsin. Azərbaycanın xaricində yaşayan azərbaycanlılar isə gərək, indi müstəqil Azərbaycanla daha sıx əlaqələr qursunlar. Bunlar hamısı dünyada olan bütün azərbaycanlıların birliyinin, həmrəyliyinin təmin olunması üçün əsas şərtlərdir”.

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı ərəfəsində qurultay nümayəndələrinin bir qrupu ilə “Xalq qəzeti” redaksiyasında keçirdiyimiz “dəyirmi masa”da bu məsələlərə, daha doğrusu, ötən qurultayda qarşıya qoyulmuş vəzifələrin necə yerinə yetirildiyinə aydınlıq gətirməyə çalışdıq. “Dəyirmi masa”da Dünya Azərbaycanlılarının Əlaqələndirmə Şurası İdarə Heyəti sədrinin müavini, Edinburq Universitetinin professoru Qulamrza Səbri Təbrizi (Böyük Britaniya), Kanada Azərbaycanlıları Assosiasiyaları Federasiyasının sədri Əkbər Məcid, Azərbaycanın əməkdar rəssamı, YUNESKO-nun və Rusiyanın Rəssamlar İttifaqlarının üzvü, Azərbaycan Mədəniyyət Xadimləri Avropa Assosiasiyasının sədri, “Dünya Xalqlarının İncəsənəti” Assosiasiyası beynəlxalq mükafatının laureatı, Çingiz Aytmatov Beynəlxalq Fondunun koordinatoru Əsrəf Heybətov (Almaniya), Avropada Yaşayan Azərbaycanlıların Mədəniyyət Assosiasiyasının təsisçisi, “Zərifə — Art” Mərkəzinin rəhbəri İldırım Sultanov (Almaniya), Fransada fəaliyyət göstərən Azərbaycanda Demokratiya və İnsan Hüquqları Cəmiyyətinin sədri Aida xanım Bornak, DAƏŞ-in koordinatoru Eliza xanım İsmayılova və Azərbaycan Dostluq Təşkilatının sədri Həbib Kələntər (Hollandiya) iştirak edirdi

Bu gün Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayıdır

Bu gün Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı keçiriləcək Qurultayda ümumilikdə 3000-ə yaxın nümayəndənin iştirakı gözlənilir. Tədbirə 49 xarici ölkədən 600-ə yaxın nümayəndə dəvət olunub.

Qurultayda Rusiya Federasiyası 170, Ukrayna 60, Gürcüstan 40, Türkiyə 39, Almaniya 33, Qazaxıstan 25, İsveç Krallığı 20, Fransa 15, ABŞ 11, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Krallığı 12, Kanada isə 10 nümayəndə ilə təmsil olunacaq. Ali tədbirdə diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin koordinasiyasının təkmilləşdirilməsi, Azərbaycan həqiqətlərinin, xalqımıza qarşı törədilmiş terror və soyqırımı aktları ilə bağlı tarixi faktların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının yeni və daha müasir metodlarının hazırlanması, digər xalqların diaspor təşkilatları ilə əlaqələrin gücləndirilməsi ilə bağlı məsələlər müzakirə ediləcək. Tədbirdə, həmçinin, Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması məqsədi ilə xüsusi iş qrupunun yaradılması, Azərbaycan və türk icmalarının birgə fəaliyyət strategiyasının işlənilməsi müzakirə olunacaq. Müzakirələrin nəticəsi olaraq Qətnamə qəbul ediləcək. İştirakçılar Azərbaycan Prezidentinə, Dünya Azərbaycanlılarına müraciət edəcək, Ermənistanın Azərbaycana təcavüzünə, ermənilərin törətdikləri soyqırımı aktlarına etiraz ifadə edən bəyanat verəcəklər. Bundan başqa, işğal olunmuş ərazilərdə Azərbaycanın tarixi abidələri və mədəni irsinin dağıdılması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciətin və digər sənədlərin qəbul ediləcəyi gözlənilir. Qurultaydan sonra qonaqların Azərbaycanın müxtəlif bölgələrinə səfərləri planlaşdırılır.

(APA)

Şərq, 16 mart 2006-cı il

Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayındakı nitqində işğalçı Ermənistanla ciddi xəbərdarlıq vardır

Bu fikir Mərmərə Qrupu Strateji və Araşdırmalar Vəqfi nümayəndələrinin keçirdikləri mətbuat konfransında səslənmişdir.

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak edən Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin nümayəndələri martın 17-də “Hyatt regency” mehmanxanasında mətbuat konfransı keçirmişlər.

Vəqfin sədri Akkan Suver demişdir ki, mətbuat konfransını keçirməkdən məqsəd Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayındakı proqram xarakterli, dərin məzmunlu nitqində qarşıya qoyduğu vəzifələr barədə danışmaqdır. O demişdir ki, Prezident İlham Əliyev bəşəri dəyərlərə, humanizm prinsiplərinə, sülhə, əmin-amanlığa yüksək önəm verdiyini bildirməklə bərabər, işğalçı Ermənistanın təcavüzkar siyasətinin qarşısını almağın, bir vəzifə olaraq, qarşımızda dayandığını hər birimizə xatırlatmışdır. Bakının gündən-günə gözəlləşməsi, çoxmərtəbəli binaların sürətlə artması, avtomobillərin sayının durmadan çoxalması Azərbaycanın iqtisadi inkişafının göstəricilərindəndir.

İşğalçı Ermənistanın Azərbaycandakı inkişafdan nəticə çıxarmasının vacibliyinə toxunan natiq söyləmişdir ki, hamımızın sevimlisi İlham Əliyev haqlı olaraq, bir daha xatırlatdı ki, əgər Ermənistan sülh danışıqlarından imtina etsə, işğal altındakı torpaqlarımızı azad etmək üçün bütün vasitələrdən istifadə olunacaqdır. Dövlət başçısının bu mövqeyini, birmənalı olaraq, dəstəkləyirik. Ermənistanı Türkiyə və Azərbaycana qarşı əsassız ərazi iddialarından tezliklə əl çəkməyə və normal qonşuluq münasibətlərinə dəvət edən A. Suver bildirmişdir ki, əks halda, işğalçı dövlətlə bundan sonra da heç bir əməkdaşlıq olmayacaqdır.

Dünya azərbaycanlılarının bir araya gəlməsini türk dünyasının böyük oğlu, ümummillə lider Heydər Əliyevin xalqlarımız qarşısındakı böyük xidmətlərindən biri kimi dəyərləndirən qonaq, bu siyasətin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini məmnunluqla vurğulayaraq demişdir ki, keçirilən qurultay, təkcə azərbaycanlıların yox, bütün türk dünyasının həmrəylik toplantısıdır və bu istiqamətdə görülən işlər bundan sonra da davam etdirilməlidir.

Qondarma “erməni soyqırımı” barədə ortaya atılan iftiraları dəf etmək üçün yeganə yolumuz işğalçı Ermənistanın ifşa edilməsində birgə fəaliyyət göstərməkdir.

Xocalı soyqırımının ermənilər tərəfindən törədilən genosid, bəşəriyyətə qarşı cinayət olduğunu dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün bütün imkanlarımızdan yetərli istifadə etməliyik. Nümayəndə heyətinin üzvləri jurnalistləri maraqlandıran sualları cavablandırmışlar. Qeyd olunmuşdur ki, Türkiyə Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində ölkəmizin haqq işini daim dəstəkləyir və problemin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün qorunması şərti ilə həll olunmasının tərəfdarıdır.

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı soydaşlarımızın əlaqələrini daha da möhkəmləndirəcək

Elşən Nəzərov,

Azər-Çex Cəmiyyətinin sədri

Neçə illərdir Avropada məskunlaşmağımıza baxmayaraq, Vətən həsrəti, doğma Azərbaycanımızın taleyi bizi həmişə düşündürüb. 2003-cü il mayın 28-də 33 nəfərin təsisçiliyi ilə Çexiyada ilk Azər-Çex Cəmiyyətini yaratdıq. Əsas fəaliyyət sahəmiz Azərbaycanımızın tarixini, mədəniyyətini və irsini Avropada layiqincə təqdim etmək, Qarabağ probleminin və Ermənistanın təcavüzünü Çexiya ictimaiyyətinə düzgün çatdırmaqdır. Bundan başqa, bu ölkədə yaşayan həmvətənlərimizə sosial problemlərinin həllində yardımçı oluruq.

Ümumilikdə, cəmiyyətimiz tərəfindən keçirilən tədbirlər çox rəngarəngdir və həmişə iştirakçıların marağına səbəb olur. Maraqlı Azərbaycan gecələri keçirir, Novruz bayramını qeyd edir, ölkəmiz haqqında seminarlar, prezentasiyalar təşkil edir, musiqimizi, mətbəximizi təbliğ edirik. Ötən il 40-dan artıq müxtəlif tədbirlər təşkil etmişik. Bütün tədbirlərimizə çəxləri də dəvət edirik və çalışırıq ki, Azərbaycan haqda bilmədikləri zəruri məlumatları ala bilsinlər. 2004-cü ildə keçirdiyimiz Novruz tədbirində bir çex bioloq alimi iştirak etmişdi. Tədbirdən sonra bizə bildirdi ki, Azərbaycana getmək və təbiətimizlə tanış olmaq istəyir. Tezliklə bu səfər reallaşdı. Qayıtdıqdan sonra Azərbaycan təbiəti barədə kitab yazdı, fototəqvimlər çap etdirdi və bu haqda seminarlarda mühazirələr oxudu. Ümumilikdə, keçirdiyimiz tədbirlərin xoş təəssüratından sonra Azərbaycanla maraqlananların və ora səfər edənlərin sayı onlardır.

Dağlıq Qarabağ problemi həmişə cəmiyyətimizin diqqətində olub və olacaqdır. Çexiyada yaşayan ermənilərin sayı bizdən çoxdur. Bu da onların köçəri tayfa kimi dünyaya səpələnmələri ilə izah olunur. Bu ölkədə daimi olaraq təqribən 400 azərbaycanlı və 1600 erməni yaşayır. Onların çoxluğu bizim üçün problem yaratmır. Əsas və vacib sayılan Azərbaycan diasporunun fəaliyyətidir və informasiyaların cəmiyyətə çatdırılmasıdır. Mən qətiyyətlə deyə bilərəm ki, Azər-Çex Cəmiyyəti bu sahədə daha irəlidedir. Əsas silahımız isə həqiqətdir. Yetər ki həqiqəti söyləyəsən, onda haqq da, ədalət də öz yerini tutur.

Təəssüflər olsun ki, erməni diasporunun dünyadakı nailiyyətləri haqda əfsanələr gəzir. Bunun mahiyyətini və metodlarını biz, qürbətdə yaşayanlar daha tez anlayırıq. Bu “nailiyyətlərinə” onlar dezinformasiyadan, faktların eybəcərləşdirilməsindən və əsasən də bizim əvvəlki fəaliyyətsizliyimizdən istifadə etməklə nail olmuşlar. Başqa sözlə, erməni diasporu güclü deyil, biz zəif olmuşuq... Konkret misal çəkim: 2005-ci ilin dekabr ayında Çexiyanın nüfuzlu Nesehnuti təşkilatı Qarabağ haqqında tədbir keçirdi. Bu barədə Çexiya və Azərbaycan mətbuatı ətraflı məlumat vermişdir. Müzakirəyə Azərbaycan tərəfindən Azər-Çex Cəmiyyəti və ermənilərin Armenski Dum (Erməni Evi) təşkilatı dəvət olundu. Əvvəlcə Qarabağ üzrə Avropa Komissiyasının maliyyələşdirdiyi sənədli film nümayiş etdirildi, sonra qızgın diskussiyalar başlandı. Ermənilər həmişəki kimi, Qarabağın tarixi və konflikt haqqında iştirakçılara həqiqətə uyğun olmayan məlumatlar vermək istədilər. Lakin bu bizim etirazımıza səbəb oldu və çex iştirakçılara konkret suallar verməyə başladılar: konflikt təkə Dağlıq

Qarabağa görədirsə, digər rayonlar da daxil olmaqla Azərbaycanın 20 faiz ərazisini işğal etmək beynəlxalq hüquq normalarına zidd deyilmi? Xocalının dinc əhalisinin soyqırımına məruz qalması insanlığa qarşı vəhşilik deyilmi? Çexiyanın Moraviya vilayətinin qonşu dövlət tərəfindən zəbt olunmasını qəbul edərdinizmi? Sonuncu sual çəxlər üçün demək olar ki, gözlənilməz oldu və bundan sonra başımıza gələn müsibətlərin acısını anlamağa başladılar. Erməni tərəfi isə uduzduğunu görüb, tədbiri yarımcıq qoyub getdi. Bu il fevralın 26-da Xocalı faciəsinin anım mərasimi cəmiyyətimiz tərəfindən yüksək səviyyədə qeyd olundu. Oxşar faciə 1942-ci ildə Çexiyanın Lidiçe qəsəbəsində baş vermişdir. Alman faşistləri bu kəndin bütün əhalisini bir gecədə qətlə yetirmiş və qəsəbəni tamamilə xəritədən silmişlər. Ölənlərin sayındakı təsadüfi oxşarlığa fikir verin: Lidiçədə 82, Xocalıda 83 uşaq qətlə yetirilmişdir. Biz həmin günü Lidiçe xatirə kompleksini ziyarət etdik və elə ordaca Lidiçe muzeyinin direktoru ilə razılıq əldə olundu ki, 2007-ci ildə, Xocalı faciəsinin 15-ci ildönümünə həsr olunmuş geniş sərgi proqramı təşkil edək.

Qürbətçilik çox ağır bir həyatdır. Mühacirlər həmişə tarixi Vətənin qayğısına möhtac olurlar. Ona görə də Azərbaycandan gələn və bizlərə ünvanlanan bütün müraciətlər və atılan addımlar bizləri fərəhləndirir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin diaspor quruculuğu üçün etdiyi mühüm işlərdən biri də Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaranmasıdır. Fəaliyyətimiz çərçivəsində komitənin köməyini və vacibliyini daim hiss edirik.

Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev təkcə Azərbaycandakı vətəndaşlarımızın deyil, Vətəndən uzaqda yaşayanların da rəğbətini qazanmışdır. Dövlət başçımızın Azərbaycan diasporlarının güclənməsi üçün atdığı konkret addımları alqışlayır və Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı ilə bağlı apardığı siyasəti tam dəstəkləyirik. Bu baxımdan Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi böyük əhəmiyyətə malikdir. Belə mötəbər tədbirdə iştirak etdiyimə görə özümü xoşbəxt hiss edirəm. Qurultayda hər kəs kimi, mən də Prezident İlham Əliyevin dərin məzmunlu çıxışını maraqla dinlədim. Dövlət başçısının dünyadakı bütün azərbaycanlıları maraqlandıran, düşündürən bir sıra məsələlər barədə Azərbaycan Respublikasının mövqeyini qətiyyətlə bəyan etməsi, bizim gələcəyə inamımızı daha da artırdı və diaspor işində bizə ciddi stimül verdi. Tədbirdə həmçinin xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən cəmiyyətlərimizin qazandığı uğurlarla bərabər, qarşıya çıxan problemlər barədə də danışıldı, bu problemlərin həlli üçün əhəmiyyətli təkliflər səsləndi, tarixi qərarlar qəbul olundu. Mən əminəm ki, dünya azərbaycanlılarının ali məclisində qəbul edilən qərarlar yeni-yeni nailiyyətlərimizin əldə olunmasında mayak rolunu oynayacaqdır.

Bizimlə birlikdə Avropa Parlamentinin deputatı və Çexiyanın hakimiyyətdə olan Xristian Demokratlar Partiyasının sədrinin xüsusi nümayəndəsi cənab Yan Brezina, kinorejissor və Avropa paytaxtlarında rəsm qalereyalarının sahibi, mədəniyyət xadimi cənab Miro Smolak, Beynəlxalq Şri Çinmoy Center humanitar təşkilatının Praqa ofisinin rəhbəri cənab Abhisar Laza da bu qurultayda qonaq qismində iştirak etdilər. Cəmiyyətimiz həmin şəxslərin iştirakı ilə Azərbaycanda bir sıra rəsmi və qeyri-rəsmi görüşlər keçirdi və biz bunu davam etdirmək fikrindəyik. Əminəm ki, gələcəkdə Çexiya və Azərbaycan arasındakı ikitərəfli münasibətlərin inkişafında onların müstəsna rolu ola bilər.

Sankt–Peterburqdakı diasporumuz Azərbaycanın adını uca tutur

Zeynal Vəfa

Martın 16-da planetimizin müxtəlif guşələrində yaşayan soydaşlarımızın bir qismi öz tarixi vətənlərində dünya azərbaycanlılarının ikinci möhtəşəm qurultayında yenidən görüşdülər. Qurultay dünyanın 70 ölkəsində yaşayan 52 milyon soydaşımızın vətənə tükənməz məhəbbət və sədaqətinin nümayişi oldu. Bu gün MDB ölkələrində 60-a yaxın Azərbaycan diasporu fəaliyyət göstərir. Belə qurumlardan biri də Sankt-Peterburqdakı Azərbaycan diasporudur.

Diaspor öz fəaliyyət proqramının genişliyinə, azərbaycançılıq ideyası ətrafında sıx birlik və həmrəylik nümayiş etdirməsinə görə fərqlənir. Bu diasporun yaranma tarixi erməni faşizminin Azərbaycan torpaqlarını işğala məruz qoyduqları vaxtdan başlanır. Məhz həmin dövrdə orada "Azəri" və "Dayaq" təşkilatları yarandı. Həmin təşkilatların üzvləri ermənilərin azərbaycanlılara qarşı cinayətkar aksiyalarına etiraz əlaməti olaraq kütləvi mitinglərə başladılar. Faciələrimizin dünya ölkələrinə yayımlanmasında fədakarlıq göstərdilər. Sankt-Peterburqdakı soydaşlarımız 20 Yanvar və Xocalı qırğınları ilə əlaqədar sərgilər təşkil edir, konfranslar keçiriridilər. Hələ ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində "Azəri" cəmiyyətinin maliyyə yardımı ilə Sankt-Peterburqda "Tolko vmeste" adlı qəzet nəşrə başladı. Qürbətdəki soydaşlarımızı vahid azərbaycançılıq ideyası ətrafında birliyə səsləyən və bu gün öz fəaliyyətini "Azəri" adı ilə davam etdirən həmin mətbu orqan qısa zaman çərçivəsində özünə geniş oxucu auditoriyası qazandı və Sankt-Peterburqdakı erməni cəmiyyətinin yalan təbliğat maşınının dağıdılmasında mühüm rol oynadı. Sankt-Peterburqdakı Azərbaycan diasporunun yaranmasında əslən Masallı rayonundan olan, "Viləş" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti Direktorlar Şurasının sədri, güləş üzrə Rusiya Federasiyasının əməkdar məşqçisi, yunan-Roma güləşi üzrə idman ustası, Sankt-Peterburq şəhəri və Leninqrad vilayətində Yunan-Roma Güləş Federasiyasının vitse-prezidenti, Dünya azərbaycanlılarının birinci qurultayının nümayəndəsi Məşkur Qasimovun da xidməti olmuşdur. Məşkur Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstitutunu bitirib. 1984-cü ildən 1992-ci ilədək Leninqrad vilayətinin Tosno şəhərindəki müəssisələrdən birində adi fəhləlikdən tikinti idarəsinin rəisi vəzifəsində bir yol keçib. 1992-ci ildə Sankt-Peterburqda yeni bir səhmdar cəmiyyəti yaradıb və ona "Viləş" adını qoyub. Məşkur Qasimovun 14 il əvvəl yaratdığı həmin müəssisənin şöhrəti bu gün bütün Rusiyanı dolaşmaqdadır. Zavod öz məhsullarının keyfiyyətinə və çeşidinə görə ölkədə şərab istehsalçılarının reyting cədvəlindəki 20 fəxri yerin 6-cı pilləsində dayanıb. Ötən ilin uğurlu nəticələrinə görə "Natural şərəblər" nominasiyası üzrə Rusiya alkoqol bazarının lideri olub. Hazırda 50 növ şərab və 10 növ konyak istehsal edən "Viləş" ölkənin şərab bazarında yeganə müəssisədir ki, öz məhsullarını Rusiyanın 70 regionuna, həmçinin Avropa ölkələrinə və ABŞ-a ixrac etməkdədir. İki il öncə Məşkur Qasimov Avropanın ən məşhur şirkətlərindən biri olan Fransanın "Pernod Riçard" şirkəti ilə müştərək müəssisə yaradıb. Onun rəhbərlik etdiyi zavodda hazırda 200 nəfərdən çox azərbaycanlı çalışır. Doğma Masallıdakı sənaye obyektlərinin də

əksəriyyəti bu xeyirxah insanın zəhməti ilə tikilib istifadəyə verilib. O, Yuri Pompeyevin "Krovaviy omut Karabaxa" kitabının kütləvi tirajla nəşr edilib yayımlanmasının əsas təşkilatçılarından biri olub. "Sankt-Peterburq azərbaycanlıları birlik və həmrəylik yollarında" adlı "dəyirmi masa"nın təşkilində də iştirak edib. Həmin "dəyirmi masa"nı çox haqlı olaraq qürbətdəki soydaşlarımızın daha sıx birliyi, gənc nəslin azərbaycançılıq ruhunda tərbiyəsi naminə həyata keçirilən dəyərli təkliflər toplantısı adlandırırlar. 1991-ci ildən bəri Sankt-Peterburqda "Bazar günü" məktəbi fəaliyyət göstərir. Məşkur Qasimov deyir ki, bu məktəbi yaratmaqda əsas məqsəd qürbətdə doğma dilimizin, milli mədəniyyətimizin, qədim tariximizin, adət və ənənələrimizin unudulmasının qarşısını almaqdır. Diasporun təşəbbüsü ilə ruddilli uşaqlar üçün xüsusi "Azərbaycan dili" dərslisinin yaradılması da sankt-peterburqlu gənclər tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb. Onlar həmin dərslinin köməyi ilə ana dilimizi dərindən öyrənmək və Azərbaycan yazıçılarının əsərlərini birbaşa orijinaldan oxumaq imkanı qazanıblar. Sankt-Peterburqda Azərbaycanımızı layiqincə təmsil edən Məşkur Qasimov Rusiyanın iqtisadi tərəqqisindəki xidmətlərinə və Sankt-Peterburqun 300 illiyinin təntənə ilə qeyd olunmasında göstərdiyi fədakarlığa görə Rusiya Federasiyasının Prezidenti V. V. Putinin sərəncamı ilə 2003-cü ildə "Sankt-Peterburqun 300 illiyi" xatirə medalı, həmçinin "Dünya təcrübəsi və Rusiya iqtisadiyyatı" beynəlxalq forumu təşkilat komitəsinin qərarı ilə "Rusiya iqtisadiyyatının lideri" fəxri nişanı ilə təltif olunub. Məşkur Qasimovun maliyyə yardımı ilə diaspor əməkdaşlarının erməni faşizminin son iki əsrdə başımıza gətirdiyi ağılasız müsbətlər, həmçinin ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin hakimiyyətdə olduğu 1993-2003-cü illərdə və cənab İlham Əliyevin son iki illik prezidentlik fəaliyyəti dövründə həyatın müxtəlif sahələrində qazandığımız misilsiz nailiyyətlərlə əlaqədar minlərlə audio və videokaset hazırlayıb Sankt-Peterburqun orta və ali məktəblərinə, şəhər kitabxanalarına yayımlamaları da Azərbaycan reallığının təbliği baxımından çox faydalı olub. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev Sankt-Peterburqda dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin abidəsinin açılış mərasimindən sonra oradakı Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşərkən demişdir: "Sankt-Peterburqdakı Azərbaycan diasporu ümumən sağlam əhval-ruhiyyədədir. Bu gün buradakı azərbaycanlılar üçün arxayınam. Güman edirəm ki, sizin diasporun bugünkü vəziyyəti bir çoxlarına nümunə ola bilər. Təvsiyəm budur ki, bu yolla uğurla gedəsiniz. Sankt-Peterburq adı şəhər deyil. O, Rusiya tarixinin bütün taleyüklü məqamlarında rus mədəniyyətinin dayağı olub. Bəşər elminin elə bir sahəsi, incəsənətin elə bir növü, insan tərəkkürünün nüfuz etdiyi elə bir sahə yoxdur ki, bu şəhər orada öz izini qoymamış olsun. Əminəm ki, siz mənim gənclik illərimin şəhəri olan Sankt-Peterburqda Azərbaycan və azərbaycanlı adını daim uca tutacaqsınız". Bu gün Sankt-Peterburqdakı Azərbaycan diasporunun üzvləri ulu öndərimizin bu tövsiyəsinə layiqincə əməl etməkdədir.

Azərbaycan, 24 mart 2006-cı il

Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları bütün məsələlərdə vahid mövqe nümayiş etdirirlər

Rəşad Cəfərli

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı öz işini uğurla başa çatdırdı. Ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında mühüm hadisə kimi qiymətləndirilən qurultayda müxtəlif səbəblərdən dünya ölkələrinə səpələnmiş soydaşlarımız ikinci dəfə bir araya gələrək öz fikirlərini bölüşdülər, diaspor cəmiyyətlərinin təşkilatlanması, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması və sair məsələlərlə bağlı qarşıda duran vəzifələri müəyyənləşdirdilər. Eyni zamanda I qurultaydan ötən 5 ildə əldə olunan uğurlara nəzər salındı, ortaya çıxan problemlərin həlli yolları arandı. Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin daha sıx təşkilatlanmasından tutmuş, problemlərin müzakirəsində bir çox mühüm cəhətləri ilə əlamətdar oldu. Yadda qalan digər bir məqam isə II qurultaya dəvət olunmuş qonaqların tərkibinin daha rəngarəngliyi idi. Dünya azərbaycanlılarının ali toplantısına 49 xarici ölkədən 593 nümayəndə və 388 nəfər qonaq qatılmışdı. Tədbirdə nəinki xaricdəki Azərbaycan cəmiyyətlərinin nümayəndələri, xarici dövlətlərin rəsmi şəxsləri, parlamentariləri, digər ölkələrin diaspor təşkilatlarının üzvləri iştirak edirdilər. Qurultayda ən çox nümayəndə ilə təmsil olunan ölkələrdən biri də Türkiyə Cümhuriyyəti idi. Dost və qardaş ölkədən toplantıda iştirak etmək üçün Azərbaycana 116 nəfər gəlmişdi. Türkiyənin hakimiyyətdə olan Ədalət və İnkişaf Partiyasının sədr müavini, millət vəkili Şaban Dişlinin, Böyük Millət Məclisinin 40 deputatının ölkəmizə gəlməsi Türkiyənin qurultaya böyük önəm verməsinin təəcəssümüdür. Ümummillə lider Heydər Əliyevin dediyi kimi, bir millət iki dövlət olan Türkiyə və Azərbaycan arasında münasibətlərin tarixi bağlılığı olduğu kimi, xarici ölkələrdəki türk və Azərbaycan diaspor təşkilatlarının da əlaqələrinin dərin kökü var. Təbii ki, bu əlaqələr hər şeydən öncə hər iki millətin ortaq soykökü, dil və digər milli-mənəvi dəyərlərlə bağlılığından irəli gəlir. Çox sevindirici haldır ki, xarici ölkələrdəki türk icmalarının nümayəndələri də qurultayın işində yaxından iştirak edirdilər. Məlum olduğu kimi, artıq uzun illərdir ki, erməni lobbisi qondarma erməni soyqırımının beynəlxalq təşkilatlar və müxtəlif ölkələrin parlamentləri tərəfindən tanınması istiqamətində fəal iş aparır. Türkiyəyə qarşı bu çirkin iddianın beynəlxalq səviyyədə təmin olunması üçün hər cür riyakarlığa əl atan erməni lobbisi indiyə qədər müəyyən uğurlara da nail olub. Bəzi Avropa dövlətlərinin parlamentlərinin qondarma erməni soyqırımını rəsmən tanıyan sənəd qəbul etmələri onların erməni təbliğatına uymalarından xəbər verir. Son dövrlərdə isə erməni lobbisi növbəti dəfə iftiraya əl ataraq guya Naxçıvanda erməni abidələrinin dağıdılması barədə bütün dünyaya hay-həşir salmağa başlayıb. Ermənilər bu məsələnin Avropa parlamentində də müzakirəsinə və onu təsdiq edən qətnamənin qəbul edilməsinə nail olublar. Düzdür, Avropa parlamentinin qəbul etdiyi qərar quruma üzv dövlətlərin rəsmi mövqeyini əks etdirməsə də, əsl həqiqətləri bilməyənlərdə müəyyən rəy yaratması baxımından məsələnin ciddiliyindən xəbər verir. Məhz erməni iftirasının dünyada tüğyan etdiyi bir vaxtda maraqları üst-üstə düşən Azərbaycan və türk icmalarının bu yalanlarının qarşısının alınması yönündə birgə fəaliyyəti mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Hər iki diasporun ümummillə məsələlərdə bir nöqtəyə vurmaları hər zaman olduğu kimi,

müasir dövrümüzdə də tarixi zərurət kimi ortaya çıxır. 2001-ci ildə keçirilmiş Dünya azərbaycanlılarının I qurultayından sonra Türkiyə və Azərbaycan diasporunu təmsil edən müxtəlif cəmiyyətlərin birliyi daha da möhkəmlənmiş, erməni iddialarının qarşısının alınması, əsl həqiqətlərin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması, Xocalı soyqırımının bütün dünyaya tanıtılması ilə bağlı bir sıra işlər görülmüşdür. Uydurma erməni soyqırımının ifşası, ermənilərin 1918-ci ildə Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində törətdikləri vəhşiliklərin, Xocalı soyqırımının beynəlxalq aləmə çatdırılmasında hər iki diaspor çiyin-çiyinə durub, beynəlxalq təşkilatların, səfirliklərin qarşısında birgə etiraz aksiyalarının keçirilməsini təşkil ediblər. Ümummillî lider Heydər Əliyev dəfələrlə Azərbaycan və türk diasporlarının vahid mövqə nümayiş etdirmələrini yüksək qiymətləndirib, ölkəmizin bütün məsələlərdə Türkiyənin yanında olduğunu bəyan edib: "Başqa məsələlərdə, beynəlxalq təşkilatlarda, hər yerdə Türkiyə ilə Azərbaycan bir yerdədir və bir yerdə də olacağıq. Erməni lobbisinə qarşı bir yerdə mübarizə aparmışıq, bir yerdə də aparacağıq. Ermənilərin guya türklərin onlara qarşı soyqırım etmələri haqqında fikirlərinin biz həmişə əleyhinə çıxmışıq". I qurultaydan ötən dövrdə Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət imkanlarını araşdırmaq və bu sahədə daha uğurlu nəticələr əldə etmək məqsədilə Avropada və ABŞ-da fəaliyyət göstərən türk icmalarının rəhbərləri, Türkiyə Respublikasının müvafiq dövlət və hökumət strukturları və müxtəlif ölkələrdəki səfirliklərinin əməkdaşları ilə birgə müzakirələr aparılıb. Müzakirələrin nəticəsi olaraq Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin xeyir-duası ilə bu il türk və Azərbaycan diaspor təşkilatlarının I forumunun keçirilməsi nəzərdə tutulur. Forumda türk və Azərbaycan diasporlarının son dövrdəki birgə fəaliyyəti, iki ölkənin dövlət rəhbərlərinin tövsiyələri əsasında əlaqələrimizin perspektivləri ilə bağlı planlar müzakirə ediləcək.

Azərbaycan, 27 mart 2006-cı il

Macarıstanda Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının nəticələri ilə bağlı tədbir keçirilmişdir

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat mərkəzindən AzərTAc-a bildirmişlər ki, Azərbaycanın Macarıstandakı səfirliyində diasporumuzun nümayəndələrinin və burada təhsil alan azərbaycanlı tələbələrin iştirakı ilə Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının nəticələri ilə bağlı tədbir keçirilmişdir.

Tədbirdə xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması işinin əsasının ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulduğu və bu siyasətin Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdirdiyi vurğulanmışdır.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Dünya azərbaycanlılarının II qurultayındakı çıxışında qaldırdığı məsələlərdən söz açılan tədbirdə xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin doğma Vətənlə əlaqələrini möhkəmləndirməyin vacibliyinə toxunulmuşdur. Bundan əlavə, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında diasporumuzun rolundan danışılmışdır.

Tədbirdə Macarıstandakı soydaşlarımızı ətrafında birləşdirəcək diaspor təşkilatının yaradılmasının vacibliyi bildirilmişdir.

AzərTAc
30 mart, 2006

Səfirlikdə qurultay nümayəndələri ilə görüş keçirilmişdir

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, ölkəmizin Özbəkistandakı səfirliyində Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının iştirakçıları ilə görüş keçirilmişdir.

Səfir Namiq Abbasov yığıncaq iştirakçılarını salamlayaraq, qurultayın xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması işində tarixi tədbir olduğunu vurğulamış, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin qurultaydakı dərin məzmunlu nitqi və ondan irəli gələn vəzifələr üzərində xüsusi dayanmışdır. N.Abbasov bildirmişdir ki, son iki ildə Azərbaycanın xarici ölkələrdə 21 səfirliyi açılmış, hazırda isə 46 səfirlik fəaliyyət göstərir. Bu, güclü Azərbaycan diasporu yaradılmasında böyük əhəmiyyət daşıyır. O, Prezident İlham Əliyevin Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar mövqeyi barədə tədbir iştirakçılarına geniş məlumat vermişdir.

Sonra Mobil Məmmədov, Almaz Məcidova və Vəfa Xamedova öz qurultay təəssüratlarını bölüşmüşlər.

AzərTAc
30 mart, 2006

Fransada Azərbaycan günü keçirilmişdir

AzərTAc xəbər verir ki, Fransanın Tuluza şəhərində Azərbaycan icmalarının və azərbaycanlı tələbələrin birgə təşəbbüsü ilə Azərbaycan günü keçirilmişdir.

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsindən bildirmişlər ki, tədbirdə xalqımızın zəngin mədəniyyətini təcəssüm etdirən milli xalçalar, geyimlər, musiqi alətləri, Azərbaycan həqiqətlərindən söhbət açan kitablar və videofilmlər nümayiş etdirilmişdir. Sonda qonaqlar azərbaycanlı tələbələrin ifasında milli rəqslərimizə tamaşa etmiş, musiqimizi dinləmişlər.

Fransızların, Fransada məskunlaşmış türkdilli xalqların diaspor təşkilatlarının nümayəndələrinin də iştirak etdikləri tədbirin yüksək səviyyədə təşkilini və iştirakçıların Azərbaycan haqqında ətraflı məlumat almasını təmin etmək məqsədi ilə Dövlət Komitəsi təşkilatçılara zəruri əyani vasitə göndərmişdir.

Təşkilatçılar bildirmişlər ki, ölkələrimiz arasında mədəni əlaqələrin genişlənməsində, Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti və incəsənətinin dünyada tanınmasında böyük əhəmiyyətə malik bu cür tədbirlərin keçirilməsi sahəsində fəaliyyətlərini gələcəkdə də davam etdirəcəklər.

AzərTAc

12 aprel, 2006

Berlində Azərbaycan Cəmiyyətləri Federasiyası ofisi açılmışdır

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, aprelin 15-də Berlində Almaniyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan Cəmiyyətləri Federasiyasının ofisinin açılışı olmuşdur.

Federasiyanın sədri Nüsrət Dilbəstə rəhbərlik etdiyi qurumun ölkəmizin haqq səsinin Almaniya ictimaiyyətinə çatdırılmasında, habelə mədəniyyətimizin təbliğində böyük rolunu olacağını bildirmiş, Azərbaycan rəhbərliyinin xaricdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması istiqamətində apardığı ardıcıl siyasəti yüksək qiymətləndirdiklərini söyləmişdir.

Azərbaycan hökumətinin xaricdə yaşayan həmvətənlərimizə qayğısından danışan N.Dilbəstə ofisin açılışını bu qayğının təzahürü kimi dəyərləndirmişdir.

O, xüsusilə nəzərə çarpdırmışdır ki, ofisdə təşkilatlanan dərnək və cəmiyyətlər Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin himayəsi və dəstəyi ilə doğma Vətən naminə həmrəylik nümayiş etdirəcəklər.

Tədbirdə təbrik sözü söyləyən Azərbaycanın Almaniyadakı səfiri Pərviz Şahbazov və Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin müavini Valeh Hacıyev diasporumuzun Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında və təbliğində əvəzsiz rolunu vurğulamış, Azərbaycan və türk icmasının birgə fəaliyyətinin ümumi maraqlarımıza xidmət edəcəyinə inamlarını bildirmişlər.

Federasiyanın fəaliyyətinə uğurlar arzulayan nətiqlər, diaspor təşkilatlarımızın işinin təkmilləşdirilməsi üçün dəstək göstərəcəklərini söyləmişlər.

Bildirilmişdir ki, ofis tezliklə Azərbaycanın tarixinə, mədəniyyətinə dair əyani vəsaitlə, habelə Azərbaycan dilinin tədrisi məqsədilə dərsliklə təmin ediləcəkdir.

Tədbirdə Azərbaycanın Almaniyadakı səfirliyinin işçiləri, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları, Mayns Azərbaycan Cəmiyyətinin sədri Başar Kömür, Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin, Atatürkçü Düşüncə Dərnəyinin və İraq Türkmənləri Cəmiyyətinin fəalları, “Yeni körpü” jurnalının redaksiya heyəti, habelə Azərbaycan və türk diasporunu birləşdirən digər cəmiyyət və dərnəklərin təmsilçiləri iştirak etmişlər.

AzərTAc

16 Aprel, 2006

Kanadada Azərbaycan mədəniyyətini təbliğ edən “Folklor kursu” yaradılmışdır

Kanadada fəaliyyət göstərən Azərbaycan Təhsil və Mədəniyyət Mərkəzindən AzərTAc-a bildirmişlər ki, qurum milli mədəniyyətimizin, mənəvi dəyərlərimizin qorunması və təbliği istiqamətində xeyli iş görür. Mərkəzin nəzdində “Folklor kursu” yaradılmışdır. Kursun əsas məqsədi bu ölkədə yaşayan soydaşlarımızın doğma vətəni ilə əlaqələrini daha da möhkəmləndirmək, Azərbaycan milli musiqisini, mədəniyyətini təbliğ etməkdir. Mərkəzdə Azərbaycanın milli musiqi və rəqsləri, ədəbiyyatı azərbaycanlı uşaqlara, eləcə də mədəniyyətimizə maraq göstərən kanadalılara öyrədiləcəkdir.

Kursun yaradılmasında yaxından iştirak etmiş soydaşlarımız Malik Ağayev, Elbəy Babazadə bildirmişlər ki, yaxın gələcəkdə incəsənətin digər sahələrini də yaymaq üçün dərnlər yaradılacaqdır. Bununla əlaqədar, Azərbaycan Təhsil və Mədəniyyət Mərkəzinin ağsaqqallar şurasının sədri Zeynalabdin Zeynalov, üzvlər İbrahim Əliyev, Sənan Abbasov məsləhətləşmələr aparırlar.

Mərkəzin üzvləri bu işdə göstərdiyi köməliyə görə, Azərbaycanın Kanadadakı səfiri Fəxrəddin Qurbanova minnətdarlıqlarını bildirmişlər.

AzərTAc

19 Aprel, 2006

Azərbaycan və Türkiyə diasporlarının Vaşinqtonda ermənilərə qarşı keçirəcəkləri mitinq diqqət mərkəzindədir

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, aprelin 21-dən 25-dək ABŞ-dakı Azərbaycan və Türkiyə diasporlarının ermənilərin qondarma soyqırımı ilə bağlı Ankaranın Vaşinqton səfirliyinin qarşısında keçirəcəyi piketlərə qarşı təşkil edəcəkləri mitinq Türkiyənin xəbər agentlikləri və qəzetlərinin diqqət mərkəzindədir. İki qardaş xalqın nümayəndələrinin bu həmrəyliyini alqışlayan kütləvi informasiya vasitələri, onların piket keçirəcək 600 ermənidən daha izdihamlı bir mitinq təşkil edəcəklərini yazırlar.

Türkiyənin ABŞ-dakı səfirliyi türklərə və azərbaycanlılara müraciət edərək, mitinq zamanı soyuqqanlı davranmağı və ermənilərin təxribatlarına uymamağı xahiş etmişdir.

Bu arada, ABŞ prezidenti Corc Buşun aprelin 24-də Ağ Evdən yayılacaq ənənəvi bəyanatında yenə də “soyqırımı” kəlməsinin yer almayacağı bildirilir.

AzərTAc
21 Aprel, 2006

Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin konfransı keçirilmişdir

Qədir Aslan

Bu günlərdə dost Ukraynanın paytaxtı Kiyev şəhərində Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin konfransı keçirilmişdir. Toplantı-da UAK-ın 19 regional təşkilatının sədrləri, azərbaycanlı ziyalılar, elm və mədəniyyət adamları, şəhər və rayon sovetlərinə seçilmiş deputatlar iştirak edirdilər. Konfransda dünya azərbaycanlılarının 2006-cı il martın 16-da Bakıda keçirilən II qurultayında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin proqram xarakterli çıxışından irəli gələn vəzifələr müzakirə edilmişdir.

Konfransda Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədr müavini Akif Gülməmmədov çıxış edərək vurğuladı ki, təməli ümum-milli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi milli diasporumuzun formalaşması üçün öz fəaliyyətini daha da yaxşılaşdırmalı, dünya azərbaycanlılarının II qurultayında qarşıya qoyulan vəzifələrin ləyaqətlə yerinə yetiril-məsinə maksimum səy göstərməli, soydaş-larımız bir bayraq altında birləşərək monolit qüvvəyə çevrilməlidir. Qürbətdə yaşayan eloğlularımız zaman-zaman xalqımıza qarşı vəhşiliklər törədən erməni terrorçularını ifşa etməli, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya xalqlarına düzgün çatdırılmasında həmişə mübarizlik göstərməlidirlər.

A.Gülməmmədov həmçinin vurğuladı ki, doğma Vətənlə sıx əlaqələr qurmalı, adət-ənənələrimiz yaşadılmalı, milli bayramları-mız təntənə ilə qeyd olunmalı, Xocalı, Yan-var faciələri, Mart qırğını ilə bağlı silsilə tədbirlər keçirilməli, milli diasporumuzun işində ciddi dönüş yaradılmalı, bütün problemlər öz müsbət həllini tapmalıdır.

Konfransda UAK-ın Dnepropetrovsk vilayət təşkilatının sədri Qüdrət Hacıyev, Luqansk vilayət təşkilatının sədri Mürvət Səidi, Xarkov vilayət təşkilatının sədri Qurban Abbasov, həmçinin Lvov, Odessa, Krım, Donetsk, İvanofrankovsk vilayət, şəhər təşkilat-larının rəhbərləri çıxış etmişlər. Onlar vurğulamışlar ki, dünya azərbaycanlılarının Bakıda keçirilən II qurultayı, dünya azərbaycanlılarının ali məclisində Prezident cənab İlham Əliyevin proqram xarakterli nitqi qarşıda geniş üfüqlər açmış, harada yaşamasından asılı olmayaraq soydaşlarımızın fəallığını artırmış, onları ikiqat səylə çalışmağa ruhlandırmışdır. Həmçinin qeyd olunmuşdur ki, XXI əsrdə, üçüncü minillikdə Ukrayna-Azərbaycan dostluğu daha da möhkəmlənəcək, bütün sahələrdə sıx əməkdaşlıq yaranacaq, yüz minlərlə azərbaycanlılar yaşadıkları ölkədə Vətənin şərəfini ləyaqətlə qoruyub saxlayacaqlar.

Konfransda təşkilati məsələlərə baxıldı. UAK-ın tərkibi dəyişdirilərək adıçəkilən ölkə-də yaşayan azərbaycanlı ziyalılardan, diaspor fəallarından ibarət idarə heyəti seçildi.

UAK-ın III konfransında konqres sədrinin birinci müavini, Ukraynanın əməkdar energetiki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Tərəqqi" medalına layiq görülmüş Akif Gülməmmədov gizli səsvermə yolu ilə Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədri seçildi.

Xarkovda fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmaları bir təşkilatda birləşmişlər

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsindən AzərTAc-a bildirmişlər ki, Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin Xarkov regional təşkilatının, “Azərbaycan”, “Azərbaycan diasporu”, “Dostluq”, “Yeni Azərbaycan” və “Nur Azərbaycan” icmalarının birgə iclası keçirilmişdir. Toplantıda, Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının tövsiyələrinə uyğun olaraq, Xarkovda fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmalarının vahid mərkəzdə birləşməsi məsələsi müzakirə olunmuşdur.

Bildirilir ki, Xarkovda yaşayan bir qrup azərbaycanlı vahid mərkəzdə birləşmək təşəbbüsü ilə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinə, respublikamızın Ukraynadakı səfirliyinə və Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin (UAK) sədrinə müraciət etmişdir. Səfirliyin, Dövlət Komitəsi əməkdaşlarının və UAK rəhbərliyinin iştirak etdiyi toplantıda təşəbbüs qrupunun üzvü Malik Dursunov müraciətlə bağlı məruzə etmişdir.

Azərbaycanın Ukraynadakı səfiri Tələt Əliyev bu müraciətin Prezident İlham Əliyevin Dünya azərbaycanlılarının II qurultayındakı proqram xarakterli nitqindən irəli gələn vəzifələrə və Qurultayın tövsiyələrinə uyğun olduğunu vurğulamış və təşəbbüsü alqışlamışdır.

Dövlət Komitəsinin şöbə müdiri Nazim Qaraxanov II qurultayın müxtəlif ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması prosesinə təkan verdiyini diqqətə çatdırmış və Xarkov şəhərində fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmalarının təşəbbüsünü bu prosesin təzahürü kimi qiymətləndirmişdir.

UAK-ın sədri Oqtay Əfəndiyev Xarkovda xeyli sayda azərbaycanlı ziyalının, iş adamının yaşadığını nəzərə çarpdırmış və bu birliyin soydaşlarımız arasında həmrəyliyin möhkəmlənməsinə zəmin yaradacağını qeyd etmişdir.

Müzakirələrdən sonra Xarkovda fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmalarının UAK-ın yerli təşkilatında birləşməsi barədə qərar qəbul olunmuşdur.

Yaxın günlərdə Dnepropetrovsk vilayətindəki Azərbaycan icmalarının da vahid təşkilatda birləşəcəyi gözlənilir.

AzərTAc
27 Aprel, 2006

Avstriyadakı soydaşlarımız Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işini davam etdirirlər

AzərTAc xəbər verir ki, Avstriyada təhsil alan azərbaycanlı tələbələrin təsis etdikləri “Azərbaycan Akademik Dərnəyi” bu ölkədə yaşayan soydaşlarımızı bir araya gətirərək, güclü icma yaratmaq və Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün fəal iş aparırlar.

Dərnəyin sədri Elman Muradovun bildirdiyinə görə, təşkilat üzvləri mayın 11-də Avstriyanın Yaşılar Partiyasından olan millət vəkili Kurt Grünevaldla və partiyanın digər nümayəndələri ilə görüşəcəklər. Görüşdə cənab Grünevaldın Azərbaycanla bağlı araşdırmalarına bir daha nəzər salınacaq, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılacaqdır. İştirakçılara azərbaycanlıların məruz qaldıqları terror və soyqırımı aktları, Azərbaycanın neft strategiyası, iqtisadi siyasəti barədə ətraflı məlumatlar veriləcəkdir. Onlara ölkəmizlə və Dağlıq Qarabağla bağlı broşürlər, açıqcalar və SD-lər hədiyyə olunacaqdır.

AzərTAc
01 May, 2006

Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi məclisinin növbəti iclası keçirilmişdir

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin mətbuat xidmətindən AzərTAc-a bildirmişlər ki, Oqtay Əfəndiyevin sədrliyi ilə Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi Məclisinin iclası keçirilmişdir. Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin və Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliyinin əməkdaşlarının iştirak etdiyi iclasda bu il martın 16-da Bakıda keçirilmiş Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının nəticələri müzakirə edilmişdir. Qeyd olunmuşdur ki, Azərbaycan Prezidentinin qurultaydakı nitqi, habelə bu ali forumun qəbul etdiyi qərarlar xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan icma və birliklərinin vahid məqsəd ətrafında birləşdirilməsi prosesinə təkan vermiş, soydaşlarımız arasında milli birliyin daha da möhkəmləndirilməsinə zəmin yaratmışdır.

Qurultay xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması, icma və birliklərin vahid məqsəd ətrafında birləşdirilməsi prosesinin daha da təkmilləşdirilməsi, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işinin keyfiyyətcə yeni müstəviyə qaldırılması kimi mühüm məsələlərin həllini diaspor təşkilatlarının qarşısında əsas vəzifə olaraq qoymuşdur. Bütün bunları nəzərə alaraq, Ukraynada Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin gücləndirilməsi, soydaşlarımızın ictimai-siyasi həyatda iştirak səviyyəsinin artırılması Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin fəaliyyət proqramının əsas hissəsi olacaqdır.

Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin Məclisində Xarkovda fəaliyyət göstərən bir neçə Azərbaycan icmasının vahid təşkilatda birləşməsi də təqdir olunmuş, bu prosesin daha sistemli xarakter alması üçün təşkilatın bu sahədəki fəaliyyətinin genişləndirilməsinə ehtiyac olduğu vurğulanmışdır.

Məclis üzvləri hazırki dövrdə UAK-ın qarşısında duran məqsəd və vəzifələr, regional təşkilatların fəaliyyətinin və əlaqələrinin gücləndirilməsi məsələləri ətrafında da fikir mübadiləsi aparmışlar.

Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi Məclisinin iclasında təşkilatın qarşısında duran problem və vəzifələri, həmçinin bir sıra təşkilati məsələləri müzakirə etmək məqsədi ilə növbədənkənar hesabat-seçki konfransının keçirilməsi barədə qərar qəbul edilmişdir. Məclis üzvlərinin yekdil rəyi əsasında hesabat-seçki konfransının 2006-cı ilin iyunun 28-dək keçirilməsi qərara alınmışdır.

Konfransda Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimovun da iştirak edəcəyi gözlənilir.

AzərTAc
02 May, 2006

İsveçdəki diasporumuz fəallaşır

"Xəzər" Dostluq Cəmiyyəti Malmö muzeyində Azərbaycan bölməsi açmağa çalışır

Nigar

Xarici ölkələrdəki diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin artması Azərbaycanın dünəni və bu günü. təbliği və ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin daha dolğun çatdırılması deməkdir. Buna görə də həmin təşkilatların fəaliyyətlərinin daha da genişlənməsi istiqamətində addımların atılması vacibdir və artıq son vaxtlar bu sahədə bir canlanma hiss olunmaqdadır.

Bu yaxınlarda ABŞ-da səfərdə olarkən ölkə başçısı oradakı Azərbaycan icmasının nümayəndələri ilə görüşündə də diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin nə qədər vacib və gərəklin olduğunu vurğulayıb. Güclü diaspora ehtiyac olduğunu deyən Prezident onun imkanlarından səmərəli istifadə etməyin zəruriliyini vurğulayıb və bildirib ki, Azərbaycanın dünyadakı mövqeyinin artması hamımız üçün fəxrdir.

Diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin güclənməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərdən biri də mart ayının 16-da ölkəmizdə keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı oldu. Xaricdə yaşayan soydaş-larımızı bir araya gətirən və 44 ölkədən 600-dək nümayəndənin iştirak etdiyi qurultayda diasporumuzun hazırkı fəaliyyəti, bu istiqamətdə-hansı addımların atılmasının vacibliyi əsas müzakirə mövzusu oldu. Xaricdə fəaliyyət göstərən bir sıra diaspor təşkilatları ilə davamlı əlaqə saxlayırıq və onların həyata keçirdikləri tədbirlərlə bağlı qəzetimizdə məlumatlar veririk. **Qurultay zamanı əlaqə yaratdığımız belə diaspor təşkilatlarından biri də İsveçin Malmö şəhərində fəaliyyət göstərən "Xəzər" Azərbaycan-İsveç Dostluq Cəmiyyəti oldu.** Artıq 7 ildir ki, fəaliyyət göstərən cəmiyyətin 90 faizini Şimali Azərbaycandan olan nümayəndələr təşkil edir.

Cəmiyyətlə bu gün də internet vasitəsilə əlaqələrimiz davam edir. Cəmiyyətin sədri L.Kianinin "Palitra"ya verdiyi son məlumata əsasən, digər İsveç təşkilatları ilə sıx əlaqə quran cəmiyyətdə təşkilatlanma get-dikcə güclənir.

Ötən müddət ərzində 31 dekabr Ümum-dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü, 20 Yanvar və Xocalı faciəsi ilə bağlı tədbirlər keçirilib. Bu barədə bəyanatlar da lazımi təşkilatlara göndərilib. Eləcə də bir sıra bayramları qeyd etdiklərini deyən L.Kiani bildirir ki, Novruz bayramı ilə əlaqədar martın 21-də Malmödə çox gözəl bir tədbir keçiriblər. Hazırkı fəaliyyətləri ilə bağlı məlumat verən L.Kiani bildirir ki, intensiv olaraq Malmö şəhərinin muzey rəhbərliyi ilə danışıqlar aparır. Məqsəd şəhərin ən qədim muzeyində Azərbaycan şöbəsini açmaqdır. Bu şöbəni açmaq üçün bir sıra proseduralardan keçmək lazım olduğunu deyən L.Kiani bildirir ki, hazırda danışıqlar gedir. Onun sözlərinə görə, bu tədbir barədə mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəz Qarayev də məlumatlıdır və Azərbaycan tərəfi də bu tədbirin həyata keçmə-sində maraqlıdır. Həmçinin qeyd edilir ki, erməni icması hazırda bu məsələdə də İsveçdəki Azərbaycan diaspor təşkilatları ilə güclü rəqabət aparır. Lakin bütün bunlara baxmayaraq L.Kiani muzey rəhbərliyi ilə israrlı danışıqların aparıldığını və artıq Azərbaycan haqqında təqdimatın rəhbərlikdə müsbət rəy yaratdığını deyir. Nəticə isə may ayının sonunda məlum olacaq:

"Rəhbərlik etdiyim "Xəzər" cəmiyyətinin həyata keçirəcəyi digər tədbirlərə gəldikdə isə qeyd edirəm ki, yaxın günlərdə **28 May İstiqlal gününü təntənəli şəkildə qeyd etməyə çalışırıq. Tədbirə digər xalqların nümayəndələrini də dəvət etməyi nəzərdə tutmuşuq.** Bu tədbirin də uğurlu keçəcəyinə əminik. Bundan başqa qarşıda daha böyük bir layihə həyata keçirməyi nəzərdə tutmuşuq. İsveçin Malmö şəhərin-də hər il "Terrora yox, rəsizmə yox!" şüarı altında kinofestival keçirilir. Bu festivalın təşkilatçılarından biri ilə çox sıx əlaqələrimiz var. Bu yaxınlarda ona bizim də bu festivala qatılmaq istədiyimizi bildirdim. O, bu fikirləri çox gözəl qarşıladı. Muzeylə bağlı tədbirlər başa çatdıqdan sonra bu layihə ilə sıx işləməyə çalışacam. Azərbaycan diasporu kimi "Xəzər" Azərbaycan - Dostluq Cəmiyyətinin görəcəyi işlər çoxdur və bunları həyata keçirmək üçün enerjimiz də var. Ölkəmizdən, o cümlədən sizin qəzətdən bizə ancaq mənəvi dəstək vermənizi gözləyirik".

Palitra, 5 may 2006-cı il

Daşkənddə yaşayan Azərbaycanlı veteranlarla görüş keçirilmişdir

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Daşkənddəki Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində 9 may Xatirə və Ehtiram günü münasibətilə paytaxtda yaşayan və əsasən, soydaşlarımızdan ibarət bir qrup müharibə veterani ilə görüş keçirilmişdir.

Əvvəlcə, veteranlar ümummilli lider Heydər Əliyevin mərkəzin qarşısındakı abidəsi önünə əklil və gül dəstələri qoymuşlar.

Azərbaycanın Özbəkistandakı səfirliyinin birinci katibi İlkin Əhmədov və Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzləri Assosiasiyasının sədri Akif Ağatalıbəv veteranları təbrik etmiş, onlara cansağlığı arzulamışlar. Veteranlar cəbhə xatirələrini danışmışlar.

Görüşdə veteranlara maddi yardım göstərilmiş, onların şərəfinə süfrə açılmışdır.

AzərTAc
07 May, 2006

DAK qurultaya hazırlaşır

Xəzər Altay

Dünya Azərbaycanlıları Konqresinin (DAK) 9-cu qurultayı iyunun 23-25-də Stokholmda keçiriləcək. Bu barədə "Ekspress"ə DAK yetkilisi, hazırda İsveçdə yaşayan Teymur Eminbəyli məlumat verib.

Qurultayda Avropada fəaliyyət göstərən türk birliklərindən 400-dən çox nümayəndə iştirak edəcək. Həmçinin Rusiya və Azərbaycandan tədbirə 400 nəfər dəvət olunub. Qonaq qismində isə müxtəlif ölkələrin yetkililəri, İsveç parlamentinin üzvləri və diplomatlar qatılacaq.

Gündəliyə əsasən Dağlıq Qarabağ və Güney Azərbaycan məsələləri, Azərbaycanda demokratiyanın inkişafı, diasporun problemləri daxildir. İran ətrafındakı durumun müzakirəsi ilə bağlı isə məlumat yoxdur.

Xatırladaq ki, 1997-ci ildə yaradılmış DAK ilk iki qurultayını ABŞ-da, digərlərini isə Avropada keçirib. Yalnız ötən ilki, 8-ci qurultay Türkiyədə olub.

Təşkilat Komitəsinin məlumatında bildirilir ki, İsveç soydaşlarımızın ən sıx məskunlaşdığı ölkələrdəndir. Burada "Vahid Azərbaycan" internet televiziyası (VATV) fəaliyyət göstərir, çoxsaylı Azərbaycan qrupları və onları birləşdirən İsveç-Azərbaycan Federasiyası var. Qurultay GÜNAZ TV vasitəsilə bütün dünyaya yayımlanacaq.

Ekspress, 11 may 200-cü il

Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurası sədrinin müavinləri seçilmişlər

Dünya azərbaycanlılarının II Qurultayı Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurasının İdarə heyəti sədrinin müavinlərinin seçilməsini İdarə heyətinə həvalə etmişdi.

Qurultayın tövsiyələrinə uyğun olaraq, İdarə heyəti üzvlərinin yekdil rəyi əsasında Tomris Azəri (Amerika Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin sədri), Məmmədbağır Əliyev (Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin Prezidenti), Yücel Artantaş (Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı) və Başar Kömür (Avropa Azərbaycanlıları Konqresi İdarə heyətinin üzvü) Şuranın İdarə heyəti sədrinin müavinləri seçilmişlər.

Bu qərarın qəbulu zamanı Azərbaycan diasporunun məskunlaşma coğrafiyası və seçilmiş şəxslərin xaricdə yaşayan azərbaycanlılar arasında nüfuzu, onların fərdi bacarıq və keyfiyyətləri, Azərbaycan dövlətçiliyinə bağlılığı kimi mühüm amillər nəzərə alınmışdır.

Şuranın fəaliyyətinin operativliyini təmin etmək, üzvlər arasında işgüzar əlaqələri inkişaf etdirmək məqsədi ilə Komitənin inzibati binasında onlar üçün otaq ayrılmışdır.

AzərTAc

13 May, 2006

Dünya azərbaycanlı ziyalılarının I forumu keçiriləcəkdir

Bu ilin iyununda müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlı mədəniyyət, incəsənət xadimlərinin, yazıçı və şairlərin, elm adamlarının iştirakı ilə Dünya azərbaycanlı ziyalılarının I forumu keçiriləcəkdir. Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsindən bildirmişlər ki, forumdan məqsəd ümummilli əhəmiyyət daşıyan və böyük ideoloji məna kəsb edən diaspor quruculuğu işinin keyfiyyətcə yeni mərhələyə keçməsi üçün dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlı ziyalıların bu prosesdə fəal iştirakı yollarını müəyyənləşdirmək, onları milli maraqlarımızın müdafiəsi uğrunda daha sıx birləşdirməkdir. Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan görkəmli azərbaycanlı mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin, yazıçı və şairlərin, tanınmış alimlərin iştirak edəcəyi forumda Azərbaycan mədəni irsinin təbliği istiqamətində diaspor təşkilatlarının görə biləcəyi işlərin başlıca istiqamətlərinə dair məruzələr dinlənəcək, müzakirələr aparılacaqdır. Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayındakı nitqindən irəli gələn vəzifələri, habelə qurultayın sənədlərində öz əksini tapmış təklif və tövsiyələri nəzərə alaraq, dünya azərbaycanlı ziyalılarının I forumu ilə eyni vaxtda Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət strategiyasının hazırlanması ilə bağlı məsələləri müzakirə etməkdən ötrü konfrans keçirilməsi də nəzərdə tutulur. Dövlət Komitəsi konfransın keçirilməsi ilə bağlı dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının rəhbərlərinə müraciət etmişdir. Onlar konfransın keçirilməsi təşəbbüsünü bəyəndiklərini bildirmişlər. Konfransda Azərbaycan və türk icmalarının birgə fəaliyyət strategiyasının hazırlanması ilə bağlı məsələlər müzakirə olunacaq, işçi qrupu yaradılacaq və tərəflər arasında müvafiq razılaşma protokolu imzalanacaqdır. Konfrans başa çatdıqdan sonra Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının toplantısının keçirilməsi planlaşdırılır. Toplantıda TADF-nin qarşısında duran vəzifələr, təşkilatın fəaliyyətinin keyfiyyətcə yeni müstəviyə qaldırılması ilə bağlı məsələlər müzakirə ediləcəkdir.

Hər üç tədbir iyun ayının 4-dən 10-dək Türkiyənin Antalya vilayətində keçiriləcəkdir.

AzərTAc

Xalq qəzeti, 17 may 2006-cı il

Macarıstanda Azərbaycan günləri keçiriləcək

AzərTAc xəbər verir ki, mayın 23-24-də Macarıstanda Azərbaycan günləri keçiriləcəkdir.

Tədbirin təşkilatçıları Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və Azərbaycanın Macarıstandakı səfirliyidir.

Dövlət Komitəsindən verilən məlumatda deyilir ki, günlərin keçirilməsindən məqsəd Macarıstan ictimaiyyətini Azərbaycanın qədim və zəngin mədəniyyəti ilə yaxından tanış etmək, ölkəmizlə bağlı həqiqətləri macar xalqının diqqətinə çatdırmaq, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin obyektiv səbəbləri barədə onları məlumatlandırmaqdır.

Tədbirin ilk günü - mayın 23-də Budapeştdə Macarıstan Elmlər Akademiyasının binasında “Tarix və mədəniyyət: Azərbaycan-Macarıstan” adlı elmi simpozium keçiriləcəkdir. Simpoziumda Azərbaycanın və Macarıstanın bir sıra tanınmış alimləri ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin tarixinə dair məruzələr edəcəklər.

Dinləyicilər qarşısında ölkəmizin Macarıstandakı səfiri Həsən Həsənov da çıxış edəcəkdir. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Tarix İnstitutunun direktoru, professor Yaqub Mahmudovun, Azərbaycanda Atatürk Mərkəzinin direktoru, Milli Məclisin deputatı, AMEA-nın müxbir üzvü Nizami Cəfərovun, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Azərbaycan Tarixi Muzeyinin direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü Nailə Vəlixanlının, eləcə də Macarıstanın bir çox görkəmli alimlərinin tədbirdə məruzə edəcəyi gözlənilir.

Mayın 24-də isə Azərbaycan incəsənət ustalarının iştirakı ilə konsert proqramları təşkil olunacaqdır.

AzərTAc
19 May, 2006

Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfiri diasporumuzun nümayəndələri ilə görüşmüşdür

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfiri Lətif Qəndilov Aktau şəhərindəki Azərbaycan diasporunun üzvləri ilə görüşmüşdür.

“Dostluq” Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin ofisində keçirilən görüşdə L.Qəndilov Azərbaycanla Qazaxıstan arasında əməkdaşlıq, Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəməri haqqında məlumat vermiş, bu layihənin ölkə əhalisinin həyat şəraitinin yüksəldilməsində mühüm rol oynayacağını bildirmişdir.

Səfir Məngistay vilayətinin hakimi Krımbek Kuşerbayevlə görüşündə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi üçün torpaq sahəsi ayrılması, Aktaudakı küçələrin bir neçəsinə “Heydər Əliyev”, “Azərbaycan” və “Bakı” adlarının verilməsi, habelə Nizami Gəncəvi və Məhəmməd Füzulinin büstlərinin qoyulması ilə əlaqədar razılıq əldə olunduğunu diqqətə çatdırmışdır.

AzərTAc
21 May, 2006

Türkiyənin Antalya şəhərində Dünya azərbaycanlıları ziyalılarının I forumu işə başlamışdır

İyunun 5-də Türkiyənin Antalya şəhərində Dünya azərbaycanlıları ziyalılarının I forumu öz işinə başlamışdır.

Oqtay Bayramov,

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri

Antalya

Forum iştirakçıları iyunun 4-də xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlı rəssamların əsərlərindən ibarət sərginin açılışında iştirak etdilər. Bu münasibətlə keçirilən mərasimdə çıxış edən mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev, Prezidentin İcra Aparatının ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov planetin müxtəlif guşələrində yaşayan azərbaycanlı sənət adamlarının xalqımızın mədəni irsinin beynəlxalq ictimaiyyətə tanıtılması sahəsində xidmətlərini qeyd etdilər, bu işin zəruriliyini vurğuladılar.

Forumu giriş sözü ilə açan Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla iş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov məlumat verdi ki, təbiriyyətlə dünyanın təqribən 40 ölkəsindən 300-ə yaxın nümayəndə - azərbaycanlı ziyalılar, Azərbaycan və Türkiyənin dövlət və hökumət rəsmiləri, deputatlar, diaspor təşkilatlarının rəhbərləri, ictimaiyyətin nümayəndələri, jurnalistlər iştirak - edirlər.

Tədbirin iştirakçıları Türkiyə dövlətinin banisi Mustafa Kamal Atatürkün və yeni müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu ümummillî liderimiz Heydər Əliyevin xatirələrini bir dəqiqəlik sükutla yad etdikdən sonra Azərbaycanın və Türkiyənin dövlət himnləri səsləndi.

Prezidentin İcra Aparatının ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin forum iştirakçılarına təbrikinin mətnini oxudu (Azərbaycan Prezidentinin təbriki mətbuatda dərc olunur).

"Azərbaycan diaspor quruculuğunda və milli həmrəyliyin əldə olunmasında mədəni irsin rolu" mövzusunda məruzə ilə çıxış edən mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev vurğuladı ki, bu foruma Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafına öz töhfələrini verən azərbaycanlılar toplaşmışlar. Nazir ölkəmizdə 6308 mədəniyyət abidəsinin olduğunu diqqətə çatdıraraq, dövlətimizin mədəni irsimizin təbliği və beynəlxalq mədəniyyət təşkilatlarında fəal iş aparılması sahəsində uğurlu addımlarından bəhs etdi. O, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı Mehriban xanım Əliyevanın bu sahədəki söylərini xüsusi qeyd edərək, İcərişəhər tarix-memarlıq qoruğu ilə yanaşı, Qobustan, Gəmiqaya və Şəki xanlarının sarayının da tezliklə YUNESKO-nun dünya mədəni irsi siyahısına əlavə olunması üçün tədbirlər həyata keçirildiyini söylədi. Əbülfəs Qarayev torpaqlarımızın 20 faizini işğal etmiş ermənilər tərəfindən mədəni irsimizin də təcavüzə məruz qaldığını bildirərək, xaricdə yaşayan azərbaycanlıları düşmən təbliğatına layiqli cavab vermək üçün daha fəal olmağa çağırırdı. Prezidentin İcra Aparatının ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin

müdiri Əli Həsənov "Qloballaşma prosesi və milli mənəvi dəyərlərin qorunması" mövzusunda məruzə-sində bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin foruma müraciətində də qeyd olunduğu kimi, Azərbaycan dövləti qloballaşan dünyada xaricdə yaşayan həmvətənlərimizdən xalqımızın mənafeyi naminə çox şey gözləyir və eyni zamanda, onların təşkilatlanması və daha səmərəli fəaliyyəti üçün hökumətimiz onlara hər cür yardım göstərməyə hazırdır.

Ümummillî liderimiz Heydər Əliyevin hələ keçmiş Sovet İttifaqı dövründə xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlı ziyalılarla maraqlandığını, onların Vətənlə əlaqələrinin genişlənməsi üçün müxtəlif təşkilatların yaradılmasına göstəriş verdiyini diqqətə çatdıran Əli Həsənov, ulu öndərin ölkəmizin müstəqilliyinin ilk illərində, hələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinə sədrlik edərkən Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gününü təsis etdiyini və bu əlamətdar günün Azərbaycanın milli bayramına çevrildiyini diqqətə çatdırdı.

Dünya azərbaycanlılarının qurultaylarının əhəmiyyətindən bəhs edən Əli Həsənov, bütün bu və ya digər tədbirlərin xalqımızın dahi oğlu Heydər Əliyevin dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması kimi müqəddəs əməlinə xidmət etdiyini vurğuladı. Nətiq bu gün dövlətimizin dünya azərbaycanlılarını özünün milli sərvəti kimi dəyərləndirdiyini qeyd edərək, qloballaşan dünyada milli sərhədlərin - milli mənəvi dəyərlərin həmişə prioritet təşkil edəcəyini və bu baxımdan, azərbaycanlıların vətəndaşı olduqları ölkələrdə xalqımız və ölkəmiz haqqında müsbət imic formalaşdırmalarının zəruriliyini vurğuladı.

İttifaqı dövründə xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlı ziyalılarla maraqlandığını, onların Vətənlə əlaqələrinin genişlənməsi üçün müxtəlif təşkilatların yaradılmasına göstəriş verdiyini diqqətə çatdıran Əli Həsənov, ulu öndərin ölkəmizin müstəqilliyinin ilk illərində, hələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinə sədrlik edərkən Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gününü təsis etdiyini və bu əlamətdar günün Azərbaycanın milli bayramına çevrildiyini diqqətə çatdırdı.

Dünya azərbaycanlılarının qurultaylarının əhəmiyyətindən bəhs edən Əli Həsənov, bütün bu və ya digər tədbirlərin xalqımızın dahi oğlu Heydər Əliyevin dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması kimi müqəddəs əməlinə xidmət etdiyini vurğuladı. Nətiq bu gün dövlətimizin dünya azərbaycanlılarını özünün milli sərvəti kimi dəyərləndirdiyini qeyd edərək, qloballaşan dünyada milli sərhədlərin - milli mənəvi dəyərlərin həmişə prioritet təşkil edəcəyini və bu baxımdan, azərbaycanlıların vətəndaşı olduqları ölkələrdə xalqımız və ölkəmiz haqqında müsbət imic formalaşdırmalarının zəruriliyini vurğuladı.

Sonra Milli Məclisin deputatı Qənirə Paşayeva, xalq artisti, kinorejissor Oqtay Mirqasımov, Yazıçılar Birliyinin katibi Rəşad Məcid, Jurnalistlər Birliyinin sədri Elçin Şıxlı, xalq artisti Firəngiz Mütəllibova, əməkdar incəsənət xadimi, kinoşünas Ayaz Salayev, amerikalı musiqiçi Cefri Verbok və digər məruzəçilər azərbaycançılıq ideyaları və milli mənəvi dəyərlərimizin təbliğində incəsənətin müxtəlif növlərinin əhəmiyyətindən bəhs etdilər.

Antalya valisinin müavini Erdem Ozer şəhər rəhbərliyi adından forum iştirakçılarını təbrik etdi, tədbirin işinə uğurlar dilədi.

Axşam Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla iş üzrə Dövlət Komitəsi və AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu tərəfindən hazırlanmış "Azərbaycan ədəbiyyatının antologiyası" kompakt diskinin təqdimat mərasimi və Türkiyə incəsənət ustalarının konserti oldu.

Forum işini davam etdirir və proqrama müvafiq olaraq qarşıdakı günlərdə daha iki mühüm tədbir keçiriləcəkdir.

Xalq qəzeti, 6 iyun 2006-cı il

Dünya Azərbaycanlı Ziyalılarının I Forumu işini davam etdirir

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Türkiyənin Antalya şəhərində Dünya Azərbaycanlı Ziyalılarının I Forumu çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Əsir və Girov Götürülmüş, İtkin Düşmüş Vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının və Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin sənədli xronoloji materialları əsasında çəkilmiş “Azərbaycan erməni terrorizminin izi ilə” filminə baxış olmuşdur.

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov tədbir iştirakçıları qarşısında çıxış edərək bildirdi ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması və güclənməsi istiqamətində siyasətini layiqincə davam etdirən Prezident İlham Əliyev bu sahədə xüsusi fəallıq göstərən həmvətənlərimizi dövlət mükafatları ilə təltif etmişdir. Onlardan birinə - Estoniya Azərbaycanlıları Konqresinin sədri, Estoniyanın millət vəkili Eldar Əfəndiyevə “Tərəqqi” medalının vəsiqəsini təqdim edən komitə sədri, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın da Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısına layiqincə cavab verdiklərini, onun etimadını doğrultmağa çalışdıqlarını söylədi.

Azərbaycan ərazisində ermənilərin törətdikləri vəhşiliklərdən bəhs edən filmə baxışdan sonra Prezidentin İcra Aparatının ictimai-siyasi şöbəsinin müdiri Əli Həsənov çıxış etmişdir. O, II Dünya müharibəsi dövründə faşistlərin belə dinc əhaliyə toxunmadıqlarını diqqətə çatdıraraq, insanlıq tarixində ən ağır cinayətlər törətmiş ermənilərin bütün işğal etdikləri ərazilərdə dinc əhalini qətlə yetirdiklərini və əsir alaraq Ermənistanı apardıqlarını, yaxud dədə-baba torpaqlarından didərgin saldıqlarını söyləmişdir. O, Heydər Əliyev Fondu, MTN və XİN strukturlarının bu cür faktları beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaq üçün geniş iş apardıqlarını bildirərək, xaricdə yaşayan soydaşlarımızı bu sahədə daha fəal olmağa çağırmışdır.

AzərTAc
08 İyun, 2006,

Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət strategiyasının hazırlanmasına dair razılıq protokolu imzalanmışdır

Oqtay Bayramov,

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri

Antalya

İyunun 7-də Türkiyənin Antalya şəhərində işini davam etdirən Dünya azərbaycanlıları ziyalılarının forumu çərçivəsində Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət strategiyasının hazırlanması ilə bağlı konfrans keçirildi. Konfransı giriş sözü ilə açan Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov bildirdi ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin söylədiyi kimi, "Bir millət, iki dövlət" olan Azərbaycan və Türkiyənin vahid diaspor təşkilatının yaradılması artıq bir zərurətə çevrilmişdir.

Prezident İlham Əliyevin türk diaspor təşkilatları ilə əlaqələrin gücləndirilməsini vacib vəzifə kimi qarşıya qoyduğunu vurğulayan komitə sədri, bu məqsədlə vahid fəaliyyət proqramı hazırlandığını və müvafiq razılıq protokolu imzalanacağını diqqətə çatdırdı. Türkiyənin millət vəkili, Ədalət və İnkişaf Partiyası sədrinin xarici əlaqələr üzrə müavini Şaban Dişli qardaş ölkənin Baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın səmimi salamlarını tədbir iştirakçılarna çatdıraraq, türk və Azərbaycan diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyətlərinin təşkili məqsədi ilə dövlət və hökumət səviyyəsində də tədbirlər həyata keçiriləcəyini söylədi.

Ölkələrimizin qarşılaşdığı problemlər - Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, qondarma "erməni soyqırımı" ilə bağlı məsələlərin BMT, AŞPA və digər beynəlxalq qurumlarda müzakirəsi zamanı nümayəndə heyətlərimizin arasında sıx əməkdaşlığın olduğunu qeyd edən Şaban Dişli, diaspor təşkilatlarımızın da bu sahədə ortağ fəaliyyət proqramının hazırlanmasının zəruriliyini vurğuladı, bununla əlaqədar Türkiyə parlamentində xüsusi qrup və vahid internet şəbəkəsi yaradılacağını bildirdi. Böyük Atatürkün "Sevinci və kədəri bir olan" və ulu öndər Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" müdrik kəlam

larına və Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının qərarlarına müvafiq olaraq, Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət mərhələsinə qədəm qoyduğunu bildirən Azərbaycan Prezidenti İcra Aparatının ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov, bu tədbirin sonunda imzalanacaq razılıq protokolunun qardaş xalqlarımızın mənafeyi baxımından əhəmiyyətli olduğunu söylədi, ölkələrimizin qarşılaşdığı problemlərin həllində diaspor təşkilatları ilə yanaşı, dövlət strukturlarının, QHT-lərin, ziyalıların da səylərinin gücləndirilməsinin zəruriliyini vurğuladı. Türkiyənin millət vəkili Yücel Artantaş da diaspor təşkilatlarımızın fəaliyyətinin gücləndirilməsindən danışıraq qeyd etdi ki, xarici ölkələrdə yaşayan türklər və azərbaycanlılar yuxarıda qeyd olunan problemlərlə yanaşı, eyni zamanda, ötən əsrin müxtəlif illərində indiki Ermənistan ərazisindən yüz minlərlə azərbaycanlı və türkün deportasiya edilməsi və onların hüquqlarının bərpası məsələlərini də beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırmalıdırlar. Sonra dünyanın müxtəlif

ölkələrindəki Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının rəhbərləri müzakirə olunan məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi apardılar, təkliflərini bildirdilər. Tədbirin sonunda "Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət strategiyası"nın hazırlanması ilə bağlı razılıq protokolu imzalandı. Həmin gün Dünya azərbaycanlılarının II qurultayına həsr edilmiş "Biz 50 milyonluq xalqıq" filminin və "Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı" kitabının təqdimat mərasimi keçirildi.

Forumun iştirakçıları Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə, Türkiyə Prezidenti Əhməd Necdət Sezərə müraciətlər və bəyanat qəbul etmişlər.

Forum işini davam etdirir.

Xalq qəzeti, 8 iyun 2006-cı il

Dünya Azərbaycanlıları Ziyahlarının I Forumu çərçivəsində erməni terroru ilə bağlı film göstərilmişdir

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Türkiyənin Antalya şəhərində Dünya azərbaycanlıları ziyahlarının I forumu çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Əsir və girov götürülmüş, itkin düşmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının və Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin sənədli xronoloji materialları əsasında çəkilmiş “Azərbaycanda erməni terrorizminin izi ilə” filminə baxış olmuşdur.

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov çıxış edərək bildirdi ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması və güclənməsi istiqamətində siyasətini layiqincə davam etdirən Prezident İlham Əliyev bu sahədə xüsusi fəallıq göstərən həmvətənlərimizi dövlət mükafatları ilə təltif etmişdir. Onlardan birinə - Estoniya Azərbaycanlıları Konqresinin sədri, Estoniyanın millət vəkili Eldar Əfəndiyevə “Tərəqqi” medalının vəsiqəsini təqdim edən komitə sədri, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın da Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısına layiqincə cavab verdiklərini, onun etimadını doğrultmağa çalışdıqlarını söylədi.

Ermənilərin Azərbaycan ərazilərində törətdikləri vəhşiliklərdən bəhs edən filmə baxışdan sonra Prezidentin İcra Aparatının ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov çıxış etmişdir. O, II Dünya müharibəsi dövründə faşistlərin belə dinc əhaliyə toxunmadıqlarını diqqətə çatdıraraq, insanlıq tarixində ən ağır cinayətlər törətmiş ermənilərin bütün işğal etdikləri ərazilərdə dinc əhalini qətlə yetirdiklərini və əsir alaraq Ermənistanı apardıqlarını, yaxud dədə-baba torpaqlarından didərgin saldıqlarını söyləmişdir. O, Heydər Əliyev Fondunun, MTN və XİN strukturlarının ermənilərin vəhşi əməllərinə dair faktları beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaq üçün geniş iş apardıqlarını bildirərək, xaricdə yaşayan soydaşlarımızı bu sahədə daha fəal olmağa çağırmışdır.

AzərTAc
08 İyun, 2006

Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin toplantısı keçirilmişdir

AzərTAc xəbər verir ki, iyunun 9-da Antalyada Dünya Azərbaycanlıları Ziyalılarının Forumu çərçivəsində Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin (AAK) toplantısı keçirilmişdir. Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov tədbirdə çıxış edərək, AAK üzvlərini salamlamış, təşkilatın ötən müddət ərzində bir sıra uğurlar qazandığını vurğulamışdır. O, Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayından sonra Azərbaycan diasporunun tarixində yeni mərhələnin başladığını söyləmiş, AAK-ın bu mərhələdə daha güclü təşkilata çevrilməsinin vacibliyini diqqətə çatdırmışdır.

AAK-ın prezidenti Bahəddin Kaya ötən dövrdə görülmüş işlər barədə ətraflı məlumat vermiş, təşkilatın strukturlarının təkmilləşdirilməsinə, onun daha çevik bir quruma çevrilməsinə ehtiyac olduğunu bildirmişdir.

Çıxışlarda qeyd edilmişdir ki, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, xalqımızın qədim və zəngin mədəniyyətinin təbliği sahəsində daha genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilməlidir. Belə bir inam ifadə olunmuşdur ki, Avropada fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmalarını öz ətrafında birləşdirən AAK bu çətin vəzifənin öhdəsindən gəlməyə qadirdir.

Almaniyadakı Maynts Azərbaycan Cəmiyyətinin sədri Başar Kömür, Niderland Azərbaycan Cəmiyyətinin sədri Sahil Qasımov, Estoniya parlamentinin üzvü Eldar Əfəndiyev, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin icraçı direktoru Eldar Quliyev və başqaları, çıxışlarında AAK-ın strukturlarının təkmilləşdirilməsi və təşkilatın fəaliyyətində ciddi dönüş yarada bilən islahatların aparılması ilə bağlı fikirləri dəstəklədiklərini bildirmişlər.

AAK-ın növbəti hesabat-seçki konfransının bu ilin oktyabrında keçirilməsi qərara alınmışdır.

AzərTAc
10 İyun, 2006

Dünya Azərbaycanlıları Ziyalılarının I Forumu işini başa çatdırıb

Turan

İyunun 9-da Antalyada Dünya Azərbaycanlıları Ziyalılarının Forumu çərçivəsində Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin (AAK) toplantısı keçirilib. Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov tədbirdə çıxış edərək, AAK üzvlərini salamlayıb, təşkilatın ötən müddət ərzində bir sıra uğurlar qazandığını vurğulayıb. O, Dünya azərbaycanlılarının II qurultayından sonra Azərbaycan diasporunun tarixində yeni mərhələnin başladığını söyləyib, AAK-ın bu mərhələdə daha güclü təşkilata çevrilməsinin vacibliyini diqqətə çatdırıb.

AAK-ın prezidenti Bahəddin Kaya ötən dövrdə görülmüş işlər barədə ətraflı məlumat verib, təşkilatın strukturlarının təkmilləşdirilməsinə, onun daha çevik bir quruma çevrilməsinə ehtiyac olduğunu bildirib.

Çıxışlarda qeyd edilib ki, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, xalqımızın qədim və zəngin mədəniyyətinin təbliği sahəsində daha genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilməlidir. Belə bir inam ifadə olunub ki, Avropada fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmalarını öz ətrafında birləşdirən AAK bu çətin vəzifənin öhdə-sindən gəlməyə qadirdir.

Almaniyadakı Maynts Azərbaycan Cəmiyyətinin sədri Başar Kömür, Niderland Azərbaycan Cəmiyyətinin sədri Sahil Qasimov, Estoniya" parlamentinin üzvü Eldar Əfəndiyev, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin icraçı direktoru Eldar Quliyev və başqaları çıxışlarında AAK-ın strukturlarının təkmilləşdirilməsi və təşkilatın fəaliyyətində ciddi dönüş yarada bilən islahatların aparılması ilə bağlı fikirləri dəstəklədiklərini bildiriblər.

AAK-ın növbəti hesabat-seçki konfransının bu ilin oktyabrında keçirilməsi qərara alınıb.

Antalya şəhərindən aldığımız digər məlumatlara görə, dünya azərbaycanlıları ziyalılarının I forumu işini başa çatdırıb.

Forumun sonuncu günü Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin hesabat seçki konfransına hazırlıqla bağlı müzakirələr olub. Burada Avropanın müxtəlif ölkələrində yaşayan Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları nümayəndələrinin daha sıx əməkdaşlığı sahəsində mühüm addımlar atıldığı qeyd olunub, istər Dağlıq Qarabağ məsələsində ölkəmizin ədalətli mövqeyinin, istərsə də qondarma erməni soyqırımını təbliğatına qarşı Türkiyənin haqq səsinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması ilə bağlı birgə aksiyaların bundan sonra da davam etdirilməsinin zəruriliyi vurğulanıb.

Sonda forum çərçivəsində keçirilmiş tədbirlərin yekununa həsr olunmuş toplantıda çıxış edən Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov bu forumun dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın həmrəyliyinə möhkəmləndirilməsi baxımından əhəmiyyətini qeyd edib, habelə Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyətinə dair əldə olunmuş razılaşmanı irəliyə doğru atılmış mühüm addım kimi dəyərləndirib.

Antalyada Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlı Rəssamlar Birliyinin də təsis toplantısı olub. Soydaşımız İldırım Sultanov birliyin sədri seçilib.

Azad Azərbaycan, 11 iyun 2006-cı il

Ziyalıların Forumu erməniləri narahat edib

Nazim İbrahimov Antalyada düzənlənən toplantının yekunlarını açıqlayıb

Mübariz

Dünən Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov 4-10 iyunda Türkiyənin Antalya şəhərində baş tutan Dünya Azərbaycanlı Ziyalılarının Forumu ilə bağlı mətbuat konfransı keçirib. Qeyd edək ki, 40-a yaxın ölkədən 200-dək nümayəndənin iştirak etdiyi tədbirə Azərbaycan və Türkiyə ilə yanaşı, Estoniya, Latviya, Litva, Qırğızıstanın dövlət və siyasət adamları da qatılıblar. Tədbirdə güclü diasporanın formalaşması, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların vahid amal ətrafında təşkilatlanması, Azərbaycanla bağlı həqiqətlərin yayılması istiqamətində geniş müzakirələr aparılıb. Çıxışlardan və müzakirələrdən sonra prezident İlham Əliyevə müraciətlə yanaşı, bəyanat da qəbul edilib. Dövlət Komitəsinin sədri N.İbrahimov bildirib ki, Forumun son nöqtəsi diaspor quruculuğu prosesində əməyindən istifadə etdikləri ziyalıların bu prosesə geniş şəkildə cəlb edilməsidir.

Bundan başqa tədbirdə XÖYAİDK-nin Milli Elmlər Akademiyasının Ədəbiyyat İnstitutu ilə birgə hazırladığı "Azərbaycan ədəbiyyatının antalogiyası" diskinin, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin Əsir və Girov Düşmüş Vətəndaşlarla Əlaqədar Dövlət Komissiyasının hazırladığı "Azərbaycanda erməni terrorizminin izi ilə" filminin *təqdimat* mərasimləri keçirilib. Tədbir zamanı iştirakçılara Heydər Əliyev Fondunun hazırladığı "Qarabağ həqiqətləri" bukleti və digər məlumatları əks etdirən əyani vəsaitlər də paylanılıb.

İyun ayının 6-da isə forum çərçivəsində Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının növbəti toplantısı keçirilib.

N.İbrahimov Antalyada Azərbaycan və Türkiyə icmalarının birgə fəaliyyət strategiyasına həsr olunmuş konfransın təşkil edildiyini söyləyib. Konfransda çıxış edənlər dünyanın müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş və bu diasporaların təmsilçisi olan milyonlarla insanın potensialından xalqların mənafeyi naminə istifadə etməyi təklif ediblər. Sonda Azərbaycan və Türkiyə icmalarının müxtəlif sahələrdə birgə fəaliyyətinin əsas istiqamətlərini özündə ehtiva edən razılıq protokolu imzalanıb.

Dövlət Komitəsinin sədri N.İbrahimov ermənilərin bu tədbirlərdən narahatlıq keçirdiklərini bildirib. Onun sözlərinə görə nəticədə düşmənlərimiz diasporalarının fəaliyyətini daha da gücləndirməyi qarşıya məqsəd kimi qoyublar.

O, eyni zamanda Forum çərçivəsində Amerikada fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmalarının toplantısının keçirildiyini dilə gətirib. Tədbirin sonunda Amerika-Azərbaycan Assosiasiyaları Assambleyasının 2006-cı ilin noyabr ayında yaradılması qərarlaşdırılıb. Dövlət Komitəsinin sədri ABŞ-ın başqa yerlərində də azərbaycanlıların təşkilatlarının yaradılacağını vurğulayıb. N.İbrahimov tədbirə Amerikanın yəhudi təşkilatlarının nümayəndələrinin qatıldığını bildirib. Bu millət diaspor təşkilatları ilə əlaqələri

gücləndirəcəklərini söyləyən komitə sədri Xolokost muzeyində yəhudilərlə yanaşı, azərbaycanlıların da soyqırımlarını əks etdirən faktların yerləşdiriləcəyini, İsraildə diaspora təşkilatının yaradılacağını açıqlayıb.

İyunun 9-da forum çərçivəsində Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin də toplantısı keçirilib. Tədbirdə Azərbaycan həqiqətlərinin Avropa ictimaiyyəti-nə çatdırılmasını nəzərdə tutan proqramların hazırlanması məqsədəuyğun sayılıb.

N.İbrahimov bildirib ki, Dünya Azərbaycanlı Ziyalılarının Əlaqələndirmə Şurasının yaradılmasını, xarici ölkələrin mətbuatında çalışan azərbaycanlı jurnalistlərin və elm xadimlərinin də forumlarının keçirilməsini nəzərdə tuturlar.

Sonda komitə sədri forumla bağlı bəzi mətbu orqanlarda çap olunan yazılardan narazılığını bildirib. O, həmin tədbirdə iştirak edərək çoxsaylı çıxışlar edən və sonradan tədbirin əleyhinə bəyanatlar verən şəxslərin hərəkətindən təəssüfləndiyini diqqətə çatdırıb. N.İbrahimov bu fikirlərin tədbirin üzərinə kölgə salınması məqsədi ilə edildiyini dilə gətirərək belə fikirlərin müəlliflərini qınayıb.

Şərq, 14 iyun 2006-cı il

Azərbaycan və yəhudi diasporları əməkdaşlığı möhkəmləndirirlər

Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresindən (UAK) AzərTAc-ın müxbirinə bildirmişlər ki, bu günlərdə Kiyevda konqresin idarə heyətinin geniş iclası keçirilmişdir. Tədbirdə “Avrasiya yəhudi konqresi” Ukrayna Milli İcmalar Konqresinin prezidenti (UMİK) İosif Zisels iştirak etmişdir. İ.Zisels Avropada və dünyada nüfuzlu diaspor təşkilatına başçılıq etməklə yanaşı, Azərbaycana, xalqımıza böyük məhəbbət və rəğbət bəsləyir. O və başçılıq etdiyi konqres Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir, erməni təcavüzünü pisləyir, beynəlxalq konfranslarda və təşkilatlarda dövlətimizin mənafeyini müdafiə edir.

İosif Samuiloviç təkcə bu il iki dəfə Bakıda olmuş, dünya azərbaycanlılarının II qurultayında qonaq kimi iştirak etmişdir. O, UAK-ın idarə heyətinin iclasında çıxış edərək, forumda iştirakını səmimiyyətlə xatırlamış, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevə böyük ehtiramından, Prezident İlham Əliyevin qurultaydakı çıxışından aldığı unudulmaz təəssüratından, dövlətimizin başçısının Azərbaycan diasporunu qabaqcıl, güclü, nüfuzlu görmək istəyindən danışıbmışdır.

İclasda UAK-ın UMİK-ə kollektiv üzv seçilməsi, habelə Dnepropetrovsk Azərbaycanlılar Liqasının UAK-a qəbul olunması barədə qərar qəbul edilmişdir.

AzərTAc
14 İyun, 2006

Kanadada yaşayan azərbaycanlılar tədbir keçirmişlər

Kanadada fəaliyyət göstərən Azərbaycan Təhsil və Mədəniyyət Mərkəzinin mətbuat xidmətindən AzərTAc-a bildirmişlər ki, Kanada ictimaiyyətinin yaxşı tanıdığı Azərbaycan icmasının nümayəndəsi, rəqs müəllimi Malik Ağayevin yubileyi təntənə ilə qeyd edilmişdir. Kanadanın Toronto şəhərindəki “Sun Set Beach” parkında keçirilən tədbirdə bu ölkənin müxtəlif şəhərlərindən gəlmiş 100-dən çox nümayəndə iştirak etmişdir. İştirakçılar M.Ağayevi 50 illik yubileyi münasibətilə təbrik etmiş, ona həyatda və sənətdə uğurlar arzulamışlar. Mədəniyyət mərkəzinin müəllim və tələbələri milli muğamlarımızı, mahnı və rəqslərimizi ifa etmişlər.

Kanada Azərbaycanlıları Assosiasiyaları Federasiyasının icraçı direktoru Əkbər Məcidov mərasimdə bu cür tədbirlərin əhəmiyyətindən danışmış, qeyd etmişdir ki, bu tədbir bir insanın yubileyi olmaqla yanaşı, qürbətdə yaşayan azərbaycanlılar arasında birlik və həmrəyliyin möhkəmlənməsində mühüm rol oynayır, diasporumuzun inkişafına təkan verir. Federasiya bu qəbildən olan tədbirlərin keçirilməsinə həmişə dəstək verəcəkdir.

AzərTAc
4 İyul, 2006

Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin II qurultayı oktyabrda keçiriləcəkdir

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsindən AzərTAc-a bildirmişlər ki, Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin II qurultayı bu ilin oktyabr ayında keçiriləcəkdir. Tədbirdə Amerika, Rusiya, Pribaltika və dünyanın digər ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatları nümayəndələri də iştirak edəcəklər.

Qurultayda Avropadakı Azərbaycan diaspor təşkilatlarının daha sıx birləşmələri, vahid mərkəzdən idarə olunmaları, Konqresin gələcək fəaliyyət planı, ABŞ, MDB, Pribaltika və Uzaq Şərq ölkələrindəki soydaşlarımızla əlaqələrin intensivləşdirilməsi və digər məsələlər müzakirə olunacaqdır.

AzərTAc
16 İyul, 2006

DAK-ın amalı 55 milyonluq azərbaycanlıların birliyinə nail olmaqdır

Gültəkin

Dünən dekabrın 9-dan 11-nə kimi Belçikanın paytaxtı Brüssel-də keçiriləcək Dünya Azərbaycanlılarının Konqresinin IX qurultayı ilə bağlı mətbuat konfransı keçirildi. DAK-ın mətbuat xidmətinin rəhbəri Əli Nicat bildirdi ki, qurultaya dəvət olunacaq nümayəndələrin iştirakı məsələsini həll etmək məqsədilə DAK sədrinin tapşırığına əsasən Eldar Qaradağlı Türkiyə, Gürcüstan və Azərbaycanda olub. Rəsmi və qeyri-rəsmi şəxslərlə, ziyalılarla, millət vəkilləri ilə qurultaya hazırlıqla bağlı danışıqlar aparıb.

Əli Nicatın sözlərinə görə, avqustun 5-də "İranda yaşayan millətlərin hazırkı durumu" mövzusunda keçirilən forumda DAK sədri Cavad Derəxti və onun beynəlxalq əlaqələr üzrə müavini Rəhim Şahbazi orada iştirak ediblər: "Dünya Azərbaycanlıları Konqresi Brüsseldə Xocalı soyqırımını ilə bağlı heykəl ucaldacaq. Artıq şəhər bələdiyyə idarəsinə müraciət əsasında qanuni işlər görülməkdədir. Yəqin ki, problem yaranmasa, bu qurultayda abidənin açılışı olacaq".

DAK sədrinin siyasi məsələlər üzrə müavini Eldar Qaradağlının sözlərinə görə, ötən illərdən fərqli olaraq, DAK-ın bu il Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı dünyanın bir sıra beynəlxalq təşkilatlarına müraciətləri olacaq: "Bizim daha önəmli işlərimizdən biri Güneydə başlanan milli hərəkət və onun son qurtuluş mərhələsinə daxil olması üçün hazırlığımızla bağlıdır. Bu əsasda DAK-ın yaxın günlərdə müzakirələri planlaşdırılır. IX qurultayın ilk günü Azərbaycanımızın Güneyi ilə bağlı müzakirələr olacaq. İkinci gün təşkilatı məsələlər müzakirə olunacaq və DAK-da bəzi dəyişikliklərin olması gözlənilir. Eyni zamanda nizamnamədə də dəyişikliklərin edilməsi gözlənilir. DAK güneyli, quzeyli bütün təşkilatlara, xüsusən də diaspora ilə bağlı qurumlara bu məsələdə bir araya gəlmələri üçün müraciət edəcək".

DAK-ın çox önəmli məsələlərindən birinin də maliyyə ilə bağlı olduğunu vurğulayan E.Qaradağlı XIX-XX əsrlərdən fərqli olaraq, XXI əsrdə təşkilatların iqtisadi baxımdan maliyyə bazalarını yaratmalarının zəruriliyini söylədi: "Əgər təşkilatlar problemlərini həll etmək üçün maliyyə bazasını formalaşdırma bilmirsə, deməli, həmin təşkilat aktiv, müstəqil fəaliyyət göstərə bilməz. Bu baxımdan müstəqil təşkilat olaraq DAK nə iqtidar, nə də müxalifətdən asılı olmayan, ancaq Azərbaycan dövlətçiliyinin mövcudluğunu özünün amalı sayan təşkilat olaraq güclü iqtisadi-maliyyə qaynaqlarına malik olmalıdır. Bu baxımdan gələcək fəaliyyətimizdə maliyyə məsələləri önəmli rol oynayacaqdır. Bu məqsədlə DAK təşkilatı baxımdan olduqca geniş istiqamətdə iş aparır".

İstənilən bir təşkilatda olduğu kimi, DAK-da da parçalanmanın başadüşülən olduğunu deyən Akif Qaramanlı bildirdi ki, təşkilatları ayrılan insanlar DAK adında ikinci bir təşkilat yarada bilməzdilər: "Belə də oldu. Bizim qardaşlarımız qurultaylarını keçirərək Öz adları ilə çıxış etdilər. Biz onlara lazım gəldikdə öz dəstəyimizi göstərə bilərik. Çünki bizim heç birimizin ayrı siyasi amalımız yoxdur və biz hamımız azərbaycanlıyıq.

Məqsədimiz də millət və Azərbaycan uğrunda mübarizə aparan insanlara dəstək verməkdir. Şübhəsiz ki, hər bir cəmiyyətin lobbiçiliyi, diasporası güclü olmalıdır və bu iqtisadi baza hesabına mümkündür".

A.Qaramanlı DAK-a üzv olmaq istəyənlər üçün heç bir məhdudiyyət olmadığını dedi və bildirdi ki, kim istəsə buyurub təşkilata üzv yazıla və qurultayda mandatla iştirak edə bilər: "DAK-a üzv olmaq istəyən hər bir kəs təşkilata hansı istiqamətdə yardımçı olması barədə platformasını təqdim edə bilər. Üç gün davam edəcək qurultayda sədr aparatı və müavinlər seçiləcək. Bu demokratik seçim olacaq və bundan sonra kimsə DAK haqqında yanlış informasiya yaymayacaq. DAK-ın amalı 55 milyonluq azərbaycanlıların birliyinə nail olmaqdır".

Eldar Qaradağlı DAK-ın növbəti qurultayında jurnalistlərin iştirak məsələsinə də aydınlıq gətirdi. Bəlli oldu ki, növbəti ildən DAK-ın qurultaylarında iştirak etmək üçün heç bir yerdən təmin olunmayan müstəqil jurnalistlərə belə bir şans tanınacaq. İl ərzində DAK-ın fəaliyyəti barədə verilən məlumatları dərc edən jurnalistlər arasında müsabiqə keçiriləcək və ən azı 4-5 nəfərin təkcə DAK-ın qurultayında deyil, həm də bütün simpoziumlarda iştirakı təmin olunacaq: "Amma məsələnin bu il həll olunacağı barədə qəti fikir söyləyə bilmərəm. DAK-ın nə qədər üzvü olması məsələsinə gəlincə hesab edirəm ki, bütövlükdə bütün dünyada yaşayan insanların hamısı təşkilatın üzvüdür. DAK güneyli, quzeyli ən böyük və ən problemlı təşkilatımızdır. Ona görə ki, hər bir təşkilat böyüdükcə onun problemləri də böyüyür və qarşıya çıxan problemlərin aradan qaldırılması üçün çox böyük gücə malik mütəxəssislərə, professionallara ehtiyacı var. Biz də bunun axtarışındayıq".

Xalq cəbhəsi, 8 avqust 2006-cı il

"Dövlət Komitəsi DAK-la əlaqələrini gücləndirməlidir"

E. Qaradağlı: "Bu ilin sonunda keçiriləcək qurultay konqresimizin təşkilatlanması prosesini sürətləndirəcək"

Səhifəni hazırladı: Qədir Aslan

Bu ilin sonunda Dünya Azərbaycanlıları Konqresi (DAK) 9-cu qurultayını keçirəcək. Artıq bu istiqamətdə hazırlıq işlərinə başlanılıb. Sözügedən məsələ ilə bağlı suallarımızı isə DAK sədrinin siyasi məsələlər üzrə müavini Eldar Qaradağlı cavablandırır.

- DAK-ın 9-cu qurultayı dekabrın 9-11-i tarixində Brüsseldə keçiriləcək. Artıq bununla bağlı qurultaya hazırlıq komitəsi yaradılıb. Qurultayın keçirilməsində əsas məqsəd DAK-ın təşkilatlanması prosesini sürətləndirməkdir. Belə ki, bu təşkilat günü-gündən genişlənir. DAK dünya səviyyəsində azərbaycanlıları birləşdirən ən böyük təşkilat sayılır. Bu baxımdan da təşkilatın genişlənən fəaliyyətinin müəyyən prinsip və qaydalara uyğunlaşdırılması prosesində 9-cu qurultay mühüm rol oynayacaq.

- *9-cu qurultay çərçivəsində təşkilatın struktur və nizamnaməsində hansısa dəyişikliklərin olması planlaşdırılırmı?*

- 9-cu qurultayın gedişində DAK-ın nizamnaməsində dəyişikliyin edilməsi gözləniləndir. Ümumiyyətlə, DAK yerində sayan qurum deyil. Bu təşkilatın rəhbərliyi DAK-ın fəaliyyətinə ziyan vurmeyən təklifləri mütləq qəbul edir. Bu hər zaman belə olub. Hər il işinin genişlənməsi səbəbindən DAK-ın nizamnaməsində dəyişikliklər edilir.

- *Qurultayda Cavad Derəxti sədr olmaq üçün yenidən namizədliyini irəli sürəcəyini və ona alternativ namizədlər olacaqmı?*

- DAK-da hər zaman demokratik seçimlər olur. Ümumiyyətlə, təşkilatın içində dəyişik fikirlər olduğuna görə başqanlığa baxış da bu ideyalara söykənir. Bu baxımdan həmin dəyişik ideyalar və hər bir insanın şəxsi istəkləri nəticədə onlarda DAK-ın rəhbəri olmaq niyyəti yaranır. Bu, təbii və normal qarşılıdır. Ancaq bu il alternativ namizədlərin olub-olmayacağı barədə hansısa konkret fikir söyləmək çətinidir. Hələlik bununla bağlı bizə rəsmi müraciət edilməyib. Lakin biz Cavad Derəxtini yenidən sədr görmək istəyirik. Çünki bu il DAK-ın fəaliyyətində çoxlu dəyişikliklər yarada bildik. Qurumu həm təşkilati, həm də genişlənmək baxımından daha da irəli aparmışıq. Bütün bu işlər Cavad Derəxtinin sədrliyi ilə həyata keçirilib.

- *Qurultaya qədər DAK-ların birləşməsinə cəhdlərin göstərilməsi gözlənilirmi ?*

- Biz DAK-dan ayrılan bir qrup dostlarımızla bir dəfə görüşdük. Çalışdıq ki, onlar yenidən doğma təşkilatlarına qayıtsınlar. Təəssüf ki, bizim qeyd-şərtsiz birliyə getmə söylərimiz nəticəsiz qaldı. Bir-iki nəfərin mənfi rolu nəticəsində DAK-a qayıtmaq istəyən bəzi dostlarımız geri qayıda bilmədilər. Bu səbəbdən onların öz daxillərində də parçalanmalar oldu. Nəticədə isə onların yüksək vəzifəli iki nəfər üzvü istefaya getdi. Dostlarımız birliyə getmədilər, ondan qaçdılar. Ancaq bir məqamı da nəzərə almaq lazımdır. DAK bir dənədir və

ikincisi yoxdur. Onlar həm qanuni həm də əxlaqi baxımdan bir nəticə əldə edə bilmədilər. Ona görə də məcburən adlarını dəyişdilər. Fərqlənmək üçün adlarının qarşısına "demokratik" sözünü artıraraq Demokratik Dünya Azərbaycanlıları Konqresi oldular. Artıq onların indiki DAK-la heç bir bağlantısı yoxdur. İndiyə kimi təşkilatın 95 faiz strukturu dəyişməz qalıb.

- *8-ci qurultayın gedişində təşkilatda bir sıra struktur dəyişiklikləri aparıldı. Keçən müddət ərzində bu dəyişikliklər özünü doğrultdumu?*

- Keçən qurultayda qərara alındı ki, DAK-ın bu cür toplantıları iki ildən bir keçirilsin. Bu il Məclisin istəyi ilə təşkilat yenidən qurultaya getmək məcburiyyətində qaldı. Çünki DAK-ın Məclisi hansısa bir məsələni təsdiqləyirsə, sədr aparatı ona əməl etməlidir. Əslində təşkilatın bu il qurultay keçirməyə ehtiyacı yoxdur. Biz keçən qurultayda qarşımıza qoyulan məqsəd və vəzifələrin bir çoxunu yerinə yetirmişik. Belə ki, təşkilat bu müddət ərzində çox güclü seminarlar və simpoziumlar təşkil edib. Bu tədbirlərdən biri də Xocalı faciəsi ilə bağlı idi. Bu tədbir Bakıdan başlayaraq Stokholmda yekunlaşdı. Bundan əlavə, keçən il Fransada keçirilən konfransın da çox mühüm əhəmiyyəti oldu.

- *9-cu qurultay ərəfəsində DAK qarşısında hansısa yeni məqsədlərin qoyulması gözlənilirmi?*

- Biz əsasən taleyüklü məsələlərin həllinə çalışacağıq. Belə ki, Güney Azərbaycanın Milli Qurtuluş mərhələsinə girməsi DAK-ın üzərinə böyük vəzifə qoyur. Qarşımıza qoyulan digər bir məqsəd Azərbaycan dövlətində demokratiyanın inkişafı bununla bağlı yeni təkliflərin irəli sürülməsidir. Nəhayət, Dağlıq Qara-bağ problemi. Bu problem ümumazərbaycan mahiyyəti daşmasına baxmayaraq, hələ də həllini tapmayıb. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin A'T'ƏT çərçivəsində müzakirələr, siyasi danışıqlar əsasında həllini görmək istərdik. Ancaq çox təəssüflər olsun ki, beynəlxalq təşkilatların heç birindən müsbət cavab gəlməyib. Son zamanlar Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin çox kəskin çıxışları DAK-ın ürəyincədir.

- *8-ci qurultay zamanı Azərbaycandan gedən nümayəndə heyəti çox böyük problemlərlə üzləşdi. Buraya viza, maliyyə və s. aiddir. Qarşıdakı toplantıda belə bir problemlə üzləşməmək üçün hansısa tədbirlər görülmü?*

- 9-cu qurultay əvvəllərdən bir az fərqlənəcək. Belə ki, bu ildən etibarən istər Azərbaycandan, istərsə də digər ölkələrdən DAK-ın qurultayına qatılan şəxslər mandatın nümayəndə heyəti olacaq. Yəni hər bölgənin və ölkənin özünün nümayəndələri seçiləcək. Bizim azad qonaqlarımız da olacaq. Ancaq səsvermə hüququna yalnız DAK-ın öz üzvləri və nümayəndə heyətləri malikdir. Bu səbəbdən də biz çalışacağıq ki, viza məsələsində müəyyən çatışmazlıqları aradan qaldıraq. İndidən bu istiqamətdə işlər aparılır. DAK-ın Azərbaycan bölməsi və ona rəhbərlik edən Paşa Qəlbınur bu məsuliyyəti öz üzərinə götürüb.

- *Hazırda Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi ilə DAK-ın əlaqələri sizi qane edirmi?*

- Hazırda bu əlaqələr məni şəxsən qane etmir. Bu, bizim komitəyə, yaxud da komitənin bizə ciddi ehtiyacının olması anlamına gəlmir. Ümumiyyətlə, DAK Azərbaycanın dövlətçilik prinsiplərini əsas tutub. Komitə də bir dövlət orqanı olaraq DAK-la münasibətlərini daha da genişləndirməlidir. Biz müstəqil təşkilat olduğumuzdan Azərbaycanın iqtidar-müxalifət məsələsinə qatışmaq hüququmuz yoxdur. DAK-ı Azərbaycanın ümummillə mənafevləri maraqlandırır. Bu baxımdan bizim komitə ilə münasibətlərimiz çox şəffaf olmalıdır.

Ümumiyyətlə isə bir çox qüvvələr bizi dövlət komitəsi ilə çox yaxın olmaqda və əməkdaşlıq etməkdə ittihamlayır. Bu yaxınlıq komitə ilə şəxsi zəmində yox, dövlətçilik prinsipləri əsasında qurulub. Ancaq dostluğumuz həm iqtidar, həm də müxalifətlə davam edir. Bu tamamilə bitərəf münasibətdir.

- *9-cu qurultaya hansı ölkələrdən nümayəndələrin gələcəyi müəyyənləşdirilib?*

- Biz çalışacağıq ki, ABŞ Senatından, Avropa Birliyi və Avropa Şurasından qonaqlarımız olsun. Həmçinin Avropa Parlamentindəki soydaş deputatlara münasibətlər qurmağa çalışacağıq. Biz bütün qurum və siyasi partiya başqanlarımız qurultaya dəvət etməyi planlaşdırırıq. DAK-da bu işləri görmək üçün böyük maliyyə və imkanları yoxdur. Gəlsələr, sevinərik. Əgər gəlməsələr, yenə də köhnə tərkibdə öz işimizi görəcəyik. DAK bu gün heç bir yerdən maliyyələşmir. Bəziləri müxtəlif komitələrdən DAK-a köməkliliyin göstərilməsi barədə fikirlər səsləndirir. Bunlar - çox böyük iftiralardır. Təşkilat yalnız öz üzvlərinin gücünə fəaliyyət göstərir.

Həftə içi, 11 avqust 2006-cı il

Diaspor hərəkatında yeni mərhələ

Dünya Azərbaycanlılarının harada məskunlaşmasından asılı olmayaraq, ən mühüm, ən müqəddəs vəzifələrindən biri Azərbaycan xalqının tarixi nailiyyəti, bütün dünya azərbaycanlılarının mənəvi-siyasi iradəsinin nəticəsi olan müstəqil dövlətçiliyi qoruyub saxlamaqdan, milli dövlətimizin dünya birliyində özünəməxsus yer tutmasına çalışmaqdan ibarətdir. Məhz buna görə də Ukraynada yaşayan soydaşlarımız Azərbaycan həqiqətlərinin dünya xalqlarına çatdırılma-sına maksimum səy göstərir, doğma Vətənlə sıx əlaqə saxlayır, elm, təhsil, səhiyyə və digər sahələrdə öz nümunəvi işləri ilə fərqlənir, hər vasitə ilə milli birliyə nail olmağa çalışırlar. Ancaq etiraf etmək lazımdır ki, Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin fəaliyyəti heç də istənilən səviyyədə deyildir. Regional təşkilatlarda bəzi qüsurlar mövcuddur.

Biz çalışacağıq ki, nəzərə çarpan geriliklərə son qoyulsun, rəngarəng tədbirlər keçirilsin, heç bir kəs ümumi işdən kənar qalmasın, xalqına, millətinə ürəkdən bağlansın, Ukrayna-da yaşayan xalqlar içərisində önəmli yer tutsun.

2006-cı ilin martında Bakıda keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı qarşıda mühüm vəzifələr qoymuşdur. Qurultayda Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin tarixi nitqi milli diasporumuzun inkişafına təkan vermiş, soy-daşlarımız qürbət bir ölkədə Azərbaycanın, Və-tənin təəssübkeşinə çevrilmişlər.

Qeyd etmək istərdim ki, bu ölkədə Ukrayna və Şərqi Avropa dövlətləri üzrə Azərbaycan Televiziya və Radio verilişləri Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin və Lider televiziyasının nümayəndəlikləri fəaliyyət göstərir.

Biz Vətəndən çox-çox uzaqlarda Ukraynadakı milli diasporumuzla bağlı televiziya göstərilən operativ verilişləri çox diqqətlə izləyirik. Nümayəndəliklərin fəaliyyətindən soydaşlarımız razıdır.

Ukrayna prezidenti Viktor Yuşşenkonun Azərbaycana ilk rəsmi səfəri Azərbaycan-Ukrayna dostluğunun möhkəmlənməsində yeni mərhələ olacaqdır.

Akif GÜLMƏMMƏDOV

Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədri.

Azərbaycanla Ukrayna arasında mövcud iqtisadi, siyasi əlaqələr, GUAM beynəlxalq təşkilatı çərçivəsində regional strateji əməkdaşlıq, elm, mədəniyyət, təhsil və bir sıra sahələrdə ikitərəfli münasibətlər yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Bu il may ayının 23-də Kiyev şəhərində keçirilən "Demokratiya və iqtisadi inkişaf uğrunda təşkilat - GUAM" Beynəlxalq qurumunun yaradılması Avropa miqyaslı əlamətdar hadisədir. Zirvə görüşündə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Ukrayna prezidenti Viktor Yuşşenkonun təkbətək görüşləri, görüş zamanı müzakirə olunan məsələlər dövlətlərarası əlaqələrin inkişafına təkan vermişdir. Beynəlxalq aləmdə strateji müttəfiqlər kimi tanınan Azərbaycanla Ukrayna arasındakı mehriban dostluq əlaqələrinin daha da gücləndirilməsinə əsaslı zəmin yaratmışdır.

Ukrayna prezidenti Viktor Yuşşenkonun Azərbaycana ilk rəsmi səfəri, səfər çərçivəsində imzalanacaq hökumətlərarası sazişlər mövcud əlaqələrin inkişafında müstəsna rol oynayacaqdır. Onu da qeyd edirəm ki, rəsmi

Kiyev də bu səfərə böyük önəm verir. Azərbaycanla Ukrayna arasındakı enerji təhlükəsizliyi, nəhəng iqtisadi layihələrin hazırlanmasında birgə əməkdaşlığın təmin edilməsi səfər çərçivəsində öz həlli yollarını tapacaqdır.

İnanıram ki, cənab V.Yuşşenkonun Azərbaycana ilk rəsmi səfəri səmərəli və yaddaqalan olacaqdır. Fərsətdən istifadə edib qeyd etmək istərdim ki, bu səfərdən sonra Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi və Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliyinin birgə təşəbbüsü ilə Azərbaycanın xalq şairi Səməd Vurğunun büstünün açılışı olacaqdır. Daha sonra Ukraynada yaşayan azərbaycanlı gənclərin birinci forumu keçiriləcəkdir. Azərbaycanlı uşaqlar üçün şənbə və bazar günü məktəbi açılacaq. Bir sözlə, ikitərəfli strateji əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi istiqamətində global işlər görülməcəkdir.

Tələt ƏLİYEV

**Azərbaycanın Ukraynadakı
fövqəladə və səlahiyyətli səfiri**

Dünya Azərbaycanlılarının ümummilli lideri Heydər Əliyev beynəlxalq aləmdə Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin genişləndirilməsinə, müstəqil dövlətimizin möhkəmləndirilməsinə, xüsusilə Azərbaycan-Ukrayna dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsinə qayğı və diqqət göstərirdi.

Milli öndərimiz Kiyevdə olarkən ona ölkənin ən yüksək mükafatı - 1-ci dərəcəli Yaroslav Mudrı ordeni təqdim olunmuşdur. Həqiqətən də müstəqil Azərbaycan dövlətinin mövcudluğu, onun demokratik, dünyəvi, hüquqi dövlət quruculuğu yolu ilə inamla irəliləməsi üçün Ukraynadakı həmvətənlərimiz ikiqat səylə çalışır, fəallıqlarını durmadan artırır. Bu isə onların həmrəyliyinə təkan verir, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya xalqlarına çatdırılmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Dünya Azərbaycanlılarının bu ilin martında keçirilən II Qurultayı, qurultayda Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin tarixi nitqi Ukraynadakı soydaşlarımızın mübarizliyini daha da artırmışdır.

Bu gün Ukraynada yaşayan hər bir azərbaycanlıyı doğma Vətənin qüdrətlənməsi, ona yardımçı olmağı düşündürür.

Fariz HACIYEV

Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi İdarə heyətinin üzvü.

Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin 27 vilayət və şəhərlərində regional təşkilatlar fəaliyyət göstərir. Soydaşlarımız doğma Vətənlə sıx əlaqə saxlayır, yaşadıkları ölkənin ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak edir, xeyirxah işləri ilə xalqımızın ünvanına şan-şöhrət gətirirlər. Ukraynanın elə bir vilayəti, şəhər və qəsəbəsi olmaz ki, orada soydaşlarımızın fəaliyyəti, milli birliyi nəzərə çarpmasın.

Ukraynanın bu bölgəsində soydaşlarımız da-ha çox məskunlaşmışlar. Onlar müxtəlif peşə sahibləridirlər. Hər biri haqqında iftixarla söhbət açmaq olar.

Qeyd etmək lazımdır ki, eloğlularımız təşkilatımızın ətrafında sıx birləşmişlər. Biz yaşadığımız ölkədə yaddaqalan tədbirlər keçirir, milli adət-ənənələrimizi ləyaqətlə qoruyub saxlayır, Azərbaycan həqiqətlərinin

dünya xalqlarına çatdırılmasına maksimum səy göstərir, çalışırıq ki, Azərbaycan-Ukrayna dostluğu daha da möhkəmlənsin, milli diasporumuz güclənsin.

Qüdrət HACIYEV
Regional təşkilatın sədri.

Qürbət bir diyarda-dost Ukraynanın Xarkov şəhərində 20 mindən çox həmvətənlərimiz yaşayır. Fərəhli haldır ki, bu gün Xarkovun ayrı-ayrı ali məktəblərində onlarca azərbaycanlı elmlər doktoru, elmlər namizədi çalışır. Deputatlar bacarıqlı iş adamlarının hər biri milli diasporumuzun inkişafına öz layiqli töhfəsini verir. Fərsətdən istifadə edərək qeyd etmək istərdim ki, Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayın-da müxtəlif ölkələrdəki türk təşkilatları ilə əlaqələrin möhkəmləndirilməsi təxirəsalınmaz bir vəzifə kimi qarşıya qoyulmuşdur. Mən bu təşəbbüsü çox yüksək dəyərləndirirəm. Azərbaycan türk təşkilatlarının sıx əməkdaşlığı bir çox problemlərin həllinə təkan verəcəkdir.

Azərbaycanımızın işıqlı gələcəyi, ölkəmizin daha da qüdrətlənməsi yolunda ümummilli liderimiz Heydər Əliyev siyasi məktəbinin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevə böyük ümid bəsləyirik. Biz Azərbaycanın Cənubi Qafqazda lider dövlətə çevrilməsindən qürur hissi duyuruq.

Qurban ABBASOV
Regional təşkilatın sədri

Respublika, 7 sentyabr 2006-cı il

Haaqadakı “Azərbaycan Kültür Dərnəyi” fəaliyyətini genişləndirir

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsindən AzərTAc-a bildirmişlər ki, Haaqa şəhərində fəaliyyət göstərən “Azərbaycan Kültür Dərnəyi” fəaliyyətini daha da genişləndirmiş, azərbaycanlıları birləşdirən mərkəzə çevrilmişdir. Təşkilatın idarə heyətinin yığıncağında görülən işlər müzakirə edilmiş və gələcək fəaliyyət istiqamətləri müəyyənləşdirilmişdir. Natiqlər bildirmişlər ki, “Azərbaycan Kültür Dərnəyi” Haaqada yaşayan çoxsaylı soydaşlarımız arasında milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunub saxlanması, Azərbaycanın qədim və zəngin mədəniyyətinin Niderland ictimaiyyətinə çatdırılması məqsədi ilə yaradılsa da, dəyişən zamanın yeni şərtləri daha geniş sahədə fəaliyyət göstərməyi zərurətə çevirmişdir.

Məlumat verilmişdir ki, dərnəyin ilk sədri Fərhad Ateş, habelə İbrahim Qarabağ, Ağah Yoncalı, Cəlal Qaragöz kimi dəyərli insanların səyləri nəticəsində “Azərbaycan Kültür Dərnəyi” 1995-ci ilə qədər Tovuz, Qazax, Ağstafa və Bakıda xeyriyyə aksiyaları keçirmiş, Novruz bayramı, Dünya Azərbaycanlılarının həmrəyliyi günü, Respublika günü kimi əlamətdar tarixlər münasibətilə Haaqada toplantılar və konfranslar təşkil etmişdir. Azərbaycanın Avropa ölkələrindəki səfirlikləri və nümayəndəlikləri ilə yaxın münasibətlər quran dərnək Azərbaycanda baş verən prosesləri yaxından izləyərək, bu barədə məlumatları Avropa mətbuatına çatdırır.

Müzakirələr zamanı Avropadakı bütün Azərbaycan mədəniyyət mərkəzləri və diaspor təşkilatları ilə əlaqələrin genişləndirilməsinin vacibliyi vurğulanmış, birgə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı layihələrin hazırlandığı bildirilmişdir.

AzərTAc
9 sentyabr, 2006

ABS-ın Kaliforniya ştatında yaşayan azərbaycanlıların 8-ci toplantısı keçirilmişdir

AzərTAc xəbər verir ki, sentyabrın 17-də ABS-ın Kaliforniya ştatının Los Qatos şəhərində dünyada Selikon dərəsi (kompyuter proqramları istehsal edən mərkəz) kimi tanınan ərazidə Şimali Kaliforniyadakı Azərbaycan Mədəniyyət Cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə yerli azərbaycanlıların 8-ci yığıncağı keçirilmişdir.

Selikon dərəsinin ərazisindəki San Xose, Los Qatos, San Fransisko, Maunteyn Vyu şəhərlərindən 600 nəfərə yaxın soydaşımızın iştirak etdiyi tədbirə Azərbaycanın Los Anceles şəhərindəki baş konsulluğunun əməkdaşları və San Xose şəhərinin meri vəzifəsinə əsas namizəd Sindi Çavez də qatılmışdır.

Cəmiyyətin fəaliyyətinin müzakirə olunduğu tədbirdə San Xose şəhərinə Azərbaycanda qardaş şəhərin müəyyənləşdirilməsi fikri irəli sürülmüşdür. Şən Azərbaycan musiqisinin sədaları altında keçən yığıncaqda iştirakçılara milli mətbəximizin nümunələri təklif edilmişdir.

Şimali Kaliforniyanın Azərbaycan Mədəniyyət Cəmiyyətinin sədri Həmid Əhmədi bildirmişdir ki, bir neçə il əvvəl 50-60 adamın qatıldığı belə tədbirlərə bu il 10 dəfə çox soydaşımızın yığılması sevindirici haldır. Cəmiyyət yaxın illərdə mədəniyyət tədbirini festival formasında keçirməyi qarşısına məqsəd qoymuşdur. Əgər bu, baş tutsa, festivalda iştirak edənlərin sayı daha da artacaq, tədbir yerli televiziya və radioda işıqlandırılacaqdır.

Həmid Əhmədinin fikrincə, bu cür festivalın keçirilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi ilə əlaqələri daha da möhkəmlətmək lazımdır.

Cəmiyyətin sədri Azərbaycan yazıçıları və şairlərinin kitablarına, ölkəmiz haqqında video və audio materiallara, milli geyimlərə və musiqi alətlərinə ehtiyac duyduqlarını demişdir. Bundan əlavə, cəmiyyətin kitabxanasında azərbaycanca kitab qıtlığı da hiss olunur.

Qeyd edək ki, Şimali Kaliforniyanın Azərbaycan Mədəniyyət Cəmiyyəti 20 ilə yaxındır ki, fəaliyyət göstərir. Qurum hər ayın ilk cümə axşamı Azərbaycan şeir və musiqi gecələri təşkil edir. Cəmiyyətin qadınlardan ibarət bölməsi də ildə bir dəfə bu tipli tədbir keçirir.

AzərTAc
18 Sentyabr, 2006

UAK Mərkəzi Şurasının Sankt-Peterburqda iclası

Sentyabrın 23-də Sankt-Peterburqda Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi (ÜAK) Mərkəzi Şurasının 3-cü səyyar iclası keçirilmişdir.

Asya Hacızadə

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri

Moskva

ÜAK-ın prezidenti Məmməd Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən iclasda "Regional bölmələrin və dairə şuralarının Konqresin II qurultayının qərarları ilə əlaqədar təşkilatlanmanın daha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində vəzifələri haqqında" məsələ müzakirə olunmuşdur. M.Əliyevin məruzəsi dinlənilmiş, sonra çıxış edənlər Azərbaycan diasporunun bütün şöbələri qarşısında duran vacib vəzifələrdən və perspektiv planlardan danışmışlar.

Konqresin işində Sankt-Peterburqun vitse-qubernatoru V.Lobko, kinorejissor Y.Qusman, Rusiyanın bütün regionlarından diasporun regional və dairə şuralarının nümayəndələri, ha-bələ Azərbaycan Gənclərinin Əlaqələndirmə Şurasının təmsilçiləri iştirak etmişlər.

İclasda təşkilat məsələlərinə də baxılmışdır. Sankt-Peterburq azərbaycanlıları milli-mədəni muxtariyyətiniin sədri Vaqif Məmişov və Ü AK Volqaboyu dairə şurasının sədri Elşad Həsənov Konqresin vitse-prezidentləri, ÜAK aparatının icraçı direktoru Eldar Quliyev və icraçı direktorun birinci müavini Gündüz Həməzəyev Konqresin Rəyasət heyətinin üzvü seçilmişlər.

Xalq qəzeti, 27 sentyabr 2006-cı il

**Berlində “Azərbaycan evi” cəmiyyətinin ofisinin açılışına həsr olunmuş
mərəsim keçirilmişdir**

Azərbaycanın Almaniyadakı səfirliyindən AzərTAc-ın xüsusi müxbirinə bildirilmişlər ki, oktyabrın 9-da Berlindəki “Maritim” mehmanxanasında əslən Azərbaycandan olan və hazırda Almaniyada yaşayan yəhudilərin yaratdığı “Azərbaycan Evi” Cəmiyyətinin ofisinin açılışına həsr olunmuş mərəsim keçirilmişdir.

Mərəsimdə Azərbaycanın mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Ədalət Vəliyev, ölkəmizin Almaniyadakı səfiri Pərviz Şahbazov, Milli Məclisin deputatı Fəttah Heydərov, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini Valeh Hacıyev, Berlin Yəhudi İcmasının sədri Gideon Yoffe və məşhur Nobel nəslindən olan isveçli alim Mixael Nobel çıxış edərək, təşkilatın fəaliyyəti ilə bağlı arzu və tövsiyələrini bildirmişlər.

“Azərbaycan Evi” Cəmiyyəti almaniyada yaşayan həmvətənlərimizin Azərbaycan ilə əlaqələrinin daha da möhkəmlənməsi, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması və s. vəzifələrin həyata keçirilməsi məqsədi ilə cari ilin yanvarında yaradılmışdı.

AzərTAc
11 Oktyabr, 2006,

**İstanbulda təsis edilmiş Türkiyə-Azərbaycan Zəngəzur türklərinin həmrəylik
və mədəniyyət dərnəyi Azərbaycan Prezidentinə və Türkiyənin Baş Nazirinə
müraciət qəbul etmişdir**

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, İstanbulda Türkiyə-Azərbaycan Zəngəzur Türkləri Həmrəylik və Mədəniyyət Dərnəyinin təsis yığıncağı olmuşdur.

Əslən qədim Azərbaycanın Zəngəzur mahalından olan ziyalıların – professorlar Cəlal Erbay, Əlikram Ələkbərov, Mehmet Zeki Ulusoyun və digərlərinin iştirak etdiyi yığıncaqda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə və Türkiyənin Baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğana müraciət qəbul olunmuşdur.

Müraciətdə bildirilir ki, dərnək Anadolunun türk dünyasına əsas keçidi olan Zəngəzur torpaqları, ermənilərin və onların havadarlarının xalqımızın başına gətirdikləri müsibətlər haqqında həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdıracaqdır.

AzərTAc
12 Oktyabr, 2006,

Kanadada Azərbaycan məktəbi açılmışdır

Kanadada fəaliyyət göstərən Azərbaycan Qadınlarına Yardım Mərkəzinin üzvləri adından Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı Mehriban xanım Əliyevaya göndərilmiş müraciətdə Azərbaycanın birinci xanımının ölkə və beynəlxalq miqyasda göstərdiyi çoxşaxəli fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilir, bütün bunlara görə ona dərin minnətdarlıq duyğuları ifadə olunur. Məktubda Mərkəzin Kanadadakı diasporumuzun qarşısında duran bir çox məsələlərin həllində fəal iştirak etdiyi vurğulanır və qeyd olunur ki, Kanada Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının maddi və mənəvi dəstəyi ilə "Toronto District School Board"un nəzdində Azərbaycan dili, tarixi və mədəniyyətini təbliğ edən həftəsonu məktəbi açılmışdır. Toronto şəhərində yəhudi, koreya, gürcü, rus və digər millətlərin nümayəndələrinin iştirakı ilə birgə tədbirlər keçirilmişdir. Göstərdiyi fəaliyyətə görə məktəb YUNESKO-nun Parisdə keçirilmiş beynəlxalq akademik konfransına da dəvət almışdır.

Məktubda, həmçinin, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında yürüdülmüş xarici siyasət xəttinin, xüsusilə dövlətimizin başçısının əzmkarlıq və siyasi iradəsi sayəsində Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru xəttinin işə salınmasının bu ölkədə də müsbət dəyərləndirildiyi vurğulanır.

AzərTAc

Azərbaycan, 20 oktyabr 2006-cı il

Çin-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti təsis edilmişdir

Azərbaycanın Çin Xalq Respublikasındakı (ÇXR) səfirliyindən AzərTAc-a bildirmişlər ki, oktyabrın 19-da Çinin Xarici Ölkələrlə Dostluq Cəmiyyətinin binasında Çin-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin (ÇADC) təsis iclası keçirilmişdir.

Tədbirdə ÇXR-in Azərbaycandakı keçmiş səfirləri Ley İncen Çin-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin sədri, Çjan Qotsyan sədr müavini, Çinin Xarici Ölkələrlə Dostluq Cəmiyyətinin Avropa və Asiya ölkələri İdarəsinin şöbə müdiri Sun Tsinqo baş katibi seçilmişlər.

Çinin Xarici Ölkələrlə Dostluq Cəmiyyətinin sədri Çen Xaosu yeni yaradılmış qurumun ölkələrimizin xalqları arasında dostluq münasibətlərinin daha da möhkəmlənməsində, mədəniyyət sahəsində qarşılıqlı mübadilənin həyata keçirilməsində vacib rol oynayacağına əmin olduğunu bildirmişdir.

Çin-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin sədri Ley İncen ölkələrimiz arasında müxtəlif istiqamətlərdə münasibətlərin inkişafı üçün səylərini əsirgəməyəcəyini demişdir.

ÇADC-nin təsis edilməsini xalqlarımız üçün əlamətdar hadisə hesab edən Azərbaycanın Çindəki səfiri Yaşar Əliyev əmin olduğunu bildirmişdir ki, cəmiyyət ölkələrimiz arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin daha da inkişafına xidmət edəcəkdir.

Səfir xüsusi vurğulamışdır ki, 1994-cü ildə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin və 2005-ci ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasında səfərləri və həmin səfərlər zamanı imzalanmış 30-dan çox sənəd ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafının davamlı təməlini qoymuşdur.

Daha sonra Y.Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının üzvləri, Azərbaycan-Çin Dostluq və Əməkdaşlıq Cəmiyyətinin prezidenti akademik Cəlal Əliyevin və Milli Məclisin Azərbaycan-Çin parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Əli Əhmədovun təbrik məktublarının surətlərini Çinin Xarici Ölkələrlə Dostluq Cəmiyyətinin sədrinə təqdim etmişdir. Məktubların çin dilinə tərcümə edilmiş mətnləri tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırılmışdır.

ÇXR-in Dövlət Şurasının, Xarici İşlər, Mədəniyyət və Kommersiya nazirliklərinin və mətbuat orqanları nümayəndələrinin, habelə Pekində təhsil alan və bizneslə məşğul soydaşlarımızın iştirak etdikləri tədbirdə Azərbaycan haqqında, o cümlədən ölkəmizin tarixi, iqtisadi inkişafı, mədəniyyəti və turizm imkanlarına dair materiallar təqdim edilmişdir.

AzərTAc

20 Oktyabr, 2006

Ukraynadakı azərbaycanlı gənclərin forumu keçiriləcəkdir

AzərTAc xəbər verir ki, bu ilin dekabrında Ukraynada yaşayan azərbaycanlı gənclərin birinci forumu keçiriləcəkdir. Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi sədrinin müavini Rasim Novruzov demişdir ki, tədbirdən məqsəd Ukraynada yaşayan, fəaliyyət göstərən və təhsil alan azərbaycanlı gəncləri bir araya gətirmək, onların siyasi fəaliyyətlə məşğul olmasına imkan yaratmaq, indiki diaspor və lobbicilik fəaliyyətinin gələcək davamçılarını müəyyən etməkdir. Forumda həmçinin gənclərimizin məişət qayğılarına da toxunulacaq, milli adət-ənənələrimizin, mədəniyyətimizin təbliği, qorunub saxlanması və inkişaf etdirilməsi məsələləri də müzakirə olunacaqdır. Hazırda forumun təşkilinə yardım və Azərbaycanın dövlət orqanları nümayəndələrinin tədbirdə iştirakının təmin olunması ilə bağlı Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsində məsləhətləşmələr aparılır.

Tədbirdə Ukraynadakı milli azlıqların nümayəndələri ilə yanaşı, digər xarici ölkələrdə yaşayan Azərbaycan diaspor təşkilatlarının nümayəndələri də iştirak edəcəklər.

AzərTAc
29 Oktyabr, 2006

Fransada azərbaycanlıların diaspor mərkəzi yaradılmışdır

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Dünya azərbaycanlılarının 2006-cı ilin martında Bakıda keçirilmiş II Qurultayında iştirak edən xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımız yaşadıkları ölkələrə qayıtdıqdan sonra doğma Azərbaycan ətrafında sıx birləşmək və onu tanımaq istiqamətində geniş fəaliyyətə başlamışlar. Fransanın Metz şəhərində yeni yaradılmış Fransada Azərbaycanlıların Diaspor Mərkəzi (FADM) buna əyani sübutdur.

Mərkəzdən bildirmişlər ki, Metz şəhər məhkəməsi tərəfindən oktyabrın 18-də qeydiyyatı alınmış və hüquqi statusa malik olan yeni mərkəzin noyabr ayının 12-də ilk yığıncağı keçirilmişdir. Yığıncaqda mərkəzin nizamnaməsi müzakirə olunaraq qəbul edilmiş, məqsəd və vəzifələri müəyyənləşdirilmişdir.

Mərkəzin yaradılmasında əsas məqsəd Fransada yaşayan azərbaycanlıları bir araya gətirmək, doğma vətənləri Azərbaycan ətrafında sıx birləşdirmək, ölkəmizlə bağlı həqiqətləri dolğun şəkildə fransızlara çatdırmaqdan və geniş şəkildə təbliğ etməkdən, tariximiz, mədəniyyətimiz, incəsənətimiz, milli bayramlarımız və mətbəximizlə bağlı tədbirlər həyata keçirmək, Fransada yaşayan azərbaycanlı uşaqlara ana dilini öyrətmək üçün məktəb açmaqdır.

İlk yığıncaqda təşkilati məsələ də müzakirə edilmişdir. Metz şəhərində yaşayan Natella Abbasova yekdilliklə mərkəzin sədri seçilmişdir. Ölkənin müxtəlif bölgələri üzrə sədrin müavinləri də müəyyənləşdirilmişdir.

AzərTAc
15 Noyabr, 2006

“Diaspora təşkilatlarının birgə fəaliyyət strategiyası” Birinci Bakı forumunda qəbul olunacaq

Sevinc Məmmədova

Bu haqda məlumatı Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov ötən gün keçirdiyi mətbuat konfransında açıqladı.

Komitə rəhbəri bildirdi ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2007-ci ilin birinci yarısında Bakıda keçirilməsi nəzərdə tutulmuş Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I Forumuna hazırlıqla əlaqədar Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi Türkiyənin müvafiq dövlət orqanları və qeyri-hökumət təşkilatları ilə məsləhətləşmələri davam etdirir.

Forumda xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən nüfuzlu Azərbaycan və Türk icmalarının, türkdilli xalqların və dövlətlərin nümayəndələrinin iştirakının nəzərdə tutulduğunu qeyd edən Nazim İbrahimov bildirdi ki, forum zamanı müxtəlif məsələlər etirafında müzakirələr aparmaq üçün

müvafiq komissiyalar yaradılacaq. Həmçinin xarici ölkələrdə yaşayan Azərbaycanlı və Türk gənclərinin birgə konfransı təşkil ediləcəkdir.

Forumun nəticəsi olaraq bir sıra mühüm sənədlər də qəbul olunacaq. Bunlardan ən mühümü "Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət strategiyası"dır.

Nazim İbrahimov qeyd etdi ki, Dövlət Komitəsi həmin sənədin layihəsinin ilkin variantını artıq hazırlanıb. Layihə Türkiyə Respublikasının müvafiq dövlət orqanlarına müzakirə üçün təqdim edilmişdir. Sənəddə Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyətini şərtləndirən tarixi, siyasi, iqtisadi, sosial-psixoloji amillər, əməkdaşlığın prinsip və istiqamətləri, habelə əhatə edəcəyi əsas sahələr öz əksini tapıb.

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimovun sözlərinə görə layihədə Türk xalqlarının ortaq etno-mədəni tarixi, türkdilli xalqların məskunlaşma coğrafiyası, qloballaşma şəraitində ortaq strateji mənafeələr və onların təminatı, Azər-baycan və türk diasporunun formalaşması prosesi, Azərbaycan və türk icmaları arasında əməkdaşlığı zəruri edən amillər, təşkilatların birgə fəaliyyət strategiyasının məqsədi, diaspor təşkilatları arasında əmək-dəşliğin prinsipləri və istiqamətləri öz əksini tapmışdır. Layihədə eyni zamanda Azərbaycan və Türk icma-larının daha çox hansı regionlarda sıx əməkdaşlıq etməsinə ehtiyac duyulduğu da aydın şəkildə göstərilmişdir.

Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması sahə-sində görülmüş tədbirlərdən danı-şan Nazim İbrahimov rəhbərlik etdiyi komitənin bu istiqamətdə də fəaliyyətini davam etdirdiyini vurğuladı. Bir müddət əvvəl ABŞ-a səfəri zamanı bu ölkədə fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmaları ilə görüşlər keçirildiyini deyən Nazim İbrahimov görüşlər zamanı Amerika Azərbaycan Assosiasiyaları Assambleyasının yaradılması perspektivləri ilə bağlı ətraflı müzakirələr apardığını da söylədi.

Rusiya Federasiyası hökumətinin 15 noyabr 2006-cı il tarixli qərarına əsasən, 2007-ci il yanvarın 15-dən ölkə ərazisində emiqrantların ticarətlə məşğul olmasına məhdudiyətlərin tətbiq olunmasına münasibətini açıqlayan Nazim İbrahimov bildirdi ki, qərar müvafiq olaraq bu ölkədə ticarətlə məşğul olan çoxsaylı Azərbaycan vətəndaşlarına da şamil olunacaq.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 22 noyabr 2006-cı il tarixli sərəncamından irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsi məqsədilə Komitə tərəfindən 4 mühüm sənəd layihəsinin hazırlanması nəzərdə tutulur. Sənəd Rusiya Federasiyasında yaşayan Azərbaycanlıların vəziyyəti haqqında xüsusi arayışdır. Qeyd edilən sənəd Rusiya Federasiyası ərazisində yaşayan azərbaycanlıların miqrasiyasının səbəbləri, mərhələləri, azərbaycanlıların əsas məşğulluq sahələri, cəmiyyətə inteqrasiyası sahəsində mövcud olan problemlər, insan hüquq və azadlıq-larının qorunması sahəsində qarşılaşdıqları çətinliklər, Rusiya ictimai rəyində azərbaycanlılar haqqında təsəvvürlərin ümumi xarakteristikası, həmvətənlərimizin ictimai-siyasi fəallıq dərəcəsi və intellektual tərkibi, sosial durumu və s. məlumatları özündə əks etdirəcəkdir. Eyni zamanda sənəddə hökumətlərarası proqram və onun əsasında hazırlanmış tədbirlər planının həyata keçiril-məsi zamanı qarşıya çıxacaq problem və çətinliklər, görülməli işlərin ayrı-ayrı mərhələlərində yarana biləcək yeni situasiyalar, habelə proqramın həyata keçirilməsinin mümkün müsbət nəticələri ilə bağlı proqnozları özündə əks etdirəcəkdir.

İki sahifə, 25 noyabr 2006-cı il

ÜAK-da aktual mövzuda “dəyirmi masa” keçirilmişdir

Asya Hacızadə,

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri,

Moskva

Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin təşəbbüsü ilə Konqresin Moskva ofisində Rusiya Federasiyası hökumətinin “Pərakəndə ticarət sahəsində fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektlərindən istifadə edən əcnəbi işçilərin 2007-ci il üçün yol verilən həddinin müəyyən edilməsi haqqında” qərarına həsr olunmuş “dəyirmi masa” keçirilmişdir. Tədbirdə bir sıra etnik diasporların nümayəndələri, habelə Moskva hökumətinin məsul işçiləri, Dövlət Dumasının deputatları, Rusiya İctimai Palatasının müşavirləri, beynəlxalq münasibətlər üzrə politoloqlar iştirak etmişlər.

Görüş iştirakçıları Rusiyanın əmək miqrantlarına dair siyasətini, habelə beynəlxalq münasibətlərin hazırkı səviyyəsini nəzərdən keçirərək, əmək miqrantlarına qarşı gərginliyin artması meyillərindən və ksenofobiya əhval-ruhiyyəsinin qızıqdırılmasından narahat olduqlarını diqqətə çatdırmışlar. Bildirilmişdir ki, Rusiya Federasiyası hökumətinin bu qərarı 2007-ci il yanvarın 15-dən qüvvəyə minir və hakimiyyət orqanlarının miqrasiya proseslərində qayda-qanun yaratmaq hüququ var. Lakin miqrantlara qarşı bir çox repressiya faktları qeydə alınmışdır və məmurların özbaşınalığından minlərlə insan əziyyət çəkə bilər. Qeyd olunmuşdur ki, qərar kifayət qədər ölçülüb-biçilmədən, emosiyalara qapılaraq qəbul edilmişdir və cəmiyyətdə arzuolunmaz nəticələrə gətirib çıxara biləcək etnofobiyanı qızıqdırır. Diaspor təşkilatları nümayəndələrinin ümumi rəyinə görə, pərakəndə satış bazarlarında fəaliyyət imkanının məhdudlaşdırılmasına dair hökumətin qərarı beynəlxalq normalara ziddir və ümumilikdə insan hüquqlarına ziyan vurur.

Görüş iştirakçıları yaranmış vəziyyətdən ən müxtəlif çıxış yolları, o cümlədən Rusiya rəhbərliyinə qərarın qüvvədən salınması haqqında müraciət ünvanlanmasından tutmuş etnik icmaların dövlət hakimiyyət orqanları, habelə bələdiyyələr ilə sosial tərəfdaşlığının yaradılmasınadək müxtəlif təkliflər irəli sürmüşlər. Rusiya İctimai Palatasını bu məsələnin həllinə fəal surətdə qoşmaq, ticarət işçilərinin ixtisasının dəyişdirilməsi ilə məşğul olmaq kimi təkliflər də irəli sürülmüşdür.

Xüsusi vurğulanmışdır ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Rusiyada işləyən həmvətənlərimizin müdafiə edilməsi məqsədi ilə vətəndaşlarımızın problemləri ilə məşğul olacaq xüsusi komissiya yaradılması haqqında sərəncam imzalamışdır. ÜAK azərbaycanlı miqrantların Rusiya ərazisində yaşadıkları yerlərdə yaranan məsələlərin operativ həlli üçün mobil qərargahların təşkilinə dair Azərbaycan Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə danışıqlar aparır.

Xalq qəzeti, 28 noyabr 2006-cı il

Moskva bazarlarında ticarətlə məşğul olan həmvətənlərimiz haqqında məlumat toplanılır

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, əcnəbi vətəndaşların ticarətlə məşğul olmasının məhdudlaşdırılması haqqında Rusiya hökumətinin sərəncamları ilə əlaqədar Azərbaycan Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin əməkdaşı vəziyyəti öyrənmək və bazarlarda ticarət edən həmvətənlərimiz haqqında məlumat toplamaq üçün Moskvaya ezam edilmişdir.

Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi Moskva regional şöbəsinin (ÜAK MRŞ) sədri İlqar Hacıyev bildirmişdir ki, həmvətənlərimizin sayı və problemləri barədə daha səhih məlumat toplamaq üçün nazirliyin nümayəndəsi ilə birlikdə böyük iş görülmüşdür. Moskvanın iri bazarlarında Azərbaycan və Rusiya vətəndaşları olan həmvətənlərimizlə Rusiya hökumətinin qərarları ilə əlaqədar nə kimi problemlərin yaranacağı barədə söhbət etmişik. Azərbaycanın Moskvadakı səfirliyinin konsulu və ÜAK rəhbərliyi ilə də görüşlər olmuşdur”.

İlqar Hacıyev demişdir ki, daha ətraflı məlumat almaq üçün ÜAK MRŞ Moskva bazarlarında sosioloji sorğu keçirmişdir. Sorğunun nəticələri həmvətənlərimizin vəziyyətini yüngülləşdirə biləcək təklif və tövsiyələr hazırlamağa imkan verəcəkdir. Onun sözlərinə görə, araşdırılmış məlumat və tövsiyələr Azərbaycan Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin hazırladığı hökumətlərarası sazişin əsasını təşkil edəcəkdir. Nəzərdə tutulduğuna görə, bu sənəd ilin sonunadək imzalanacaqdır.

AzərTAc
28 Noyabr, 2006

Dünya Azərbaycanlıları Konqresi Türkiyədə mühüm görüşlər keçirmişdir

Dünya Azərbaycanlıları Konqresinin (DAK) Ankarada keçirdiyi bir sıra görüşlərdə və təşkilatın İdarə Heyətinin iclasında xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın fəaliyyətinin ölkəmizin mənafeyi baxımından əsas istiqamətləri, qardaş ölkənin dövlət və ictimai təşkilatları ilə əməkdaşlığının perspektivləri müzakirə olunmuşdur.

DAK-ın sədri, professor Cavad Deraxti AzərTAc-ın xüsusi müxbirinə bildirmişdir ki, təşkilatın nümayəndələrinin Türkiyə Milli Təhlükəsizlik Strategiyaları Araşdırma Mərkəzi (TÜSAM), Qlobal Strategiya İnstitutu və Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyində görüşləri, azərbaycanlı tələbələr, Cümhuriyyət Xalq Partiyasının sədri Dəniz Baykal, Millətçi Hərəkət Partiyasının sədri Dövlət Bahçəli, Böyük Birlik Partiyası sədrinin müavini Ərtoğrul Oqan, Türkiyə-Azərbaycan Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun sədri Haluk İpəklə danışıqları ölkələrimizin diasporları və ictimai-siyasi təşkilatları arasında əlaqələrin gücləndirilməsi baxımından səmərəli olmuşdur. O demişdir ki, dünya azərbaycanlılarının dayağı və ümid yeri olan Azərbaycan dövlətinin haqq səsinə beynəlxalq təşkilatlara çatdırmaq, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ probleminin həllində ölkəmizin ədalətli mövqeyini təbliğ etmək üçün Avropa ölkələrində mitinq və nümayişlər keçirmək istiqamətində mühüm addımlar atılır və bu tədbirlər daha intensiv xarakter alacaqdır.

DAK nümayəndələri ölkəmizin Ankaradakı səfiri Zakir Həşimovla da görüşmüşlər. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən gəlmiş həmvətənlərimizi salamlayan səfir qardaş ölkədəki diplomatik korpusun diaspor fəaliyyətinin gücləndirilməsi, erməni təbliğatına qarşı təsirli tədbirlər görülməsi sahəsində aparılan məqsədyönlü işlərdən ətraflı danışmışdır.

Ankara görüşlərində Milli Məclisin deputatı Həvva Məmmədova və Prezidentin İcra Aparatının məsul işçisi Qafar Əliyev iştirak etmişlər.

Sonra DAK nümayəndələri İstanbula yola düşmüşlər. Onlar burada da bir sıra mühüm tədbirlərdə iştirak edəcək, Azərbaycan dənəklərinin rəhbərləri ilə görüşlər keçirəcəklər.

AzərTAc
01 Dekabr, 2006

Kanada Azərbaycan Assosiasiyaları Assambleyası təsis edilmişdir

AzərTAc xəbər verir ki, dekabrın 17-də Toronto şəhərində Ontario və Kvebek vilayətlərində fəaliyyət göstərən 8 təşkilatın - Kvebek Azərbaycanlıları Assosiasiyası, Kanada Azərbaycan Dostluq Assosiasiyası, Ontario Azərbaycanlıları İcması, Kanada Azərbaycan Əməkdaşlığı Assosiasiyası, Kanada Azərbaycan Ticarət Mərkəzi, Kanadada Azərbaycan Tələbələri Cəmiyyəti, Kanada Azərbaycan Qadınları Assosiasiyası və Kanada Azərbaycan Gənclər Assosiasiyasının təşəbbüsü ilə geniş toplantı keçirilmişdir.

Əvvəlcə Kanadadakı Azərbaycan diasporunun real vəziyyəti, nailiyyətlər və mövcud problemlər müzakirə olunmuş, müvafiq qərar qəbul edilmişdir.

Toplantı iştirakçıları Azərbaycan həqiqətlərinin, o cümlədən Vətənimizə qarşı erməni təcavüzünün ağır nəticələrinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, ölkəmizin mövqeyinin və dövlətimizin xarici siyasətinin beynəlxalq qurumlar səviyyəsində dəstəklənməsi, azərbaycanlıların həmrəyliyinin və mütəşəkkilliyinin gücləndirilməsi və Kanadanın ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakını təmin etmək məqsədi ilə Kanada Azərbaycan Assosiasiyaları Assambleyasını (KAAA) təsis etmişlər.

Assambleyanın nizamnaməsinin hazırlanması, onun dövlət qeydiyyatına alınması və 2007-ci ilin yanvarında ilk qurultayının keçirilməsi ilə əlaqədar 3 işçi qrupu yaradılmışdır.

Assambleyanın prezidenti vəzifəsinin dövrü xarakter daşması və quruma hər il bir təşkilatın rəhbərlik etməsi nizamnamənin əsas müddəalarından biri kimi qeyd edilmişdir.

AzərTAc

01 Dekabr, 2006

Türk və Azərbaycan diasporlarının birgə fəaliyyəti sahəsində mühüm işlər görülür

AzərTAc xəbər verir ki, Avropa Azərbaycan Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Başar Kömür, Türkiyə Azərbaycan Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Tarqan Erkiz və onların müavinləri dekabrın 25-də Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsində mətbuat konfransı keçirmişlər.

Onlar ümummilli lider Heydər Əliyevin dünya azərbaycanlılarının 1-ci qurultayındakı dərin məzmunlu nitqinin əsas müddəalarını, ulu öndərin “Türkiyə ilə Azərbaycan bir millət, iki dövlətdir” kəlamını xatırladaraq, müxtəlif ölkələrdəki türk və Azərbaycan diasporlarının təşkilatlanması, birliyi, əsas məsələlərdə vahid mövqedən çıxış etmələri sahəsində xeyli işlər görüldüyünü faktlarla söyləmişlər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin türkdilli dövlətlərin və topluluqlarının Antalyada keçirilən X dostluq, əməkdaşlıq və qardaşlıq qurultayındakı nitqini, gələn il Bakıda Türkiyə-Azərbaycan diaspor təşkilatlarının birgə ali məclisinin keçirilməsi barədə dövlətimizin başçısının təşəbbüsünü yüksək dəyərləndirən nətiqlər, təmsil etdikləri təşkilatların da bu yaxınlarda yaradıldığını, məqsədlərinin Azərbaycan həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmaq, xalqımızın qədim tarixini, zəngin mədəniyyətini təbliğ etmək olduğunu bildirmişlər.

Qeyd olunmuşdur ki, hər iki qurum Avropa ictimaiyyətini Azərbaycan haqqında zəruri informasiyalarla təmin etməyi, habelə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətləri Avropa ölkələrinə çatdırmağı qarşısına əsas məqsəd qoymuşdur. Bundan əlavə, mərkəzlər Azərbaycanda gedən sosial-iqtisadi inkişaf prosesləri, ölkəmizin son dövrlərdə əldə etdiyi nailiyyətlər barədə də Avropa ictimaiyyətini məlumatlandıracaq, Azərbaycanın Avratalantik strukturlarına inteqrasiya siyasətinə dəstək verəcəklər. Bu məqsədlə müxtəlif tədbirlər keçiriləcək, Azərbaycan icmalarına yaxından kömək göstəriləcəkdir.

Bildirilmişdir ki, mərkəzlərin fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri də ermənilərin “soyqırımı” iddiaları ilə bağlı elmi-praktik konfranslar təşkil etmək, bu iddiaların reallıqdan tamamilə uzaq olduğunu sübut edən elmi araşdırmaların nəticələri barədə dünya ictimaiyyətini məlumatlandırmaq olacaqdır. Mərkəzlərin nəzdində ayrı-ayrı sahələr üzrə fəaliyyət göstərəcək bölmələrin qurulması da nəzərdə tutulmuşdur.

Bu qurumlar qardaş ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafına da töhfə verməyə çalışacaq, dostluq və əməkdaşlıq əlaqələrinin möhkəmlənməsinə xidmət edən tədbirlər keçirəcəkdir.

Qeyd olunmuşdur ki, gələn ilin fevralında Almaniya və Fransada Xocalı soyqırımı ilə bağlı keçiriləcək anım mərasimlərində, habelə Novruz bayramı şənliklərində türk və azərbaycanlılar birgə iştirak edəcəklər. Mayın sonunda isə Almaniyanın Mayns şəhər bələdiyyəsi sədrinin rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti Bakıya gələcəkdir.

AzərTAc

25 dekabr 2006-cı il

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi günü Yaponiyada qeyd edilmişdir

Azərbaycan-Yaponiya Dostluq Cəmiyyətinin (AYDC) sədri, Osaka universitetinin tədqiqatçı alimi Rəhmən Şahhüseynli AzərTAc-a bildirmişdir ki, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi günü gündoğar ölkənin Osaka şəhərində də qeyd olunmuşdur. Yaponiyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan, türk diaspor təşkilatlarının, tələbələrimizin, digər millətlərin və şəhər ictimaiyyəti nümayəndələrinin iştirak etdiyi mərasimdə əvvəlcə Yaponiyanın və Azərbaycanın Dövlət himnləri səsləndirilmişdir.

Sonra cəmiyyətin sədri Rəhmən Şahhüseynli çıxış edərək ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə təsis edilmiş Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi gününün əhəmiyyəti, türk soylu xalqların tarixi coğrafiyası, onlar arasındakı qırılmaz bağlar, Azərbaycanda və Cənubi Qafqazda həyata keçirilən regional layihələr, ölkəmizin iqtisadi inkişafı, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin səbəbləri və acı nəticələri barədə ətraflı məlumat vermişdir.

Osaka əyaləti Müəllimlərin Həmkarlar Komitəsinin sədri Suiçi Aoki Yaponiya-Azərbaycan dostluğunun tarixindən danışmış, münasibətlərimizin inkişafının vacibliyini vurğulamışdır. O ölkələrimiz arasında əlaqələrin genişləndirilməsi üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə edəcəyini bildirmişdir.

Cənibi Azərbaycandan olan soydaşımız Bəhnam Cahizadə, Yaponiya-Türkiyə Dostluq Cəmiyyətinin həmsədri Fatih Yıldırım və başqaları çıxış edərək Azərbaycan xalqını Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi günü və müqəddəs Qurban bayramı münasibəti ilə təbrik etmişlər.

Sonra qonaqlar Azərbaycan milli xörəkləri ilə bəzədilmiş süfrəyə dəvət olunmuşlar.

AzərTAc
31 Dekabr, 2006

Ümummilli liderin təşəbbüsü ilə yaradılmış “Rusiya Azərbaycan Konqresi” ildən-ilə möhkəmlənir

AzərTAc xəbər verir ki, “Rusiya Azərbaycan Konqresi” rəyasət heyətinin üzvü, aparat rəhbərinin birinci müavini Gündüz Həmzəyev jurnalistlərə müsahibəsində bildirmişdir ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan bu təşkilatın ildən-ilə möhkəmləndiyini, üzvlərinin azərbaycançılıq ideyası ətrafında sıx birləşdiyini bildirmişdir.

Bu gün Rusiyanın bütün bölgələrində - Xabarovsk vilayətindən Sankt-Peterburqadək-Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibəti ilə tədbirlər keçirilir.

Əziz bayramlar - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü, Qurban bayramı və Yeni il münasibətilə dekabrın 20-də və 26-da Moskvada təşkilatın rəyasət heyətinin iclasları keçirilmişdir. Ümid edirik ki, gələn il bayramları əzəli torpağımız - Dağlıq Qarabağda keçirəcəyik.

AzərTAc
31 Dekabr, 2006

Azərbaycançılıq dünya azərbaycanlılarının milli ideologiyasıdır

Nizaməddin Şəmsizadə,

Filologiya elmləri doktoru, professor

Hər bir insan üçün milli mənsubiyyəti onun qürur mənbəyidir. Həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır. Hər bir azərbaycanlı öz milli mənsubiyyətinə görə qürur hissi keçirməlidir və biz azərbaycançılığı - Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq.

Heydər ƏLİYEV

Ümummilli lider

Dünya müharibələri, inqilabi çevrilişlər, qanlı repressiyalar və 70 sənəlik bir dövrdə mövcud olmuş sosializm rejimi ilə tarixə həkk olan XX əsri, onunla birlikdə bizim eramın ikinci minilliyini də tarixin panteonuna yola saldıq. Azərbaycan üçüncü minilliyə yeni müstəqillik qazanmış bir ölkə kimi daxil oldu. Bu gün hər bir soydaşımız yaxşı dərk edir ki, ən ağırlı problemimiz olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həlli dünyada yaşayan bütün azərbaycanlıların birliyindədir. Belə birliyi isə tarixin bütün zehni və mənəvi təcrübələrini özündə əks etdirən milli ideologiya yarada bilər. Bu ideologiya **AZƏRBAYCANÇILIQDIR. Azərbaycançılıq coğrafi anlayış deyil, o daha çox siyasi anlayışdır.**

İdeologiya cəmiyyətdə milli birliyi və ümumxalq münasibətlərini qorumaq, millətin və onun dövlətinin mövqeyini izah və təsdiq etmək üçün yaradılır. O, xalqın milli-mənəvi varlığının ilkin əlamətlərindəndir; xalqın kimliyini əks etdirən təfəkkür, adət və inanclar sistemidir. Dil, ərazi, din və ideoloji birlik xalqın, millətin və dövlətin tarixi varlığının əsas atributlarıdır.

Bu baxımdan son zamanlar azərbaycançılığın tarixini XIX - XX əsrlərlə məhdudlaşdıran mülahizələrlə razılaşmaq olmaz. Biz hələ sovet ideologiyası olan marksizim-leninizmin süquta uğradığı XX əsrin 90-cı illərində Azərbaycanda ideologiya boşluğu dövründə çap etdirdiyimiz “Azərbaycan ideologiyası” monoqrafiyasında belə nəticəyə gəlmişik ki, ideologiyamızın təşəkkülün ən qədim çağlardan – mifik təfəkkürdən başlanır. Ən əski zamanlarda təbiəti dərk etməyə cəhd, cəmiyyət amili ilə hesablaşmaq zərurəti ideologiyanı yaradıb. Ona görə də ideologiyaya xas başlıca xüsusiyyət tarixilikdir.

Hər bir ideologiyanın əsasında gerçəkliyə real münasibət amili dayanır. Bu münasibət tarixin təcrübəsinə əsaslanmalı, tarixi xarakter daşmalıdır. Onun dəyişməsi tarixin cəmiyyət qarşısında irəli sürdüyü tələblərə müvafiq olmalı və əslində həmin tələblər ideologiyanın ideya mənbəyi, hərəkətverici amilləridir. Beləliklə də, ideologiya tarixin gedişi ilə meydana çıxaraq, həmin gedişi təsdiq edən və bu gedişin sonrakı istiqamətlərini

müəyyənləşdirən, həmin prosesdə xalqın və millətin rolunu təyin edən, dövlətin tipini və tarixi simasını formalaşdıran ən parlaq və obyektiv ideyaların və sistemin məntiqi yekunudur. **Azərbaycançılıq xalq tarixinin obyektiv izahına xidmət edir. Tarixin hərəkəti ilə təsdiq olunmayan ideologiya demokratik cəmiyyət strukturu, xalq irəli aparan dövlətçilik üçün nəzəri zəmin ola bilməz.**

Qədim xalqların, o cümlədən Azərbaycan türklərinin ideologiyası əvvəlcə mif, sonra isə din, daha doğrusu, əski inanlar olmuşdur. Mif sinifli mərhələyə qədərki çağların ideologiyasıdır. Sərhədsiz düşüncə tərzinin ifadəsi olan mif xalqın özü haqqında söylədiyi ən bakir, ən kamil həqiqətdir. Onda sonralar Azərbaycan xalqının təşəkkülündə rol oynamış tayfaların dünyaduyumu, əxlaq tərzü və gələcəyə münasibəti ifadə olunub. **Hansı xalqın mifik təfəkkürü güclüdürsə onun sonrakı taleyi aydın, tarixdəki mövqeyi möhkəmdir. Mif ictimai təfəkkürün genetik beşiyidir, “gerçəkliyin özüdür” (A.F.Losev).** Azərbaycan ideologiyasının türk mifik təfəkkürü ilə vəhdət məqamı “azad ruh” hissidir. Azad ruh türk qövmünün genetik enerji mənbəyi, dünyaya çıxış nöqtəsidir. Mifik təfəkkür və inanclarımızda erkən ideoloji sistemdə kodlaşan azad ruh sonrakı ictimai-tarixi dövrlər üçün də nümunəyə çevrildi.

Sonralar Avropanın dahi filosofu Hegel etirafla yazacaq: **“Biz Şərqdən gəlirik; ümumdünya tarixi Asiyadan Avropaya hərəkət edib... Şərqi ilk şərti və zəmini ailəyə əsaslanan milliliktir”.** Azərbaycançılığın əsasında mükəmməl ailə kultu dayanır. Xüsusilə Şərqdə, türk-müsəlman arealında tarixin təcrübəsi göstərir ki, ailəsi möhkəm olmayan xalqın dövləti də möhkəm ola bilməz. Çünki ordu müxtəlif ailələrdən çıxmış fərdlərdən ibarətdir. Əsgərin tərbiyəsi, – vətən eşqi ailədən, anaya məhəbbətdən başlanır. Azərbaycançılıqda ailə kultunun davamı olan şəxsiyyət kultu əsas yer tutur. Çünki “Mədəni əxlaq fərdlərdə şəxsiyyətin yüksək olmasına söykənir. Əski türklərin dinində şəxsiyyəti göstərən simvollar vardır” (Z.Göyalp). Azərbaycançılıqda zora yer yoxdur, bu xalqa zorla özünə hörmət etdirmək olmaz. Buna görə də azərbaycançılığın şərti xalqın ləyaqətini uca tutmaqdır.

Azərbaycançılığın əsasında dayanan inanclardan biri zərdüştizm idi (e.ə. VII əsr). Əməyi azadlığın mənbəyi qəbul edən zərdüştizmdə, dual fəlsəfə zəminində azad iradəyə malik şəxsiyyət, ədalətli insan və dünya problemi zərdüştizmin konsepsiyasındakı üç prinsipə əsaslanır: “xeyir fikir, xeyir söz, xeyir iş” (sonralar yaranmış “Məlik Məmməd” nağılını, dahi Nizaminin “Xeyir və Şər”ini, “Haq mövcud” nağılını xatırlayaq!). Zərdüştizm (Ahura Məzda!) sonralar məzdəkizm təlimini yaratdı. Böyük filosof Mani (215-ci il) zərdüştizm, xristianlıq və buddizmi birləşdirərək “İrandan Roma imperiyasının ucqarlarından, Afrika və İspaniyaya... Orta Asiyaya qədər yayılan” manizm ideologiyasını yaradır. Həm Maninin, həm də Məzdək Bəmdad oğlunun təlimləri ədalətli dövlət, cəmiyyət, əmlak bərabərliyi, azad ruhun qüdrətinə, inam ifadə edirdi... **Bu minvalla məzdəkizmin Azərbaycan mifik təfəkküründən, zərdüştizmdən (atəşpərəstlikdən!) qəbul etdiyi ziya xürrəmilərin azadlıq yoluna işıq saldı, əxilərin qardaşlıq ocağına, hürufizm ideyasına (“İnsan həqdən qopmuş nur parçasıdır”), orta çağlar fəlsəfəsinin “İşıq heykəlləri”nə (Ş.Sührəverdi) çevrildi. İllər keçdi, xalq göydən enmiş nurlu daşdan Koroğlunun əfsanəvi Misri qılıncını düzəltdi, XIX əsrdə A.Bakıxanov və M.F.Axundzadədən başlayaraq maarifçilik əlində həmin NUR tarixdə və yaddaşda Azərbaycanı axtarmağa üz tutdu!...**

Burada epos təfəkkürünü xüsusi qeyd etməliyik. Hesab edirik ki, Azərbaycançılığın, Azərbaycan dövlətçilik təfəkkürünün ən möhtəşəm qaynağı “Kitabi-Dədə Qorqud” eposudur. Azərbaycan təfəkkürünün (müştərək türk düşüncəsinin) ən böyük abidəsi olan “Kitabi-Dədə Qorqud”un əsas ideyası türk tayfalarını — 24 oğuz tayfasını vahid xalq və dövlət halında birləşdirməkdən ibarətdir. Burada tayfa bizim indi anladığımız məhdud mənada deyil, müəyyən ərazi, maddi, mənəvi-əxlaqi birlik əlamətlərinə malik EL mənasında işlənir. Əsasən VI - VIII əsrlərdə cərəyan etmiş hadisələri əhatə edən epos I minilliyin inanc, düşüncə və dövlətçilik təsəvvürlərini əks etdirən ideoloji sistemlər toplusudur.

Tayfa və birliklərin erkən dünyaduyumu və düşüncə tərzini əks etdirən mifdə hələ dövlətçilik təsəvvürləri yox idi. Dövlətçilik haqqında ilkin təsəvvürə “Kitabi-Dədə Qorqud”da rast gəlirik. Bunun atributları aşağıdakılardır: vətəncilik; Bayandır xanın başçılıq etdiyi siyasi-hərbi ierarxiya; ailə kultu (“Ana haqqı – Tanrı haqqı”); Ordu və özəl ənənələrə malik El kultu (“Qonşu haqqı Tanrı haqqıdır”). “Kitabi Dədə Qorqud” oğuz türkləri haqqında Azərbaycan ensiklopediyasıdır. Dədə Qorqud üzünü EL-ə tutub “Dövlətimiz əbədi olsun!” - deyir.

İslamaqədərki dövrün ən böyük tarixi-ideoloji yekunu Azərbaycan xalqının yaranması idi. Bu həm də Azərbaycan dilinin və ideologiyasının təşəkkül dövrü idi. “Hər bir xalqın köklərinin ən qədim dövrlərə gedib çıxmasına baxmayaraq, tarixçilər bütün bu epoxaları xalqın yaranmasını müəyyənləşdirən vaxtdan başlamağı üstün tuturlar” (L.Qumilyov). Hələlik Azərbaycan tarixçiliyinin mötəbər sözü olan “Azərbaycan tarixi” (1994. Z.M.Bünyadov və Y.B.Yusifovun redaktəsi ilə) əsərində (s. 209 – 235) bu barədə təqdim olunan fikir belədir: **Azərbaycan xalqı Azərbaycan ərazisində təşəkkül tapıb. Xalqımızın yarandığı ərazi şimaldan Dərbənddən tutmuş cənubda Zəncan-Qəzvin bölgəsində (daxil olmaqla), şərqdə Xəzər dənizindən qərbdə İrəvan, Tiflis və Urmiya gölünün qərb sahillərini əhatə edir. Tarixi baxımdan “Azərbaycan dilinin və xalqının təşəkkülü III – VII əsrlərdə baş vermiş, VII-VIII əsrlərdə başa çatmışdır. Bu zaman Azərbaycanda gedən dini mübarizə artıq sona yetmişdi” (s. 235). XIII-XIV əsrləri Azərbaycan ideologiyasının təşəkkülündə milli təmayülə keçid mərhələsi adlandırmaq olar. Təfəsilə vermədən həmin keçidi hazırlayan ictimai-tarixi səbəbləri belə ümumiləşdirmək olar:**

— XIII əsrin sonlarından IX - XIII əsrlərdə hakim olmuş ümummüsəlman mədəniyyəti (təfəkkürü!) kontekstində parçalanma başlanır. Zəminində antik yunan və Şərq fəlsəfəsi dayanan, ərəb, fars və türk təfəkkürünün ən parlaq nailiyyətlərini əks etdirən bu tarixi-mənəvi vəhdət məhz Xilafətə 508 il (750 - 1258) başçılıq etmiş Abbasilər sülaləsi sayəsində Şərq elm və mədəniyyətinin, düşüncə tərzinin zirvəsinə çevrilmişdi. Abbasilərdən sonra Xilafət zəiflədi və parçalandı, bu ideologiyanın da ayrı-ayrı təmayüllərə bölünməsi üçün tarixi şərait yaratdı.

— XI – XII əsrlərdə türklərin Qafqaza və Azərbaycana üçüncü gəlişi baş verdi. Oğuzların qınıq elinə mənsub 24 tayfadan ibarət Səlcuqlar Azərbaycan ərazisində türklərin sayı və nüfuzunu artırdılar. Bir əsrdən artıq ömür sürüb islam dinini qəbul etmiş Səlcuqun nəvəsi Toğrul bəy 1038-ci ildə özünü sultan elan etdi və Şərqdə böyük Səlcuqilər türk imperiyasının (1038 – 1157) əsası qoyuldu. Səlcuqilər Qafqazda və Yaxın Şərqdə tək-cə türkün nüfuzunu yox, həm də türkcülüyn ərazisini genişləndirdilər. 1064-cü ildə 36 yaşında Sultan Toğrulun ölümündən sonra taxta çıxan Alp Arslan 1071-ci ilin avqustunda Malazgird döyüşündə 54 min türklə Bizans

imperatoru Romen Dioqenin 200 minlik ordusunu məğlub edib onu əsir aldı. Anadoluya türk bayrağı sancdı, Türkünstan və Qafqazdan sonra üçüncü türk fütuhəti yarandı. Tarixdə ilk dəfə islam türk yürüşünə mənəvi dayaq oldu. İdeologiyada və dövlətçilikdə türkçülük qüvvətləndi.

– Azərbaycan xalqının etnogenezində yeni tarixi proseslər baş verir. Əvvəlcə Hülakülər (Elxanilər), sonra Atabəylər dövləti mühüm rol oynayır. Yerli və gəlmə türklərin gen və din birliyi zəminində müxtəlif dövlət qurumları yaranır və güclənir.

– XIII – XIV əsrlər “Şərq tarixşünaslığının qızıl əsrləri” hesab olunur. Bu zaman fundamental Azərbaycan tarixşünaslığının əsası qoyulur, Əhməd Təbrizinin “Şahənşahnamə”, Əbu Bəkr əl-Qütbi Əlvaninin “Dəstur əl-katib fi təyin əl mərətib” kimi qiymətli əsərlər yaranır. İlk dəfə məhz bu dövrdə bədii təfəkkürdə klassik ənənələrlə türk xalq poeziyası ənənələrinin sintezi başlanır və XVI əsrdə başa çatır. Bu isə ədəbiyyat və sənətdə millilik və bəşəriyyətin vəhdətinə səbəb olur. XIV əsrdə Azərbaycan şairi İzzəddin Həsənoğlunun Misirdə türkcə “Divan”ı meydana gəlir.

Xalq ədəbiyyatının, xüsusilə aşıq poeziyasının bədii-tarixi baxımdan qüvvətlənməsi ideologiyada mifdən gələn başlanğıca, el ruhu və psixologiyasına dayanan milli müəyyənliyin yaranmasına səbəb oldu. **Azərbaycanda orta əsrlərdə milli birliyin əsası, enerji mənbəyi olan məfkurə məhz poetik formalarda meydana çıxıb. Bu dövrdə elm də, ədəbiyyat da sinkterik xarakter daşıyırdı. Orta əsrlər Azərbaycan etnik mədəni sistemində poeziya birinci yerdə dayanıb, poetik təfəkkür dünyədərkində həlledici olub. Bu zaman ədəbiyyat elmləri – “ülumi-ədəbi” özündə on beşə qədər elmi birləşdirirdi.**

Azərbaycanın Rusiya tərəfindən işğalından sonra ideologiyamızın təşəkkülündə yeni bir proses – Şərq və Qərb dəyərlərinin sintezi başlanır. Bunu maarifçi ideologiya adlandırmaq olar. Mifdən, Zərdüştizm, İşraqilikdən gələn İşıq (Nur), hürufizmdə ürfan və kamal vəhdətindən gələn Zəka və İntibahın bayrağına iri hərflərlə yazılmış İnsan maarifçi ideologiya konsepsiyasında vəhdət təşkil edir. **XIX əsrin maarifçi ideologiyası bir növ məzdəkilərin, xürrəmilərin, əxilərin və Azərbaycan-türk cahangirliyinin tarixi dərslərinə yenidən müraciət edir, milli şüur və azadlıq duyğusu tərbiyəsini tarixi-mənəvi ideal seçməli olur.** Azərbaycan maarifçi ideologiyasının banisi M.F.Axundzadə “mali” və “hüquqi” bərabərlik ideyasını irəli sürür, orta əsr ideoloji sistemlərindən fərqli olaraq Azərbaycan maarifçi ideologiyası insan və cəmiyyət problemini ön plana çəkir. Özündə Şərq-Qərb dəyərlərini uğurla sintez etmiş Azərbaycan maarifçiliyinin əhəmiyyəti bunda idi ki, “Azərbaycan maarifçilərini müəyyən bir sinfin ideoloqları kimi qələmə vermək cəhdləri əbəsdir” (Ə.Əhmədov).

“Azərbaycan maarifçiliyi A.Bakıxanovun simasında maarifçi mütləqiyyət ideyası ilə meydana atılır və Axundzadənin nümunəsində respublikaçı baxışlara qədər tarixi bir inkişaf yolu keçir. ... Maarifçilik Axundov dünyagörüşündə ”Əlifbanı dəyişmək” ideyasından ictimai quruluşu, cəmiyyət formasının özünü dəyişmək ideyasına qədər evolyusiya prosesi keçirir” (Q.Yaşar).

Azərbaycançılığın təkamülü təkə nəzəri şəkildə deyil, həm də dövlətçilik xətti üzrə baş verir. O, konseptual bir nəzəriyyə kimi Azərbaycan dövlətçiliyinin mənşəyi, mərhələləri və tipləri vasitəsi ilə təsbit olunur. **Azərbaycançılıq azərbaycanşünaslığın, Azərbaycan dövlətçiliyi isə azərbaycançılığın tərkib hissəsidir. Dövlət insan və cəmiyyət arasında münasibətin ifadə formasıdır. Cəmiyyət ümumi maraq əsasında birləşmiş insanların toplusudur, fəqət cəmiyyətdə ümumi maraqla fərdi maraq arasında**

ziddiyyət labüddür. Cəmiyyətin taleyi bu iki marağın harmoniyasından asılıdır. Bu mənada dövlət cəmiyyətdə daxili qayda yaradan və xarici təhlükəsizliyi təmin edən ali siyasi hakimiyyət orqanıdır. Məsələn, qədim türk EL-i sülh üzərində qurulmuş hərbi demokratiya idi.

Türk xalqları içərisində dövlətçilik ənənələri ən qədim olan Azərbaycan xalqıdır. Türk xalqları tarixində ən qədim dövlət – mərkəzləşmiş dövlət – Manna (e.ə. 843) Azərbaycanda yaranıb. Manna Azərbaycan dövlətçiliyi tarixinə həm də ilk şəhər dövləti kimi daxil olur.

İslamaqədərki Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixini iki yerə bölmək olar: 1.Tayfa dövlətçiliyi mərhələsi; 2. “Manna”dan sonrakı mərkəzləşmiş dövlətçilik dövrü.

VII əsrin sonu – VIII əsrdən Azərbaycan ölkəsinin, əhalisinin və dövlətçiliyinin tarixində yeni mərhələ başlanır. Bu mərhələnin səciyyəvi əlamətlərini təxminən belə ümumiləşdirmək olar:

– Ərəblər Azərbaycana ciddi ehkamlara malik mərkəzləşmiş din gətirir və Azərbaycanda yaşayan türk və Qafqaz mənşəli tayfalar eyni inamda birləşərək vahid ümmətə çevrilirlər. Vətəndaş birliyi ilə bərabər dini birlik də cəmiyyətin formalaşmasına imkan verir.

– Məhz bu zaman II – III əsrlərdən başlamış dil təmərküzləşməsi başa çatmış, ümumazərbaycan türk dili sabitləşmiş, bu isə cəmiyyətdə dil birliyi, ictimai-mənəvi ünsiyyət vəhdətinə səbəb olmuşdur.

– Məhz bu zəmində özündə ölkə ərazisində yaşayan bütün etnosları ehtiva edən vahid Azərbaycan xalqı formalaşmışdır. Həmin proseslər Azərbaycanda dövlətçiliyin yeni mərhələyə – xalq dövlətçiliyi mərhələsinə keçməsi üçün şərait yaratdı. İslamiyyətin qəbulundan sonra ölkəmizin ərazisində dövlətçiliyin təkamülü baxımından ənənə və mərhələ yaradan dövlətlər bunlar idi: Şirvanşahlar, Atabəylər (Eldəgizlər), Hülakilər (Elxanilər), Qaraqoyunlular, Ağqoyunlular və Səfəvilər. Şirvanşahlar, Atabəylər və Səfəvilər Azərbaycan dövlətçiliyinin zirvələri idi. Səfəvilər axırncı böyük, mərkəzləşmiş Azərbaycan dövləti idi. Ondan sonra Azərbaycan dövlətçiliyinin tənəzzülü başlanır, bu proses ADR yaranana qədər davam edir. XX əsrin önlərində milli məfkurənin iqtisadi özülündə, başında H.Z.Tağıyev kimi reformatorun durduğu milli burjuaziyanın səyləri dayanırdı.

Əsrin əvvəllərində C.Məmmədquluzadə, F.B.Köçərli, A.Şaiq, Ü.Hacıbəyli, N.Nərimanov kimi maarifçi ideoloqlar “Ana dili” uğrunda mübarizəyə başladılar və tez bir zamanda bu hərəkət tarixi-ideoloji yön alaraq “Ana Vətən” uğrunda mübarizəyə çevrildi.

Tarixin tələbi və milli ziyalıların iradəsi ilə bu dövrdə “Füyuzat” türkçülüüyü ilə “Molla Nəsrəddin” azərbaycançılığı eyni ideala – “Azərbaycan qayəsi”nə xidmət etdi. XX əsrin əvvəlində ADR-in yaranması millət kimi özünüdərkən, ana dili, vətən əxlaqı və milli vicdan uğrunda mübarizənin təntənəsi idi. Fəqət 23 aydan sonra aldanış və çevriliş nəticəsində o, proletariat diktaturası – “Zorakılığa arxalanan, heç bir qanunla bağlı olmayan bir hakimiyyət”lə (V.Lenin) əvəz olundu.

Azərbaycançılıq üç təməl üzərində bərqərar olur: türkçülük, islamçılıq və vətəncilik. Bizim şüarımız belədir: Türk millətindənəm, islam ümmətindənəm, Azərbaycan məmləkətindənəm! Türkçülük Azərbaycan xalqının milli ideali – məfkurəsidir. Türkçülüklə İslamın vəhdəti Məhəmməd Peyğəmbərdən gəlir. O ümmətinə belə demişdi: türklərin dilini öyrənin, onların hakimiyyəti uzun sürəcək. Təsadüfi deyil ki, ilk böyük ortağ türk abidələrindən olan M.Kaşqarının “Divani-lügəti-türk” (1074) əsəri islamın baş qərargahında Bağdadda ərəblərə

türk dilini öyrətmək məqsədi ilə yazılmışdı. Ta qədim dövrlərdən türklərdə iki cəhət güclü olub: dövlətçilik (fatehlik) və mədəniyyət. Bütün böyük türk yürüşləri islam bayrağı altında keçib, onlar dünyada islamın nüfuzunu qaldıran ən böyük millətdir. Türkün fatehliyi işğal deyil, öz sərhədsiz ərazilərini (dövlətçiliyi!) qorumaq məqsədi daşıyıb.

Ərazi bütövlüyü və xalqın bütövlüyünü qorumaq! – Azərbaycançılığın tarixi qayəsi məhz budur. Vətəni zaman-zaman işğal olunmuş xalq üçün vətənçilikdən böyük ideal ola bilməz. Azərbaycançılıq türkəsilli Azərbaycan xalqının milli ideologiyası, türkçülüynün milli ideya və siyasi məslək kimi vətən əxlaqı müstəvisində dərkidir.

Milyon il əvvəl ölkəmizin ərazisində hansı tayfanın, hansı qövmün, hansı xalqın yaşaması Adəmin və Həvvanın hansı millətdən olması kimi əbədi bir mübahisədir. Amma mübahisəsizi budur ki, o zaman da, indi də yaşadığımız vətən Azərbaycan olub. Bu mənada azərbaycançılıq türkçülükdən, şamançılıqdan da, şumerçilikdən də qədim və əzəli fikir formasıdır.

Bir ideologiya forması, milli və dövlətçilik təlimi kimi azərbaycançılıq mədəniyyətlə sıx bağlıdır. **Tarixi baxımdan ideologiya ilə mədəniyyətin vəzifələri eyni məqsəddə birləşir: gələcəyi formalaşdırmaq! Təhsil ideologiyasının təbliğ funksiyasını, mədəniyyəti tələqin vəzifəsini öz üzərinə götürür. İdeologiyada mədəniyyətin əsas vəzifəsi xalqda vətən əxlaqı tərbiyə etməkdir. Mədəniyyət dövlətin əlində kütləyə obrazlı ideoloji təsir vasitəsidir.** Kütlə psixologiyası mədəniyyəti asanlıqla qəbul edir, burada obrazlı (emosional) inandırma həlledici rol oynayır. Mədəniyyətin sərhədsiz imkanları (gözəllik və estetik zövq) milli siyasətin dünyaya inteqrasiyasına perspektivlər yaradır. Azərbaycançılığın şah damarı – Azərbaycan dilidir. Azərbaycançılığın hələ XI əsrdə mövcud olduğunu sübut edən bir dil faktını misal vermək istəyirik. Görkəmli şərqşünas, mərhum professor M.Mahmudov “Xətib Təbrizi” (1972) monoqrafiyasında X.Təbrizinin dilindən yazır: “İki il idi ki, onun (yəni böyük filosof Əbu-l-Əla əl - Məərrinin (N.Ş.) yanında idim və ölkəmin adamlarından heç kimi görməmişdim, qəflətən təbrizli qonşularımdan bir nəfər namaz qılmaq üçün məscidə daxil oldu. Mən onu görüb tanıdım və sevincimdən halım dəyişdi. Əbu-l-Əla mənə dedi: ”Sənə nə olmuşdur?” Mən ona cavab verdim ki, ölkəmin adamlarından iki il idi heç kəsi görmürdüm, indi bir qonşumu gördüm. Dedi: “Dur onunla danış”... Mən durdum və onunla Azərbaycan dilində çoxlu danışdım və istədiklərimin hamısı haqqında ondan soruşdum. Mən qayıdıb onun (Əbu-l-Əlanın) yanında oturduqda məndən soruşdu: Bu hansı dildir? Dedim: Bu Azərbaycan əhalisinin dilidir. Dedi: “Mən bu dili bilmirəm və başa düşmürəm, lakin sizin danışdıqlarınızın hamısını əzbərlədim. Sonra o, qonşumla mənim danışdıqlarımızın hamısını artırıb əksiltmədən olduğu kimi təkrar etdi. Mən onun başa düşmədiyi bir şeyi necə əzbərlədiyinə son dərəcə təəccüb etdim”. Təsəvvür edin ki, söhbət XI əsrdən gedir. Əgər bu dövrdə Azərbaycan dili belə məşhur, kamil və gözəl idisə, deməli onun işlənmə tarixini XI əsrdən daha neçə-neçə əsr əvvəllərdən təşəkkül tapıb tərəqqi etdiyini deməyə tam əsas vardır.

Azərbaycançılığın çağdaş dövlətçiliyə tətbiqi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. O, Azərbaycan əhalisində dövlətçilik duyğusunu gücləndirdi, dövlətə hörmət hissi formalaşdırmağa nail oldu. Xüsusilə 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra o, Azərbaycan dili, Azərbaycan tarixi və mədəniyyətini azərbaycançılıq məfkurəsi işığında dünyaya tanıtmaya üçün konsepsiyaların əsasını qoydu.

Məhz H. Əliyevin sayəsində azərbaycançılıq tək-cə milli ideologiya yox, həm də çox qüvvətli dövlətçilik təlimi kimi nüfuz qazandı. Onun azərbaycançılıq nəzəriyyəsi sayəsində Azərbaycan dövləti çağdaş dünya integrasiyasında beynəlxalq diqqət mərkəzinə keçdi, sivil dövlət nümunəsi kimi həm Qərbdə, həm də Şərqlərdə qəbul olundu.

H. Əliyevin neft strategiyası – əsrin müqaviləsi, regionların iqtisadi inkişafı konsepsiyası, Azərbaycanın Avropa Şurasına qəbul olunması, ölkənin ərazi bütövlüyü uğrunda aparılan dönməz mübarizə – bütün bunlar məhz azərbaycançılıq ideologiyasına dayaqlanır, onu daxili və xarici siyasətimizin nəzəri-tarixi arsenalı kimi möhkəmləndirmək işinə xidmət edirdi.

H. Əliyev özü azərbaycançılığın simvolu idi. Onun nitqlərində bütövlükdə Azərbaycan danışır. Bu gün də dövlətçiliyimizdə həmin tarixi-nəzəri ənənələr, iş üsulları ləyaqətlə qorunub saxlanılır. Fikrimizcə, Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı azərbaycançılıq ideologiyasının təsdiqi və təntənəsi, onun yeni tarixi mərhələsinin başlanğıcı idi. Bu forum bütün dünyaya səpələnmiş 50 milyon azərbaycanlının bir araya gəlməsində azərbaycançılığın nəzəri-tarixi imkanlarını kifayət qədər əsaslı şəkildə nümayiş etdirdi.

Bəzi nəticələrə gələk: Azərbaycançılıq Azərbaycanda baş vermiş milli azadlıq hərəkatlarının tarixi təcrübələrinin nəzəri yekunudur. O, dünyada və ölkəmizdə gedən ictimai proseslərin tarixi mənasını Azərbaycan xalqının mənafeyi baxımından izah edir.

Azərbaycançılıq müstəqil, suveren Azərbaycanın tam tarixi istiqlal uğrunda, bu ölkədə dünyəvi prinsiplərə malik sivil demokratik dövlət uğrunda mübarizəni strateji məqsəd seçən Azərbaycan xalqının ideologiyasıdır. Onun əsasında Azərbaycanı özünə vətən sayan bütün xalqların milli, etnik, dini və sosial hüquqlarının bərabərliyi ideyası dayanır.

O, diktaturadan, avtoritarizmdən demokratiyaya keçid dövrünün nəzəriyyəsi, milli özgürlüyümüz haqqında təlimdir.

Azərbaycançılıq imperiyaçılığa qarşı müqavimətdə formalaşan istiqlal ideologiyasıdır. Azərbaycanın suverenliyi milli prinsipə əsaslanır, azərbaycançılıqda həm də onun ideoloji prinsipləri təsbit olunur. O, qlobal siyasət üçün nəzəri bazadır, çünki, dövlətlərə və xalqlara yeni ictimai sahman və təfəkkür koordinatları diqtə edir.

Milli ideologiya tipi kimi azərbaycançılığın aşağıdakı şərtləri var: maarifçilik yolu ilə inandırma, tarixi əsaslandırma, təşkilatlandırma, istiqamətləndirmə və yenini yaratma. Azərbaycançılığın tərkib hissələri bunlardır:

- Məfkurəçilik (ülgüçülük), yəni sosioloji aspekt
- İstiqlalçılıq (kökə qayıdış – azadlığın tarixən mənimsənilməsi)
- İttihadçılıq (birlikçilik). Onun üç bağlantısı var: a) vətəndaşlıq; b) gəndəşliq; c) dindəşliq;
- Türkcülük (milli ideya kimi)
- İslamçılıq (ümmətçilik formasında) – Şərqlə ümmətçilik dövlət yaratmaq qüdrətinə malikdir.
- Ünsiyyətçilik. Vahid dillə (Azərbaycan türkcəsi) və mədəniyyətlə vəhdət.

Azərbaycançılıq dövlətçilik yolu ilə siyasi status alır və bu zaman aşağıdakı prinsipləri irəli sürür:

- Milli-siyasi özünüdərəkə və siyasi şüurun təkamülünə yardım edir.
- İctimai münasibətləri sistemləşdirir, cəmiyyətin siyasi strukturlaşmasını təmin edir.
- Tarixi proseslərin xarakterinə istinadən dövlətin legitimliyini əsaslandırır.
- Cəmiyyətə uyğunlaşmır, onu yenidən yaradır, tarixi prosesləri izah edir və proqnozlaşdırır.
- Bütün bunlar əsasında uğurlu idarəçilik elmi kimi intensiv təkamül keçirir.

Azərbaycançılığın iqtisadi əsasları bunlardır:

- Azərbaycanı xammal istehsal edən ölkədən, hazır məhsul istehsal edən ölkəyə çevirmək.
- Regional iqtisadi zonalar yaratmaq, keçmiş qeyri-səmərəli təsərrüfat sistemindən xilas olmaq.
- Milli sərvət üzərində sərt dövlət nəzarəti qoymaq, "Torpaq kadastrı" yaratmaq, mülkiyyətin əsas növü

elan etmək.

- İqtisadi islahatları ümummilli marağın qorunmasına yönəltmək.
- Müəssisələri modernləşdirmək, iri korporasiyalar yaratmaq.
- Bazarı və valyutanı tənzimləmək.
- Dövlət mülkiyyətinin onun real dəyərindən aşağı satılmasını qadağan edən qanun qəbul etmək.
- İqtisadi müstəqilliyin (İqtisadi millətçiliyin!) hüquqi əsaslarını işləyib hazırlamaq.

Bütün bunlar ümummilli iradəni möhkəmlədir. Bu isə dövlətçiliyin başlıca tələbidir. Azərbaycançılığın (Azərbaycanımız!) taleyi dünya azərbaycanlılarının vətənçilik müstəvisində birliyindən asılıdır.

Xalq qəzeti, 10 aprel 2006-cı il

Dünya Azərbaycanlı Ziyalılarının birinci Forumu Antalyada bir araya gələcək

Pərvanə Sultanova

NAZİM İBRAHİMOV: "DİASPOR QURUCULUĞU İŞİNİN KEYFİYYƏTCƏ YENİ MƏRHƏLƏYƏ QALDIRILMASINDA ZİYALILARIMIZIN MÜHÜM ROLU VAR"

İyunun 4-10-da Türkiyənin Antalya şəhərində Dünya Azərbaycanlı Ziyalılarının birinci Forumu və Azərbaycan türk icmaları rəhbərlərinin birgə konfransı keçiriləcək. Tədbirlərdə ümumilikdə 32 ölkədən 200-dən çox nümayəndə iştirak edəcək. Toplantıya ən çox nümayəndə ilə qatılacaq ölkələr Türkiyə (27 nəfər), Almaniya (25 nəfər), Rusiya (25 nəfər), ABŞ (22 nəfər) və Fransadır (9 nəfər). İştirakçıların 50 nəfərdən çoxu xarici ölkələrdəki Azərbaycan icma və birliklərinin, o cümlədən türk diaspor təşkilatlarının nümayəndələridir. Bu açıqlamanı dünən mətbuat konfransı keçirən Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov verib. O deyib ki, Dünya Azərbaycanlı Ziyalılarının birinci Forumunda müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlı mədəniyyət və incəsənət xadimləri, yazıçı və şairlər, elm adamlarının iştirakı nəzərdə tutulub.

Komitə sədrinin sözlərindən bəlli olub ki, forumun açılışı iyun ayının 5-də olacaq. O deyib ki, ölkə başçısının dəstəyi və Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin təşəbbüsüylə keçiriləcək forumun əsas məqsədi ümummilliyə əhəmiyyət daşıyan və böyük ideoloji məna kəsb edən diaspor quruculuğu işinin keyfiyyətcə yeni müstəviyə qaldırılması üçün dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlı mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin, yazıçı və şairlərin, elm adamlarının bu prosesdə fəal iştirakı yollarını müəyyənləşdirməkdən ibarətdir. Çünki ziyalılarımız sanki diaspor işindən bir qədər kənar qalıblar. Onları diaspor işinə cəlb etmək zəruridir. Bu mənada forum böyük əhəmiyyət kəsb edir.

N.İbrahimov əlavə edib ki, forum cəmiyyətin ən həssas və aparıcı təbəqəsi olan ziyalıların daim ümummilliyə əhəmiyyət daşıyan proseslərin önündə getdiyini nəzərə alaraq, onları milli maraqlarımızın müdafiəsi uğrunda daha sıx birləşdirmək məqsədi daşıyır. Tədbirdə Azərbaycan mədəni irsinin təbliği istiqamətində diaspor təşkilatlarının görə biləcəyi işlərin başlıca istiqamətləri barədə məruzə və təkliflər dinlənəcək.

İyun ayının 6-da isə Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının toplantısının keçirilməsi planlaşdırılır. Toplantıda TADF-in qarşısında duran vəzifələr, təşkilatın fəaliyyətinin keyfiyyətcə yeni müstəviyə qaldırılması ilə bağlı məsələlər müzakirə mövzusu olacaq.

İyun ayının 7-də Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət strategiyasının hazırlanması ilə bağlı məsələləri müzakirə etmək məqsədilə Azərbaycan və Türk icmaları rəhbərlərinin konfransının keçirilməsi nəzərdə tutulub. Konfransda Azərbaycan və Türk icmalarının birgə fəaliyyət strategiyasının hazırlanması ilə bağlı məsələlər müzakirə olunacaq, işçi qrupu yaradılacaq və tərəflər arasında müvafiq razılaşma protokolu imzalanacaq.

İyun ayının 8-də ABŞ-dakı Azərbaycan icmalarının rəhbərlərinin və bu ölkədən dəvət olunmuş azərbaycanlı ziyalıların iştirakı ilə Amerika Azərbaycan Cəmiyyətləri Federasiyasının yaradılması təşəbbüsü ilə bağlı müzakirələrin də keçiriləcəyi gözlənilir. N.İbrahimov deyib ki, bu təşəbbüsün irəli sürülməsində əsas məqsəd Amerikadakı Azərbaycan diaspor təşkilatlarını vahid mərkəzdə birləşdirməkdən ibarətdir. O xatırladı ki, prezident İlham Əliyev ABŞ-a rəsmi səfəri zamanı oradakı diaspor nümayəndələrimiz ilə görüşüb. Həmin görüşdə də Amerikada soydaşlarımızın vahid təşkilatlarının yaradılmasının vaxtı çatdığı vurğulanmışdı. N.İbrahimov hesab edir ki, Amerikada soydaşlarımızı bir araya gətirəcək təşkilatın mərkəzi Vaşinqtonda yerləşməli və həmin qurum daha çox siyasi fəaliyyətlə məşğul olmalıdır. Çünki ABŞ-da güclü erməni diasporu var. Eyni zamanda Azərbaycana qarşı konqresin qəbul etdiyi 907-ci düzəliş hələ də aradan qaldırılmayıb. Bu mənada yaradılacaq vahid diaspora təşkilatımız bu işlərdə Azərbaycana yardımçı ola bilər.

Komitə sədri əlavə edib ki, Antaliya görüşlərində iyun ayının 9-da Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin hesabat seçki konfransına hazırlıqla bağlı müzakirələrin keçiriləcəyi gözlənilir. Müzakirələrdə Avropanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən və AAK üzvü olan Azərbaycan icmalarının rəhbərləri iştirak edəcəklər.

Tədbirə dəvət olunmuş nümayəndə və qonaqların Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri ilə görüşləri də nəzərdə tutulub. Bu görüşlərdə Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının qarşıya qoyduğu vəzifələr, icmalarımızın təşkilatlanması və fəaliyyət göstərdikləri ölkələrin ictimai-siyasi həyatında iştirakı ilə bağlı bir sıra məsələlər müzakirə ediləcək.

Tədbirlər çərçivəsində Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi ilə hazırlanan Dünya Azərbaycanlılarının 2-ci qurultayına həsr edilmiş filmin və "Dünya Azərbaycanlılarının 2-ci qurultayı" kitabının, AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu tərəfindən hazırlanmış "Azərbaycan ədəbiyyatının antologiyası"nın da təqdimatı olacaq.

Tədbirlər başa çatdıqdan sonra Azərbaycan incəsənət ustalarının iştirakı ilə konsert proqramı təşkil olunacaq. N.İbrahimov onu da deyib ki, tədbirlərdə Prezident Aparatının ictimai-siyasi şöbəsinin müdiri Əli Həsənov, mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev, digər dövlət rəsmiləri, millət vəkilləri, incəsənət xadimləri, KİV rəhbərləri iştirak edəcəklər. Forum və digər toplantılar üçün Bakının deyil Antaliyanın ev sahibliyi etməsini isə N.İbrahimov maliyyə vəsaiti ilə əlaqələndirib. O deyib ki, Antaliyada səfər xərcləri daha ucuz başa gəlir. Amma gələcəkdə bu tip tədbirlər Azərbaycanda da düzənlənə bilər.

525-ci qəzet, 19 may 2006-cı il

Prezident İlham Əliyev dünya azərbaycanlılarının rəhbəridir

Rüstəm Xəlilov,

Milli Məclisin deputatı

Dövlət başçısının ABŞ-a səfəri Azərbaycan diasporunun inkişafı və lobbiciliyin formalaşması baxımından çox əhəmiyyətlidir.

Hər şeydən əvvəl, onu qeyd etmək lazımdır ki, cənab İlham Əliyevin ABŞ-a səfəri həm bu gün regionda baş verən mühüm geopolitik hadisələrin fonunda, həm də son 3 ilə yaxın dövrdə ABŞ-Azərbaycan münasibətlərinin inkişaf meyilləri baxımından maraqlı və cəlbedicidir. Bu səfərin yekunları barədə geniş şərh vermək fikrində deyilik, çünki Azərbaycan və dünya ictimaiyyəti bu barədə kifayət qədər məlumatlıdır. Ancaq bir məsələni vurğulamaq lazımdır ki, cənab İlham Əliyevin ABŞ-a səfəri, bu gün dünyanın superdövləti hesab olunan və dünya siyasətinin formalaşmasında istiqamətverici təsirə malik ABŞ dövləti ilə müstəqilliyinin 15-ci ilini yaşayan gənc Azərbaycan Respublikası arasında qarşılıqlı münasibətlərin üfqi istiqamətdə qurulmasını təsdiqlədi.

Keçmiş sovet respublikalarının əksəriyyətindən fərqli olaraq, Azərbaycan Respublikasının suveren və yalnız milli maraqlara uyğun, müstəqil siyasət yürütməsi və bu siyasətə sadıq qalması bir daha özünü göstərdi. Bu, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin siyasətidir, onun vaxtilə əsasını qoyduğu və gələcək inkişaf istiqamətlərini müəyyənləşdirdiyi dövlətçilik prinsipləridir. İndi həmin dəyişməz dövlətçilik prinsipləri üzərində

Prezident İlham Əliyev bu siyasəti uğurla davam və inkişaf etdirir.

Azərbaycan Respublikası ilə ABŞ arasında diplomatik münasibətlər 1992-ci ilin martın 18-də yaradılmışdır, lakin buna baxmayaraq, ikitərəfli əlaqələri daha da genişləndirmək, dövlətlər arasında etimad, tərəfdaşlığı möhkəmləndirmək üçün daha çox iş görmək lazım idi. Bu sözləri ilk dəfə Heydər Əliyev 1993-cü ilin ikinci yarısında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti kimi göstərdi və qısa müddət ərzində də qarşılıqlı münasibətlərdə müsbət dönüşə nail olundu. Təsadüfi deyil ki, bu gün Azərbaycan–ABŞ münasibətlərindən danışarkən artıq kövrək, yenidən qurulan əlaqələrdən deyil, etibarlı tərəfdaşlıq formulundan söhbət açırıq. Bu gün bütün dünyaya aydındır ki, ABŞ Azərbaycanın suverenliyini, müstəqil iqtisadi və siyasi kursunu qəbul edir, ərazi bütövlüyünü və sərhədlərin toxunulmazlığını tanıyır. Dünyanın superdövləti region ölkələri arasında Azərbaycanın xüsusi çəkisi, geopolitik məsələlərə mövqeyi ilə hesablaşır. Bu, düşünülmüş, uzaqgörən iqtisadi, siyasi və demokratik islahatların, müstəqil dövlətçilik prinsiplərinin sözdə deyil, əməldə tətbiqinin nəticəsidir.

Cənab Prezidentin ABŞ-a səfərinin yekunlarını qısaca olaraq belə bir formul ilə qeyd etmək olar. Azərbaycan–ABŞ əlaqələri bərabər, tamhüquqlu, suveren dövlətlərin strateji əməkdaşlığıdır. Qarşılıqlı münasibətlər etibarlı tərəfdaşlıq və səmimiyyət üzərində qurulmuşdur. ABŞ Azərbaycanın xarici siyasi kursunu, 2001-ci ildən əsası qoyulmuş antiterror koalisiyasına qoşulmasını və bu xüsusda fəaliyyətini təqdir edir, artıq “beynəlxalq münaqişə statusu” almış Ermənistan–Azərbaycan Dağlıq Qarabağ probleminin həllində vasitəçilik

missiyasını həyata keçirir, ölkəmizin suveren hüquqlarına bu kontekstdə də hörmətlə yanaşdığını bəyan edir. Eyni zamanda, irimiqyaslı beynəlxalq iqtisadi layihələrdə Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləməklə, regionun sosial-iqtisadi coğrafiyasında ölkəmizin liderliyini qəbul edir.

Təbii ki, yuxarıda qısaca sadalanan bu məsələlər Prezident İlham Əliyevin ABŞ-a səfəri ilə bağlı yekun mülahizələrin yalnız qısa xülasəsi kimi qəbul olunmalıdır, çünki bu 4 günlük səfərin zəngin proqramı, müzakirə və həll olunan məsələlərin aktuallığı, keçirilən görüşlərin sayı və çeşidləri baxımından əldə olunan nəticələri nəinki bir yazıda əhatə etmək mümkün deyil, bu barədə müşahidəçilər və analitiklər hələ xeyli müddət dərin tədqiqatlar apara biləcəklər və bu belə də olacaq.

Bütün bunlarla yanaşı, Prezident İlham Əliyevin ABŞ-a səfərinin daha bir cəhətini xüsusi vurğulamaq yerinə düşərdi. ABŞ-da yaşayan Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüş və burada müzakirə olunan məsələləri nəzərdən keçirdikdə, yuxarıda qısa şəkildə sadalanan nəticələrə yeni bir çalar da əlavə olunur. Bu da ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin siyasətidir: Dünya azərbaycanlılarını müstəqil Azərbaycan Respublikasının dövlətçilik işığı ətrafında birləşdirmək. ABŞ kimi bir ölkədə Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin əhəmiyyəti və zəruriliyini Prezident İlham Əliyev çox sadə və dürüst şəkildə, incə diplomatik üsulla belə açıqlamışdır:

“Ölkənin maraqlarını təmin etmək üçün onun daxilində gedən proseslər kifayət etmir. Biz nə qədər çalışsaq, öz diplomatik səylərimizi nə qədər artırırsa da, yenə də diasporun köməyinə, dəstəyinə böyük ehtiyac vardır. Çünki siz burada yaşayırsınız, Amerika vətəndaşlarısınız. Siz öz səsini ucaldanda yəqin ki, bu, daha yaxşı eşidilir, nəinki biz hansısa məsələni qaldıranda. Ona görə gərək biz hamımız bu imkanlardan səmərəli istifadə edək. Azərbaycan nə qədər güclü olsa, yəqin ki, sizin üçün də bir o qədər yaxşı olar. Azərbaycanın dünyadakı mövqeyi, hörməti artdıqca, əlbəttə, hər bir azərbaycanlı bundan qürur hissi duyur, vətənpərvər insanlar kimi siz bununla fəxr edirsiniz. Eyni zamanda, sizin buradakı mövqeyiniz nə qədər möhkəm olsa, Azərbaycanın maraqları da bir o qədər təmin ediləcəkdir.”

Təkcə bu iqtibasdan görünür ki, cənab Prezident bütün diplomatik vasitələr, daxili və xarici siyasətin uğurlu aparılması ilə yanaşı, ABŞ-da Azərbaycan icmasının fəaliyyətinin təşkilinə necə böyük önəm verir. Prezident Amerikada Azərbaycan icmasının nümayəndələri ilə görüşündə Azərbaycan dövlətinin diaspora siyasətinin ümumi konturlarını və konkret fəaliyyət mexanizmini tam şəkildə açıqladı. Həm də bu, təkcə ABŞ-dakı Azərbaycan icmasının fəaliyyətinə aid deyil, bütövlükdə dünyanın onlarla ölkəsində yaşayan 40 milyondan artıq azərbaycanlının yaxın onillikdə fəaliyyət istiqaməti və lobbicilik siyasətinin başlanğıcıdır.

Bu siyasətin reallaşması, respublikamızın hüdudlarından kənarında yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması və lobbicilik fəaliyyətinə istiqamətləndirilməsi üçün Azərbaycan dövlətinin başçısı tərəfindən ölkədaxili və xarici siyasət kursunda tələb olunan hər cür şərait yaradılmışdır. Artıq Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq aləmdə nüfuzu və müsbət imicinə kölgə salmaq cəhdində buluna bilən mənfur qüvvələrin qarşısında yekdil, düşünülmüş və son məqsədə düzgün hesablanmış bitkin strategiya var. Dövlətlərarası strateji tərəfdaşlığı təmin edən Prezident, eyni zamanda, ayrı-ayrı ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın da fəaliyyət strategiyasının müəyyənləşdirilməsinə öz töhfəsini verir. Bu, “Mən hər bir azərbaycanlının Prezidenti olacağam” deyən Cənab

İlham Əliyevin, həqiqətən, dünyanın istənilən nöqtəsində yaşayan soydaşlarımızın istiqamətvericisi, rəhbəri olduğunu bir daha təsdiqləyir.

Sonda bütün bu nailiyyətlərin əldə olunması, dövlətimizin bugünkü səviyyədə inkişafı və möhkəmlənməsi üçün təməl daşını qoymuş ümummilli lider Heydər Əliyevi bir daha xatırlamaq istərdim. Bu böyük insanın anadan olmasının 83-cü ildönümünü bugünlərdə bütün Azərbaycan xalqı, xaricdə yaşayan soydaşlarımız ehtiramla qeyd edirlər. Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu dövlətçilik prinsipləri, iqtisadi, sosial, hüquqi, demokratik islahatlar, xarici siyasət kursu ilə yanaşı, onun AZƏRBAYCANÇILIQ fəlsəfəsi də bu gün yaşayır və layiqli davamçısı tərəfindən inkişaf etdirilir. Dünya azərbaycanlılarının harada yaşamalarından asılı olmayaraq, Azərbaycan Respublikasını öz Vətənləri, mənəvi və ideoloji beşiyi saymaq siyasəti öz bəhrəsini artıq verir. Hər birimiz bu siyasətin daha uğurla davam etdirilməsi üçün əlimizdən gələni etməliyik. Fikrimizcə, məhz bu cür fəaliyyətimizlə biz bu böyük insanın ölməz ruhu qarşısında öz borcumuzu verə bilərik. Onun ruhu qarşısında ən böyük xidmət də əsasını qoyduğu siyasətin və prinsiplərin davam etdirilməsinə çalışmaqdır.

Xalq qəzeti, 19 may 2006-cı il

Dünya Azərbaycanlıları mütəşəkkil qüvvəyə cevrilir

Prezident İlham Əliyev azərbaycançılıq ideologiyasının xaricdə yaşayan soydaşlarımızın mənəvi-siyasi birliyinin əsas istinad nöqtəsinə çevrilməsi istiqamətində məqsədyönlü iş aparır

Xalid Niyazov

Müasir dövrdə diaspor quruculuğunun konkret zamanla məhdudlaşmayan, strateji əhəmiyyət daşıyan, daimi fəallıq və zəhmət tələb edən uzunmüddətli proses olduğunu xüsusi vurğulamağa ehtiyac yoxdur. Elə buna görə də bu sahədə qazanılmış nailiyyətləri, qarşıda duran mühüm vəzifələri vaxtaşırı müzakirə etmək zərurəti yaranır

Müasir dövrdə diaspor quruculuğunun konkret zamanla məhdudlaşmayan, strateji əhəmiyyət daşıyan, daimi fəallıq və zəhmət tələb edən uzunmüddətli proses olduğunu xüsusi vurğulamağa ehtiyac yoxdur. Elə buna görə də bu sahədə qazanılmış nailiyyətləri, qarşıda duran mühüm vəzifələri vaxtaşırı müzakirə etmək zərurəti yaranır. Müxtəlif səbəblərdən xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızla əlaqələrin genişləndirilməsini xarici siyasətdə prioritet istiqamətlərdən biri kimi nəzərdən keçirən Azərbaycan hakimiyyəti ölkədəki sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının mahiyyətinə uyğun olaraq diaspor quruculuğu sahəsində dövrün nəbz və tələbləri ilə səsleşən genişmiqyaslı tədbirlərin həyata keçirilməsini son dərəcə vacib sayır. Bu yöndə aparılan dövlət siyasətinin mahiyyəti dünya azərbaycanlılarının potensial imkanlarını müstəqil dövlət quruculuğu prosesində meydana çıxan müxtəlif problemlərin həlli naminə səfərbər etmək, milli birliyə, həmrəyliyə və mütəşəkkiliyə nail olmaqdır.

Azərbaycançılıq: ideyadan ideologiyaya

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin 8 fevral 2006-cı il tarixli sərəncamı ilə martın 16-da Bakı şəhərində Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının keçirilməsi diaspor quruculuğu işinə yeni nəfəs verməklə respublikanın çağdaş tarixində ən əlamətdar hadisələrdən biri kimi mühüm aktualıq kəsb edir. Sərəncamda göstəriləyi kimi, ölkədə diaspor quruculuğu prosesi ulu öndərimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olmaqla, bu xarüqələdə şəxsiyyətin böyük uzaqgörənliklə irəli sürdüyü azərbaycançılıq ideologiyasına əsaslanır. Azərbaycanın beynəlxalq imicinin yüksəldilməsində və mövqələrinin güclənməsində, diaspor hərəkatının geniş vüsət almasında müxtəlif səbəblərdən dünyaya səpələnmiş soydaşlarımızın geniş imkan və potensialını nəzərə alan ümummilli liderimiz 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra bu sahəyə xüsusi diqqətlə yanaşmışdır. Heydər Əliyev peşəkar siyasətçi və strateq olaraq çıxışlarında hər zaman xüsusi vurğulamışdır ki, əcnəbi ölkələrdə güclü diaspor və lobbi formalaşdırmadan xarici siyasətdə qarşıya qoyulmuş strateji hədəflərə çatmaq, milli maraq və mənafələri beynəlxalq səviyyədə müdafiə etmək qeyri-mümkündür.

Ulu öndərimizin təşəbbüsü ilə 2001-ci il noyabrın 9-10-da Bakıda keçirilmiş Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı xaricdəki soydaşlarımızın ümumi məqsəd, vahid azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşməsi yolunda mühüm əhəmiyyət kəsb etmiş, diaspor hərəkətinin tarixində keyfiyyətə yeni mərhələnin başlanğıcını qoymuşdur.

Ümummillə liderimizin diaspor quruculuğu sahəsindəki fəaliyyətini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev ölkə hüdudlarından kənarında yaşayan soydaşlarımızda milli ruhun yüksəldilməsinə, onların vahid ideologiya və məqsədlər ətrafında vəhdətinə çalışır. Dövlət başçısı hələ 2004-cü il iyulun 27-də diplomatların iştirakı ilə Xarici İşlər Nazirliyində keçirilən toplantıda diaspor quruculuğu fəaliyyətinə xüsusi diqqət yetirilməsinin vacibliyini önə çəkmiş, zəruri tapşırıq və tövsiyələrini vermişdir. Son iki ildə bu yöndə ardıcıl və sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin edən Prezident İlham Əliyev müxtəlif ölkələrə səfərləri çərçivəsində soydaşlarımızla keçirdiyi görüşlərdə milli diaspor təşkilatlarının vahid, mütəşəkkil qüvvə kimi təşkilatlanmasının zəruriliyini önə çəkmiş, bu prosesin ideoloji-siyasi konturlarını müəyyənləşdirmişdir. 2006-cı ilin büdcə zərfində diaspor quruculuğu sahəsinə 5 milyon manatın ayrılması da həmin diqqət və qayğının bariz nümunəsi kimi dəyərləndirilə bilər.

Azərbaycan xalqının əvəzsiz milli sərvəti olan müstəqilliyin son 15 ildə əzmlə qorunub saxlanması, demokratik və hüquqi dövlət quruculuğu istiqamətində mühüm addımların atılması, Avratlantik məkana inteqrasiya siyasətinin ardıcıl surətdə həyata keçirilməsi, ciddi elmi əsaslara söykənən sosial-iqtisadi siyasət strategiyasının reallaşdırılması respublikamızı intensiv inkişaf yoluna çıxarmışdır. Respublikamızın inkişaf və tərəqqi yolunda əldə etdiyi böyük nailiyyətlərdə dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan, ürəklərində azərbaycançılıq amalı daşıyan həmvətənlərimizin də müstəsna payı var. Azərbaycanın inamla irəliləyərək iqtisadi artım tempinə görə dünyanın lider dövlətinə çevrilməsi, Cənubi Qafqazda əsas söz və nüfuz sahibi kimi çıxış etməsi dünyanın müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş həmvətənlərimizi daha da ruhlandırılmış, onların müstəqil dövlətimizin xoşbəxt sabahına inamını, ümidlərini artırmış, milli maraqlar ətrafında daha sıx birləşməsinə ciddi zəmin yaratmışdır. Qazanılmış nailiyyətlər ölkə daxilində milli birlik və vətəndaş sülhünün möhkəm əsaslarla intişar tapmasına, dünya azərbaycanlıları arasında həmrəyliyin təmin olunmasına, onların tarixi Vətənlə əlaqələrinin genişlənməsinə səbəb olmuşdur.

Diaspor - ölkəmizin dünyaya açılan nəfəslisi

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının keçirilməsində əsas məqsəd hesabat dövründə diaspor quruculuğu istiqamətində görülmüş işləri dəyərləndirmək, habelə xaricdə yaşayan soydaşlarımızın üzleşdiyi bəzi problemləri, yaşadıkları ölkələrin iç siyasətinə təsir imkanlarını öyrənmək, onların tarixi Vətənlə daha geniş əlaqələrinin qurulmasına xidmət edən tədbirlərin hazırlanmasını təmin etməkdən ibarət olmuşdur. 16 mart 2006-cı il tarixdə keçirilmiş qurultayda Azərbaycan diasporunun hazırkı vəziyyəti müzakirə edilmiş, bu sahədə çalışan təşkilatların fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi işinin təkmilləşdirilməsi, ölkə həqiqətlərinin, xalqımıza qarşı törədilmiş terror və soyqırımı aktları ilə əlaqədar çoxsaylı faktların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının daha müasir metodlarının hazırlanması, digər xalqların diaspor təşkilatları ilə əlaqələrinin gücləndirilməsi məsələləri

xüsusilə önə çəkilmişdir. Yüksək mütəşəkkillik və ruh yüksəkliyi ilə başa çatan qurultayın nəticəsi kimi Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması barədə qərarın qəbul edilməsi, dünya azərbaycanlılarına müraciətin, habelə Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü ilə bağlı xüsusi bəyanatın, işğal olunmuş ərazilərdə tarixi abidələrimizin, mədəni irsimizin dağıdılması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciətlərin və digər sənədlərin qəbulu istər təbliğati, istərsə də səmərəli əks-hücumun təşkili baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir.

Bu gün Azərbaycan öz inkişafının elə bir yüksək mərhələsinə qədəm qoyub ki, ölkənin bütün həyati əhəmiyyətli sahələrdə qazandığı böyük uğurların beynəlxalq səviyyədə geniş təbliğinə ehtiyac var. Prezident İlham Əliyevin qurultaydakı proqram xarakterli, dərin məzmunlu nitqi də məhz diaspor quruculuğu sahəsində perspektiv fəaliyyət prioritetlərinin müəyyənləşdirilməsi baxımından son dərəcə maraqlı doğurur. Dövlət başçısı bütün sahələrdə yüksək dinamizmlə inkişaf edən Azərbaycanın beynəlxalq arenadakı nüfuz və mövqelərinin daha da gücləndirilməsini, respublikamız haqqında tam obyektiv, dolğun informasiyaların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasını milli diaspor təşkilatları qarşısında vacib məsələ kimi müəyyənləşdirmişdir. Son illər Cənubi Qafqazda həyata keçirilən bütün global enerji və kommunikasiya layihələrinin lokomotivi qismində çıxış edən Azərbaycan dünyada kifayət qədər tanınsa da, bu sahədə hələ çox iş görülməli, erməni lobbisinin, bütövlükdə isə anti-azərbaycançı şəbəkənin ölkəmizə qarşı apardığı əks-təbliğatın qarşısı daha müasir, səmərəli vasitələrlə alınmalıdır. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyev Dünya azərbaycanlılarının II qurultayındakı çıxışında bu məsələyə xüsusi diqqət ayırmış, respublikamız haqqında məlumat qıtlığının tamamilə aradan qaldırılması vacibliyini bəyan etmişdir: "Azərbaycanın addımları bütün sahələrdə, o cümlədən xarici siyasətdə müsbət nəticələrini verməkdədir. Sizə bildirmək istəyirəm ki, son iki il ərzində Azərbaycanın 21 səfirliyinin açılması haqqında qərarlar verilibdir. İndi Azərbaycanın müxtəlif ölkələrdə 46 səfirliyi olacaq ki, onların da 21-nin açılması haqqında son iki ildə qərar verilibdir. Onların bəziləri açılıb fəaliyyət göstərir, bəziləri isə bu yaxınlarda açılacaqdır. Bu nə deməkdir?! O deməkdir ki, Azərbaycan öz xarici siyasətini daha da dolğun, hərtərəfli şəkildə aparacaqdır. Çünki - yəqin siz də bunu hiss edirsiniz, biz də bunu bilirik - əfsuslar olsun ki, Azərbaycan həqiqətləri dünya ictimaiyyəti tərəfindən o qədər də yaxşı dərk edilmir. Məlumat qıtlığı var, bəzi hallarda informasiya blokadası ilə də üzləşirik. Çünki bizim əleyhimizə dünyanın erməni lobbisi fəaliyyət göstərir və hər vəchlə çalışır ki, Azərbaycanı ləkələsin, Azərbaycanda gedən proseslərə mənfi don geyindirsin və beləliklə, Azərbaycanı təcrid edilmiş vəziyyətə salsın".

Müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar, ilk növbədə, öz milli kimliklərini dərk etməli və qorumalı, Azərbaycanın dilini, mədəniyyətini, incəsənətini, mütərəqqi ənənələrini, tarixini yaşatmalı, inkişaf etdirməlidirlər. Hər bir xalqın mövcudluğunun ideoloji-siyasi və mənəvi təməl prinsipi kimi nəzərdən keçirilən bu meyarlar xaricdəki soydaşlarımız üçün də əsas olmalı, daim diqqətdə saxlanılmalıdır. Bu, bütün dünyada yaşayan soydaşlarımızın mədəni-mənəvi birliyinin təminatı baxımından bəlkə də ən mühüm şərtidir. Zəngin milli-mənəvi irsi ilə dünyanın ən qədim etnoslarından biri kimi tanınan azərbaycanlılar haqqında xarici ölkələrdə obyektiv rəyin formalaşdırılması məhz bu prinsiplərə riayət olunmasından keçir. Bunun üçün xaricdəki soydaşlarımızı birləşdirən diaspor təşkilatları yüksək fəallıq nümayiş etdirərək yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi həyatına geniş təsir imkanları əldə etməyə, müəyyən mövqelərə malik olmağa çalışmalıdır. Yalnız

bu halda Azərbaycan haqqında məlumat qıtlığını aradan qaldırmaq, ölkə reallıqlarını beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaq mümkündür. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin qurultayda tövsiyə etdiyi kimi, Azərbaycanda gedən proseslər dünya dövlətləri üçün açıq olmalıdır: "Bizə o lazımdır ki, Azərbaycanda gedən proseslər dünya üçün açıq olsun. Son iki il yarım ərzində mən çoxsaylı xarici səfərlər etmişəm. Mənim müxtəlif qonaqlarla çox görüşlərim olubdur. Görürəm ki, Azərbaycana ilk dəfə gələn qonaqlar tam başqa fikirlə gəlirlər. Amma burada reallıqları, ab-havanı görəndə, Azərbaycanın ümumi inkişafını, cəmiyyətdə hökm sürən dözümlülüyü, tolerantlığı, qonaqpərvərliyi, vətəndaş həmrəyliyi görəndə Azərbaycandan tamamilə başqa fikirlə ayrılırlar. Ona görə diasporun fəaliyyəti məhz bu istiqamətdə də öz töhfəsini verməlidir və bunu etmək üçün diaspor daha da möhkəm təşkilatlanmalıdır".

Diaspor həm də ideoloji rüpondur

Respublikamızın sosial-iqtisadi sahədə qazandığı nailiyyətlərin dünya miqyasında təbliğ olunması beynəlxalq əməkdaşlıq əlaqələrinin gücləndirilməsi baxımından da olduqca vacibdir. Azərbaycanın zəngin təbii resurslara, habelə Şərqlə Qərbi qovuşduran əlverişli tranzit imkanlarına malik olması, qlobal layihələrin həyata keçirilməsində əsas tərəf kimi iştirak etməsi, eləcə də balanslaşdırılmış xarici siyasət yeritməsi onun dünyanın siyasi mənzərəsini müəyyən edən aparıcı dövlətlərlə əlaqələrinin genişlənməsinə münbit imkanlar açır. Qlobal iqtisadi layihələrin uğurla həyata keçirilməsi təkcə iqtisadi deyil, həm də siyasi aspektdən Azərbaycan üçün son dərəcə faydalıdır. Prezident İlham Əliyev haqlı olaraq hesab edir ki, sosial-iqtisadi sahədəki uğurlar xaricdə yaşayan soydaşlarımızın müstəqil respublikamızla bağlı dolğun və hərtərəfli təbliğat aparması, habelə Azərbaycana investisiya qoyuluşunu təşviq etməsi baxımından daim istinad ediləcək zəngin informasiya bankı rolunu oynayır. "Azərbaycanın neft strategiyası uğurla icra edilir. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri bu il istismara veriləcəkdir. Bizim enerji daşıyıcılarımız dünya bazarına, Avropa bazarına çatdırılacaqdır. İlk növbədə biz bundan çox böyük iqtisadi mənfəət götürəcəyik. Bu, bizə imkan verəcək ki, ölkəmizi ən yüksək səviyyədə inkişaf etdirək və müasirləşdirək. Digər tərəfdən, o da heç bir şübhə doğurmur ki, Azərbaycanın bölgədəki, qitədəki, dünyadakı mövqeləri möhkəmlənəcəkdir. Çünki Azərbaycan Avropa və dünya istehlakçıları üçün çox önəmli ölkəyə çevrilir. Bu, bizim gücümüzü, önəmimizi artırır, sözümüzün çəkisini artırır və milli maraqlarımıza xidmət edir", - deyər Azərbaycan Prezidenti qurultaydakı dərin məzmunlu nitqində bildirmişdir. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Cənubi Qafqazın ən ciddi problemi kimi indiyə qədər həllini tapmaması bütövlükdə Xəzər hövzəsi regionunda sülhə, sabitliyə və iqtisadi əməkdaşlığa potensial təhlükə mənbəyi kimi çıxış edir. Cənab İlham Əliyev qatıldığı bütün mötəbər toplantı və görüşlərində olduğu kimi, qurultayda da Dağlıq Qarabağ probleminə toxundu: Azərbaycanın 20 faizdən artıq ərazisini işğal altında saxlayan bu təcavüzkar dövlətin ən müxtəlif səviyyələrdə ifşası, erməni lobbisinin respublikamıza qarşı apardığı bədnam təbliğata qarşı effektiv əks-hücumun təşkili prosesində müvafiq dövlət və qeyri-dövlət qurumları ilə yanaşı, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların da fəal mövqe tutması son dərəcə vacibdir.

Beynəlxalq hüquq normaları, o cümlədən bir sıra mötəbər təşkilatların münaqişə ilə bağlı prinsiplər mövqeyi Ermənistanın cəfəng iddialarının həm hüquqi, həm də siyasi baxımdan əsassızlığını tamamilə sübuta yetirir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələrində Azərbaycanın suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə, sərhədlərinin toxunulmazlığına hörmət ifadə edilmiş və zor işlədilməklə sərhədlərin dəyişdirilməsinin yolverilməzliyi birmənalı qeyd olunmuşdur. Bu sənədlərdə silahlı əməliyyatlara və düşmənçilik hərəkətlərinə son qoyulması, erməni silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən dərhal, tamamilə və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb edilmişdir. Son illərdə isə rəsmi Bakının diplomatik fəallığının güclənməsi ölkə həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması sahəsində ardıcıl və sistemli fəaliyyətin həyata keçirilməsi ilə müşayiət olunur. Nəticədə Ermənistanın beynəlxalq hüquq norma və prinsiplərinə əməl etməyən təcavüzkar dövlət olması faktı indi bir çox dünya dövlətləri tərəfindən tanınır. Ölkə Prezidentinin münaqişə ilə bağlı bütün çıxışlarını dərin pragmatizm və konstruktiv optimizmə köklənmiş qətiyyət səciyyələndirir. Konkret situasiyada "Ən yaxşı müdafiə hücumdur" postulatı özünü doğruldur - Azərbaycan gerçəkliklərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində görülən işlər rəsmi Yerevanın diplomatik mövqelərinin zəifləməsi ilə nəticələnir. Ötən ilin yanvarında AŞ PA-nın Ermənistanı təcavüzkar kimi tanıması da bunun bariz təsdiqidir. Təşkilatın 2005-ci il 1416 sayılı qətnaməsində Azərbaycan ərazilərinin ermənilər tərəfindən işğal olunduğu və separatçı qüvvələrin Dağlıq Qarabağ bölgəsinə nəzarət etdiyi göstərilmiş, münaqişə ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrində əks olunmuş tələblərin yerinə yetirilməsinin və silahlı qüvvələrin işğal olunmuş ərazilərdən çıxarılmasının vacibliyi vurğulanmışdır. Bu tələblər AŞ PA-nın 2005-ci il 1690 sayılı tövsiyəsində də öz əksini tapmışdır. Eləcə də ATƏT-in faktaraşdırıcı missiyası nümayəndələrinin 2005-ci ilin martında Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə səfəri zamanı orada ermənilərin kütləvi şəkildə qeyri-qanuni məskunlaşdırıldığı təsdiq olunmuş, bu fakt təşkilatın yekun hesabatında özünə yer almışdır.

Soydaşlarımız Azərbaycan üçün əhəmiyyət kəsb edən bütün məsələlərdə Prezidentin yanındadırlar

Dünyada gedən qloballaşma prosesinin sivilizasiyalararası dialoqu zərurətə çevirdiyi bir vaxtda Ermənistan beynəlxalq hüququn əsas norma və prinsiplərinə etinasızlıq göstərməklə özünü ifşa edir, strateji layihələrdən kənar saxlayır. Azərbaycan diasporunun nümayəndələri bu və digər mühüm faktlardan maksimum dərəcədə səmərəli yararlanmalı, yaşadıkları ölkələrdə Ermənistanın ifşası istiqamətində ciddi iş aparmalıdırlar. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin qurultayda bəyan etdiyi, regionda milli düşmənçilik və ədavət yaradan təcavüzkar erməni separatizminin, erməni diasporu və lobbisi tərəfindən irəli sürülən cəfəng iddiaların, tarixi saxtakarlıqların qarşısının alınması xaricdəki soydaşlarımızın üzərinə düşən ən vacib vəzifələrdən biridir: "Beynəlxalq hüquq normaları hamı üçün eyni olmalıdır. Heç kim heç bir müstəsna yanaşmaya, yaxud da hüquqa malik ola bilməz. Beynəlxalq hüquq normaları tələb edir ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunmalıdır. Bizim ərazi bütövlüyümüz bütün dünya tərəfindən qəbul edilir, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən, bütün təşkilatlar tərəfindən tanınmışdır. Ona görə Ermənistanın işğalçı qüvvələri işğal olunmuş torpaqlardan çıxmalıdır, Azərbaycan vətəndaşları öz dədə-baba torpaqlarına, o cümlədən Dağlıq

Qarabağa qayıtmalıdırlar. Ondan sonra Ermənistanla Azərbaycan arasında normal münasibətlər bərpa oluna bilər. Biz ancaq bu yolla sülh sazişinə imkan verə bilərik. Biz Dağlıq Qarabağın heç vaxt - nə bu gün, nə sabah, nə 10 ildən sonra, nə də 100 ildən sonra Azərbaycandan ayrılmasına razılıq verməyəcəyik".

Ümummilli mənafeələrin qorunmasına yönəlmiş bu və digər vəzifələrin həyata keçirilməsi üçün, ilk növbədə, azərbaycanlıların xaricdəki diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin daha da gücləndirilməsinə, onların daha sıx əlaqələndirilməsinə, mütəşəkkilliyinin təmin olunmasına böyük ehtiyac duyulur. Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının ən mühüm nəticələrindən biri də məhz bu sahədə daha müasir, çevik və işlək fəaliyyət mexanizmlərinin aşkara çıxarılması və onların praktik tətbiq metodlarının hazırlanmasıdır. Dünya azərbaycanlılarının tarixi Vətənlə əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, bu sahədə hüquqi, siyasi, ictimai və mədəni əsasların gücləndirilməsi dövrün tələbindən irəli gələn obyektiv zərurətdir. Dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq, hər bir azərbaycanlı Azərbaycan dövlətinin, cəmiyyətinin problemləri ilə yaşamalı, onların həlli üçün mənəvi məsuliyyət hiss etməlidir. Eynilə Azərbaycan hökuməti də vətənimizin getdikcə artan maddi və mənəvi gücündən, siyasi nüfuzundan bütün dünya azərbaycanlılarının bəhrələnməsinə şərait yaratmalı, onların hüquq və mənafeələrinin qorunması üçün istifadə etməlidir.

Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi bu prioritetlərə əsaslanaraq son illər milli diaspor quruculuğu sahəsində uğurlu nəticələr əldə etmişdir. Müxtəlif ölkələrdəki Azərbaycan icmalarının fəaliyyətinin gücləndirilməsi, çevikliyin artırılması, bu təşkilatların vahid mərkəz ətrafında birləşdirilməsi əsas strateji məqsədlərdən biri kimi qəbul edilərək bu istiqamətdə müvafiq addımlar atılmışdır. Diaspor quruculuğu sahəsində həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü iş nəticəsində Amerika, Avropa, Asiya və Şimali Afrikanın ayrı-ayrı ölkələrində 80-dən çox yeni azərbaycanlı icması yaradılmış, bununla da xaricdəki soydaşlarımızı birləşdirən qurumların sayı 300-ü ötmüşdür. Hazırda bir ölkə daxilində fəaliyyət göstərən ayrı-ayrı icma və qurumların tədricən vahid mərkəzdə birləşməsi prosesi başlanmışdır. Ukrayna (1997-ci il) və Rusiyanın (2000-ci il) ardınca, 2004-cü ilin mayında 18 icma və təşkilatı birləşdirən Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının təsis konfransı keçirilmiş, 2005-ci ilin aprelində isə Kanadada Azərbaycan Təşkilatları Federasiyası yaradılmışdır. 2004-cü ilin aprelində Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin təsis edilməsi isə soydaşlarımızın artıq qitə miqyasında təşkilatlanmağa başladıklarını nümayiş etdirmişdir.

Həmvətənlərimizin təşkilatlanması prosesinin daha geniş vüsət almasını, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların öz milli-mənəvi, əxlaqi dəyərlərini qorumaqla bu qlobal prosesdən kənar qalmamasını təmin etmək məqsədilə 2003-cü ilin aprelində Almaniyanın Mayns şəhərində Dünya azərbaycanlıları diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I forumu keçirilmişdir. Forumda Azərbaycan diasporunun problemləri barədə səmərəli fikir mübadiləsi aparılmış, icma və birliklərin fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi, Avropa azərbaycanlılarının vahid bir təşkilatda birləşdirilməsi ideyası gündəliyə gətirilmişdir. 2004-cü ilin mayında isə qardaş Türkiyə Respublikasının İsgəndərün şəhərində Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyası təsis olunmuşdur. Türkiyədə fəaliyyət göstərən ayrı-ayrı Azərbaycan dərnəklərini, müxtəlif qurumları və onların timsalında burada yaşayan bütün həmvətənlərimizi öz ətrafında sıx birləşdirmək yeni federasiyanın əsas məqsədlərindəndir. 2005-ci ildə Kanadanın Toronto şəhərində Azərbaycan Təşkilatları Federasiyası təsis edilmişdir. Hazırda

dünyanın digər qitələrində də Azərbaycan icma və birliklərinin fəaliyyətlərinin mərkəzləşdirilməsi istiqamətində addımlar atılır.

Dünya azərbaycanlıları bütöv və qüdrətli Azərbaycan uğrunda

Qurultayda bu sahədə son illər həyata keçirilən kompleks tədbirləri razılıqla vurğulayan Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev xaricdəki soydaşlarımıza və müvafiq dövlət qurumlarına görülmüş işlərlə kifayətlənməməyi, daha böyük nəticələrə nail olmağı tövsiyə etmişdir. Dövlət başçısı eyni zamanda diaspor quruculuğu işinin digər ölkə və qitələr üzrə də davam etdirilməsi, proses başa çatdıqdan sonra isə dünya azərbaycanlılarının vahid təşkilatının yaradılması üçün müvafiq addımların atılması zərurətini önə çəkmişdir. Dövlət başçısının dərin məzmunlu nitqi, dəyərli tövsiyələri əsasında qurultay iştirakçıları milli diaspor quruculuğu prosesinə mühüm töhfə verəcək bir sıra vacib qərarlar qəbul etmişlər. Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması prosesini keyfiyyətcə təkmilləşdirmək, diaspor təşkilatlarının fəaliyyətini daha səmərəli şəkildə əlaqələndirmək, Azərbaycanla bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işinin müasir tələblər səviyyəsində qurulmasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması barədə qərarın qəbul olunması da qurultayın ən mühüm nəticələrindən biri kimi vurğulanmalıdır.

Bu gün xaricdə yaşayan soydaşlarımızın üzərinə düşən mühüm vəzifələrdən biri də Azərbaycanda müxtəlif iqtisadi layihələrin icrasına dəstək vermək, yaşadıkları ölkələrdə sərmayə qoyuluşunu geniş təşviq etməkdir. Ölkəmizdə azad rəqabət və sahibkarlıq mühitinin hökm sürməsi, xarici sərmayələrə dövlət təminatının olması xaricdə yaşayan soydaşlarımıza bu yöndə fəal iş aparmaq üçün geniş imkanlar açır. Bu gün xaricdə yaşayan soydaşlarımız arasında dünya miqyasında tanınan nüfuzlu sahibkarlar, iş adamları var. Onlar bu prosesdə bilavasitə iştirak etməli, Azərbaycan iqtisadiyyatına sərmayə qoymaqla dinamik inkişaf prosesinə töhfə verməli, eyni zamanda öz kapitalarını artırmalıdırlar. Yeri gəlmişkən, 2002-ci ildə Milli Məclisdə qəbul olunmuş "Xaricdə yaşayan azərbaycanlılara dövlət qayğısı haqqında" qanun xaricdəki azərbaycanlılara dövlət qayğısının hüquqi əsaslarını müəyyənləşdirir. Qanuna əsasən, xaricdə yaşayan, fəaliyyət göstərən soydaşlarımızın hüquqları Azərbaycan dövləti səviyyəsində qorunur. Habelə, imkanlı azərbaycanlıların ölkə iqtisadiyyatına sərmayə qoyması üçün qanunda müəyyən vergi və gömrük güzəştləri də nəzərdə tutulur. Qurultayda sosial-iqtisadi inkişaf proqramlarının həyata keçirilməsinə xaricdə yaşayan azərbaycanlı iş adamlarının geniş cəlb edilməsi məqsədilə hərtərəfli şəraitin yaradılmasının məqsədəuyğunluğu fikri bir daha önə çəkilmiş, bu məqsədlə xüsusi forumun keçirilməsi tövsiyə olunmuşdur.

Nəhayət, Azərbaycana strateji müttəfiq olan bir sıra ölkələrlə diaspor quruculuğu və lobbicilik sahəsində fəaliyyətin əlaqələndirilməsi Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının ən yaddaqalan və vacib qərarlarından biridir. Bu baxımdan qardaş Türkiyə ilə əməkdaşlığın gücləndirilməsi məsələsinin xüsusi önə çəkilməsi heç də təsadüfi deyildir. Qurultayın qətnaməsində də vurğulandığı kimi, tarixən bir-birinə qırılmaz tellərlə bağlı olan xalqlarımız çətin məqamlarda çiyin-çiyinə verərək qardaş köməyini bir-birindən əsirgəməmişlər. Türk dünyasının iki böyük şəxsiyyətinin - Mustafa Kamal Atatürkün "Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri

bizim kədərimizdir" və Heydər Əliyevin "Biz bir millət, iki dövlət" kəlamları qarşılıqlı əlaqələrimizin dərin tarixi köklərini ifadə edərək siyasi, iqtisadi və mədəni əməkdaşlığımızın təməl prinsiplərini müəyyənləşdirmişdir.

Son illər iki qardaş ölkənin diasporlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi ciddi uğurlara yol açmış, xüsusilə Avropa Şurası çərçivəsində Ermənistanın ciddi diplomatik uğursuzluqlara düşər olmasına gətirib çıxarmışdır. Dünyadakı türk diaspor təşkilatları ilə əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi istiqamətində müəyyən addımlar atılmış, bir sıra məsələlərdə Azərbaycan və türk diasporlarının eyni mövqedən çıxış etməsi, birgə aksiyalar keçirməsi təmin edilmişdir. Qurultayda bu sahədə aparılan işlərin davam etdirilməsi, birgə fəaliyyət strategiyasının hazırlanması üçün türk və Azərbaycan diaspor təşkilatlarının müştərək forumunun keçirilməsi də tövsiyə olunmuşdur. Türkiyə ilə yanaşı, Azərbaycanın bu sahədə digər islam dövlətləri ilə, eyni zamanda dünyada ən güclü lobbisi və diaspora malik olan İsrailə əməkdaşlıq etməsi də zəruri sayılmışdır. Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasətinin həyata keçirilməsində, soydaşlarımızın birlik və həmrəyliyinin möhkəmləndirilməsində yeni mərhələnin açıldığını bir daha təsdiqləmişdir. Bu, bir tərəfdən, Azərbaycanın iqtisadi və siyasi cəhətdən güclənməsi, onun regionda lider dövlətə çevrilməsi, beynəlxalq nüfuzunun artması ilə, digər tərəfdən isə, xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla işin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, qarşıya yeni vəzifələrin qoyulması ilə əlaqədardır. Müxtəlif ölkələrdə fəaliyyət göstərən icma və qurumlar tədricən vahid mərkəzlərdə birləşir, soydaşlarımız artıq qitələr üzrə təşkilatlanmağa başlayırlar. Hazırda Azərbaycan dövləti öz qarşısına həmvətənlərimizin hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, yaşadıkları ölkələrdə təsirli qüvvəyə çevrilməsi, dünya azərbaycanlılarının taleyi üçün məsuliyyət daşması kimi vəzifələr qoyur. Buna görə də azərbaycanlı icmalarının yaşadıkları ölkələrin müxtəlif hakimiyyət və ictimai strukturlarında layiqli təmsil olunması, aparıcı dövlətlərdə nüfuzlu lobbinin formalaşdırılması Azərbaycan dövlətinin və xaricdə yaşayan soydaşlarımızın qarşısında duran mühüm vəzifələrdəndir.

Bütün bu uğurlara, müsbət nəticələrə rəğmən, mövcud realıq göstərir ki, xaricdəki Azərbaycan diasporunun imkanlarından geniş istifadə olunması, ölkə həyatının müxtəlif sahələrində meydana çıxan problemlərin həllində onun fəal iştirakının gerçəkləşdirilməsi, ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun daha da artmasına xidmət edən mütəşəkkil, sanballı bir qüvvəyə çevrilməsi yolunda hələ çox iş görülməlidir. Tam əminliklə demək olar ki, Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında qəbul olunmuş qərarlar milli diaspor quruculuğu prosesinə mühüm töhfə olmaqla dünya azərbaycanlılarının daha sıx birliyinə, əməli fəaliyyətinə geniş imkanlar açacaqdır.

Azərbaycan, 24 may 2006-cı il

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş Üzrə Dövlət Komitəsi dördüncü ildönümünü qeyd edir

AzərTAc xəbər verir ki, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi fəaliyyətə başlamasının dördüncü ildönümünü qeyd edir. Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov başda olmaqla qurumun işçiləri bu münasibətlə iyulun 5-də Fəxri xiyabana gələrək, xalqımızın ümummilli lideri, dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanmasında müstəsna xidmətləri olmuş Heydər Əliyevin əziz xatirəsini ehtiramla anmış, məzarı önünə əklil, tər çiçəklər düzmüşlər.

Görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da məzarı üstünə əklil qoyulmuşdur.

Sonra Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov rəhbərlik etdiyi qurumun 4 illik fəaliyyəti ilə bağlı jurnalistlər üçün brifinq keçirmişdir.

Komitənin sədri demişdir ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 4 il əvvəl qəbul etdiyi tarixi Fərman ilə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradılmışdır. Bundan sonra diaspor işi Azərbaycanda dövlət siyasəti səviyyəsinə qaldırılmış və bu iş artıq öz bəhrəsini verir. Azərbaycan diasporu sürətlə təşkilatlanır və mütəşəkkil qüvvəyə çevrilir. Xaricdəki soydaşlarımız bu gün Azərbaycan Prezidentinin ətrafında sıx birləşərək, ölkəmizin haqq səsinə dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq işinə böyük töhfələr verir. Bu işdə onlara Dövlət Komitəsi tam mənada yardımçı olmuşdur və köməyimiz bundan sonra da davam edəcəkdir. Azərbaycan Prezidenti də Dövlət Komitəsinə xüsusi diqqət və qayğı göstərir və biz buna görə dövlətimizin başçısına minnətdarıq.

Nazim İbrahimov bildirmişdir ki, bu il dünya azərbaycanlılarının II qurultayının, dünya azərbaycanlıları ziyalıları forumunun, dünya türk və Azərbaycan diaspor təşkilatlarının birgə toplantısının keçirilməsi, türk və Azərbaycan diaspor təşkilatlarının bir araya gəlməsi diaspor quruculuğu işimizin məntiqi nəticəsidir.

Amerika Azərbaycanlıları Assosiasiyaları Assambleyasının yaradılması ilə bağlı təşkilat komitəsi fəaliyyətdədir, Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin oktyabrda keçiriləcək qurultayına ciddi hazırlıq görülür. Dünya azərbaycanlıları elm adamları forumunun, eləcə də dünyanın müxtəlif ölkələrində yazıb-yaradan azərbaycanlı jurnalistlərin toplantılarının keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Hazırda Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının, xarici ölkələrdəki səfirlik və nümayəndəliklərimizin köməyi ilə xaricdəki elm adamlarımızın, jurnalistlərimizin siyahısı hazırlanır. Bu işlərin baş tutması üçün Dövlət Komitəsi bütün imkanlarını səfərbər edəcəkdir. Ən başlıca məqsəd Azərbaycanın bütün dünyadakı diaspor təşkilatlarının vahid mərkəzdən idarə edilməsinə nail olmaqdır. Düşünürük ki, biz məqsədimizə çatacağıq.

AzərTAc
05 iyul, 2006

Gələn il Bakıda Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatlarının I Forumu keçiriləcək

Rəşad Cəfərli

Bir neçə gün əvvəl Türkiyənin Antalya vilayətində X Türk Dövlət və Cəmiyyətlərinin Dostluq, Qardaşlıq və Əməkdaşlıq Qurultayı keçirilmişdir. Qurultayda iştirak edən Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin tövsiyələrinə uyğun olaraq, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının I Forumunun keçirilməsi ilə bağlı hazırlıq işlərinə başlamışdır.

Dünən keçirdiyi mətbuat konfransında bu barədə məlumat verən Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov bildirdi ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qurultayda çıxışı zamanı səsləndirdiyi fikirlər bütün tədbir iştirakçıları tərəfindən böyük ruh yüksəkliyi yaratmışdır. Cənab İlham Əliyev gələn il Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının Bakı şəhərində I Forumunun keçirilməsi təklifi ilə çıxış edib. Dövlət başçısının bu təklifi xarici ölkələrdəki Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatları tərəfindən razılıqla qarşılanıb. Bu təşkilatlardan komitəyə göndərilən məktublarda belə bir forumun keçirilməsinin vacibliyi ilə bərabər ölkə rəhbərliyi səviyyəsində diaspor hərəkətinə göstərilən diqqət və qayğı yüksək qiymətləndirilir.

N.İbrahimovun sözlərinə görə, son zamanlar Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının mühüm məsələlərlə bağlı birgə fəaliyyətinin getdikcə güclənməsindən narahat olan ermənilər bütün dünyada Türkiyə və Azərbaycana qarşı yeni kampaniyaya başlayıblar. Prezident İlham Əliyevin təklifi əsasında gələn ilin martına planlaşdırılan forumda Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının fəallıqlarının daha da artırılması məsələsi müzakirə mövzusu olacaqdır. Bununla yanaşı, forumda Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi yolları, mədəniyyət, təbliğat və digər sahələrdə ortaq layihələrin həyata keçirilməsi prosesinin intensivləşdirilməsi ilə əlaqədar məsələlər müzakirə ediləcəkdir. Tədbirə bütün türkdilli dövlətlərin, xarici ölkələrdəki Azərbaycan və türk icmalarının nümayəndələrinin, habelə dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan türkdilli xalqların (İraq türkmənləri, Axıska türkləri, Şimali Kipr türkləri, Yunanıstanın Cənubi Trakiya bölgəsində, Çində, Rusiyada yaşayan türklər) təmsilçilərinin, onların diaspor təşkilatlarının rəhbərlərinin dəvət olunması nəzərdə tutulur. Türkdilli dövlətlərin ortaq problemləri ilə bağlı məsələlərin müzakirə edilməsi, bu barədə xüsusi bəyannamənin, eyni zamanda forum iştirakçıları adından dünyanın müxtəlif bölgələrində yaşayan türkdilli xalqlara müraciətin qəbul olunması gözlənilir. N.İbrahimov onu da bildirdi ki, Azərbaycan və türk diasporlarının fəaliyyətini daha təkmil və sistemli şəkildə koordinasiya etmək üçün onların arasında əməkdaşlığın əsas prinsip və istiqamətlərini müəyyənləşdirən konsepsiya layihəsi hazırlanır. Layihənin hazırlanması zamanı Azərbaycan və Türkiyənin müvafiq dövlət orqanlarının tövsiyələri, diaspor təşkilatlarının tövsiyələri nəzərə alınacaq, hər iki ölkənin elm xadimləri və ziyalıları, mütəxəssisləri ilə məsləhətləşmələr aparılacaqdır. Konsepsiya Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatlarının I Forumunda təsdiq ediləcəkdir.

XI Türk Dövlət və Cəmiyyətlərinin Dostluq, Qardaşlıq və Əməkdaşlıq Qurultayı da Azərbaycan Prezidentinin təklifinə əsasən 2008-ci ildə Bakıda keçiriləcəkdir. Artıq Antalyada bununla bağlı razılığa gəlinib. N.İbrahimov qeyd etdi ki, Azərbaycan Prezidentinin türkdilli dövlətlər arasında əlaqələrinin genişləndirilməsi istiqamətindəki söyləri, Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının forumunun keçirilməsi barədə təklifi artıq türk dünyasının yeni liderinin yetişdiyini göstərir.

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən keçirilməsi planlaşdırılan tədbirlər üçün bu il büdcədən 480 min dollar ayrılıb. Gələn il isə bu rəqəmin 2 milyon 250 min dollar olması nəzərdə tutulur. N.İbrahimov ayrılan vəsaitin cəmi bir ilə bir neçə dəfə artmasını Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan diasporunun güclənməsi işinə diqqət və qayğısı kimi dəyərləndirdi.

Azərbaycan, 29 sentyabr 2006-cı il

Rusiyadakı soydaşlarımız arasında maarifləndirmə və təbliğat işləri aparılacaq bu, onların milli ayrıseçkilikdən və ksenofobiyadan ziyan çəkmələrinin qarşısını almaq məqsədi daşıyır

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsindən AzərTAc-a bildirmişlər ki, Dövlət Komitəsi Rusiyada yaşayan azərbaycanlı gənclər arasında təbliğat işlərini gücləndirmək üçün Moskvadakı Azərbaycanlı Gənclərin Əlaqələndirmə Şurası ilə mütəmadi iş aparır.

Rusiyada milli ayrıseçkilik, ksenofobiyaya kimi təzahürlərdən soydaşlarımızın ziyan çəkməməsi üçün onlar arasında maarifləndirmə və təbliğat işləri aparılacaqdır. Dövlət Komitəsi Moskvada Azərbaycanlı Gənclərin Əlaqələndirmə Şurası ilə birgə gənc soydaşlarımızın Rusiya cəmiyyətinə inteqrasiyasına, onların mədəni səviyyəsinin yüksəlməsinə kömək məqsədi ilə bu ölkənin vilayətlərində gənclər təşkilatının bölmələrini yaratmaq niyyətindədir.

Azərbaycanlı Gənclərin Əlaqələndirmə Şurası ölkəmizlə bağlı tədbirlər keçirir, komitə ilə sıx əməkdaşlıq edir. Dövlət Komitəsi də öz növbəsində Rusiyaya əməkdaşlarını ezam edərək, ayrı-ayrı vilayətlərdə azərbaycanlı gənclərlə görüşlər keçirir, onlar arasında maarifləndirmə, təbliğat işləri aparır.

AzərTAc

31 Oktyabr, 2006

"Başqa yolumuz yoxdur"

İlham Quliyev

Nazim İbrahimov hesab edir ki, Gürcüstanda yaşayan soydaşlarımızın gürcü dilini bilməsi zəruridir

Xaricdə yaşayan azərbaycanlıların problemləri daim hökumətin diqqət mərkəzindədir. Müxtəlif strukturlar, xüsusilə də Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi bu istiqamətdə fəal iş aparır. Eyni zamanda, dünyada baş verən proseslər, Fransa parlamentinin erməni soyqırımı ilə bağlı qəbul etdiyi qətnamə xaricdəki diasporumuzun daha da gücləndirilməsi zərurətini meydana çıxarıb. Bu məsələlərlə bağlı yaranan suallarımızı Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimova ünvanladığımız. Söhbətimizə Gürcüstan-da yaşayan azərbaycanlıların problemlərindən başladığımız.

- Nazim müəllim, Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların problemləri barədə çox danışılıb. Hazırda bu istiqamətdə vəziyyət necədir?

- Biz zamanında Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların problemlərinin olması barədə lazımı bəyanatları vermişdik. Artıq bu problemlər yavaş-yavaş öz həllini tapmaq üzrədir. Təbii ki, problemlər qlobal xarakterli olduğundan onların bir-iki günə həlli mümkün deyil. Bu gün də "Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların problemləri yoxdur" desək, səhv etmiş olarıq. Çünki bunun bir neçə səbəbi var. Birinci səbəb Gürcüstandakı soy-daşlarımızın sosial-iqtisadi problemlərinin həll edilməməsidir. Buna səbəb Gürcüstanın özünün sosial-iqtisadi inkişafının ləng getməsidir. Azərbaycanla müqayisədə Gürcüstan iqtisadiyyatının inkişafının geri qalması bu ölkədə yaşayan azərbaycanlıların həyatında da özünü göstərir. Azərbaycan iqtisadiyyatının sıçrayışlı inkişafı, vətəndaşlarımızın həyat tərzinin yaxşılaşması Gürcüstan azərbaycanlıları ilə bizim həyat tərzimizdə görünən fərq yaradıb. Təbii ki, bu, Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıları bir qədər incik salır. Onlar öz respublikalarından və hökumətlərindən narazı qalırlar. Soydaşlarımız hesab edirlər ki, Azərbaycan belə sürətlə inkişaf edir etməlidir. Başqa fikirlər də var ki, Azərbaycan Gürcüstanda yaşayan soydaşlarına müəyyən yardımlar etməlidir.

- Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların dövlət orqanlarında təmsilçiliyi də aşağı səviyyədədir. Bu məsələdə hər hansı irəliləyiş varmı?

- Gürcüstanda yaşayan soydaşlarımızın bu problemi çox köklüdür. Bu məsələ çox mürəkkəbdir və onun həlli yolları çətinidir. Bu problemin həll edilməsi üçün radikal addımların atılmasına ehtiyac var. Özü də deyim ki, bu addımlar o qədər de populyar olmayacaq. Əgər həmin addımlar atılsa, bu, Azərbaycanda da, Gürcüstanda da yaşayan soydaşlarımız arasında neqə

tiv qarşılana bilər. Azərbaycanlıların dövlət orqanlarında təmsil olunması üçün bu ölkədə yaşayan soydaşlarımızın övladları gürcü dilində təhsil al-malıdırlar. Çünki Gürcüstanın dövlət orqanlarında çalışmaq

üçün bu ölkədə yaşayan azərbaycanlılar gürcü dilini bilməlidirlər. Bunun üçün bu ölkədəki Azərbaycan dilli məktəblər gürcü dilli məktəblərə çevrilməlidirlər. Qeyd etdiyim kimi, bu, o qədər də populyar addım deyil. Amma biz soydaşlarımızın Gürcüstanda qalıb yaşamasını istəyiriksə, onların bu ölkənin idarə edilməsində iştirakının tərəfdarıyıqsa, başqa yolumuz yoxdur. Bu, soydaşlarımızın orta məktəbi bitirdikdən sonra da Gürcüstanda qalıb ali təhsil almalarına imkan yaradacaq. Qeyd etdiyim kimi, qeyri-populyar olsa da, biz bu addımları atmalıyıq. Bunun üçün bizə ölkə ictimaiyyətinin də köməyi lazımdır. Hesab edirəm ki, bu məsələdə KİV də xüsusi rol oynamalıdır. Cəmiyyətə aşılmalıdır ki, bu problemin yeganə həll yolu var. Bunun üçün təbliğat işlər aparılmalıdır.

- Nazim müəllim, Fransa parlamentinin qondarma erməni soyqırımını inkar edənlərin məsuliyyətə cəlb olunması haqqında qanun qəbul etməsində bu ölkədəki erməni lobbisinin xüsusi rolu olduğu vurğulanır. Fransanın Azərbaycandakı səfiri də qeyd edib ki, bu tikədə yaşayan ermənilərin parlamentarilərə birbaşa təsir imkanları var. Bu vəziyyətin aradan qaldırılması üçün Azərbaycan hər hansı iş aparırmı?

- Mən bu fikirlərlə razıyam ki, Fransada yaşayan ermənilər bu ölkənin parlamentarilərinə birbaşa təsir etmək imkanına malikdirlər. Digər tərəfdən, Fransada ermənilərə rəğbət bəsləyən, olan qardaş xalq hesab edən qüvvələrin də parlamentə təsir imkanları mövcuddur. Fransa parlamentinin sözügedən qanunu qəbul etməsi də bu təsirdən irəli gəldi. Ancaq qeyd edilməlidir ki, bu vəziyyət nə bu gün, nə də dünən yaranıb. Uzun illərdir ki, Fransada vəziyyət bu cürdür. Bu, ermənilərin uzunmüddətli təbliğatının nəticəsidir. Bizim də bu istiqamətdə müəyyən addımlar atmağımız üçün ciddi işlər görülməlidir. Çalışmalıyıq ki, gələcəkdə parlamentlərə seçilə biləcək tanınmış və nüfuzlu şəxslərlə indidən əlaqə yaradaq. Di-gər tərəfdən, demokratik ölkələrdə seçkilərin nəticələrinə təsir etmək üçün diasporların birliyinə ehtiyac var. Əgər Fransada yaşayan türklər və azərbaycanlılar bir olsalar, seçkilərdə vahid mövqedən çıxış etsələr, seçkiyə gedən insanlar bilsələr ki, onları yüz-minlərlə insan dəstəkləyəcək, onlar bunu nəzərə alacaq. Nəticədə seçilən insanlar Fransa parlamentində Türkiyə və Azərbaycanın maraqlarını müdafiə edəcəklər. Buna nail ola bil-sək, nəinki Fransa parlamentinə ermənilərin təsirinin qarşısını ala biləcəyik, hətta onları Türkiyə və Azərbaycanın xeyrinə qanunlar qəbul etməyə sövq etmək imkanımız olacaq.

- İndi bu birlik varmı?

- Bizim komitə bu birliyi təmin etmək üçün yaradılıb. Azərbaycan dövlətinin prioritet hesab etdiyi sahələrdən biri də diaspor siyasətidir. Biz bu məsələni milli məsələ səviyyəsinə qaldırmışıq. Bundan əlavə, son zamanlar Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin türk diasporu ilə birləşmək istiqamətində atdığı addımlar da buna hesablanıb. Bilirsiniz ki, gələn il Azərbaycanda dünyadakı türk və azərbaycanlı diasporlarının I forumu keçiriləcək. Həmin forumda diasporaların gələcək fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi üçün xüsusi strategiya qəbul olunacaq. Həmin sənəddə gələcəkdə hansı addımların atılması dəqiqləşdiriləcək. Hazırda bu sənəd üzərində iş davam etdirilir. Ümumiyyətlə, sənəd-də digər dövlətlərin parlamentlərində, ictimai rəyində Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı mənfi münasibətin yaran-maması üçün hansı addımların atılması vurğulanacaq. Bununla da biz nəinki müdafiə olunacağıq, prezidentin dediyi kimi, erməni lobbisinə qarşı hücumla keçəcəyik.

- **Nazim müəllim, Kanadadakı Azərbaycan diasporunun parçalanması barədə məlumatlar yayılıb.**

Bu xəbərlər nə dərəcədə həqiqətə uyğundur?

- Bilirsiniz, son zamanlar Azərbaycanın diaspor təşkilatlarında işlərin gücləndiyini görəndə bəzi qüvvələr də fəallaşır. Əvvəllər diaspor işinə maraq göstərməyənlər də bu sahəyə diqqəti artırır. Nəticədə bəzi anlaşılmazlıqlar yaranır. Əvvəlcədən qeyd edirəm ki, Kanadada da belə bir vəziyyət yaranıb. Oradakı insanların hamısı Azərbaycanın ətrafında sıx birləşmiş adamlardır. Onlar Azərbaycan dövlət-çiliyini sevir və qiymətləndirirlər. Amma xırda anlaşılmazlıqlar var. Ola bilər ki, biri o birinin sədrliyini qəbul etmir, hansısa prosesə görə bir-birinin əleyhinə iş aparırlar. Amma Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi bu cür vəziyyətlərdə neytral qalmağa çalışır. Çünki soydaşlarımızın bir təşkilatda olub, bir-birləri ilə mübarizə aparmalarındansa, ayrı-ayrı paralel şəkildə fəaliyyət göstərərək eyni nöqtəyə vurmaları daha məqsədə uyğundur. Ona görə də bu cür proseslər baş verəndə dövlət komitəsi məsələlərə soyuq-qanlı yanaşır.

- **Belə çıxır ki, artıq Kanadadakı Azərbaycan diasporunun parçalanması rəsmiləşib.**

- Bəli. Reallıq bu cürdür.

Kaspi, 1 noyabr 2006-cı il

Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı Azərbaycan diasporunun həyatında mühüm bir mərhələnin əsasını qoymuşdur

Nazim İbrahimov,

Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri

Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayından bizi 5 illik bir zaman məsafəsi ayırır. Ötən müddət ərzində xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması, onların milli maraqlarımızın müdafiəsi işinə cəlb olunması istiqamətində bir çox mühüm addımlar atılmışdır. Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin irəli sürdüyü Azərbaycançılıq ideologiyası dünyanın hansı nöqtəsində yaşamasından asılı olmayaraq bütün soydaşlarımızı ümumi mənafə ətrafında birləşdirir, doğma Vətənin maraqları naminə fəaliyyətə səfərbər edir.

Hələ ötən əsrin 70-ci illərində Azərbaycana rəhbərlik edərkən Heydər Əliyev dünya azərbaycanlılarının birliyinin təmin olunması, onların doğma Vətənlə əlaqələrinin yaradılması istiqamətində kifayət qədər mühüm addımlar atmağa nail olmuşdu. Belə ki, məhz bu dövrdə xaricdə yaşayan həmvətənlərimizlə əlaqə quran Azərbaycan Mədəni Əlaqələr Cəmiyyətinin ("Vətən" cəmiyyəti) yaradılmışdır. Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının elmi və intellektual potensialının gücləndirilməsinə həmişə böyük qayğı ilə yanaşırdı. Məhz elə bu qayğı və diqqətin sayəsində yüzlərlə azərbaycanlı gənc SSRİ-nin ən nüfuzlu elm ocaqlarında təhsil almaq imkanını qazanmışdır. Belə ki, keçmiş SSRİ məkanının 50-dən çox böyük şəhərinin 170-dən artıq ali təhsil ocağında elm, iqtisadiyyat, mədəniyyət, istehsalat və digər sahələri əhatə edən və, Azərbaycanda zəruri ehtiyac duyulan 250-dən çox ixtisas üzrə 15 .mindən çox mütəxəssis hazırlanmışdır. Bu kadrların bir çoxu yenidən Azərbaycana qayıdıb respublikanın inkişafına öz töhfələrini versə də, onların bir qismi təhsil aldıkları şəhərlərdə məskunlaşmışdır. Respublikamızdan kənar-da əmək fəaliyyətinə başlayan həmin mütəxəssislər bir tərəfdən həmvətənlərimizin mütəşəkkilliyinin güclənməsinə, digər tərəfdən elm və mədəniyyətimizin inkişafına əhəmiyyətli töhfələr vermişlər.

1993-cü ildə yenidən hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra ümummilli liderimiz xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanmasına xüsusi diqqət və qayğı göstərməyə başlamışdır. Xarici ölkələrə səfərləri zamanı Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə keçirdiyi görüşlərdə böyük öndərimiz soydaşlarımızı Azərbaycanın milli maraqlarının müdafiəsi işində fəal iştiraka dəvət edir, onları sıx birləşməyə çağırırdı. 2001-ci il may ayının 23-də ümummilli lider Heydər Əliyev dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın və həmvətənlərimizin müstəqil Azərbaycan Respublikası ilə əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsi, dünya azərbaycanlıları arasında birliyin və həmrəyliyin təmin olunması, habelə Azərbaycan icmaları, cəmiyyət və birliklərin fəaliyyətinin gücləndirilməsi və əlaqələndirilməsi ilə bağlı məsələlərin müzakirə edilməsi zərurətini nəzərə alaraq dünya azərbaycanlılarının I qurultayının keçirilməsi haqqında fərman imzaladı.

Elə həmin ilin noyabr ayının 9 və 10-da Bakıda keçirilən dünya azərbaycanlılarının I Qurultayı Azərbaycan tarixinə böyük bir prosesin başlanğıcı kimi daxil oldu. Dünya azərbaycanlılarının I qurultayında 36 xarici ölkədə yaşayan həmvətənləri-mizin cəmləşdiyi 200-dən çox müxtəlif təşkilatı təmsil etməklə 406 nümayəndə və 63 qonaq iştirak etmişdir. Azərbaycan Respublikası qurultayda 130-dan çox dövlət və ictimai qurumlardan, elm, təhsil, mədəniyyət və digər yaradıcı təşkilatlardan, 25 siyasi partiyadan 702 nümayəndə və 844 qonaq ilə təmsil olunmuşdur.

Ümummilli liderimiz qurultaydakı tarixi nitqində azərbaycanlıların milli birliyinin yaradılmasının tarixi zərurətdən irəli gəldiyini bir daha vurğulayaraq demişdir: "Bu qurultay dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinin, birliyinin yaranması və inkişaf etməsi sahəsində mühüm əhəmiyyətə malikdir və demək olar ki, müstəqil Azərbaycanın həyatında tarixi hadisədir. Bu gün keçirilən qurultay xaricdə yaşayan soydaşlarımızın daha da həmrəy olması, təşkilatlanması üçün yeni bir mərhələnin başlanğıcıdır".

Dünya azərbaycanlılarının I qurultayının qəbul etdiyi qətnamədə deyilirdi: "Müstəqil Azərbaycan Respublikası dünyanın harasında məskunlaşmasından asılı olmayaraq, bütün azərbaycanlıların mənəvi dayağı, milli-mədəni maraqlarının ifadəçisidir. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün qorunması, müstəqil respublikaya hər hansı formada daxildən, yaxud xaricdən göstərilən təcavüzün qarşısının alınması onun demokratik, dünyəvi, hüquqi, milli bir dövlət olaraq inkişaf edib möhkəmlənməsi yalnız respublika vətəndaşlarının deyil, habelə dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın, hər bir azərbaycanlının müqəddəs işidir".

Dünya azərbaycanlılarının I qurultayının keçirilməsi həmvətənlərimizin təşkilatlanması prosesində əhəmiyyətli dönüşə gətirib çıxaran addım idi. Heç şübhəsiz, Heydər Əliyev bu tarixi hadisənin reallaşdırılmasına nail olmaqla Azərbaycan diasporunun daha mütəşəkkil şəkildə və dinamik fəaliyyətinə əsas yaratmış oldu. Bu gün fəxrə deyə bilərik ki, dünya azərbaycanlılarının əsl milli özünüdərk və ümummilli ideya — azərbaycançılıq, müstəqil dövlətçilik və milli-mənəvi dəyərlər ətrafında birləşməsi prosesi başlanmışdır.

Qurultaydan bir qədər sonra ümummilli lider Heydər Əliyevin imzaladığı "Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş Üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması haqqında" 2002-ci il 5 iyul tarixli fərman Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin mütəşəkkil şəkildə koordinasiya edilməsi və dünya azərbaycanlılarının siyasi və ideoloji birliyinin təmin olunması baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edən mühüm tarixi sənəd oldu. Diasporla iş apararı xüsusi dövlət orqanının yaradılması bu sahədə olan problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində əhəmiyyətli addımlar atmağa və Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin milli maraqlarımızın gerçəkləşdirilməsi-nə yönəldilməsinə imkan verdi.

2002-ci il dekabr ayının 27-də qəbul edilmiş "Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla bağlı Dövlət Siyasəti haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu" XXI əsrdə xaricdə yaşayan soydaşlarımız və həmvətənlərimiz qarşısında çox geniş perspektivlə açaraq onları ölkəmizin milli mənafeləri ətrafında daha sıx birləşdirməyə xidmət edir.

Bütün bu faktlar bir daha göstərir ki, nə qədər çətin və ağırlı mərhələlərdən keçsə də ümummilli lider Heydər Əliyevin yaratdığı Azərbaycançılıq ideologiyası tarixin sınaqlarından uğurla çıxıb bilmişdir və onun müəllifinin kifayət qədər müdrik şəxsiyyət olduğunu təsdiqləyən əsas faktlardan biri də bundan ibarətdir.

Bu gün Heydər Əliyev siyasi kurs-unun layiqli davamçısı, onun müəyyənləşdirdiyi ümummilliy inkişaf strategiyasını müvəffəqiyyətlə həyata keçirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev diasporumuzun, formalaşdırılması sahəsində nailiyyətləri yeni inkişaf mərhələsinə qaldıraraq daim diqqət mərkəzində saxlayır. Ötən müddət ərzində cənab Prezident müxtəlif ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızla keçirilmiş görüşləri, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin II Qurultayında Rusiya Federasiyasının Prezidenti ilə birgə iştirakı diaspor quruculuğuna dövlət siyasətinin prioritet məsələlərdən biri kimi böyük önəm verildiyindən xəbər verir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 2006-cı il fevral ayının 8-də imzaladığı "Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi haqqında" sərəncam Azərbaycançılıq ideologiyasının dövlət siyasətinin prinsiplial istiqamətlərindən biri kimi qəbul edildiyinin növbəti təsdiqi oldu. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi haqqında" sərəncamında bu vacib məqam da öz əksini tapmışdır: "Diaspor quru-ucluğu konkret bir dövrlə məhdudlaşmayan, strateji əhəmiyyətə malik, daimi fəallıq və zəhmət tələb edən uzunmüddətli prosesdir. Elə buna görə də bu sahədə qazanılmış nailiyyətləri və qarşıda duran vəzifələri vaxtaşırı müzakirə etməyə ehtiyac yaranır".

Dünya Azərbaycanlılarının ali forumunda 49 xarici ölkədən 593 nümayəndə və 358 nəfər qonağın, o cümlədən müxtəlif ölkələrin parlament nümayəndələrinin, yüksək rütbəli dövlət məmurlarının iştirak etməsi bu tədbirin ictimai və siyasi əhəmiyyətini təsdiqləyən mühüm amillərdən biri kimi səciyyələndirilə bilər. Qurultay Azərbaycan diasporunun inkişafı və fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bir sıra mühüm məsələləri müzakirəyə çıxardı və soydaşlarımızın daha yüksək səviyyədə təşkilatlanmasının təmin edilməsinə yönəldilmiş mühüm qərarlar qəbul olundu.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin qurultaydakı tarixi nitqi xaricdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması və diaspor quruculuğu siyasətinin yeni mərhələsinin başlıca istiqamətlərini və bu mərhələdə qarşıda duran vəzifələri müəyyənləşdirdi. Dövlət başçısının nitqindəki tövsiyə və tapşırıqlar Azərbaycan diasporunun yeni dövrdəki fəaliyyətinin ideoloji təməlini təşkil etməklə yanaşı, dünya azərbaycanlılarının birliyinin konseptual əsaslarının milli dövlətçilik ideologiyası müstəvisində formalaşmasının tarixi-siyasi əhəmiyyətini daha dəqiq qiymətləndirmək imkanı yaratdı.. Prezident soydaşlarımızın müstəqil Azərbaycan Respublikası ətrafında daha sıx birləşməsi, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunub saxlanması və gələcək nəsillərə ötürülməsi, yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi həyatında daha fəal iştirakını, diasporun imkanlarının respublikamız barədə həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında səfərbər edilməsini qarşıda duran prioritet vəzifələr olduğunu vurğula-maqla, xaricdə yaşayan azərbaycanlılara münasibətdə dövlət siyasətinin ideoloji əsaslarının dəyişmədiyini bir daha diqqətə çatdırdı: "Mən həmişə qeyd etmişəm, bu gün də demək istəyirəm ki, Azərbaycan dövlətinin möhkəm olması dünyada yaşayan azərbaycanlıların da mövqeyini möhkəmləndirir. Eyni zamanda, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar bizim üçün də dayaqdır".

Respublika, 10 noyabr 2006-cı il

**Türkdilli xalqların birliyinin təmin olunması, milli mənəvi dəyərlərin
birgə qorunması və təbliği Azərbaycan diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin
əsas istiqamətlərindən biridir**

AzərTAc xəbər verir ki, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov tarixi vətənlərindən uzaqda yaşayan soydaşlarımızın problemlərinin həlli və onların təşkilatlanması istiqamətində görülən tədbirlərlə əlaqədar noyabrın 24-də mətbuat konfransı keçirmişdir.

O bildirmişdir ki, rəhbərlik etdiyi qurum xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların doğma Vətənləri ilə əlaqələrinin genişləndirilməsi və onların problemlərinin həlli ilə bağlı Prezident İlham Əliyevin tövsiyə və tapşırıqlarına uyğun olaraq tədbirlərini davam etdirir.

Dövlət Komitəsinin sədri bu yaxınlarda ABŞ-a səfəri zamanı Birləşmiş Ştatlarda fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmalarının rəhbərləri ilə keçirdiyi görüşlərdə Amerika-Azərbaycan Assosiasiyaları Assambleyasının yaradılması perspektivləri ilə bağlı ətraflı müzakirələr apardığını söyləmişdir. Bildirmişdir ki, ABŞ-ın bütün ştatlarında Azərbaycan diaspor təşkilatlarının yaradılması təklifi razılıqla qarşılanmışdır.

Bu günlərdə Amsterdamda Belçika, Niderland və Lüksemburqda fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatlarının Benilüks Azərbaycanlıları Konqresi təsis edilmişdir. Gələn ilin yanvarında isə Bolqarıstanda Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin növbəti qurultayı keçiriləcəkdir.

Xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın tarixi vətənləri ilə əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, türkdilli xalqlar arasında birliyin və həmrəyliyin təmin olunması, milli mənəvi dəyərlərin birgə qorunması və təbliği Azərbaycan diaspor təşkilatlarının fəaliyyət proqramının əsas istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirilmişdir.

Dövlət Komitəsi Azərbaycan Prezidentinin “Rusiya Federasiyası ərazisində ticarətlə məşğul olan Azərbaycan vətəndaşlarının problemlərinin həlli haqqında” Sərəncamından irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tədbirlər planı hazırlamışdır. Bu günlərdə komitənin əməkdaşları məsələ ilə əlaqədar Rusiyaya səfər edəcəklər.

N.İbrahimov onu da bildirmişdir ki, Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2007-ci ilin birinci yarısında Bakı şəhərində keçirilməsi nəzərdə tutulan Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları rəhbərlərinin Forumuna hazırlıqla əlaqədar Dövlət Komitəsi Türkiyənin müvafiq dövlət orqanları və qeyri-hökumət təşkilatları ilə msləhləşmələri davam etdirir. Türkiyə Forumun keçirilməsi təşəbbüsünü yüksək qiymətləndirir və məsələ ilə əlaqədar üzərinə düşən bütün vəzifələri yerinə yetirməyə hazırdır. Forumun Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının əməkdaşlığı tarixində yeni bir səhifə açacağını vurğulayan komitə sədrinin dediyinə görə, bu mötəbər tədbirə xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən nüfuzlu Azərbaycan və türk icmalarının, türkdilli xalqların və dövlətlərin nümayəndələrinin dəvət olunması nəzərdə tutulmuşdur. Forum çərçivəsində Azərbaycan Respublikasındakı gənclər təşkilatlarının iştirakı ilə xarici ölkələrdə yaşayan Azərbaycan və türk gənclərinin birgə konfransı da təşkil ediləcəkdir.

Forumda bir sıra mühüm sənədlər də qəbul olunacaq.

AzərTAc
24 Noyabr, 2006

Rusiyada xüsusi qərargahlar yaradılıb

Nazim İbrahimov:

"Miqrasiya qanunu qüvvəyə mindikdən sonra azərbaycanlılar o qədər də böyük problemlərlə rastlaşmayacaqlar"

Rusiya hökumətinin miqrasiya haqqında qanuna yenidən baxması bu ölkədə yaşayan azərbaycanlılar üçün də bir sıra problemlərin meydana çıxmasına səbəb olub. Xarici Ölkələrdə Yaşa-yən Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov jurnalistlərə verdiyi açıqlamada soydaşlarımızın üzləşə biləcəyi problemlərin həlli məqsədilə dövlət başçısının müvafiq tapşırığı əsasında komissiya yaradıldığını və həmin komissiyanın bu istiqamətdə iş apardığını vurğulayıb. Komitə sədri bildirib ki, artıq bir neçə müvafiq qurumun rəhbərləri və nazirlik nümayəndələri Rusiyada yaşayan soydaşlarımızın problemləri ilə yaxından tanış olmaq məqsədilə bu ölkəyə səfər edib, mövcud vəziyyətlə tanış olublar. Görülən işlərin müsbət nəticə verəcəyinə əmin olduğunu vurğulayan Nazim İbrahimov diasporun inkişaf etdirilməsi, eləcə də bu sahədə görülməli digər tədbirlər barədə danışib ("Olaylar").

- Nazim müəllim, Rusiyada miqrantlarla bağlı qəbul edilən qanun-dan sonra bu ölkədə yaşayan azərbaycanlıların problemlərinin həlli ilə bağlı hansı tədbirlər həyata keçirilir?

- Rusiya hökumətinin qəbul etdiyi miqrasiya qanunu 2007-ci ilin yanvar ayından qüvvəyə minəcək. Bu, müəyyən mənada Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların həyatında problemlər yarada bilərdi. Təbii ki, bu da Azərbaycan hökumətini narahat edirdi və buna görə də Prezident İlham Əliyev öz sərəncamı ilə Dövlət Komissiyası yaratdı. Artıq komissiya fəaliyyətə başlayıb, bir neçə dəfə toplantılarımız olub. Qəbul edilmiş qərara görə, mən də Moskvaya səfərə getdim. Orada Rusi-ya xarici işlər nazirinin müavini Qriqori Karabinlə görüşdüm, fikir mübadilə-si apardım. Təbii ki, narahatçılığımızı onlara bildirdik. Qriqori Karasin də öz növbəsində baş verən prosesləri azərbaycanlılara qarşı yox, miqrantlarla bağlı sahədə olan vəziyyəti düzəltmək üçün atılan addım kimi qiymətləndirdi və söz verdi ki, Rusiya hökumətinin müvafiq orqanları azərbaycanlıların problemlərlə üzləşməməsi üçün əlindən gələni edəcək. Ondan sonra müəyyən təşkilatlarda, həmçinin Rusiyada olan Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşləri-miz oldu. Rusiyanın bütün vilayətlərində olan ÜmumRusiya Azərbaycanlıları Konqresinin sədrilə birgə toplantı-mız oldu, müzakirələr apardıq. Qərar qəbul olundu ki, Moskva şənlərində, Rusiyanın 7 federal dairəsinin mərkəzlərində ştatlar açılınsın. Onlar gələcəkdə Rusiyada olan azərbaycanlıların qarşılaşacaqları problemləri yerindəcə operativ həll etsinlər. Bundan başqa Bakı şəhərində Dövlət Komitə-sində operativ ştab açılıb fəaliyyət göstərir. Yaradılan komissiyanın tərkibində olan nazirliklərin hər birinin nümayəndəsi olan İşçi Qrup yaradılıb. Həmin İşçi Qrupa mən rəhbərlik edirəm. Bu yaxınlarda həmin İşçi Qrup tam heyətlə fəaliyyətə başlayacaq. Bu günlərdə əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Füzuli Ələkbərov da Moskva şəhərində səfərdədir. Yəqin ki, o da müvafiq görüşlər keçirəcək. Ümumiyyətlə, biz çalışırıq ki, gələn il yeni qanun qüvvəyə minərkən orada olan azərbaycanlıların

qarşılaşacaqları problemləri öncədən həll edək və çalışaq ki, azərbaycanlılar qanunun yol verdiyi qüvvə ilə Rusiyadan uzaqlaşdırılmasınlar. Ümumiyyətlə, dövləti-mizin siyasəti ondan ibarətdir ki, Rusiyanın bütün şəhərlərində olan azərbaycanlılar qeydiyyatdan keçib orada yaşamaladırlar.

- Yanvarın 1-nə qədər prosesi yekunlaşdırmaq mümkün olacaqmı?

- Təbii ki, prosesi yekunlaşdırmaq qeyri-mümkündür. Orada yüz minlərlə azərbaycanlı var ki, qanunun təsir dairəsinə düşür. Ancaq bir şeyi əminliklə deyə bilərəm ki, həmin qanun qüvvəyə mindikdən sonra azərbaycanlılar o qədər də böyük problemlərlə rastlaşmayacaqlar. Təbii, ola bilər ki, müəyyən qrup insanlar oradan uzaqlaşdırıl-sın və onlar Azərbaycana gəlsinlər. Azərbaycanda həmin insanları qəbul etməyə hazırıq.

- İlk mərhələdə saxlanılanların böyük bir qismi ciddi problemlərlə üzləşib. Bununla bağlı hansı tədbirlər görülüb?

- Bunun üçün operativ ştablar yaratmaq qərarı vermişik. Qısa müddət ərzində həmin ştablar yaradılacaq. Bu işə müəyyən hüquq firmalarını da cəlb etmişik. Çünki azərbaycanlıların çoxuna hüquqi cəhətdən yardım etmək lazımdır ki, qeydiyyat prosesini tez bir zamanda həyata keçirsinlər. Yəqin ki, yaxın vaxtlarda müvafiq dövlət qurumlarının Rusiyanın müxtəlif vilayətlərinə səfərləri olacaq. Həmin vilayətlərin rəhbərləri, hüquq-mühafizə orqanları ilə görüşlər keçiriləcək ki, tez bir zamanda azərbaycanlıların problemlərini həll edək. Yəni bu qeydiyyat məsələsi həll olunmalıdır. Rusiyanın dövlət orqanları ilə olan əlaqələr imkan verəcək ki, azərbaycanlılar o qədər böyük problemlərlə rastlaşmasınlar.

- Rusiyada yaşayan Gürcüstan azərbaycanlılarının problemlərinə də yardım göstəriləcəkmi?

- Söhbət gedir ki, Gürcüstan azərbaycanlıları Rusiyada da müəyyən problemlərlə üzləşə bilərlər. Çünki Gürcüstan vətəndaşlarına bu qanun şamil edilmir. Onlar tamamilə başqa qanunvericilik aktları ilə tənzimlənir. Ona görə də Gürcüstanda anadan olub Rusiyada qeydiyyatsız yaşayan azərbaycanlılar müəyyən problemlərlə rastlaşa bilərlər. Bunu biz əvvəlcədən qeyd etmişik. Bizim də mütləq şəkildə onlara köməyimiz dəyməyəcək. Çünki onlar bizim vətəndaş deyillər. Buna görə də hesab edirik ki, Gürcüstan azərbaycanlılarına hüquqi yardım göstərmək borcumuzdur. Onlar bizim soydaşlarımızdır. Bu istiqamətdə müəyyən fəaliyyət göstərəcəyik.

- Bəs Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların mövcud problemlərinin həlli istiqamətində hansı işlər görülüb?

- Biz o zaman da bu problemləri qaldıranda demişdik ki, bu problemlərin həlli 1-2 günlük deyil. Qısa müddət ərzində həmin problemləri həll edib başa çatdırma bilməyəcəyik. Bunun üçün gündəlik işləmək lazımdır, gərgin iş tələb edir. Həm biz, həm də Gürcüstanın müvafiq dövlət orqanları bu istiqamətdə işləməlidirlər. Ən əsası ondan ibarətdir ki, Gürcüstanın müvafiq dövlət orqanları bu işdə doğru-dan da israrlıdırlar, azərbaycanlıların problemlərini həll etmək istəyirlər. Biz də Azərbaycan hökuməti olaraq hər zaman yardım göstərə bilərik. Bu işlər gedir, müəyyən problemlər həll olunur. Müəyyən sahələrdə görünür, radikal addımlar atmaq lazım olacaq. Yəni radikal addım ondan ibarət ola bilər ki, orada olan təhsil məsələsini həll etmək üçün dili öyrənmək lazımdır. Həmçinin müvafiq dövlət orqanlarında çalışmaq üçün gürcü dilini bilmək lazımdır. Keçən il və bu il orta məktəblərin 9 min şagirdindən təxminən 47-si universitetlərə daxil olub. Bu da çox faciəli bir rəqəmdir. Bu, o deməkdir ki, yerdə qalanlar həmin ölkəni tərk edib ya Rusiya, ya da başqa ölkələrə gedirlər. Onun üçün məktəblərin məsələsi həll olunmalıdır. Belə bir addım atılmalıdır ki, uşaqlarımız orada gürcü dilində

təhsil almalıdırlar. Təbii ki, Azərbaycan ədəbiyyatı, tarixi, Azərbaycan dili və qrammatikasını öyrənmək şərti ilə Gürcü dilində təhsil almaq lazımdır ki, onlar gələcəkdə gürcü dilli universitetlərə qəbul olunsunlar, Gürcüstanda yaşasınlar və orada azərbaycanlıların problemlərinə yardım etsinlər.

- Azərbaycan hökuməti bu məqsədlə hansı köməyi göstərəcək?

- Nə qədər qeyri-populyar olsa da, ictimai rəydə mənfi fikir yaratsa da, onu deməliyik ki, məsələnin başqa cür həll yolu yoxdur. Bu gün populizmə gedib "orada olan azərbaycanlılar Azərbaycan dilində təhsil alsın" deyədikə" onları daim problemdə saxlayırıq. Bu, problemin həlli yolları deyil.

- Nazim müəllim, bəzi diaspor təşkilatları maliyyə problemindən kifayətlənirlər. Azərbaycan dövləti həmin problemlərin həlli üçün hansı tədbirləri görməyi nəzərdə tutur?

- İstənilən diaspor təşkilatının Azərbaycanın tanınması yönündə, o cümlədən problemlərimizi dünyaya çatdırmaq istiqamətində göstərdiyi fəaliyyətlərdə həmişə diaspor təşkilatlarının yanındaıq. Kimlərə hansı şəkildə yardım lazım olursa, onu etməyə hazırıq.

Palitra, 13 dekabr 2006-cı il

Heydər Əliyev diaspor siyasətinin böyük uğuru – Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi

Qalib Arif

Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin yaradılması ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin xaricdə yaşayan azərbaycanlıların müvafiq qurumlarının formalaşdırılması sahəsində məqsədyönlü siyasətinin bir mərhələsi idi. Mən çox şadam ki, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi qısa müddətdə çox güclü, nüfuzlu struktura — bütün regional təşkilatları öz ətrafında birləşdirə bilmiş və istər Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarının qorunması məcrasında, istərsə də, ikitərəfli əlaqələrimizin genişlənməsi məcrasında fəal işləyən struktura çevrilmişdir

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

SSRİ-nin mövcud olduğu 70 il müddətində ittifaq ərazisində yaşayan xalqlar bir-birinə qarışmışdı. Xaricə çıxış bağlı olduğundan işçi qüvvəsinin miqrasiyası daxildə getmiş, urbanizasiya prosesləri xüsusilə güclənmişdi. Bu proseslərin qarşısını almaq üçün tətbiq olunan “propiska” sistemi lazımi effekt verməmiş, əksinə, ölkənin beynəlxalq aləmdə nüfuzuna kölgə salan bir amilə çevrilmişdi. Həmin dövrdə iqtisadi potensial əsasən Rusiyada cəmləşdiyindən, işçi qüvvəsinin miqrasiyası da əsasən bu respublikaya doğru istiqamətlənmiş, urbanizasiya prosesi də burda daha sürətlə getmişdi. Bu da Rusiya ərazisində, əsasən də mərkəzi şəhərlərdə qeyri-rus, o cümlədən Qafqaz xalqlarının nümayəndələrinin çoxalması ilə nəticələnmişdi.

Sovet İttifaqı çökdükdən sonra Rusiyada yeni yaranmış ictimai-siyasi şəraitdə hər bir xalq öz yerini axtarırdı. Artıq Rusiya ümumi vətən olmadığından, burada yaşayan qeyri-ruslar, o cümlədən qafqazlılar da diaspor statusuna malik idilər və öz fəaliyyətlərini də bu statusa uyğun qurmalı idilər. Azərbaycan xalqı da istisna deyildi. Yeni şəraitin tələbinə uyğun olaraq, Rusiya ictimai mühitində azərbaycanlı icmaları da meydana gəlməyə başladı. Bunların da ən kütləviləri Rusiyada yaşayan azərbaycanlı ziyalıların rəhbərliyi ilə Moskvada yaranırdı. Eyni zamanda, azərbaycanlıların Rusiyaya yeni miqrasiya dalğasının nəticəsində regionlarda da diaspor təşkilatları meydana gəlməyə başladı.

Bir tərəfdən, Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar hələ sovet dövründən cəmiyyətə inteqrasiya olunmuşdular və Rusiya elmini, incəsənətini, idmanını layiqli təmsil edirdilər. İctimai-siyasi həyatda fəal iştirak edirdilər və dövlət idarələrində çalışırdılar. Fərman Salmanov, Rüstəm İbrahimbəyov, Kərim Kərimov, Məmməd Əliyev, Tahir Salahov, Vahid Ələkbərov kimi dünya şöhrətli azərbaycanlıların Rusiya elminə, iqtisadiyyatına, mədəniyyətinə verdiyi töhfələr hamıya məlum idi. Yeni yaranmaqda olan azərbaycanlı cəmiyyətlərinin liderləri də bu cür şəxsiyyətlərin arasından çıxmalı, onların mühitində yetişməli idi.

Digər tərəfdən, SSRİ çökdükdən sonra yaranan müstəqil dövlətlərdə tüğyan edən işsizlik problemi Rusiyaya çoxlu sayda iqtisadi mühacirlərin, o cümlədən azərbaycanlıların gəlməsinə səbəb olurdu. Onların əksəriyyəti də gəldikləri ölkənin dilini və adət-ənənələrini pis bilirdilər və ona görə də yeni mədəniyyətə, həyat tərzinə uyğunlaşa bilmirdilər. Rusiyanın ayrı-ayrı regionlarına səpələnən bu adamlar milli icmalar şəklində birləşməyə üstünlük verirdilər. Bu zaman qaçılmaz olan əlaqəsiz fəaliyyət, liderlik uğrunda mübarizə, bəzi yalançı liderlərin ümumi maraqları şəxsi maraqlara çevirmək cəhdləri qüvvələrin parçalanmasına, pərakəndəlik yaranmasına gətirirdi. Yeri gəlmişkən, belə hallar indi də var və onları reallıq kimi qəbul etmək, hesablaşmaq lazım gəlir.

Bütün bunlar da Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların bir araya gəlməsini, təşkilatlanmasını tələb edirdi. Rusiya reallığına uyğunlaşmaq, rus dilinin və mədəniyyətinin daşıyıcısı olmaq, eyni zamanda milli adət-ənənələri, ana dilini qorumaq, iki xalq arasından yüz illərdən bəri davam edən dostluq ənənələrini yaşatmaq üçün diasporun təşkilatlanması, güclü təşkilat yaratması vacib idi.

Əlbəttə, milli özünüdərk, Vətənə məhəbbət, Azərbaycan dilinə, mədəniyyətinə, adət-ənənələrinə bağlılıq milli mənləyin saxlanması üçün əsas ola bilərdi. Amma bunlar iqtisadi və mənəvi cəhətdən zəngin olacaq diaspor həyatının formalaşması üçün kifayət deyildi. Rusiya azərbaycanlılarına onları federal miqyasda birləşdirəcək, müasir reallıqlara cavab verə biləcək bir təşkilat lazım idi. Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi (ÜAK) belə bir təşkilat oldu. Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyevin dünya azərbaycanlılarına ünvanlanmış “Azərbaycanlılar harada yaşayırlarsa-yaşasınlar, bir-biri ilə bir olmalıdırlar. Biz heç zaman milli köklərimizi unutmamalıyıq” müraciəti ÜAK-ın yaranması üçün bir çağırış oldu.

Qeyd etmək lazımdır ki, azərbaycanlıların ümumrusiya ictimai təşkilatının — ÜAK-ın yaranmasının əsas təşəbbüskarı da, təşkilatçısı da Azərbaycanın ümummilli lideri Heydər Əliyev idi. Ümummilli lider ÜAK-ın təsis qurultayında çıxış etdi, öz xeyir-duasını verdi. O, daim ÜAK-ın fəaliyyətini öz nəzarətində saxlayırdı, Konqresin Prezidenti Məmməd Əliyevlə və digər rəhbərlərlə mütəmadi olaraq görüşürdü. Bu görüşlərdə ÜAK-ın təşkilatlanması məsələlərinə xüsusi diqqət yetirilir və fəaliyyətinin konkret istiqamətləri müəyyən olunurdu. Azərbaycan dilinin və mədəniyyətinin Vətəndən uzaqlarda qorunması əsas prioritet hesab olunurdu. Ümummilli lider Heydər Əliyev Dünya azərbaycanlılarının 2001-ci ilin noyabrında Bakıda keçirilən qurultayında bu məqamı xüsusi olaraq vurğulamışdı.

Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi dünya azərbaycanlılarının birliyi, həmrəyliyi uğrunda atılan ilk addımlardan oldu. Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi ümummilli liderimizin tövsiyə etdiyi kimi, Konqresin bütün fəaliyyətindən qırmızı xətt kimi keçir. Konqres qısa bir müddətdə (I qurultayı 2001-ci ilin sentyabrında Moskvada keçirilib) Rusiya Federasiyasında fəaliyyət göstərən 78-dən çox azərbaycanlı təşkilatını birləşdirə bildi, Azərbaycan xalqının nüfuzlu nümayəndələrini — R.İbrahimbəyov, T.Salahov, V.Ələkbərov, M.Əliyev, A.Ağalarov və s. öz ətrafına cəm edə bildi. Bu insanların rəhbərlikdə təmsil olunması ilk gündən Azərbaycan diasporu və Konqresin özü haqqında müsbət imicin formalaşmasına gətirdi. Rusiya ictimaiyyəti Azərbaycan diasporunun birləşə bildiyinin və bu birliyin həm diasporun özünə, həm də bütün cəmiyyətə xeyir gətirdiyinin şahidi oldu.

Burada bir vacib məqamı qeyd etmək lazımdır. Yeni formalaşmaqda olan Azərbaycan diasporunu dünyanın klassik yəhudi, yunan və erməni diasporları ilə müqayisə etmək, eyni kateqoriyalarla qiymət vermək düzgün deyil. Formalaşmış ənənəyə malik klassik diasporlar artıq yaşadıkları cəmiyyətə inteqrasiya olunmuşlar, böyük əlaqələri və maliyyə dayaqları sayəsində bu cəmiyyətdə müəyyən təsir və təzyiq imkanlarına malikdirlər. Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar isə klassik diasporun bu üstünlüklərinə malik olmasalar da, onları Vətənə bağlılıq, ana dili və adət-ənənələr birləşdirir. Odur ki, işləmək, soydaşlarımızı vahid diaspor təşkilatı ətrafında birləşdirmək və nüfuzlu lobbiyə çevirmək lazım idi. Bəli, ÜAK ümummilli liderimizin təşəbbüsü ilə məhz bu məqsədlə yaranmışdı.

2001-ci ilin noyabr ayının 9-u və 10-da Bakıda keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayından sonra xaricdə yaşayan soydaşlarımızla əlaqələrin güclənməsi, tarixi Vətənə bağlılığının möhkəmlənməsi dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən birinə çevrildi. Ümummilli lider Heydər Əliyevin fərmanı ilə 2002-ci il iyulun 5-də Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması, həmin ilin dekabr ayının 27-də “Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla bağlı Dövlət Siyasəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbulu Azərbaycan diasporunun inkişafına dövlət qayğısının daha da artırılması, bu sahədə ciddi nailiyyətlər əldə olunması məqsədilə vahid strategiyanın hazırlanması kimi mühüm məsələlərin həllinə imkan yaratdı. Xaricdə yaşayan azərbaycanlılara dövlət qayğısı — Heydər Əliyev diaspor siyasəti dünyanın aparıcı ölkələrində, o cümlədən Rusiyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporunun inkişafına təkan verdi. Bu gün ÜAK Rusiyada azərbaycanlı diasporun problemlərini həll etməyə, siyasi-ictimai proseslərə konstruktiv müdaxilə etməyə, özünün regiondakı yerli təşkilatları vasitəsi ilə Rusiya ictimaiyyətinə təsir etməyə qadir olan yeganə azərbaycanlı təşkilatıdır. Qurum öz işini Rusiyanın dövlət strukturları ilə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində qurur. Konqresin rəhbərliyi regionlara səfərləri zamanı birinci növbədə yerli hakimiyyət nümayəndələri ilə görüşür, onlarla regional təşkilat arasında faydalı əməkdaşlığın yaranmasına çalışır. Yerli hakimiyyət orqanlarının bir çoxu ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq haqqında saziş imzalanmış, azərbaycanlı diasporuna kömək barədə razılaşma əldə olunmuşdur.

Qeyd etmək lazımdır ki, güclü, vahid diaspor təşkilatının yaradılması məqsəd deyil, bu, bizim soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarını qorumaq, Rusiyada Azərbaycanın mövqelərini müdafiə etmək üçün bir vasitədir. Azərbaycanın ümummilli lideri Heydər Əliyevin ÜAK-ın təsis qurultayında dediyi kimi: “Rusiyada yaşayan və ailəsinə çörək qazanan, eyni zamanda bu və ya başqa regionun ictimai həyatında iştirak edən hər bir azərbaycanlı hörmətə layiqdir və biz onun maraqlarını qorumalıyıq”. Bu, hazırda Rusiyada 2-ci Çeçen müharibəsindən sonra “qafqozofobiya”nın yayıldığı bir şəraitdə xüsusilə aktualdır. Konqresin nəzdində yaradılan Hüquq Müdafiəsi Komissiyasının əsas vəzifəsi soydaşlarımızın hüquqlarını qorumaq və onların hüquqi savadını artırmaqdır.

ÜAK Azərbaycan dilinin, mədəniyyətinin, adət-ənənələrinin qorunması və inkişaf etdirilməsi istiqamətində də böyük iş aparır. Konqresin dəstəyi ilə R.İbrahimbəyovun “İBRUS” teatrı yaradılıb. Konqres Azərbaycanın milli bayramlarının keçirilməsinə və adlı-sanlı soydaşlarımızın yubileylərinin qeyd olunmasına da xüsusi diqqət yetirir. Rusiya Mərkəzi Televiziyasının kanallarında mütəmadi olaraq, Azərbaycan mədəniyyətinə, tarixinə aid verilişlər nümayiş etdirilir. Rusiyanın bir çox mərkəzi şəhərlərində azərbaycanlıların

“bazar günü” məktəbləri, Moskvada Azərbaycan dili komponentli orta məktəb fəaliyyət göstərir.. 157 sayılı etnik–Azərbaycan mədəniyyəti komponentli orta məktəb 1997-ci ildə Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyevlə Moskva meri Yuri Lujkovun qarşılıqlı razılaşması əsasında yaradılıb. 2001-ci ildə məktəb şəhər hökumətinin attestasiyasından keçib və lisenziya alıb. Yüksək səviyyəli komissiya 157 sayılı orta məktəbin verdiyi təhsilin Moskva standartlarına uyğun olması, Rusiyada qəbul olunması haqqında rəsmi rəy verib. Hazırda 157 sayılı məktəbdə 500-dən yuxarı şagird təhsil alır, bunların 375 nəfəri azərbaycanlıdır. Ən böyük nailiyyət isə təbii ki, məktəbin rus–Azərbaycan dili məktəbi olması olacaq. Qeyd etmək lazımdır ki, yaxın gələcəkdə ÜAK-ın dəstəyi ilə bu cür məktəbləri Rusiyanın digər böyük şəhərlərində də açmaq nəzərdə tutulur. Rusiya yüz minlərlə soydaşımız – alimlər, müəllimlər, həkimlər, neftçilər, mühəndislər, biznesmenlər üçün ikinci vətən olub. Onlar bu ölkədə öz əməklərinin bəhrəsini görüblər, qiymətini alıblar. Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar taleyin qisməti ilə iki ölkə – tarixi və ikinci vətənləri arasında körpü olmağa nail olublar. Onlar iqtisadi və mədəni əlaqələrin möhkəmlənməsinə səy göstərməklə bu körpünün daha da möhkəmlənməsinə xidmət edirlər. Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin son dövrlərdə, əsasən də dövlət başçıları səviyyəsində yaxınlaşması xalqlarımızın mənafeyinə xidmət edir.

ÜAK-ın 2004-cü ilin oktyabrında Moskvada keçirilən II qurultayında Rusiya Prezidenti Vladimir Putin və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin birlikdə iştirak etmələri Rusiya – Azərbaycan münasibətlərinin yüksək səviyyəsindən, strateji əməkdaşlıqdan xəbər verdi. Bu, bir daha göstərdi ki, ÜAK Rusiya ictimaiyyətinin diqqətini cəlb edən, hər iki ölkənin maraqlarına xidmət edən federal bir təşkilata çevrilmişdir. Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Rusiya–Azərbaycan münasibətlərinin strateji əməkdaşlıq səviyyəsinə çatdığını, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin, ümumən Azərbaycan diasporunun bu münasibətlərin daha da möhkəmlənməsinə təsir etməyə qadir olduğunu qeyd etdi. Prezident rus xalqının azərbaycanlılarla fəxr etdiyini xüsusi vurğuladı: “Bugünkü Rusiyada M.Maqomayevin, İbrahimbəyovlar kimi yazıçıların və teatr xadimlərinin, rəssam T.Salahovun yaradıcılığını yüksək qiymətləndirir və sevirlər. Biz Fərman Salmanov, Məmməd Əliyev kimi alimlərin elmə verdikləri ciddi töhfələri bilirik. Bu adamların adları və nailiyyətləri mübaligəsiz demək olar ki, həm Rusiyanın, həm də Azərbaycanın, rus və Azərbaycan xalqlarının fəxridir”.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Rusiya – Azərbaycan münasibətlərinin hazırkı yüksək səviyyəyə çatmasının, Rusiya ilə Azərbaycan arasında problemlərin olmamasının Azərbaycanın ümummilli lideri Heydər Əliyevin və Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin xidmətləri olduğunu qurultayın diqqətinə çatdırdı. Prezident bu xidmətlərinə görə Rusiya Prezidentinə Azərbaycan xalqı adından minnətdarlığını bildirdi, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinə isə öz tövsiyələrini verdi: “Əziz dostlar, Rusiya Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putinə bu gün qurultayın işində iştirak etdiyinə görə bir daha öz təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Konqresə uğurlar arzulamaq istəyirəm, Rusiyada yaşayan bütün azərbaycanlılara firavanlıq, xoşbəxtlik, müvəffəqiyyətlər arzulamaq istəyirəm. Rusiya sizin vətəninizdir, amma bilin ki, Azərbaycan da vətəninizdir. Biz istəyirik ki, Rusiyada azərbaycanlıların həyatı firavan, zəngin, rəngarəng olsun. Bunu demək, bəlkə də, artıqdır, əlbəttə, istərdik ki, öz tarixi vətəninizlə saxladığımız əlaqələr daha da möhkəmlənsin.Mən Rusiyada yaşayan bütün azərbaycanlılara, Azərbaycanda yaşayan bütün ruslara əmin-amanlıq, xoşbəxtlik, firavanlıq arzulayıram”. Rusiya — Azərbaycan münasibətlərinin inkişafı, daha yüksək mərhələyə çatması üçün prezidentlər Vladimir

Putin və İlham Əliyev öz söylərini ÜAK-ın II qurultayından sonra daha da artırdılar. İlin 2005-ci ilin Rusiyada Azərbaycan ili, 2006-cı ilin isə Azərbaycanda Rusiya ili kimi qeyd edilməsi əlaqələrimizin möhkəmlənməsinə xidmət edirdi. Rusiyada, ümumiyyətlə bütün Avropada aqressiv millətçiliyin qızıışdığı, qeyri-ruslara qarşı “ksenofobiya”nın gücləndiyi bir dövrdə bu tədbirlər xüsusilə əhəmiyyətli idi.

Dünya azərbaycanlılarının Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə 2006-cı il martın 16-da Bakıda keçirilən qurultayı diaspor quruculuğunda yeni bir addım oldu. Prezidenti İlham Əliyevin proqram tipli çıxışı dünyanın yüzdən yuxarı ölkəsindən gələn soydaşlarımıza, bütövlükdə diasporumuzun inkişafına qol-qanad verdi. Ümummili liderimiz Heydər Əliyev Dünya azərbaycanlılarının 1 qurultayında Azərbaycan dilinə, mədəniyyətinə, adət-ənənələrinə qayğını tövsiyə etmişdi, Prezident İlham Əliyev isə tələb kimi qarşıya qoydu. Prezident diaspor fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri kimi xalqımızın yaşadığı tarixi faciələr, Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və onun ağırlı nəticələri haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasını önə çəkdi. Bu məqsədlə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı tarixi həqiqəti özündə əks etdirən kitablar, məqalələr, sənədlər müxtəlif xalqların dilinə tərcümə edilərək yayılmalı, yerli televiziya kanallarının imkanlarından istifadə edilməlidir. Azərbaycan icma və birliklərinin fəal iştiraki ilə Ermənistanın terrorçu dövlət olduğunu beynəlxalq aləmə çatdırmaq istiqamətində tədbirlər gücləndirilməlidir. Bir sözlə, Prezident İlham Əliyev xaricdə yaşayan azərbaycanlılara tarixi Vətənlə əlaqələri gücləndirməyi və Azərbaycanın problemlərini birlikdə həll etməyi tövsiyə etdi.

Xalq qəzeti, 29 dekabr 2006-cı il

2007-ci il xarici ölkələrdəki Azərbaycan diasporlarının yüksəliş ili olacaqdır

AzərTAc xəbər verir ki, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov jurnalistlərə müsahibəsində ümummilli lider Heydər Əliyevin 1991-ci ildən xalqımıza bəxs etdiyi bayramın - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gününün azərbaycanlıların bir araya gəlməsi, həmrəy olması üçün çox mühüm rol oynadığını bildirmişdir. Əminliklə demək olar ki, Prezident İlham Əliyev ümummilli liderin daxili və xarici siyasətini uğurla davam etdirərək bu ənənəni bir qədər də inkişaf etdirmişdir. Artıq bu gün bütün azərbaycanlılar həmrəydir, bir yerdədir.

Prezident İlham Əliyevin dünya azərbaycanlılarına builki müraciətində artıq bu notlar hiss olunur. Biz artıq birləşmişik, bir yerdəyik və başqa bir müstəvidə - böyük informasiya mübarizəsində, informasiya müharibəsində daha yeni addımlar atmalıyıq. Prezidentimizin dediyi kimi, müdafiə taktikasından hücum taktikasına keçmək lazımdır və Azərbaycanın səsini bütün dünyada eşitdirmək lazımdır.

Qeyd etmək istərdim ki, dünya azərbaycanlıları da bu çağırışa artıq qoşulmuşlar. İki gün ərzində komitəyə gələn məktublar sübut edir ki, gələn il diasporlarımızın yüksəliş ili olacaqdır, soydaşlarımızın yaşadıkları ölkələrdə Azərbaycanın haqq səsi daha da yüksələcəkdir.

AzərTAc
31 Dekabr, 2006

Azərbaycan diasporu yeni mərhələdə

Vəli Həbiboglu,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Dövlət İdarəçilik Akademiyasının professoru,
fəlsəfə elmləri doktoru

Bizim hamımızın bir vətəni var – bu, Azərbaycan dövlətidir. Azərbaycanlı hər yerdə yaşaya bilər, ancaq azərbaycanlılığını, öz dilini, dinini, milli ənənələrini unutmamalıdır. Onun qəlbi daim doğma Azərbaycanla bir vurmaldır.

Heydər ƏLİYEV
Ümummilli lider

Ümummilli liderimiz, müdrik siyasətçi Heydər Əliyev bütün sahələrdə olduğu kimi, Azərbaycan diasporunun inkişafına da böyük diqqət yetirmişdir, onu güclü lobbiyə çevirmək və müstəqil dövlətimizin demokratik quruculuğu prosesində diaspor hərəkatından geniş istifadə etməyi daim tövsiyə edirdi. O, bu sahədə zəngin ideya - nəzəri irs qoyub getmişdir. Bu gün onun dövləti idarə etmək təcrübəsindən layiqincə istifadə edən və yeni mərhələdə bu təcrübəni öz məqsədyönlü praktik fəaliyyəti ilə uğurla davam etdirən, zənginləşdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, cənab İlham Əliyev bütün sahələrin inkişafına diqqət yetirdiyi kimi, Azərbaycan diasporunun fəaliyyətini də diqqətlə izləyir və inkişaf etməsinə böyük qayğı ilə yanaşır. O, Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayındakı nitqində qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan diasporunun inkişafı və təşkilatlanması Heydər Əliyevin daimi diqqət mərkəzində olmuşdur. Bu ənənəni davam etdirən Azərbaycanın dövlət başçısı İlham Əliyev də həmçinin müdrik siyasətçinin fəaliyyətindəki müsbət xüsusiyyətlərindən bəhrələndiyini və yeni mərhələdə, yəni XXI əsrin ilk onilliyində diasporun inkişaf etdirilməsinin böyük siyasi əhəmiyyət daşıdığını xüsusi olaraq vurğulayır, soydaşlarımızın təşkilatlanmasını, yaşadıkları ölkələrin həyatında daha da fəal rol oynadığını böyük qürur hissi ilə qeyd edir. Eyni zamanda, diasporun bu sahədə qazandığı uğurları layiqincə qiymətləndirərək göstərir ki, bu, həm onların mövqelərini möhkəmləndirir, həm də, müstəqil Azərbaycan Respublikasının mövqeyini gücləndirir, əhəmiyyətini artırır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev haqlı olaraq hesab edir ki, həmvətənlərimizin öz fəaliyyətlərini belə qurmaları üçün hər cür imkan və şərait mövcuddur. Çünki müstəqil Azərbaycan Respublikası bütün ölkələrlə çox işgüzar, səmərəli münasibətlər qurmaqdadır. Belə olan halda, əlbəttə ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da bunu öz gündəlik həyatında hiss edirlər.

Bu gün Azərbaycan dövlətinin nüfuzu və mövqeyi bütün dünyada artmaqdadır. Dövlət başçısı müstəqil dövlətimizin qarşısında duran vəzifələri, problemləri həll etmək, dövlətlərarası münasibətləri daha da yaxşılaşdırmaq, milli dövlət maraqlarını layiqincə müdafiə etmək məqsədilə gecə-gündüz çalışır. Bir səfər başa

çatmamış növbəti səfərə yola düşür, gənc dövlətimizin məqsədyönlü siyasətini beynəlxalq aləmdə uğurla həyata keçirir. Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında həmvətənlərimizə belə bir fikri təlqin edir ki, Azərbaycan dövlətinin möhkəmlənməsi dünyada yaşayan azərbaycanlıların da mövqeyinin güclənməsində böyük əhəmiyyət kəsb edir. O, xarici ölkələrə səfərləri zamanı soydaşlarımızla görüşməyi, qayğıları ilə maraqlanmağı, lazım gələrsə, bu və ya digər problemin həllində onlara kömək göstərməyi öz fəaliyyətinin ayrılmaz tərkib hissəsi hesab edir. Ona görə də soydaşlarımızla görüşlərində Azərbaycan dövlətinin möhkəmlənməsi prosesində onların da yaxından iştirak etməsini arzulayır, bu qəbildən olan fikirləri nəzərlərinə çatdırır.

2006-cı ildə ABŞ konqresmeni Dən Bartonun Konqresdə Xocalı soyqırımını ilə bağlı etdiyi məruzə aydın göstərir ki, artıq Azərbaycan dövləti, diplomatiyası xaricdə yaşayan həmvətənlərlə səmərəli iş aparmağı bacarır. D.Bartonun Konqresdəki obyektiv çıxışı həm də Azərbaycan diasporunun böyük nailiyyətidir. Azərbaycan Prezidenti qloballaşma dövründə xaricdə yaşayan azərbaycanlıları gənc müstəqil dövlətin dayağı hesab edir. Onların öhdəsinə çox böyük vəzifələrin düşməsinə bir daha xatırladır, qeyd edir ki, çox təəssüf bir çox ölkələrdə Azərbaycan haqqında hələ də dolğun məlumat yoxdur.

Əlbəttə, bu yaxşı hal deyil, dövlət quruculuğu prosesində ümumi inkişafımıza, uğurlarımızın qazanılmasına mənfi təsir göstərən bir amildir. Onu dərhal aradan qaldırmaq üçün zəruri yollar, vasitələr axtarılıb tapılmalıdır. Burada həm dövlət strukturlarının, həm də xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin üzərinə böyük vəzifələr düşür. Sadəcə olaraq bu mühüm məsələyə laqeyd, etinasız yanaşmaq yox, xaricdəki həmvətənlərimizin siyasi fəallığını artırmağa nail olmaq lazımdır. Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayında bu məsələyə böyük diqqət yetirən Azərbaycan Prezidenti həmvətənlərimizin fəaliyyətində Azərbaycan ilə bağlı həqiqətlərin dünyada geniş yayılmasına, yerli əhalinin məlumatlandırılmasına böyük dövlət əhəmiyyətli bir iş kimi yanaşmasını xüsusi olaraq vurğulamışdır.

Prezident İlham Əliyev II qurultayın keçirildiyi gündən bir gün əvvəl Türkiyədən gələn qonaqları qəbul etmişdi. O, bir dövlət başçısı kimi bu qurultaya böyük əhəmiyyət verdiyini bildirmiş, eyni zamanda, diasporun fəaliyyəti, inkişafı, qayğıları barədə çox yığcam məlumat vermişdir. Görüşdə iştirak edən qurultay iştirakçıları kimi türklər Azərbaycan dövlət başçısının ümumi inkişafda bu məsələyə böyük əhəmiyyət verdiyindən məmnun qaldıqlarını bildirmişlər.

\Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev əmindir ki, Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayından sonra da bu təcrübə daha da artacaqdır: “Mən əminəm ki, artıq mövcud olan gözəl meyillər bu qurultaydan sonra daha da güclənəcəkdir. Azərbaycanlılar daha da möhkəm təşkilatlanacaq, yaşadıkları ölkələrdə daha da möhkəm mövqelərə sahib olacaqlar və beləliklə, dünyadakı 50 milyonluq Azərbaycan xalqı daha da yaxşı yaşayacaq, öz məqsədlərinə nail olacaqlar”.

Xaricdə həmvətənlərimizin təşkilatlanması prosesi getdikcə güclənməlidir. Hər bir təşkilat tək-cə yaradılmaqla, adının tarixə düşməsi ilə kifayətlənməməli, yaşadığı ölkənin həyatında öz fəaliyyəti ilə diqqət mərkəzində durmalı, Azərbaycanın milli maraqlarının həyata keçirilməsi, yaxud qorunub müdafiə edilməsi sahəsində böyük ictimai-siyasi fəallıq göstərməli, lazım gələrsə, dövlət orqanlarına, ayrı-ayrı siyasətçilərə təsir etməyi bacarmalıdır.

Məhz Heydər Əliyevin diaspor quruculuğu sahəsində bu siyasətinin həyata keçirilməsi nəticəsində bu gün Rusiya Federasiyasının 73 subyektdə Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin 73 regional təşkilatı uğurla fəaliyyət göstərir. Bu regional təşkilatların fəaliyyətini əlaqələndirərək, onlar arasında əlaqələri tənzimləmək məqsədilə Rusiya Federasiyasının federal dairələrində dairə şuraları yaradılmışdır. Hazırda ətrafında Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin 14 regional təşkilatını toplayan Privoljsk, 5 regional təşkilatı birləşdirən Ural, 11 regional təşkilatdan ibarət Şimal-Qərb, 16 regional təşkilata aid Sibir və Uzaq Şərq dairə şuraları təsis edilərək uğurla fəaliyyət göstərilir. Onu da qeyd edək ki, Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi regionda fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatlarının birləşdirilməsi istiqamətində də fəaliyyəti genişləndirməkdədir. Bu qurumların fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi və həmvətənlərimiz arasında həmrəyliyin möhkəmləndirilməsi, onların maraqlarının müdafiəsinin təminatı məqsədilə Azərbaycan diaspor təşkilatlarının Koordinasiya Şurası təsis edilmişdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2004-cü ilin oktyabr ayında Ümumrusiya Azərbaycanlılarının II qurultayındakı nitqində diaspor quruculuğu sahəsində təşkilatlanma prosesini çox vacib sayaraq, həmvətənlərimizə bu istiqamətdəki fəaliyyətlərini daha da canlandırmağı tövsiyə etmişdir. O, demişdir: “Mən çox şadam ki, Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi qısa müddətdə çox güclü, nüfuzlu struktura – bütün regional təşkilatları öz ətrafında birləşdirə bilmiş və istər Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarının qorunması məcrasında, istərsə də ikitərəfli əlaqələrimizin genişlənməsi və möhkəmlənməsi məcrasında fəal işləyən struktura çevrilmişdir. Konqres bu istiqamətdə çox mühüm rol oynayır”.

Azərbaycan dövlət başçısının diaspor quruculuğuna böyük diqqətinin nəticəsi kimi qiymətləndirdiyimiz bu uğurlar Rusiya və Azərbaycan dövlətləri arasında mövcud olan münasibətlərin daha da inkişafında özünü büruzə vermişdir.

Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin II qurultayında Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin iştirak etməsi və burada nitq söyləməsi müstəqil dövlətimizə, ölkəmizin rəhbərliyinə qarşı böyük diqqətin, xoş niyyətin nəticəsi kimi qəbul edilməlidir. Onun Rusiyada yaşayan azərbaycanlılarla bağlı fikirləri öz aktuallığını bu gün də saxlamaqdadır. O, Rusiyanın dövlət rəhbərliyinin, xalqının Azərbaycana qarşı münasibətini belə ifadə etmişdir: “Rusiyada ürəkdən istəyirlər ki, Azərbaycan sabit, təhlükəsiz, iqtisadi cəhətdən güclü dövlət olsun. Yalnız iqtisadi cəhətdən müstəqil ölkələr nüfuzlu, Rusiya üçün çox vacib olan müstəqil və deməli, xalqlar arasında mehriban qonşuluq, qarşılıqlı hörmət və dostluq siyasəti formalaşdıra və həyata keçirə bilərlər. Rusiya da məhz belə ölkələrlə qonşu olmaq istəyir. Əminəm ki, biz böyük zəhmət və qan bahasına əldə edilmiş mehriban qonşuluq və əməkdaşlıq kimi çox dəyərli nailiyyətimizi qoruyub saxlamalı və inkişaf etdirməliyik, xalqlarımızın nümayəndələri üçün hər cür şərait yaratmalıyıq, əlimizdən gələni etməliyik ki, Azərbaycanda yaşayan ruslar və Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar özlərini rahat hiss etsinlər. Bütün bunlar xalqlarımızın həm indiki firavanlığının, həm də gələcək tərəqqisinin çox mühüm amilləridir.

Sizin Konqres Azərbaycan diasporunun tanınmış və nüfuzlu təşkilatıdır. Siz mədəni-maarifçilik fəaliyyəti ilə məşğul olursunuz, sosial uyğunlaşma proqramlarına kömək edirsiniz, bir çox başqa istiqamətlərdə çalışırsınız. Biz də Rusiya cəmiyyəti həyatının bütün sahələrinə Azərbaycan diasporunun töhfəsini yüksək qiymətləndiririk”.

Təcrübə göstərir ki, həqiqətən, diaspor fəaliyyəti, quruculuğu mühüm strateji vəzifədir. Dünya diasporu hərəkətində qabaqcıl yer tutan ölkələr bu strateji vəzifənin yerinə yetirilməsinə böyük diqqət verirlər. Ona görə də onlar güclü diaspora malikdirlər, mütəşəkkil lobbilyə çevrilə biliblər.

Xalqımızın ümummilli lideri diasporun strateji əhəmiyyət kəsb etdiyini çox gözəl bildirdi, öz fəaliyyətində onun inkişafına xüsusi diqqət yetirirdi. Bu strateji vəzifə və siyasi ənənəni Azərbaycan dövlət başçısı İlham Əliyev də uğurla davam etdirir. Onun Prezident olduğu qısa müddət ərzində bu sahəyə diqqətinin, qayğısının, həm də tələbinin nəticəsidir ki, Rusiyada, Ukraynada, keçmiş müttəfiq respublikaların əksəriyyətində diasporun təşkilatlanması işində yeni keyfiyyət dəyişiklikləri yaranmış, fəaliyyətləri xeyli güclənmiş, qarşılarında duran problemlərin həllində mütəşəkkil qüvvəyə çevrilmişdir.

Eyni vəziyyət bir çox Avropa dövlətlərində yaranmaqdadır. Xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz Bakıda keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayına qədər məskunlaşdıqları ölkələrdə yeni təşkilatların yaranmasına və onların siyasi fəallığının artmasına böyük diqqət yetirmişlər. Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin verdiyi məlumatlara görə, yalnız 2004-cü ildə Avropada, Şimali Amerikada, MDB məkanında və digər ölkələrdə 40-a yaxın yeni Azərbaycan icmaları və birlikləri təsis edilmişdir ki, bu da Azərbaycan dövlət başçısının diaspor quruculuğu işinə nə qədər böyük diqqət və qayğı ilə yanaşdığını, xarici siyasətdə onların fəaliyyətinə böyük əhəmiyyət verdiyini aydın göstərir. Biz Dünya Azərbaycanlılarının qurultayından keçən müddət ərzində bu sahədə nə qədər mühüm dəyişikliklərin olduğunu illər üzrə də müşahidə edə bilərik. Belə ki, xarici ölkələrdə yaşayan Azərbaycan icma və birliklərinin artım göstəricisi bu sahədə böyük iş aparıldığına sübut ola bilər. Məsələn, 2002-ci ildə fəaliyyət göstərən 218 cəmiyyətdən 11 adda yeni təşkilat yaradılmışsa, 2003-cü ildə artıq 28 yeni təşkilat fəaliyyətə başlamışdır. Sonrakı illərə də diqqət yetirsək, biz tendensiyanın artması ilə qarşılaşa bilirik. Belə ki, 2004-cü ildə bütün dünyada 277 təşkilat fəaliyyət göstərdiyi halda, 2005-ci ildə onların sayı 312-yə çatmışdır. Bütövlükdə 2004-cü ildə 31, 2005-ci ildə isə 34 yeni diaspor təşkilatı yaradılmışdır.

Bu gün Azərbaycan diasporu daha əvvəlki kimi pərakəndə vəziyyətdə fəaliyyət göstərmir. Onun fəaliyyətinin əsasını artıq doğma Vətənlə bağlı yaxşı dərk edilmiş milli maraqların həyata keçirilməsi problemləri təşkil edir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayındakı nitqində bu məsələyə xüsusi olaraq toxunmuşdur. O, ölkədə geniş iqtisadi, siyasi, sosial-mədəni sahələrlə bağlı qurultay iştirakçılarına görülmüş işlərdən, eyni zamanda, bu istiqamətlərdə qarşıda duran mühüm vəzifələrdən, Azərbaycan həqiqətlərinin yayılmasının çox vacib, böyük ictimai-siyasi əhəmiyyət kəsb etməsindən danışaraq demişdir: “Azərbaycan öz iqtisadi potensialını, hərbi potensialını tam şəkildə işə salır. Biz hər istiqamətdə çox sürətlə, düşünülmüş proqram və konsepsiya əsasında irəliləyirik. Yenə də qeyd etmək istəyirəm ki, bu istiqamətdə Azərbaycan diasporunun çox böyük rolu var. Mən istəyirəm ki, Azərbaycanın dünyada təbliğ edilməsində, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya birliyinə çatdırılmasında, azərbaycanlıların yaşadığı ölkələrin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakında bu rol daha da güclü olsun. Məsələn, mən çox istəyirəm ki, azərbaycanlılar yaşadığı bütün ölkələrin siyasi həyatında daha fəal rol oynasınlar. Siyasi partiyalara üzv olsunlar. Çalışsınlar ki, o ölkələrin qanunvericilik orqanlarına seçilsinlər. Bu, bizim mövqelərimizi möhkəmləndirir”.

Dünya sivilizasiyasının bugünkü vəziyyəti hər bir xalqın öz milli maraqlarının daha çevik istiqamətlərlə müdafiə etməsini, qorunub saxlanmasını tələb edir. Hər hansı bir xalq bu sahədə müəyyən laqeydliyə, etinasızlığa yol verərsə, əsrlər boyu qazandığı mənəvi dəyərləri çox qısa vaxt ərzində itirə bilər, daha doğrusu, onun böyük çətinliklər, mübarizələri nəticəsində bu günə qədər gətirib çıxardığı mənəvi dəyərlər başqa xalqların mənəvi dəyərləri içərisində əriyib gedər, aşınmaya məruz qalıb aradan çıxar. Bu baxımdan, Azərbaycan dövlət başçısının xarici ölkələrdə azərbaycanlılar qarşısında qoyduğu mühüm vəzifələr məhz bu istiqamətə də böyük diqqət yetirməyi tələb edir. Bu gün diasporun hər üzvü xaricdə təkcə öz maddi vəziyyətini yaxşılaşdırmağı, xaricdə sakit miqrasiya həyatı sürməyi qarşısına məqsəd qoymamalı, özünün də bilavasitə yaratdığı icmalar vasitəsilə həmin ölkədə nüfuz qazanmağa, yerli dövlətin müəyyən strukturlarında çalışmağa, dövləti idarəetmə orqanlarında fəaliyyət göstərən siyasi xadimlərlə münasibətlər qurmağa çalışmalıdır ki, Azərbaycan milli maraqlarına xidmət etmək üçün həmin mövqeydən istifadə edə bilsin. Ermənistan lobbisi bu sahədə böyük uğurlar qazanır, ABŞ, Fransa, İtaliya və başqa Avropa ölkələrində bu istiqamətdə çox geniş iş aparır, öz məqsədinə çatmaq üçün, demək olar, hər şeydən istifadə edir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin diaspor nümayəndələri qarşısında qoyduğu mühüm istiqamətlərdən biri də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində azərbaycanlıların daha fəal, daha məqsədyönlü iştirak etmələridir. O, təkcə Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayında deyil, müxtəlif səfərləri zamanı nitqlərində xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz qarşısında çox sərt, həm də indiyədək qoyulmamış vəzifələri irəli sürmüşdür. Belə ki, “Türkdilli dövlətlərin və topluluqlarının 10-cu dostluq, qardaşlıq və əməkdaşlıq qurultayında” Azərbaycan dövlətinin mövqeyində, hər bir azərbaycanlının fəaliyyətində mühüm dönüş yaradılmasını tələb etmişdir. O demişdir: “Hesab edirəm ki, xarici ölkələrdə, Avropa ölkələrində belə tədbirlərin keçirilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edir. Çünki biz özümüzü tanıtmalıyıq, öz potensialımızı təqdim etməliyik. Bəzi hallarda bizim haqqımızda süni rəy formalaşdırılır və bunun arxasında Türkiyə və Azərbaycana düşmənçilik mövqeyi tutan erməni lobbisinin fəaliyyəti dayanır. Biz çox gözəl görürük və hiss edirik. Bizim əleyhimizə çox böyük mütəşəkkil, böyük maliyyə dəstəyinə malik olan və bəzi riyakar siyasətçilər tərəfindən dəstəklənən Ermənistan lobbisi fəaliyyət göstərir. Biz onların təbliğatını ifşa etməliyik, darmadağın etməliyik, ancaq müdafiə naminə yox. Biz hücum etməliyik, çünki həqiqət bizim tərəfimizdədir... Bir daha demək istəyirəm ki, xaricdə bizim fəaliyyətimiz daha da yüksək səviyyədə qurulmalıdır. Bu baxımdan diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinə böyük önəm verilməlidir”.

Azərbaycan diasporunun bir təşkilat halında, eləcə də xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlı qarşısında qoyulmuş bu mühüm vəzifə, istiqamət öz hücum xarakteri ilə seçilməlidir. Həmvətənlərimiz Azərbaycan həqiqətlərinin yayılmasında, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli sahəsində aparılan danışıqların yerli əhaliyə, dövlət strukturlarına düzgün çatdırılmasında öz siyasi fəallıqlarını artırmalı, erməni diasporunun gözləmədiyi vasitələrdən vaxtında və səmərəli istifadə etməli, öz hücum mövqeyini heç vaxt əlindən verməməlidir. Bu işdə Azərbaycan diasporunun yaxın dostları olan Türkiyə və yəhudi lobbisinin gücündən səmərəli istifadə olunmalıdır. Bu, xaricdəki həmvətənlilərimizin erməni lobbisinə qarşı hücumunu daha da kəskinləşdirər, bu istiqamətdə mühüm uğurlar qazanmağa kömək edə bilər.

Diasporumuzun etibarlı hamisi

Prezident İlham Əliyev xaricdə yaşayan hər bir soydaşımızın maraq və mənafeyinin Azərbaycan dövləti tərəfindən qorunmasını təmin etmişdir

Müşfiq Atakışiyev,

iqtisad elmləri doktoru, professor

Xarici ölkələrdə yaşayan həmvətənlərimizlə əlaqələri genişləndirmək, onları ideoloji-siyasi müstəvidə silahlandırmaq və ümummillə mənafeələr uğrunda səfərbər etmək son 13 ildə müstəqil Azərbaycanın xarici siyasətində mühüm istiqamətlərdən olmuşdur. Bu sahədə dövlətin məqsədi xaricdə yaşayan soydaşlarımızın milli özünəməxsusluğunu qorumaq və inkişaf etdirməkdən, respublikamızla əlaqələrini genişləndirməkdən və digər hüquqlarını müdafiə etməkdən ibarətdir. Dünya azərbaycanlılarının potensial imkanlarını müstəqil dövlət quruculuğu prosesində meydana çıxan müxtəlif problemlərin həlli naminə səfərbər etmək, milli birliyə, həmrəyliyə və mütəşəkkilliyə nail olmaq bu gün də ölkə iqtidarının prioritet məsələlərindəndir. Müxtəlif səbəblərdən xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızla əlaqələrin genişləndirilməsini vacib problem kimi nəzərdən keçirən Azərbaycan iqtidarı ölkədəki sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının mahiyyətinə uyğun olaraq diaspor quruculuğu sahəsində dövrə səsleşən genişmiqyaslı tədbirlərin həyata keçirilməsini son dərəcə vacib sayır.

Xatırlatmaq lazımdır ki, 1991-ci ilin oktyabrında qanı bahasına dövlət müstəqilliyinə qovuşmuş Azərbaycanda cəmiyyətin qütbləşərək parçalanması, milli maraq və mənafeələr ətrafında səfərbər olunmaması, birlik və həmrəylik ideyalarının özünə yer tapmaması ciddi problem kimi qarşıya çıxmış, milli inkişafı əngəlləyən amilə çevrilmişdi. 1993-cü ilin iyun aynadək Azərbaycanda vətəndaş sülhü və həmrəyliyi mövcud olmamış, cəmiyyətdəki siyasi konfrontasiya kəskinləşərək ağır siyasi böhrana gətirib çıxarmış, bütövlükdə ölkə parçalanmaq və müstəqil dövlətçiliyini itirmək təhlükəsi ilə üzləşmişdi. Bu dövrdə xalqın iradəsindən kənar hakimiyyətdə olan naşı qüvvələr xarici siyasətin prioritet istiqamətlərindən biri kimi diaspor və lobbı quruculuğuna diqqət yetirməmiş, müxtəlif səbəblərdən dünyanın müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş soydaşlarımızın vahid Vətənlə - Azərbaycanla əlaqələrinin genişləndirilməsi, milli problemlərin həllində onların geniş potensialından istifadə edilməsi kimi vacib məsələlərə olduqca etinasız, laqeyd münasibət bəsləmişlər. 1991-1993-cü illərdə müstəqil Azərbaycanın ideoloji-siyasi, təbliğati müstəvidə Ermənistanla uduzması, ciddi informasiya blokadasına məruz qalması, üzləşdiyi ağır faciələri dünya ictimaiyyətinə vaxtında və düzgün çatdırma bilməməsi məhz bu səhlənkarlığın, etinasızlığın acı fəsadları kimi diqqəti çəkir.

Yalnız 1993-cü ildə ümummillə liderimiz Heydər Əliyevin xalqın təkiddə tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra bu arzuolunmaz vəziyyət aradan qalxmış, böyük şəxsiyyət müxtəlif səbəblərdən Azərbaycanın hüdudlarından kənarında yaşayan soydaşlarımızın vahid ideologiya və milli-mənəvi dəyərlər sistemi ətrafında birləşməsinə, onların malik olduğu güclü potensialın ümummillə problemlərin həllinə

yönəldilməsinə xidmət edən bir sıra tədbirlər həyata keçirmişdir. İndi siyasi baxışlarından asılı olmayaraq hamı etiraf edir ki, Heydər Əliyevin 1993-cü ildə xalqın istəyi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycanda əldə edilmiş milli birlik respublikamızın ən qiymətli mənəvi-ideoloji sərvətlərindən biridir. Xalqın təhtəlüşüründə ümummilli lider kimi təcəssüm olunan Heydər Əliyev dühası Azərbaycana ikinci rəhbərliyi dövründə vətəndaş sülhü və ümumxalq həmrəyliyi möhkəmləndirilməsi xəttini davam etdirmiş, bu siyasi xətti özünün konkret addımları ilə kamil elmi-nəzəri konsepsiya səviyyəsinə qaldırmışdır. Ümummilli liderimiz cəmiyyətin bütövləşməsi, azərbaycançılıq ideologiyasının milli həmrəyliyin aparıcı amilinə çevrilməsi istiqamətində mühüm işlər görmüş, ümumxalq birliyinin dərin politoloji və nəzəri əsaslarını irəli sürmüşdür. "Hər bir insan üçün milli mənsubiyyəti onun qürur mənbəyidir. Həmişə fəxr etmişəm və bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam" - deyən ulu öndərimiz yeritdiyi siyasətlə dünya azərbaycanlılarının ümummilli liderinə çevrilmişdir.

Ulu öndərimiz Heydər Əliyev özünəməxsus uzaqgörənlik və müdrikliklə ilk gündən xarici siyasətdə strateji hədəfləri düzgün müəyyənləşdirərək demişdir ki, müasir dövrdə hər bir dövlətin qüdrəti yalnız iqtisadi resurslarla deyil, həm də onun xaricdə formalaşdırdığı diaspor və lobbinin gücü ilə ölçülür. Bu sahəyə xüsusi diqqət yetirmədən xarici siyasətdə hansısa ciddi nailiyyətlər qazanmaq, habelə milli məsələlərin beynəlxalq müstəvidə qaldırılmasına nail olmaq mümkün deyil. Məhz bu səbəbdən də Azərbaycan hakimiyyəti son 10 ildə dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinə nail olmaq üçün üzərinə düşən tarixi missiyanı məsuliyyətlə yerinə yetirməyə, bu sahədə sistemli və ardıcıl siyasət yeritməyə çalışmışdır.

Xalqımızın milli-mənəvi birliyinin əlamətdar rəmzinə çevrilmiş 31 dekabr tarixinin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü kimi hər il yüksək səviyyədə qeyd olunması ulu öndərimizin necə böyük və uzaqgörən şəxsiyyət olduğunu bir daha təsdiqləyir. Məhz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi 1991-ci il dekabrın 16-da "Dünya Azərbaycanlılarının həmrəylik və birlik günü haqqında" qərar qəbul etməklə yenidən müstəqillik elan etmiş Azərbaycanda milli həmrəylik ideyasının möhkəmlənməsinə əvəzsiz töhfə vermişdir. Xalqımız, o cümlədən dünyanın müxtəlif ölkələrində məskunlaşmış soydaşlarımız hər il dekabrın 31-də milli həmrəylik gününü qeyd edirlər. Qədim tarixə malik Azərbaycan xalqı uzun illərdən bəri yaranmış, qorunub saxlanılmış ənənələrinə, mədəniyyətinə, tarixi köklərinə xas olan ən xoş amal və duyğularla bu bayramı keçirir. Bu bayram ildən-ilə ürəklərdə Vətən eşqi, milli və mənəvi birlik, həmrəylik hissləri bəsləyən hər bir soydaşımız tərəfindən güclü dəstək alır.

Dövlətimiz dünya azərbaycanlılarının potensial imkanlarını cəmləmək, onların müstəqil dövlət quruculuğu prosesində meydana çıxan müxtəlif problemlərin həllinə yardımçı olmaq və mütəşəkkil birləşmiş qüvvə təşkil etmək səylərinə ciddi fikir verir. 2001-ci ilin ən yaddaqalan və milli həmrəyliyəmizin nümayişinin ən yüksək zirvələrindən biri noyabrın 9-10-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayının keçirilməsi olmuşdur. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 2001-ci il mayın 23-də imzaladığı sərəncama əsasən keçirilmiş bu qurultay dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın və həmvətənlərimizin müstəqil Azərbaycan Respublikası ilə əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, dünya azərbaycanlıları arasında həmrəyliyin təmin olunması, habelə Azərbaycan icmaları, cəmiyyət və birliklərinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi və əlaqələndirilməsi üçün şərait yaratmışdır. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev həmin tarixi

tədbirdəki çıxışında tarixi vətənlə dünya azərbaycanlılarının əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, qarşıya çıxan problemlərin həllində soydaşlarımızın səylərinin birləşdirilməsi, Azərbaycan dilinin və milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunub saxlanılması, inkişaf etdirilməsi zərurəti ilə bağlı fikirlərini söyləmişdir. Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun daha da artırılması, müxtəlif ölkələrdə dilimizin, tariximizin, mədəniyyətimizin yüksək səviyyədə təbliği, Ermənistanın təcavüzkarlıq siyasətinin ifşası, bədnam erməni lobbisinə qarşı sistemli və ardıcıl əks-hücumun təşkili məsələləri qurultayın qarşıya qoyduğu başlıca vəzifələr kimi diqqəti cəlb etmişdir. Qurultaydan sonra Azərbaycan diaspor hərəkatı tamamilə yeni mərhələyə qədəm qoymuşdur. Ümummillî liderimiz Heydər Əliyev bu sahədə sistemli dövlət siyasətinin həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə 2002-ci ildə "Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş Üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması barədə" fərman imzalamışdır. Komitənin yaradılması xaricdəki Azərbaycan cəmiyyətlərinin, birliklərinin və dərnəklərinin fəaliyyətinin vahid mərkəzdən koordinasiyasına, habelə onların dövlət qayğısı ilə əhatə olunmasına geniş imkanlar vermişdir. Dövlət Komitəsinin yaradılması dünya azərbaycanlılarının konsolidasiyasında, diaspondan lobbiyə doğru inkişafında yeni bir mərhələnin başlanğıcını qoymuşdur. Komitə qısa müddətdə dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyası və Azərbaycan dövləti ətrafında birləşməsi istiqamətində xeyli iş görməyə müvəffəq olmuşdur.

2002-ci ildə Milli Məclisdə qəbul olunmuş "Xaricdə yaşayan soydaşlarımıza dövlət qayğısı haqqında" qanun xaricdəki azərbaycanlılara dövlət qayğısının hüquqi əsaslarını müəyyənləşdirir. Qanuna əsasən xaricdə yaşayan, fəaliyyət göstərən soydaşlarımızın hüquqları Azərbaycan dövləti səviyyəsində qorunur. Qanunda imkanlı azərbaycanlıların ölkə iqtisadiyyatına sərmayə qoyması üçün vergi, gömrük güzəştləri nəzərdə tutulur. Bu qanun ölkəmizin diaspor və lobbi quruculuğu sahəsindəki fəaliyyətinin hüquqi əsaslarını və prinsiplərini müəyyənləşdirən mühüm sənəd kimi təqdirəlayiqdir.

Ümummillî liderimizin diaspor quruculuğu sahəsindəki fəaliyyətini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev ölkə hüdudlarından kənarında yaşayan soydaşlarımızda milli ruhun yüksəldilməsinə, onların vahid ideologiya və məqsədlər ətrafında birləşməsinə çalışır. Prezident İlham Əliyev bildirir ki, yalnız güclü diaspora malik xalqlar xarici siyasətdə mühüm uğurlar qazanır, dünya miqyasında mənafeələrini hər zaman layiqincə qoruyur, ümummillî problemlərinin həllinə nail olur, öz dilini, mədəniyyətini, incəsənətini, tarixini lazımı səviyyədə təbliğ edir. Prezident İlham Əliyev hələ 27 iyul 2004-cü il tarixdə ölkə diplomatlarının iştirakı ilə Xarici İşlər Nazirliyində keçirdiyi geniş tərkibli müşavirədə diaspor quruculuğu işini xarici siyasət sahəsində prioritet istiqamətlərdən biri kimi qiymətləndirmiş və bu fəaliyyətin daha da gücləndirilməsi vacibliyini önə çəkmişdir. Dövlət başçısı milli mənafe və maraqların beynəlxalq aləmdə yüksək səviyyədə qorunması, ölkə həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə dolğun, obyektiv şəkildə çatdırılması baxımından xaricdə yaşayan soydaşlarımızın üzərinə mühüm vəzifələrin düşdüyünü qeyd etmiş, onların daha da təşkilatlanması, vahid hədəflər naminə mütəşəkkil mücadilə aparması ilə bağlı dəyərli tövsiyələrini vermişdir. Bu sahədə qazanılan uğurlarla qətiyyətlə kifayətlənməyən Azərbaycan Prezidenti diasporumuzun fəaliyyətini keyfiyyətcə yeni, daha yüksək səviyyəyə qaldırmaq niyyətindədir.

Hazırda bu yöndə aparılan dövlət siyasətinin mahiyyəti dünya azərbaycanlılarının potensial imkanlarını müstəqil dövlət quruculuğu prosesində meydana çıxan müxtəlif problemlərin həlli naminə səfərbər etmək, milli

birliyə, həmrəyliyə və mütəşəkkilliyə nail olmaqdır. Prezident İlham Əliyev ölkə diplomatlarının iştirakı ilə keçirdiyi müşavirədə diaspor təşkilatlarının qarşısına yeni vəzifələr qoymuşdur: "EXaricdə yaşayan azərbaycanlılar bu və digər məsələlərdə səfirliklərə öz köməyini göstərə bilərlər. Mən demək olar ki, səfər etdiyim əksər ölkələrdə Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşlər keçirmişəm. Biz, bir tərəfdən, onları qorunmalıyıq, müdafiə etməliyik. Çalışmalıyıq ki, onlar yaşadıkları ölkələrin bütün təbəqələrində təmsil olunsunlar. Həm icra orqanlarında, həm qanunvericilik orqanlarında, həm də biznes sahəsində onların mövqeləri daha da güclənsin. Yəni bu, bizim vəzifəmizdir. Eyni zamanda, onlar da öz doğma vətənlərinə xidmət etməli, kömək göstərməlidirlər. Ona görə də səfirliklər Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi ilə sıx əlaqədə olmalıdırlar və xaricdə yaşayan soydaşlarımızla işlər daha yüksək səviyyədə qurulmalıdır".

Son üç ildə bu yöndə ardıcıl və sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin edən Prezident İlham Əliyev müxtəlif ölkələrə səfərləri çərçivəsində soydaşlarımızla keçirdiyi görüşlərdə milli diaspor təşkilatlarının vahid, mütəşəkkil qüvvə kimi təşkilatlanması zərurətini önə çəkmiş, bunun ideoloji-siyasi konturlarını müəyyənləşdirmişdir. 2006-cı ilin dövlət büdcəsindən diaspor quruculuğu sahəsinə 5 milyon manatın (AZN) ayrılması da bu diqqət və qayğının bariz nümunəsi idi .

2006-cı ilin mart ayında Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayının keçirilməsində məqsəd hesabət dövründə diaspor quruculuğu istiqamətində görülmüş işləri dəyərləndirmək, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın üzləşdiyi problemləri, yaşadıkları ölkələrin daxili siyasətinə təsir imkanlarını öyrənmək, onların tarixi Vətənlə daha geniş əlaqələrinin qurulmasına xidmət edən tədbirlərin hazırlanmasını təmin etməkdən ibarət olmuşdur. Qurultayda Azərbaycan diasporunun hazırkı vəziyyəti müzakirə edilmiş, bu sahədə çalışan təşkilatların fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi işinin təkmilləşdirilməsi, ölkə həqiqətlərinin, xalqımıza qarşı törədilmiş terror və soyqırım aktları ilə əlaqədar çoxsaylı faktların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının daha müasir metodlarının hazırlanması, digər xalqların diaspor təşkilatları ilə əlaqələrin gücləndirilməsi məsələləri xüsusilə önə çəkilmişdir. Yüksək mütəşəkkillik və ruh yüksəkliyi ilə başa çatan qurultayın nəticəsi kimi Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması barədə qərarın qəbul edilməsi, dünya azərbaycanlılarına müraciətin, habelə Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü ilə bağlı xüsusi bəyanatın, işğal olunmuş ərazilərdə tarixi abidələrimizin, mədəni irsimizin dağıdılması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciətlərin və digər sənədlərin qəbulu istər təbliğati, istərsə də səmərəli əks-hücumun təşkili baxımından strateji əhəmiyyətə malikdir.

Müasir dövrdə diaspor quruculuğunun konkret zamanla məhdudlaşmayan, daimi fəallıq və zəhmət tələb edən uzunmüddətli proses olduğunu xüsusi vurğulamağa ehtiyac yoxdur. Reallıq göstərir ki, xaricdəki Azərbaycan diasporunun imkanlarından geniş istifadə olunması, ölkə həyatının müxtəlif sahələrində meydana çıxan problemlərin həllində onun fəal iştirakının gerçəkləşdirilməsi yolunda hələ çox işlər görülməlidir. Prezident İlham Əliyevin bu sahədə ardıcıl və qətiyyətli, məqsədyönlü və prinsiplial siyasət aparması deməyə əsas verir ki, yaxın illərdə Azərbaycan diasporu daha da güclənəcək, taleyüklü problemlərin həllində daha yaxından iştirak edəcəkdir.

Azərbaycan, 31 dekabr 2006-cı il